

Digitaliseret af | Digitised by

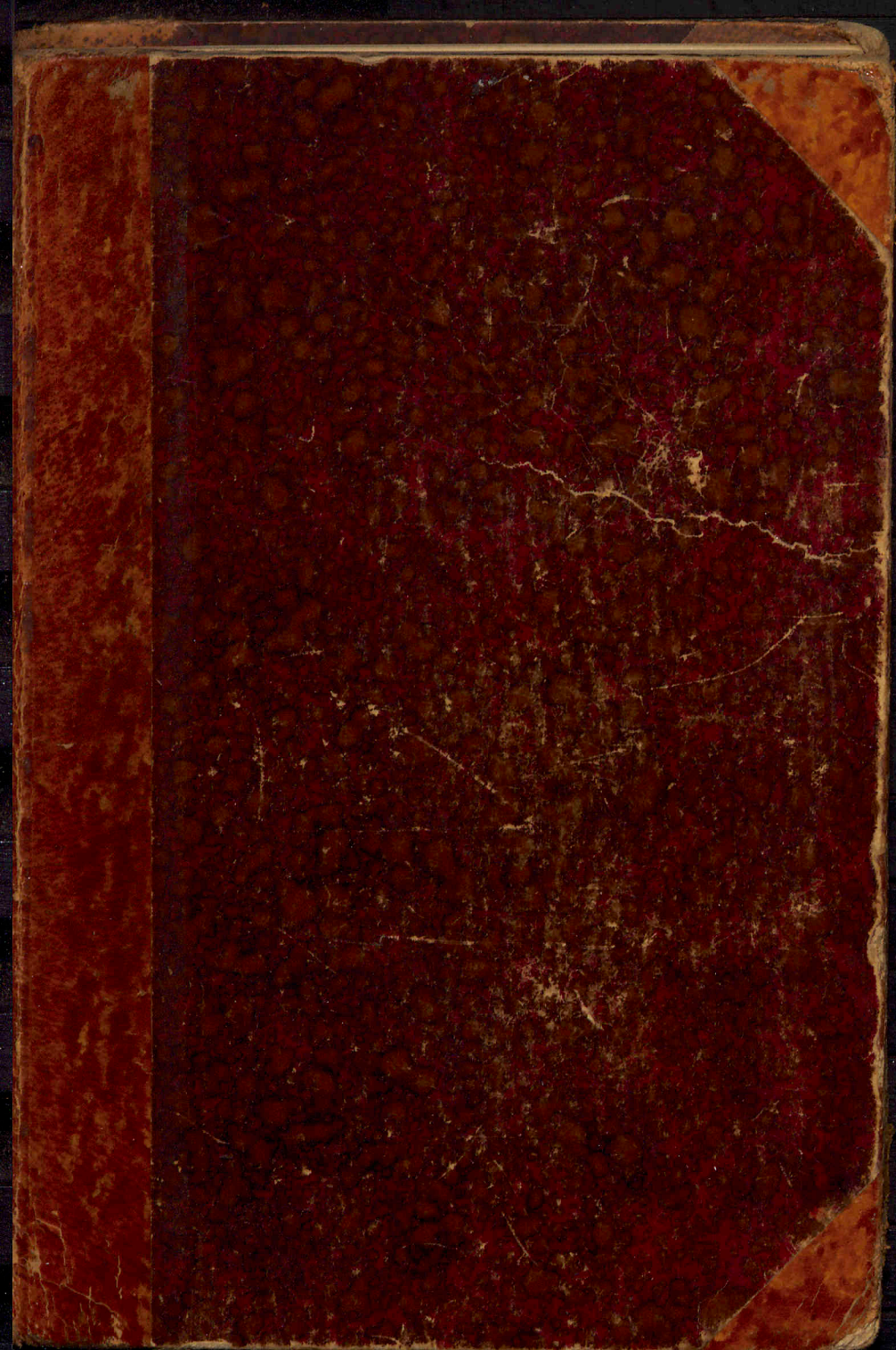
Forfatter(e) Author(s):	Chiniquy, Charles.; oversat efter den engelske originals 206te tusinde af Peter Helgevold ; med en recension af M. F.
Titel Title:	<u>Den romerske prest, kvinden og privatskriftemaalet</u>
Udgivet år og sted Publication time and place:	Christiania : Th. Steens Forlagsexpedition, 1892
Fysiske størrelse Physical extent:	XII, 218 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

9.-237

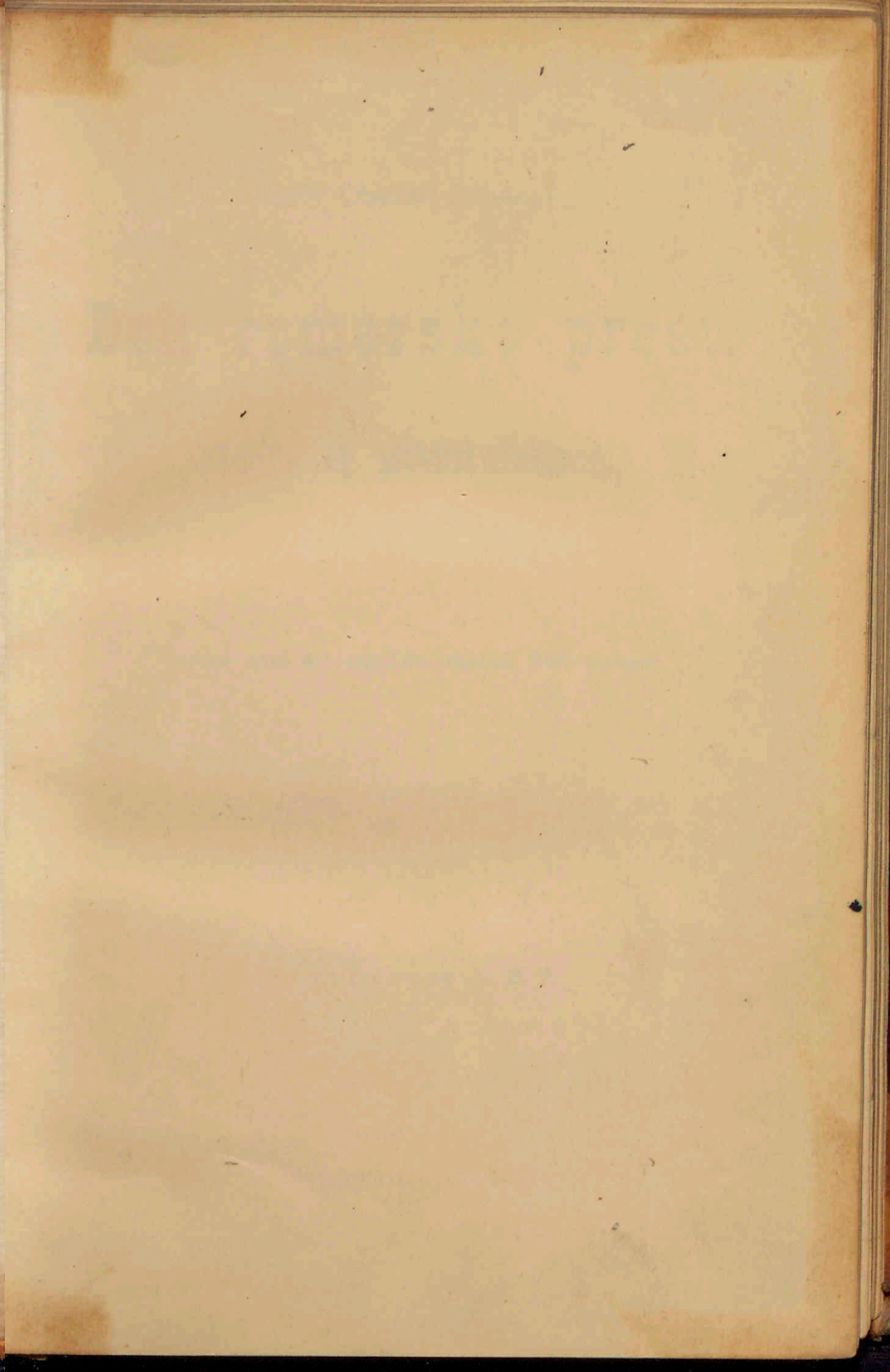
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 38°

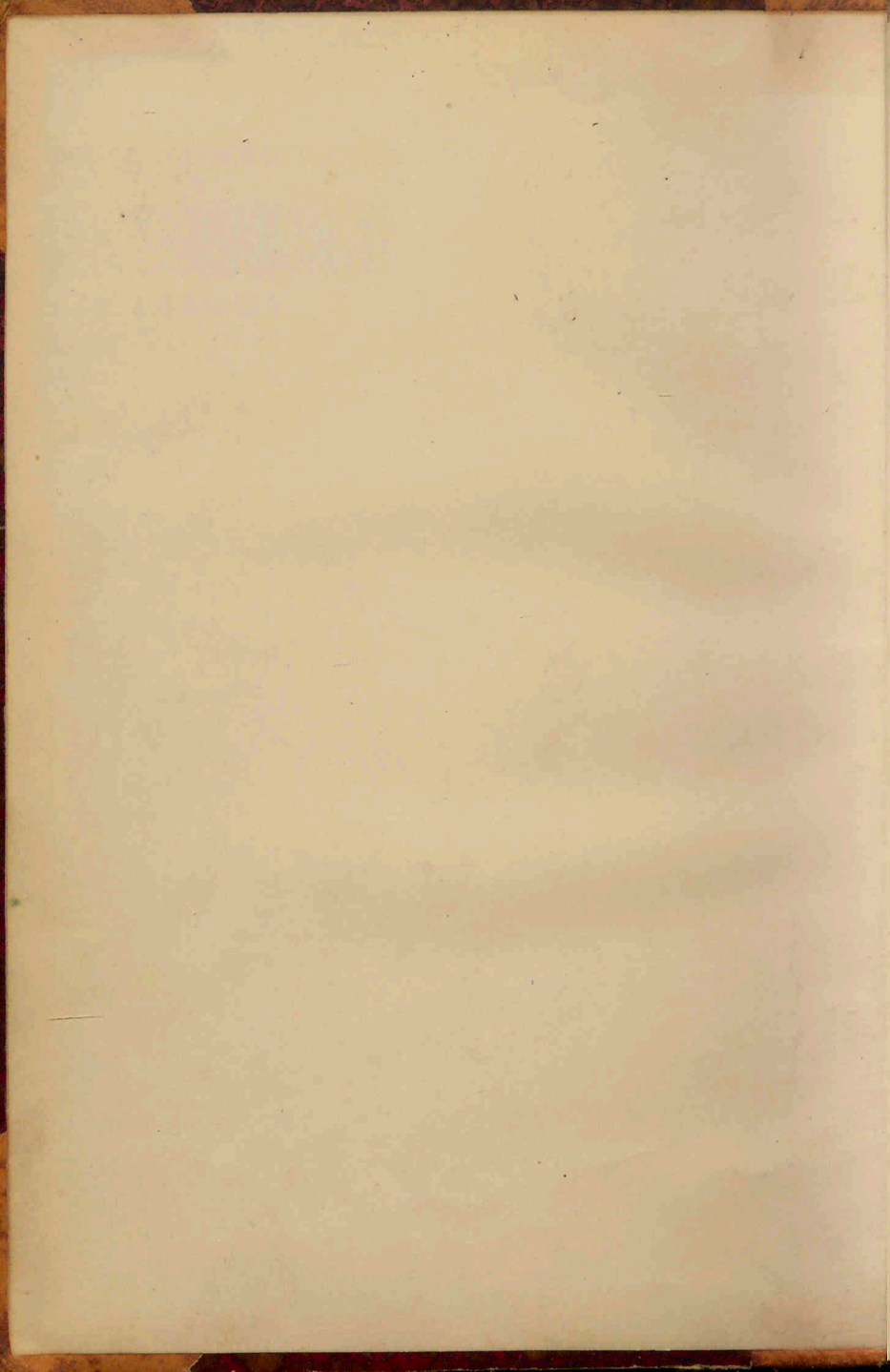

1 1 03 0 8 02610 2

+ Rex

Pater Charles Chiniquy:

Den romerske prest, kvinden og privatskriftemaalet.

Oversat efter den engelske originals 206te tusinde

af

Peter Helgevold,
cand. theol.

Med en recension af M. F.

Christiania.

Th. Steens forlagsexpedition.

1892.

Det Steenske bogtrykkeri.

Indhold.

	Side.
Recension af Chiniquy's Bog	V
Biografiske notiser. Hvem er Chiniquy?.....	1
Erklæring fra 49 damer, afgiven til biskopen af Montreal, Bourget.....	6
Fortale. Profeten Ezekiel. Kapitel VIII	8
—	
Kapitel I. Kampen, før kvinden i skriftemaalet opgiver selvagtelsen.....	13
— II. Skriftemaalets store farer for presten.....	39
— III. Skriftemaalet er det moderne Sodoma.....	52
— IV. Hvorledes presternes colibatløfte lettes som følge af skriftemaalet.....	58
— V. Den fintdannede kvinde under skriftemaalet. — Følgen af hendes uvilkaarlige underkastelse. — Hendes ubodelige ruin.....	66
— VI. Skriftemaalet sønderslider alle egteskabets og menneskehedens hellige baand.....	79
— VII. Bør skriftemaalet taaes iblandt civiliserede na- tioner?	108
— VIII. Bringet skriftemaalet sjælen fred?.....	120
— IX. Dogmet om skriftemaalet er en ubibelsk vrang- lære.....	143
— X. Gud tvinger den katholske kirke til at erkjende farerne ved skriftemaalet	166

IV

	Side.
Kapitel XI. Skriftemaalet i Australien, Amerika og Frankrige.....	179
— XII. Til at tages under overveielse af lovgivere, egtemænd og forældre. — Nogle af de ting, hvorom de katholske prester maa spørge sine skriftebørn	200
Tillæg. Meddelelser om Chiniquy.....	205
Hvad den romerske kirke mener med samvittighedsfrihed.....	209
En badensisk katholiks tanker om jesuitmissionen og sin kirkes andagtsmidler.....	214

Recension af Chiniquy's Bog^{*)}.

Den forhenværende katholske Prest Chiniquy's Afsløringer af de sørgelige Misbrug, som drives med Romerkirkens tvungne Ørebigt, har vakt en overordentlig Opsigt over den hele kristne Verden. Hans Bog derom er inden de engelsk-amerikanske Kirkesamfund udbredt i et Antal af 200 000, paa samme Tid, som den i Oversættelse har fundet en stor Læsekreds i Tyskland. Overalt, hvor Bogen er udbredt, har Romerkirkens Talsmænd søgt at mistænkeliggjøre baade Bogen og Forfatteren, og Striden er for en stor Del bleven en Strid om Chiniquy's kristelige Karakter. Men derved er Synspunktet for Bedømmelsen af Bogen bleven i høj Grad forrykket. Thi om ogsaa den værste Anklage mod ham skulde været begrundet, den, for hvilken han engang var under Retsforfølgelse (en af hans Forsvarere her var den senere saa berømte Præsident Abraham Lincoln), en Anklage, for hvilken han dog af Retten blev frifunden, nemlig at han selv i sin Stilling som katholsk Skriftefader skulde have benyttet Skriftestolen til Forsøg paa at forføre kvindelige Skriftebørn, da var jo dette et nyt Vidnesbyrd for Sandheden af hans Paastand om de moralske Vederstyggeligheder, for hvilke kristelige Kvinder under Religionens Dække kan pris-

^{*)} Af M. F. i «*Kirkelig Literaturtidende for de skandinaviske Lande*», 1891, Nr. 1.

gives i de romerske Skriftestole. I ethvert Fald kan ingen besindig Theolog underskrive hans theologisk-religiøse Anskuelser. Disse er langtfra udadlelige. Saaledes er han i sin Harme over Romerkirkens sørgelige Misbrug af det tvungne Privatskriftemaal gaaet til den modsatte Yderlighed, idet han ganske forkaster den kirkelige Absolution og fortolker Skriftens Udtalelser derom alene om den gjensidige broderlige Tilgivelse. Han gjør i det Hele Indtrykket af at være en varmhjertet Personlighed, der i brændende Nidkærhed for sine Medmenneskers Vel baade er tilbøielig til at slutte sig til de mere yderliggaaende kristelige og philanthropiske Bestræbelser, f. Eks. Totalafholdsbevægelsen og det amerikanske Revival-Væsen, og til i polemisk Iver at uddanne sig ekstreme Anskuelser. Saaledes ser han i Ørebigten den egentlige, ja den eneste Kilde til det moralske Forfald, som finder Sted hos flere katholske Folk. Dette er vistnok en Overdrivelse. Lad end saa være, at det tvungne Privatskriftemaal med den tvungne Fremlæggelse af sit hele Liv, det indre som det ydre, og den tvungne Underkastelse af sin inderste Personlighed under et andet Menneskes Dom baade er det fuldkomneste Udtryk for den aandelige Absolutisme, hvorunder Rom holder de umyndiggjorte Sjæle og de umyndiggjorte Folk, og tillige det fornemste Middel til at holde dem fast i deres aandelige og moralske Umyndighedstilstand, Ørebigten er dog blot et enkelt, om end maaske det allervigtigste Led i den aandelige Lænke, hvormed Rom holder dem i Trældom, det Led, hvormed de enkelte Sjæle fæstes til Lænken. I Skriftestolen sidder jo den romerske Prest lig en stor Edderkop i Midtpunktet af det fine Spind af usynlige Traade, hvormed han har omspundet sin Menighed; der fæster han de enkelte Menighedslemmer til dette fine, men faste Garn, her suger han ud af dem alle deres hemmeligste Tanker, Hjertelivets, Egteskabslivets, Familielivets mest ømtaalige Hemmeligheder; her er det, at han fornemmelig vinder, og herfra er det, han fornemmelig øver sit Herredømme over Sjælene. Det er der-

for ikke nogen Tilfældighed, naar Romerkirken hevder Ørebigtens Fornødenhed, i samme Grad som den stræber at virkeliggjøre sine Planer om et hierarchisk Verdensherredømme, og at den geistlige Orden inden Romerkirken, som særlig har opstillet dette Program, og som har stillet sig selv i første Række blandt Forkjæmperne for dette Program, nemlig Jesuiterne, gjør Ørebigten til en Salighedssag.

Men i Skriftestolen har desværre den romerske Skriftefader ikke blot Anledning til at suge ud af Skriftebørnernes Hjerter alle deres Hemmeligheder, men ogsaa deres personlige Æresfølelse, deres Selvagtelse. Selv de hemmeligste Tankesynder skal jo bekjendes, saadanne Tanker, saadanne Indtryk, som kan have været kastede ind i Sjælen og have faret igjennem Sjælen uden maaske at være naaede frem til fuld Bevidsthed, disse skal nu hentes frem igjen og holdes fast, og Giften af dem skal trykkes ud og udgydes over Sjælen! Hele denne Verden, hvorover Skaberen har bredt Blusselens Slør, den skal af Kvinder som af Mænd afdækkes og lægges frem for et andet Menneskes, for en ugift Mandspersons Øie! Hvor har man dog i hele Verden opfundet et Torturmiddel, som kan være mere pinligt for en fin, ædel og ren Kvindesjæl! Og hvorledes er det vel muligt, at en saadan Blottelse kan foregaa uden Skade for den kvindelige Blufærdighed!

Hertil kommer, hvad der er det allerværste, at det kun altfor ofte er alt andet end en ren Haand, den, som her drager Blufærdighedens Slør tilside, alt andet end et rent Øie, som her skuer ned paa de afdækkede, i Skriftemaallet blottede og udspilede Tanker, Følelser og Fristelser, som her lægges frem. Det er jo en cølibatdømt Mand, en Mand, hos hvem der er lagt et naturstridigt Baand paa Naturens sterke Drifter, for hvem Døren her aabnes til det forbudne Land med alle dets Fristelser og Tillokkelser; det er en saadan Mand, der sendes derind for at udforske dette Land og for at være Dommer og Lovgiver i dette Land. Forgjæves

vil Romerkirken faa os til at tro, at de forbudne Frugter ikke øver sin fristende Magt over dens Tjenere, og at der ikke er kun altfor mange af dem, som bukker under for Fristelsen!

Lad være, at det er grov Overdrivelse, naar Chiniquy og Pater Hyacinth paastaar, at de Skriftefædre danner rene Undtagelser, som ikke aabenbart forsynder sig med sine Skriftebørn, selv de finere Forsyndelser er i dette Forhold alvorlige nok. Romerkirken lægger Sonden i Skriftefaderens Haand og byder ham at anvende den paa hvert eneste Punkt i et Menneskes Liv. Tanker og Følelser, Drifter og Attraaer skal han sondere ligesaavel som Ord og Gjæringer. Naar nu Sonden ikke er ren, naar lystne Tanker og vellystige Begjæringer hænger ved den, ligesom smitteførende Mikrober ved et Lægeinstrument, som ikke er desinficeret, og naar Skriftefaderen efter sin Kirkes Anvisning stikker Sonden ind i hver følsom Nerve, i hvert blødende Saar, hvilken aandelig Blodforgiftning, hvilken Sjælesmitte kan ikke derved føres over de arme, godtroende Skriftebørn, som overgives til saadanne Sjælelægers Behandling!

Chiniquy's Bog har mange gribende Sjælehistorier af denne Art at berette. De er dels Beretninger afgivne af Kvinder, som selv har fundet sig tvungne i sin Samvittighed til at fremlægge sine Erfaringer fra Skriftestolen til Advarsel for Andre, f. Eks. den endnu levende Fyrstinde Carracciolo, hvis Fader, Marskalk C., er Guvernør over Provinsen Pari i Neapel*), og Miss Richardson i England, dels er de Erintringer og Erfaringer fra Pater Chiniquy's egne Oplevelser som romersk Skriftefader. Flere af dem er meget rystende og bærer helt igjennem Sandhedens Præg. Andre er saa grufulde og røber en saa djævelsk Forførelseskunst, at man ikke blot for den katholske Kirkes Skyld, men for Menneskelighedens Skyld bør haabe, at ialfald nogen Digtning her

*) Side 46.

maa være tilsat den historiske Sandhed. Chiniquy beretter, at han selv i sin Tid har modtaget Skriftemaal af mere end 200 Prester, og at der af disse ikke var mere end 21, som ikke «behøvede at græde over hemmelige og aabenbare Synder, som var begaaede paa Grund af Ørebigtens uimodstaaelige og fordærvelige Indflydelse»^{*)}). Lad det være, som det vil, med disse Tal, unegteligt er det, at de til et unaturligt Afhold dømte Prester «gjennem Skriftemaalet lærer at kjende, hvilke er sterke, og hvilke er svage af de Kvinder, som omgiver dem. De faar vide, hvilke vil modstaa Fristelserne, og hvilke er færdige til, ja som længes efter Syndens forføriske Lyst. Hvilken forfærdelig Stilling for det arme Menneskebarn!»^{**)}). Og man har kun altfor mange Vidnesbyrd ogsaa udenfor Chiniquy's Bog for, at katholske Prester ligger under for disse Fristelser. Ogsaa Kriminalhistorien har et langt og et grufuldt Kapitel derom, om det end (saaledes som i Schorn's «Kriminalhistorier», Bind I, Side 1—50) alene er, naar Sedelighedsforbrydelserne har draget andre Forbrydelser efter sig, at de drages frem for Kriminalretten.

Der er ingen Tvivl om, at den katholske Kirke tæller mangfoldige fromme og samvittighedsfulde Skriftefædre, der forstaar at styre af Veien for de farlige Skjær, som Ørebigten lægger for dem, men derom kan der heller ikke være Tvivl, at der ogsaa er mangfoldige romerske Skriftefædre, som baade selv lider Skibbrud paa disse Skjær, og som paa mangfoldige af sine Skriftebørn virker demoraliserende, lige meget enten Faldet blot bliver et indre, eller det tillige bliver det ydre. Hvor farlige de er disse Skjær, det ser man bedst af de Spørgsmaal, som de katholske Prester har at rette til sine Skriftebørn. De er for en stor Del af den Natur, at de maa besmitte baade den Mund, som skal udtale dem, og det Øre, som skal høre dem. Man maa være taknemmelig for, at denne Indførelse i Kjønslivets uhyggeligste, tildels unaturligste

^{*)} Side 43. ^{**)} Side 44.

Mysterier i Chiniquy's Bog er aftrykt efter de originale Pastoralregler i det latinske Grundsprog. Og om saadanne Ting skal der forhandles i alle Enkeltheder mellem Mand og Kvinde!

Hvilken Indflydelse denne farlige Befatning med Livets mest slibrige Forhold har paa Presternes egen Moralitet, fremgaar af en Svarskrivelse, som Pater Chiniquy's Foresatte, Mr. Baillargeon, siden Erkebiskop over Kanada, sendte ham, dengang han som katholsk Skriftefader havde henvendt sig til ham med Bøn om Fritagelse for at rette disse besudlende Spørgsmaal til et kvindeligt Skriftebarn, som havde bønfaaldt ham om Absolution uden at behøve at udspørges om og at skrifte alle sine enkelte Tankesynder. I dette Brev havde Pater Chiniquy tillige berettet sin Foresatte, at af flere baade unge og gamle Prester, som havde skriftet for ham, var der blot tvende, som ikke havde bekjendt, at de ikke var istand til at fremføre disse slibrige Spørgsmaal eller at høre Svarene derpaa, uden at falde i de mest fordømmelige Synder. Men Mr. Baillargeon kan ikke fritage ham for denne Pligt: «Saadanne Tilfælde som dette, at den kvindelige Dyd forstyrres ved Skriftefaderens Spørgsmaal, er et uundgaaeligt Onde. Det kan ikke hindres; thi saadanne Spørgsmaal er i de allerfleste Tilfælde nødvendige at gjøre». Han betegner det nemlig som «en falsk og brødefuld Blufærdighed», naar største Delen af unge Piger og Kvinder meget sjelden vil bekjende de Synder, de begaar mod Renheden. Det er derfor nødvendigt at nedbryde denne «falske og brødefulde» Skranke mod Prestens og Kirkens Herredømme over Samvittighederne. Og hvad Presterne angaar, saa «vidste vor Frelser meget vel, at Fristelser maatte møde dem gjennem unge Pigers og andre Kvinders Skriftemaal, Fristelser, som er saa uimodstaaelige, at de bringer Mange til Fald. Men han har givet dem den hellige Jomfru, som altid beder for dem og erholder Forladelse for dem; han har givet dem Bødens Sakramente, hvorigjennem de kan faa Tilgivelse, saa ofte

de beder derom. Løftet om fuldkommen Kyskhed giver en stor Ære og er et skjønt Fortrin, men vi kan ikke dølge for os, at den lægger en Byrde paa vore Skuldre, som Mange ikke altid formaar at bære. St. Liquori siger, at vi ikke skal dadle den angrende Prest, som falder alene en Gang om Maaneden, og andre paalidelige Theologer er endnu mere tolerante (!)».

Saadan er det altsaa, at Kyskhedsløftet opfattes og holdes af en stor Del romerske Prester!

Om den Indflydelse, som den tvungne Ørebigt har paa Kvinden, har man et ligesaa vigtigt som veltalende Vidnesbyrd i Historikeren Michelets Skrift: *«Du prêtre, de la femme et de la famille»*. Dog, man har et endnu veltigere, nemlig Historiens eget Vidnesbyrd. Dersom Ørebigten virkelig medførte den moralske Hjælp og Styrkelse, som den romerske Kirke tillægger den, maatte særlig Kvinden i de katholske Lande i moralsk Henseende staa uendelig høit over den protestantiske Kvinde, som savner denne Hjælp; thi ogsaa der, hvor Mændene bliver sjeldne Gjester i Skriftestolen, vedbliver Kvinden saameget samvittighedsfuldere at ty didhen. Saaledes den franske Kvinde. Og dog er der vel intet Land, hvor Sedeligheden staar lavere end her, hvor der ikke blot udenfor, men ogsaa indenfor Egteskabet bedrives saamange Mørkets Gjerninger som her (man erindre det i Frankrig saa udbredte Tobarnsystem!), og hvor Egteskaberne bliver saa faa som her.

Det tvungne Privatskriftemaal er derfor neppe Noget, som vi fra evangelisk Side har Grund til at misunde Rom. Hvor ædle de end har været de Motiver, som Gang efter Gang har bragt protestantiske Theologer til at arbeide for dets Gjenoplivelse hos os, kan vi kun glæde os over, at det ei er lykkedes at fæste denne gamle katholske Klud til vor Kirkes evangeliske Klædebon. Ogsaa den gamle Pietisme drev engang sterkt paa med at øve Privatskriftemaalet paa romersk Udfritte-Maner; men Erfaringerne, som blev gjorte

ved denne Brug af Skriftestolen, var saadanne, at den bekendte Johan Caspar Schade skrev over Skriftestolen: «Beichtstuhl, Satansstuhl, Höllenstuhl». Denne Overskrift synes desværre endnu at kunne anbringes over mangan romersk Skriftestol.

Der er her dvælet temmelig udførligt ved Pater Chiniquy's Bog, fordi den til Trods for de ovenfor paapegte Ensidigheder ved den — er vel skikket til at aabne det evangeliske Kirkefolks Øine for den virkelige Beskaffenhed af en af de Sider ved Romerkirkens Sjølepleie, ud fra hvilken man under den nuværende sterke Propaganda for denne Kirke særlig har søgt at anbefale den for evangeliske Kristne og at fremstille dens Praksis som et efterlignelsesværdigt Forbillede for den evangeliske Kirke.

Biografiske notiser.

Hvem er Chiniquy?

Pastor Chiniquys fremragende stilling og store anseelse, medens han endnu stod i den katholske kirke.

Mr. Chiniquy er en af protestantismens mest fremragende forkjæmpere. Indbudet af de mest anseede prester i Skotland deltog han i festligholdelsen af reformationens trehundredeaars-jubilæum og blev senere kaldt til England, da dettes ledende protestanter frembar sin hyldest for Tysklands keiser Wilhelm og fyrst Bismarck for deres modstand mod pavedømmets krav paa magt i Tyskland. 1874 talte han i Exeter Hall i London til en vældig forsamling, hvor lord Russel præsiderede, og siden holdt han forelæsninger over hele England, efter indbydelse af evangeliske prædikanter af alle kirkebekjendelser.

Protestanterne hele verden over behøver ikke at skamme sig over en saadan mand, som har kjæmpet saadanne kampe, gjort saadanne tjenester og havt saadanne seire.

Siden denne bog skreves, har han holdt forelæsninger og prædikeret for overfyldt hus baade i Australien og Storbritannien og erholdt saavel af det protestantiske presteskab som befolkningen mange bevis paa agtelse og taknemmelighed for de store tjenester, som han har gjort protestantismens sag.

Det er vel kjendt, at pastor Chiniquy fik stort ry i Kanada som afholdsapostel. Men langt tidligere, allerede som student, saavel som senere som prest, var han overalt meget afholdt. Han er født i Kamouraska i Kanada den 30te juli 1809. Hans fars navn var Charles Chiniquy og moderens navn Reine Perrault, begge fra Quebec. Faderen døde 1821 og moderen 1830. Efter faderens

død tog en rig onkel sig af ham. Han hed Amable Dionne og var medlem af overhuset i Kanada. Han sendte ham til St. Nicholets Collegium, ved hvilket han studerede fra 1822 til 1833 og gjorde sig bemærket som en fremragende sprogmand og matematiker. Paa grund af hans udmærkede opførsel kaldte studiekammeraterne ham for St. Louis Gonzaque de Nicholet. 1833 prestevedies han i Quebecs katedral af biskop Sinaie og tiltraadte presteembedet i St. Charles, som ligger ved floden Borger i Kanada. Senere blev han prest ved marinehospitalet og studerede der under Dr. Douglas's ledelse alkoholens virkning paa menneskelegemet. Straks efter begyndte han sit korstog for afholdssagen blandt den katholske befolkning i Kanada, idet han gjorde begyndelsen i Beauport, hvor han var menighedens prest. Der fandtes da syv kneiper og ingen skole; men inden to aar havde han oprettet syv skoler, og da fandtes der ikke en kneipe igjen i menigheden. For at udødeliggjøre hans verk, opreistes der i byen en obelisk til minde om hans afholds-virksomhed. Derefter blev han snart forflyttet til en større menighed og opslog sit hovedkvarter i Montreal for at kunne anvende al sin tid i afholdssagens tjeneste, og som resultat af hans virksomhed i 1846 til 1851 ophørte alle brænderier i hele provinsen paa to nær.

Dette store arbeide blev almindelig anerkjendt. Blandt de mange bevis paa anerkjendelse skal vi blot omtale fire saadanne. Det første er en taksigelsesadresse fra Rechabiternes Independent-orden i Kanada, som er dateret 31te august 1848 i Montreal, tilligemed Chiniquys svar. Det geraader protestanterne i nedre Kanada til ære, at de saaledes hædrede en romersk-katholsk prest, fordi han havde udført et saa ædelt arbeide for landets almene bedste. Begge dokumenter er sagen værdig. Istedetfor at give sig selv æren for disse seire, bruger mr. Chiniquy i sit svar følgende ord: «Overbevist om, at disse seire helt og holdent er Guds verk, være ham alene æren!» Den store by Montreal røstes til taknemmelighed, og i dens navn overraktes han en guldmedalje. Paa den ene side var indgraveret disse ord:

TIL FADER CHINIQUEY,
AFHOLDSSAGENS APOSTEL,
CANADA.

Og paa den anden side:

TIL ÆRE FOR HANS DYDER,
NIDKJÆRHED OG FÆDRELANDSKJÆRLIGHED.

Som tegn paa hele folkets taknemmelighed sendte parlamentet i Kanada ham en adresse og fem hundrede pund sterling.

Rygtet om hans arbeide for afholdssagen naaede Rom, og gjennem en prest, som paa den tid besøgte Rom, *sendte paven ham sin velsignelse.*

Til slut meddeler vi i oversættelse det generalcirkulære, som overleveredes ham fra biskopen af Montreal, og hvori han kaldes afholdssagens apostel.

«Ignatius,

af Guds barmhjertighed og den hellige apostoliske naade, biskop af Marianopolis (Montreal)!

For alle, som læser dette brev, kundgjør og bevidner vi: at den ærværdige Charles Chiniquy, afholdssagens apostel, prest i vort bispedømme, som vi kjender godt og agter som prøvet, fører et rosværdigt levnet og, saavidt vi ved, af den barmhjertige Guds naade ikke er under nogen kirkens tiltale betræffende sit prestelige kald. Vi befaler alle og enhver, erkebiskoper, biskoper og andre kirkens embedsmænd, med hvilke han kommer i berøring, at de for Kristi kjærligheds skyld venligt og forekommende modtager ham, og at de tillader ham, saa ofte han begjærer det, at fejre det hellige messeoffer og udøve andre prestelige privilegier og gudstjenstlige handlinger. Selv er vi beredt til at vise ham det samme. Derfor har vi forordnet, at dette brev opsættes med vort navn og segl tilligemed underskrift af vort bispedømmes sekretær i Marianopol i vort, den velsignede Jacobs, palads, i aaret et tusen ottehundrede og femti, paa den sjette dag i juni maaned.

† Ignatius,
biskop i Marianopolis.

Paa befaling af den høist og mest agtede biskop af Marianopolis, D. D.

J. O. Paré, Canon,
sekretær.

Hans store anseelse var nu erkjendt viden om, og han blev af den romerske kirkes dignitærer udseet til at forestaa og lede et nyt og vigtigt foretagende. Det gjaldt at tage Mississippidalen i besiddelse og danne en ny katholsk koloni i selve centrum af de forenede stater. Den romersk-katholske biskop i Chicago, biskop Vandevelt, kom til Kanada for at raadføre sig med ham om dette foretagende. Meningen var at overflytte tusener af de mest nidkjære franske katolikere i Kanada til dette nye territorium, og fader Chiniquy skulde forestaa og lede det hele og være den katholske kirkes forkjæmper. Han tog imod tilbudet. Han besaa landet, udvalgte

pladsen, vendte tilbage til Kanada og overførte den første del af sin koloni, omtrent fem tusen nidkjære emigranter.

Førend han endelig opslog sit hovedkvarter i St. Anne i Kankakee, i staten Illinois, den plads, han udvalgte for sin koloni, begjærede han at blive skilt fra Montreals bispedømme, med hvilket han havde været forenet de foregaaende fem aar. Det svar, han erholdt, meddeles her for at vise, hvilken stilling han indtog, da han forlod Kanada for at overtage sit nye virkefelt:

«Montreal den 13de oktober 1851.

Min herre!

De begjærer af mig tilladelse til at forlade bispedømmet for at vie Deres tjeneste til biskopen af Chicago. Da De tilhører Quebecs bispedømme, tilkommer det erkebiskopen at give Dem den afsked, De begjærer. For min del kan jeg ikke andet end takke Dem for Deres arbeide blandt os, og ønsker jeg ligeledes himlens rigeste velsignelse over Dem. De skal altid forblive i mit hjertes hukommelse, og jeg haaber, at det guddommelige forsyn fremdeles skal give mig anledning at bevise Dem al den taknemmelighed, jeg føler hos mig. Indtil da forbliver jeg,

ædle herre,

Deres ringe og ydmyge tjener

† Ignatius,

biskop af Montreal.

Til mr. Chiniquy, prest».

Da han forlod Kanada, stod han altsaa i den høieste anseelse hos det katholske hierarki. Efter nogle aars forløb havde kolonien udvidet sig til 40 eng. kvadratmil, og tusener vedblev at strømme derhen, ikke blot fra Kanada, men ogsaa af den katholske befolkning i Europa. Men en haard tid oprandt for den romersk-katholske kirke, da biskop Vandevelt blev forflyttet fra Chicago og en irsk biskop, O'Reagan, indtog hans plads og begyndte at undertrykke de franske emigranter. Biskopens vold, undertrykkelse og uretfærdighed drev fader Chiniquy til modstand, og han henvendte sig til den udenforstaaende katholske verden for der at søge støtte. Sagen kom ogsaa for paven, der sendte kardinal Bedini til Chicago for at undersøge forholdet. Han erklærede, at biskop O'Reagan havde uret, hvorfor han forflyttedes, og biskop Smith fra Jowa indtog hans plads. Medens stormen rasede, aabnede Gud fader Chiniquys øine mere og mere for den moderne katholske kirkes frafald fra den oprindelige kristne kirke i Rom. Timen for hans

befrielse nærmede sig, og Gud havde villet, at han skulde udkjæmpe den første strid under de forenede staters frie banner. Andetsteds vilde han sandsynligvis være bleven slaat til jorden, men her fandt han frihed og — da han blev grusomt forfulgt — en varm forsvarer i Abraham Lincoln, der senere blev de forenede staters største præsident siden Washingtons dage.

At han lige til sin udtræden af den katholske kirke havde den bedste karakter, fremgaar tilstrækkelig af følgende:

Biskop Baillargeon sendte med en nonne fra ursulinerklosteret Three Rivers foruden en skrivelse, dateret 9de mai 1856, eller fem aar efterat han havde forladt Kanada, tillige en present til mr. Chiniquy, bestaaende af en «chasuble», «cassock» og «chalice», som et bevis paa den høieste tillid og agtelse. Den romersk-katholske kirke kunde prise sig lykkelig, om den havde mange saadanne prester, som han, blandt sit presteskab.

Vi meddeler endvidere biskop O'Reagans vidnesbyrd angaaende mr. Chiniquys karakter, saaledes som det med ed er bekræftet af fire romerske katolikere, hvis navne er undertegnet. Dette skriftlige vidnesbyrd blev givet af biskop O'Reagan den 27de august 1856 til den deputation, som besøgte ham. Det har som svar paa visse beskyldninger fra generalvikar Bruyère været offentliggjort over hele Kanada baade paa fransk og engelsk:

- «1. Jeg afskedigede mr. Chiniquy den 19de i denne maaned.
2. Hvis mr. Chiniquy siden — som I siger — har læst messe, har han gjort det ulovligen; alene paven kan gjenindsætte ham i hans kirkelige og prestelige funktioner.
3. Jeg sender ham bort fra St. Anne, trods hans og eders bønner, fordi han ikke har været villig til at leve i fred og venskab med presterne M. L. og M. N., skjønt jeg indrømmer, at de var to daarlige prester, som jeg har været nødt til at sende bort fra mit bispedømme.
4. Den anden grund til, at jeg sender mr. Chiniquy fra St. Anne til hans nye mission i det sydlige Illinois, er for at stanse den proces, som mr. Spink har anlagt mod ham; skjønt jeg ikke kan garantere, at processen derfor blir slut.
5. Mr. Chiniquy er en af de bedste prester i mit bispedømme, og jeg vil ikke berøve mig hans tjeneste. Jeg har ikke modtaget nogen klage over hans moralske vandel.
6. Mr. Chiniquy har forlangt en undersøgelse for at bevise ugrundetheden i visse anklager, der er reist mod ham, og har begjæret at faa vide navnene paa sine anklagere, saa han kan forsvare sig, men det har jeg negtet ham.

7. Sig mr. Chiniquy, at han kommer til mig, og at han gjør sig færdig til sin nye mission, og jeg vil give ham de skrivelser, han behøver for at arbeide der.

Vi trak os derpaa tilbage og overleverede ovenstaaende skrivelse til fader Chiniquy.

Frs. Bechard.
Basilique Allair.

J. B. L. Lemoine.
Leon Mailloux».

Her trænges ikke mere for at stadfæste mr. Chiniquys moralske anseelse og gode rygte, saalænge han tilhørte den katholske kirke.

Erklæring.

Til hans høiærværdighed Bourget, biskop af Montreal.

Min herre!

Efterdi Gud i sin uendelige barmhjertighed har behaget at vise os den romersk-katholske kirkes vildfarelser og givet os kraft til at forlade dem og følge Kristus, anser vi det for vor pligt at sige et ord om vederstyggelighederne i skrifttemaalet. De ved meget godt, at disse vederstyggeligheder er af saadan art, at det er umuligt for en kvinde at tale om dem uden at rødme. Hvorledes kan det være muligt blandt civiliserede mennesker, at man under trudsler om evig fordømmelse tvinger kvinden til at aabenbare for ugifte mænd sine inderste tanker, sine syndigste begjær og sine hemmeligste handlinger?

Hvorledes kan presterne, hvis de ikke havde et ansigt af kobber, vove at vise sig i verden efter at have hørt beretninger om elendighed, som ikke kan andet end besmitte den, som hører paa det, og som kvinden ikke kan fortælle uden at miste sin blufærdighed og al skamfølelse? Skaden vilde ikke være saa stor, hvis kirken tillod kvinden at have frihed til at anklage sig selv. Men hvad skal man sige om alle de vederstyggelige spørgsmaal, som rettes til dem, og som de maa besvare?

Loven for almindelig anstændighed forbyder os her at gaa ind paa enkeltheder. Det er tilstrækkeligt at sige, at om de gifte mænd vidste om en tiendedel af det, som foregaar mellem skrifte-

fædrene og deres hustruer, skulde de heller ville se dem dø end i den grad fornædrede.

Og hvad angaar os, hustruer og døtre i Montreal, som af erfaring kjender til skriftemaalets smuds og urenhed, saa kan vi ikke nok takke Gud, som har vist os vor vildfarelse og lært os, at det ikke er hos mennesker, der er ligesaa svage og syndige, som vi selv, men alene hos Jesus, at vi maa søge frelse.

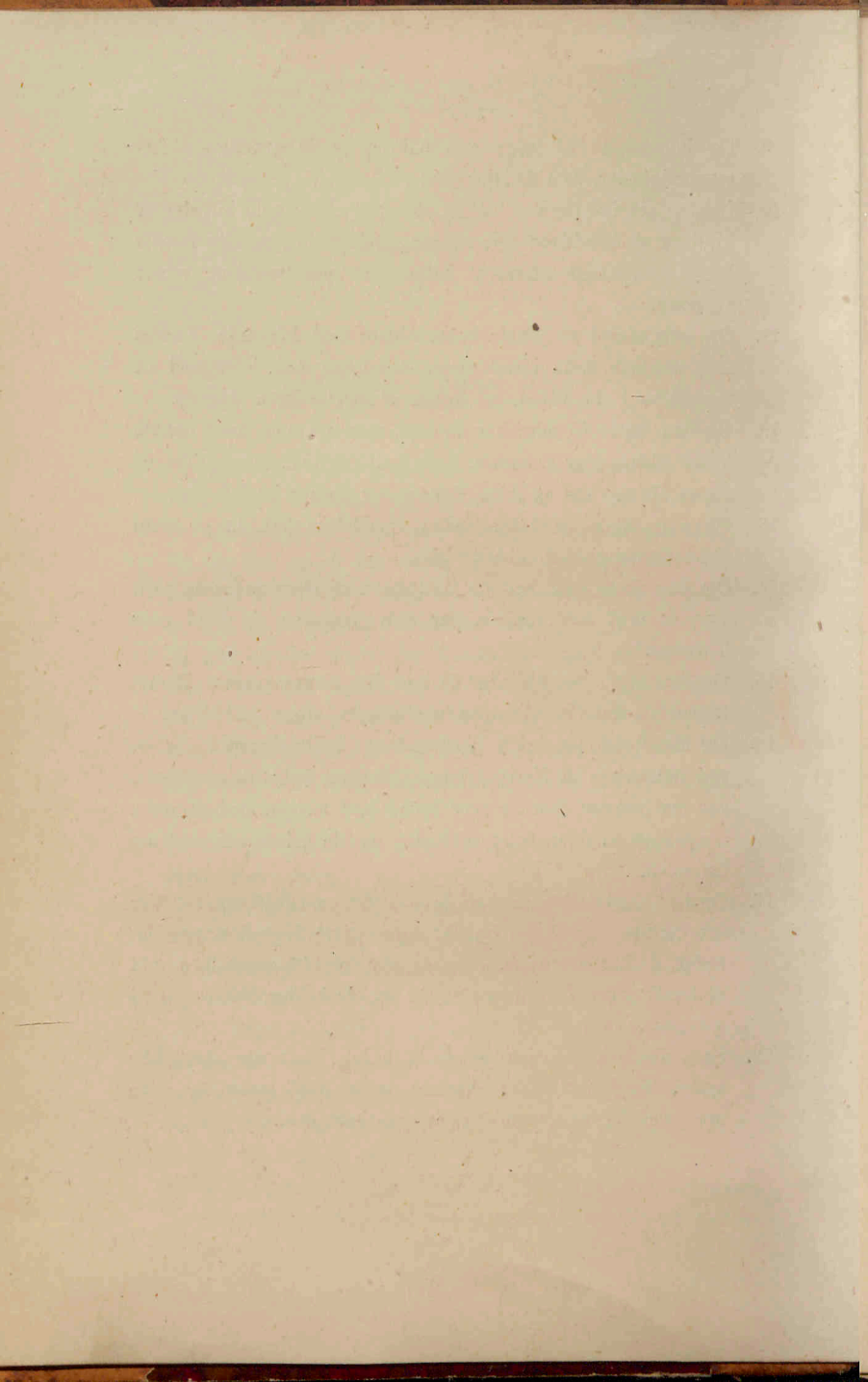
Julien Herbert,	Marie Rogers,	J. Rochon,
Louise Picard,	Francoise Diringen,	Eugenie Martin,

og tre og firti andre damer.

Ezekiel. Kapitel VIII.

1. Og det skede i det sjette aar, i den sjette maaned, paa den femte dag i maaneden, da jeg sad i mit hus og Judas ældste for mit aasyn, da faldt min herre-herres haand paa mig der.
2. Og jeg saa, og se, der var en skikkelse som ild at se til, fra det, der var at se af hans lænder og opover som en glans at se til, som skinnet af det blanke metal.
3. Og han udrakte noget, der lignede en haand, og tog mig ved haaret paa mit hoved, og et veir løftede mig op imellem jorden og himlen og førte mig til Jerusalem i synet fra Gud, til indgangen af den indre forgaards port, som vender mod nord, hvor nidkjærhedens billede, som vakte nidkjærhed, havde sit sæde.
4. Og se, der var Israels Guds herlighed, ligesom det syn, jeg havde seet i dalen.
5. Og han sagde til mig: menneskesøn, opløft dine øine mod nord! Og jeg løftede mine øine op mod nord, og se, nordenfor porten var dette nidkjærhedens billede ved indgangen.
6. Og han sagde til mig: menneskesøn! Ser du, hvad disse gjør? Store vederstyggeligheder er det, Israels hus her gjør, saa jeg maa vige langt bort fra min helligdom; dog, du skal endnu fremdeles se store vederstyggeligheder.
7. Og han førte mig til indgangen af forgaarden, og jeg saa, og se, der var et hul i væggen.
8. Og han sagde til mig: menneskesøn, bryd dog igjennem væggen! Og jeg brød igjennem væggen, og se, der var en dør.

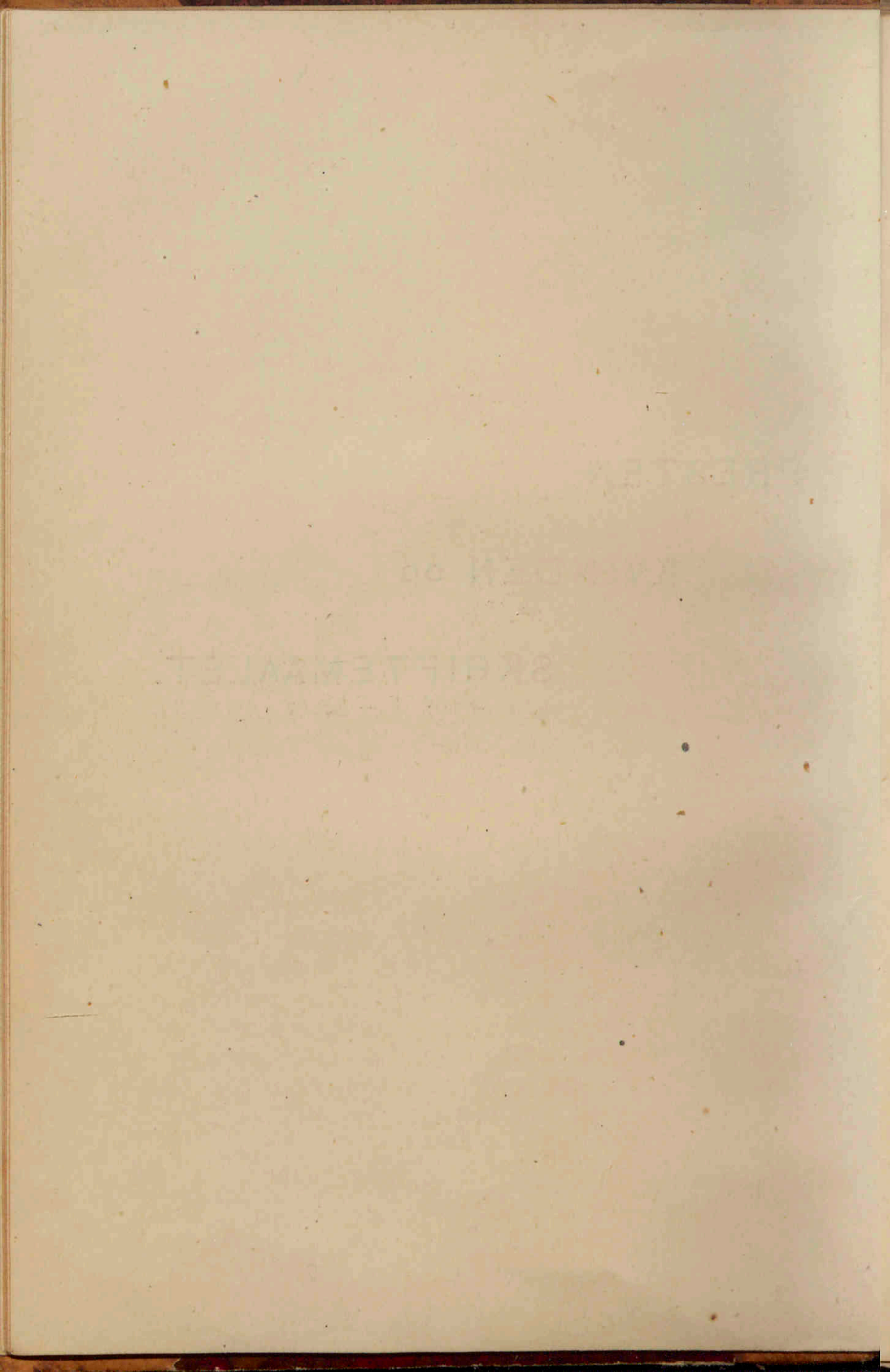
9. Og han sagde til mig: gaa ind og se de gruelige vederstyggeligheder, som de gjør der!
10. Og jeg gik ind og saa, og se, der var allehaande billeder af kryb og af firføddede dyr, vederstyggeligheder, og alle Israels huses væmmelige afguder, indgravede paa væggene trindt omkring.
11. Og sytti mænd af Israels huses ældste med Ja'asanja, Safans søn, staaende midt iblandt dem, stod foran dem, hver med sit røgelsekar i sin haand, og duften af røgelseskyen steg op.
12. Og han sagde til mig: har du seet, menneskesøn, hvad Israels huses ældste gjør i mørket, hver i sine billedkamre? Thi de siger: Herren ser os ikke, Herren har forladt landet.
13. Og han sagde til mig: endnu fremdeles skal du se store vederstyggeligheder, som de gjør.
14. Og han førte mig hen til indgangen af Herrens huses port, som er mod nord, og se, der sad kvinderne og græd over Tammus.
15. Og han sagde til mig: har du seet det, menneskesøn? Endnu fremdeles skal du se vederstyggeligheder, større end disse.
16. Og han førte mig ind i Herrens huses indre forgaard, og se, ved indgangen til Herrens tempel, mellem forhallen og alteret, var der omtrent fem og tyve mænd med ryggen mod Herrens tempel og med ansigtet mod øst, og de bøiede sig mod øst for solen.
17. Og han sagde til mig: har du seet det, menneskesøn? Var det forliden for Judas hus at have gjort de vederstyggeligheder, de her har gjort, siden de har opfyldt landet med vold og atter vakt min harme? Og se, de holder kvisten op til sin næse.
18. Saa vil da ogsaa jeg handle i harme, mit øie skal ikke spare, og jeg vil ikke skaane; og de skal raabe for mine øren med høi røst, men jeg vil ikke høre dem.

PRESTEN,

KVINDEN og

SKRIFTEMAALET.

Kapitel I.

Kampen før kvinden i skriffemaalet opgiver selvagtelsen.

Der findes to kvinder, som bestandig burde være gjenstand for Kristi disciples medlidenhed, og for hvem der daglig burde opsendes bønner indfor naadens trone: den ene er den brahminske kvinde, som — bedragen af presterne — lader sig brænde sammen med sin mands lig for at mildne deres træguders vrede; den anden er den romersk-katholske kvinde, som — ikke mindre bedragen af sine prester — i skriftestolen er gjenstand for en langt mere nedværdigende og grum tortur for at mildne vreden hos deres oblat-gud.

Thi jeg overdriver ikke, naar jeg siger, at altfor mange ædle, velopdragne, høisindede kvinder tvinges til at afsløre sit hjerte for en mands øine, at aabenbare for ham sit inderste, og de helligste følelser, enten hun er gift eller ugift. De maa tillade ham at gjøre dem spørgsmaal, som end ikke den mest fordærvede kvinde skulde ville høre selv af sin skjændige forfører, ofte forfærdeligere og mere uudholdeligt end at blive stegt paa glødende kul.

Mere end én gang har jeg seet kvinder besvime i skriftestolen, og senere har de sagt mig, at det at være

tvungen til at tale til en ugift mand om visse ting, om hvilke anstændighedens almindeligste regler for evigt burde tillukke deres læber, det havde næsten dræbt dem. Ikke hundrede men tusener gange har jeg hørt fra døende pigers, saavel som gifte kvinders læber de forfærdelige ord: «Jeg er evig fortabt! Al min skriften og kommunion har været ligesaa mange forbandelser. Jeg har aldrig vovet at svare paa min skriftefaders spørgsmaal. Blygselen har forseglet mine læber og fordømt min sjæl!»

Hvor mange gange er jeg ikke bleven ligesom forstenet ved siden af et lig, naar disse sidste ord knapt er komne over min kvindelige bodgjørerskes læber og hun ved dødens ubarmhjertige haand er bleven rykket ud af mine hænder, inden jeg har kunnet give hende forladelse ved sakramentets bedragelige absolution. Jeg troede dengang, ligesom den døde selv havde troet, at hun kun kunde faa forladelse gennem absolutionen.

Der gives ikke blot tusener men millioner romersk-katholske piger og kvinder, som ved sin stærke blufærdighedsfølelse og kvindelige værdighed staar høit over sine presters skjændige kunstgreb og falske slutninger. De kan aldrig faaes til at svare ja paa visse af skriftefædrenes spørgsmaal. De vilde foretrække at blive kastede i luerne og brændes til aske, ligesom den brahminske enke, fremfor at tillade en mands øie at skue ind i deres sjæles hellige helligdom. Skjønt de undertiden er skyldige for Gud og er overbeviste om, at deres synder aldrig bliver forladte, da de ikke har skriftet dem, saa er alligevel sedelighedsfølelsen stærkere i deres hjerter end deres kirkes nedrige og grusomme love. Intet, selv ikke frygten for evig fordømmelse, kan tvinge dem til for et syndigt menneske at bekjende synder, som kun Gud alene har ret til at vide, fordi han alene kan udlette dem med sin Søns blod, som blev udgydt paa korset.

Men hvilket sørgeligt liv maa ikke de ædle sjæle føre, som den romerske kirke holder fangne i overtroens mørke huler. De læser i alle sine bøger, og de hører fra alle sine prækestole, at hvis de skjuler en eneste synd for sine skriftefædre, saa er de for evig fortabte! Men helt og holdent ude af stand til at trampe under fødder den selvagtelse og anstændighedsfølelse, som Gud selv har indplantet i deres sjæle, lever de i en stadig frygt for evig fordømmelse. Det kan ikke udsiges med ord, hvilken nød og angst de befinder sig i, naar de er hos sine skriftefædre og finder sig stedte i den forfærdelige nødvendighed enten at maatte tale om ting, som de heller end at aabne sine læber om vilde foretrække at lide den grusomste død, eller at gaa evig fortabt, hvis de ikke nedværdiger sig selv for bestandig i sine egne øine ved at tale om ting, som en respektabel kvinde aldrig vilde aabenbare for sin egen moder langt mindre for en mand!

Jeg har hørt for mange af disse høisindede kvinder, som, da de var alene med Gud, i angst og nød og med brændende taarer har bedt ham give dem det, de betragtede som den aller største naade, nemlig at tabe saa meget af sin selvagtelse, at de kunde blive istand til at tale om disse unævnelige ting, netop saaledes, som skriftefædrene vilde, at de skulde tale. Og med haab om, at deres bøn var bleven hørt, har de paany begivet sig til skriftestolen fast besluttede paa at afsløre sin skam for den ubønhørlige mand. Men da øieblikket kom, at de skulde besudle sig selv, mistede de modet, skalv i knæerne, blev dødsblege, og kold sved trængte frem af alle porer. Blufærdighedens røst og den kvindelige selvagtelse talte høiere end deres falske religion. De maatte gaa fra skriftestolen med uforladte synder — ja med byrden af nok en synd paa sin samvittighed.

Ak, hvor tungt er ikke Roms aag! — hvor bittert

gør det ikke menneskets liv, og hvor glædeløs er ikke korsets hemmelighed for disse stakkels bedragne og døende sjæle! Hvor gjerne skulde de ikke som den brahminske kvinde styrte ind i de brændende luer, hvis de ved en øjeblikkelig tortur, som aabnede dem døren til et bedre liv, kunde se en ende paa sine udsigelige lidelser!

Jeg opfordrer herved aabent hele det romersk-katholske presteskab til at benægte, at størstedelen af deres kvindelige skriftebørn til en vis tid — en del længere og en del kortere — er i den bedrøveligste sindstilstand.

Ja, den overveiende del af kvinderne finder det umuligt at nedbryde de hellige skranker af selvagtelse, hvormed Gud selv har omgjærdet deres hjerte, sjæl og forstand, da selvagtelsen er det sikreste værn mod farerne i denne besudlede verden. De love, ifølge hvilke de ikke kan tillade sig at udtale et urent ord til en mand, og som udestænger alle urene spørgsmaal fra hjertet, selv naar de fremsættes i Guds navn — de love er saa klart og tydeligt skrevne i deres samvittighed og saa vel forstaaede som en himmelsk gave, at — som jeg allerede har sagt — mange foretrækker den risiko at blive evig fordømt paa grund af sin taushed.

Der udfordres mange aars høist skarpsindige bestræbelser — jeg tager ikke i betænkning at kalde dem skjændige — fra presternes side for at formaa størstedelen af de kvindelige skriftebørn til at tale om saadanne ting, som endog vilde hedninger vilde blues ved at tale om indbyrdes. Nogle vedbliver at være tause størstedelen af sit liv, og mange foretrækker at kaste sig i den barmhjertige Guds arme og dø uden at besudle sig paa denne maade, og det endog efterat de har kjendt ormens giftige bid, hellere end at modtage forladelse af en mand, som, det føler de, sikkerlig vilde tage skade af at betroes deres menneskelige svagheder.

Alle Roms prester kjender til denne naturlige følelse hos kvinden. Der findes ikke en eneste, — nei, ikke en eneste af deres moraltheologer, som ikke advarer skriftefædrene mod den haardnakkede modstand, som er saa sædvanlig hos piger og gifte kvinder, at de aldrig under skriftemaalet vil tale om synder, som mere eller mindre berører det sjette bud. Dens, Liguori, Debreyne, Bailly m. fl. — med et ord, alle Roms theologer medgiver, at dette er en af de største vanskeligheder, som skriftefædrene har at kjæmpe mod i skriftestolen.

Ikke en eneste romersk-katholsk prest vil vove at benegte, hvad jeg siger i denne sag; thi de ved, at det vilde ikke falde mig vanskeligt at overvælde dem med en saadan mængde af beviser, at deres store uforskamethed straks vilde blive afsløret.

Jeg agter, om Gud bevarer mig og giver mig tid dertil, at gjøre bekendt nogle af de utallige ting, som romersk-katholske theologer og moralister har skevet om denne sag. Det vil blive en af de besynderligste bøger, som nogensinde er skreven, og den kommer til at levere uimodsigeligt bevis for det faktum, at de romersk-katholske kvinder instinktmæssigt og uden at raadføre sig med hinanden, og med en enstemmighed, som er merkværdig, ledede af det instinkt, som Gud har givet dem, bæver tilbage for de snarer, der lægges for dem i skriftestolen, og at de overalt kjæmper for med overmenneskelig magt at staalsætte sig mod sine bødler, der sendes af paven i Rom for at fuldbyrde deres ruin og fordærve deres sjæle. Overalt føler kvinden, at der ligesaavel gives ting, som aldrig burde omtales, som der er ting, som aldrig burde gjøres for Guds hellige aasyn. Hun forstaar, at det at tale om visse synder, ja endog tanker, er ikke mindre skammeligt og brødefuldt end at begaa dem. Hun hører Gud hviske i hendes øre: «Er det ikke nok, at du har været skyldig en gang, da du var alene for mit aasyn?

Vil du forøge din misgjerning ved at lade den mand faa vide, hvad der aldrig burde aabenbares for ham? Føler du ikke, at du gjør den mand til din medskyldige i det øieblik, da du kaster ind i hans sjæl og hjerte dine misgjerningers smuds? Han er ligesaa svag, som du er; han er ikke en mindre synder han end du; det, som har fristet dig, frister ogsaa ham; det, som har gjort dig svag, gjør ogsaa ham svag; det, som har besudlet dig, forurenser ogsaa ham; det, som har kastet dig i smudset, kaster ogsaa ham did. Er det ikke nok, at mine øine har seet dine misgjerninger? Skal mine øren idag maatte lytte til din urene samtale med den mand? Selv om den mand var ligesaa hellig som David, mon han ikke falder for den ukyske afsløring fra en ny Bathseba? Selv om han var ligesaa stærk som Samson, mon han ikke finder i dig sin fristende Dalila? Selv om han var ligesaa modig som Peter, mon ikke tjenestepigens tale kan gjøre ham til forræder?

Verden har kanske aldrig været vidne til en mere forfærdelig, fortvilet og alvorlig kamp end den, som foregaar i en stakkels ung, skjælvende kvindes sjæl, som ved hin mands fod har at bestemme sig for, enten hun skal eller ikke skal aabne sin mund om saadanne ting, som Guds røst i forbindelse med hendes kvindelige ære og blufærdighed byder hende aldrig at aabenbare for nogen anden!

Denne skjulte, vilde, fortvilede og dødelige kamps historie er endnu aldrig, saavidt jeg ved, blevet fuldstændig skreven. Det vilde vække beundringens og medlidenhedens taarer hele verden over, om den kunde skildres i sin enkelhed, ophøiethed og forfærdelige sandhed.

Hvor mange gange har jeg ikke grædt som et barn, naar en ædel og forstandig ung pige eller agtet gift kvinde har krympet sig for de spidsfindigheder,

hvormed jeg eller en anden skriftefader har formaaet dem til at opgive sin blufærdighed og kvindelige værdighed for at tale med mig om ting, som ingen anstændig kvinde nogensinde skulde tale med en mand om! De har fortalt mig om sin uimodstaaelige afsky, deres skræk for saadanne spørgsmaal og svar, og bedt mig at have forbarmelse med dem. Ja, hvor ofte har jeg ikke grædt over min fornedrelse, jeg, prest i den katholske kirke. Jeg har anerkjendt og vurderet kraften, storheden og helligheden i deres motiv til at tie med saa tilsmudsende ting; ja, jeg kunde ikke andet end beundre dem. Undertiden forekom det mig, at de talte som engle. Jeg burde have faldt ned for deres fødder og bedt om forladelse for, at jeg havde talt til dem om ting, som man aldrig burde tale om til en kvinde, for hvem man har agtelse.

Men, o vel! Straks maatte jeg bebreide mig og sørge over disse korte stunder, hvori min tro vaklede, og fuldstændig overlade mit omdømme til den katholske kirkes ufeilbare lære. Jeg maatte neddyse min samvittighed, som sagde mig: «Er det ikke skam, at du, en ugift mand, vover at tale om saadanne ting med kvinder? Blues du ikke ved at rette saadanne spørgsmaal til en ung pige? Hvor er din selvagtelse? Hvor er din gudsfrygt? Afstedkommer du ikke den piges ruin ved at tvinge hende til at tale om saadant med en mand?»

Jeg var tvungen af alle paver, moraltheologer og koncilier i Rom til at tro, at denne advarende røst fra den barmhjertige Gud var Satans røst. Jeg maatte, til trods for min egen forstand og min samvittighed, tro, at det var nyttigt, ja aldeles nødvendigt at stille disse besudlende fordømmelsens spørgsmaal. Min ufeilbare kirke tvang mig uden barmhjertighed til at nøde disse arme, skjælvende og grædende stakkels piger og kvinder til med mig og alle dens prester at vade i dette Sodomas

og Gomorrhas vand under det paaskud, at deres egen-
vilje skulde brydes, deres ydmyghed og frygt for synd
forøges, og at de skulde blive rensede ved vore absolu-
tioner.

Med hvilken uendelig smerte og forbauselse finder
vi ikke, at størstedelen af den ædle episkopalkirke i
England er slagen med en plage, som synes ulægelig,
under navn af puseyisme eller ritualisme, som mange-
steds mere eller mindre aabenbart søger at gjenindføre
det smudsige privatskriftemaal blandt protestanterne baade
i England, Amerika og Australien. Episkopalkirken er
med skriftemaalet dømt til undergang, hvis den ikke
snart finder et botemiddel mod denne plage, som er
bleven udbredt ved forklædte jesuiter, der overalt er
virksomme for at forgifte og gjøre denne kirkes intet
ondt anende sønner og døtre til slaver.

Straks ved indtrædelsen i presteembedet blev jeg
ikke lidet overrasket og forvirret ved at se en meget
smuk og velopdragen dame, som jeg næsten hver uge
pleiede at træffe i hendes forældres hjem, nærme sig min
skriftestol. Hun pleiede at skrifte for en anden ung
prest, en af mine bekjendte, og blev almindelig anseet
for en af byens mest gudfrygtige piger. Skjønt hun
havde søgt at forklæde sig saa meget som muligt, for at
jeg ikke skulde gjenkjende hende, anede jeg straks, at
hun var den elskelige Mary —.

Da jeg ikke var sikker paa det, lod jeg denne min
formodning fare i det haab, at hun var mig en fuld-
stændig fremmed. I førstningen kunde hun knapt tale;
hendes stemme kvaltes af hendes suk, og gjennem de
smaa hul i den tynde væg mellem hende og mig saa jeg
to taarestømme rinde ned over hendes kinder.

Med stor anstrengelse sagde hun: «Kjære fader,
jeg haaber, at De ikke kjender mig, og at De aldrig vil
søge at udforske, hvem jeg er. Jeg er en forfærdelig

stor synderinde. O, jeg frygter for, at jeg er fortabt! Men findes der endnu haab for mig om at blive frelst, saa for Guds skyld bortstød mig ikke! Men inden jeg begynder mit skriftemaal, saa tillad mig at bede Dem, at De ikke besudler mine øren med saadanne spørgsmaal, som vore prester pleier at gjøre sine skriftebørn. Jeg er allerede bleven ødelagt ved disse spørgsmaal. Før jeg var sytten aar gammel, saa ved Gud, at englene var ikke renere, end jeg var. Men den gamle kapellan ved det kloster, mine forældre sendte mig til for at gaa i skole i, gjorde mig under skriftemaalet saadanne spørgsmaal, som jeg i førstningen ikke forstod; men ulykkeligvis havde han gjort samme spørgsmaal til en af mine klassekammerater, som gjorde løier med dem i min nærværelse og forklarede dem for mig, thi hun forstod dem altfor vel. Den første ukyske samtale i mit liv kastede mig ind i et hav af synd, som tidligere var aldeles ukjendt for mig; fristelser af den mest ydmygende art plagede mig en uges tid baade dag og nat, synder, som jeg skulde ville aftvætte med mit blod, om det var muligt, overvældede mig lig en syndflod. Men synderens glæde er kort. Slagen med forfærdelse ved tanken paa Guds dom besluttede jeg, efter nogle ugers sørgeligt liv, at gaa til Gud med mine synder og forsone mig med ham. Bedækket med skam og skjælvende fra isse til fodsaaale gik jeg atter for at skrifte for min skriftefader, som jeg forestillede mig som en helgen og elskede som en far. Jeg tror, at jeg, under taarer af oprigtig anger, bekjendte størstedelen af mine synder, skjønt jeg skjulte en af dem af skam og af agtelse for min aandelige leder. Men jeg skjulte ikke for ham, at de besynderlige spørgsmaal, han havde gjort mig, var — tilligemed mit onde hjertes natur — selve hovedaarsagen til min fordærvelse.

Han talte meget venligt til mig, opmuntrede mig til

at kjæmpe mod mine daarlige tilbøieligheder og gav mig i begyndelsen meget venlige og gode raad. Men da jeg troede, at han var færdig og beredte mig til at forlade skriftestolen, gav han mig paany to spørgsmaal af en saa besmittende art, at hverken Kristi blod eller al helvedes ild kan udslette dem af min hukommelse. Disse spørgsmaal har forvoldt min ruin; de har fæstnet sig i min sjæl som to dødeligt forgiftede pile; dag og nat staar de for mit indre; de fylder mit blod med en dræbende gift.

Det er sandt, at i begyndelsen fyldte de min sjæl med forfærdelse og afsky; men desværre! jeg blev snart saa vant med dem, at de syntes som sammenvokste med mig og som min anden natur. Disse tanker er blevne mig en ny kilde til utallige syndige tanker, begjæringer og handlinger.

Ifølge klosterreglerne maatte vi efter en maanedes forløb gaa og skrifte; men paa den tid var jeg saa helt fordærvet, at jeg ikke længere blue des over at skrifte mine skammelige synder for en mand. Tvertimod! jeg havde en virkelig djævelsk nydelse ved tanken paa, at jeg skulde faa en lang samtale med min skriftefader om disse ting, og at han skulde give mig flere af sine besynderlige spørgsmaal.

Da jeg nu virkelig uden at rødme af skamfølelse havde sagt ham alt, begyndte han at spørge mig, og Gud ved, hvilke forførende ting, der faldt fra hans læber ned i mit fordærvede hjerte. Mine nerver skalv ved hvert af hans skammelige spørgsmaal og fyldte mig med de skammeligste lyster. Da denne forbryderiske tête-à-tête med min gamle skriftefader havde varet en time — thi det var ikke andet end en forbryderisk tête-à-tête —, skjønte jeg, at han var ligesaa fordærvet som jeg selv. I halvt tilslørede ord gjorde han mig et forbryderisk forslag, som ogsaa jeg i halvt tilslørede ord gik ind paa,

og i mere end et aar har vi levet sammen i den syndefuldeste fortrolighed. Skjønt han var meget ældre, elskede jeg ham rent vanvittigt. Da min skoletid var slut, tog mine forældre mig hjem. Jeg var virkelig glad over denne forandring, thi jeg begyndte at blive træt af mit syndeliv. Det var mit haab, at jeg under en bedre skriftefaders ledelse skulde forsone mig med Gud og begynde et nyt kristeligt liv.

Ulykkeligvis begyndte ogsaa min nye skriftefader, som var meget ung, at gjøre sine spørgsmaal. Inden kort tid fattede han kjærlighed til mig, og jeg elskede ham paa den mest syndefulde maade. Jeg har begaaet ting sammen med ham, som jeg haaber, at De aldrig begjærer af mig, at jeg skal fortælle Dem, thi de er altfor forfærdelige til at fortælles af en kvinde til en mand — end ikke i skriftestolen.

Jeg siger ikke dette for at borttage ansvaret fra mine skuldre for mine misgjerninger sammen med min unge skriftefader; thi jeg tror, at jeg har været mere skyldig end han. Det er min fulde overbevisning, at han var en god og hellig prest, før han kjendte mig; men de spørgsmaal, han gjorde mig, og de svar, jeg maatte give ham, de smeltede hans hjerte, det ved jeg, som sydende bly smelter is.

Jeg ved, at dette er ikke et saa detaljeret skriftemaal, som vor hellige kirke kræver, at jeg skal gjøre; men jeg har troet, at det var nødvendigt at give Dem denne korte livsskildring af den største og usleste synderinde, som nogensinde har bedt Eder om hjælp til at komme op af sine misgjerningers dynd. Paa denne maade har jeg levet de sidste faa aar. Men forleden søndag saa Gud af sin uendelige barmhjertighed i naade ned til mig. Han lod Dem fremstille «den forlorne søn» for os som en type paa en sand omvendelse, som det underbareste bevis paa Frelserens uendelige barmhjertighed

mod synden. Jeg har grædt dag og nat siden den lykkelige dag, da jeg kastede mig i min barmhjertige og kjærlige Faders arme. Endnu kan jeg knapt tale paa grund af den sorg, som jeg føler over de synder, jeg har begaaet. Og min glæde over, at det tillades mig at bade min Frelasers fødder med taarer, er saa stor, at min stemme næsten kvæles.

De forstaar, at jeg har for bestandig opgivet min sidste skriftefader. Jeg kommer for at udbede mig den gunst af Dem, at De vil modtage mig blandt Deres skriftebørn. O, forkast mig ikke, og, for Kristi skyld, bebreid mig ikke. Vær ikke ræd for at have ved Deres side et saadant menneske som mig. Men inden jeg fortsætter, vil jeg bede Dem om to ting. Det første er, at De aldrig søger at faa vide mit navn; og det andet er, at De aldrig gjør mig nogle af disse spørgsmaal, som har været aarsag til saa mange kvindelige skriftebørns fortabelse og saa mange presters evige fordærvelse. To gange har jeg faldt paa grund af disse spørgsmaal. Vi kommer til vore skriftefædre, for at de skal rense vore sjæle med det rene vand, som flyder ned fra himlen, for at renses fra synd; men i stedet derfor gyder de ved sine unævnelige spørgsmaal olje i den brændende ild, som allerede raser i den arme synders hjerte. Ak, kjære fader, lad mig blive Deres skriftebarn og hjælp mig til som Magdalena at kunne gaa bort og græde ved Frelserens fødder! Hav den samme agtelse for mig, som han havde for typen paa alle syndefulde men bodfærdige kvinder! Frelseren gjorde hende vel ikke nogen spørgsmaal? Han tvang hende vel ikke til at fortælle om ting, som en syndig kvinde ikke kan omtale uden at glemme den agtelse, hun skylder sig selv og sin Gud? Nei, De sagde for ikke længe siden, at alt hvad Frelseren gjorde, var, at han saa paa hendes kjærlighed og

hendes taarer. Gjør ligedan med mig, og De frelser mig!» —

Jeg var da ganske ny som prest, og aldrig havde jeg hørt saa ophøiede ord i skriftestolen. Hendes taarer og suk, blandede med hendes aabne, ydmyge bekjendelse, havde gjort et saa dybt indtryk paa mig, at jeg en stund ikke var i stand til at tale. Det forekom mig ogsaa, at jeg havde taget feil med hensyn til, hvem hun var, og at hun kanske ikke var den unge dame, som jeg indbildte mig. Jeg kunde saaledes let imødekomme hendes første begjæring om ikke at gjøre noget for at opdage, hvem hun var. Hendes anden bøn var vanskeligere; thi theologerne befaler meget bestemt skriftefædrene at gjøre spørgsmaal i mange retninger, specielt til kvinderne.

Jeg opmuntrede hende det bedste jeg kunde til at holde fast ved sine gode forsætter og til at paakalde jomfru Maria og St. Philomene, der paa den tid var modehelgen, ligesom Maria Alacoque nu for tiden er berømt inden den katholske kirke. Jeg sagde hende, at jeg vilde bede og tænke over hendes andet ønske, og jeg bad hende komme tilbage om en uge for at faa mit svar.

Samme dag begav jeg mig til min egen skriftefader, den høiærværdige sogneprest i Quebec, mr. Baillargeon, senere erkebiskop over Kanada. Jeg fortalte ham den eiendommelige og usædvanlige begjæring, hun havde fremsat, at jeg aldrig skulde gjøre hende noget af de spørgsmaal, som vore theologer kræver for at sikre sig skriftemaalets fuldstændighed. Jeg skjulte ikke for ham, at jeg var meget tilbøielig til at imødekomme hendes begjæring, thi jeg gjentog, hvad jeg flere gange havde sagt ham, at jeg var høilig misfornøiet med de nedværdigende og besudlende spørgsmaal, som dogmatikerne tvang os til at gjøre vore kvindelige skriftebørn. Jeg sagde ham aabent, at flere baade unge og gamle prester havde skriftet for mig, og at paa to nær havde ingen af dem

kunnet gjøre disse spørgsmaal og høre svarene derpaa uden at falde i de største synder.

Min skriftefader syntes at være i stor forlegenhed med, hvad han skulde svare mig. Han bad mig komme igjen dagen efter, da han i mellemtiden skulde se igjennem nogle af sine dogmatikere. Dagen efter nedskrev jeg hans svar, som jeg endnu har blandt mine gamle papirer, og jeg gjengiver her indholdet i hele dets sørgelighed:

«Saadanne tilfælde af krænkelser af den kvindelige dyd ved skriftefædrenes spørgsmaal er et uundgaaeligt onde. Det kan ikke afhjælpes; thi saadanne spørgsmaal er det i de aller fleste tilfælde, som vi har med at bestille, nødvendigt at gjøre. Menneskene bekjender i regelen sine synder med saa stor oprigtighed, at det sjelden tiltrænges at spørge dem, undtagen naar de er meget uvidende. Men St. Liquori, saavel som vor personlige iagttagelse, siger os, at de fleste piger og kvinder af en falsk og syndig blufærdighed meget sjelden bekjender de synder, som de begaar mod renheden. Der udkræves den største venlighed fra skriftefaderens side for at forhindre disse ulykkelige slaver af sine hemmelige lidenskaber fra at vanhellige skriftemaalet og kommunionen. Med største nidkærhed og ihærdighed maa han spørge dem om disse ting, idet han begynder med de ubetydeligste synder og senere lidt efter lidt, men saavidt mulig med umærkelige skridt, gaar videre til de største forbryderiske handlinger. Efter Deres spørgsmaal igaar synes det klart, at den skriftende, det her gjælder, er uvillig til at gjøre en fuldstændig og i detalj gaaende bekjendelse af alle sine misgjerninger; De kan ikke love hende afløsning uden ved forstandige og forsigtige spørgsmaal at have forvisset Dem om, at hun har bekjendt alt.

De maa ikke blive nedslagen, om De enten under

skriftemaalet eller paa anden maade faar høre tale om, at prester falder med sine kvindelige skriftebørn i den menneskelige naturs almindelige svagheder. Vor Frelser vidste meget vel, at de anledninger og fristelser, vi har at møde under pigers og kvinders bekjendelser, er saa talrige og undertiden saa uimodstaaelige, at mange vilde falde. Men han har givet dem den hellige jomfru Maria, som altid beder og faar forladelse for dem; han har givet dem bodens sakrament, ved hvilket de kan faa forladelse, saa ofte som de beder derom. Løftet om fuldkommen kyskhed er en stor ære og et skjønt privilegium; men vi kan ikke skjule for os selv, at det lægger en byrde paa vore skuldre, som mange ikke altid formaar at bære. St. Liquori siger, at vi skal ikke bebreide den angrende prest, som falder kun én gang om maaneden, og nogle andre paalidelige dogmatikere er endnu mere overbærende».

Dette svar var langt fra at tilfredsstille mig. Jeg vendte tilbage med tungt hjerte og uroligt sind, og Gud ved, hvor ivrigt jeg bad, at denne pige aldrig mere vilde komme til mig igjen og fortælle sin sørgelige historie; jeg var knapt seks og tyve aar gammel, fuld af ungdom og liv. Det syntes mig, som om tusen orme-stik i mine øren ikke kunde gjøre mig saa meget ondt, som ordene fra denne elskelige, smukke og dannede, skjønt faldne, pige.

Jeg siger ikke, at hvad hun havde aabenbaret for mig i mindste maade havde forringet min agtelse for hende. Nei, det modsatte var tilfælde. Hendes taarer og suk ved mine fødder; hendes angstfulde udbrud af skam og sorg; hendes ædle protest mod skriftefaderens afskyelige og besudlende spørgsmaal havde stillet hende meget høit i mine øine. Det var mit oprigtige haab, at hun vilde faa en plads i Kristi rige sammen med den samaritanske kvinde, Maria Magdalena og alle syndere,

som har toet sine klæder og gjort dem rene i Lam-mets blod.

Paa den bestemte dag var jeg i min skriftestol og lyttede til en ung mands skriftemaal, da jeg fik se frøken Mary komme ind i sakristiet og lige hen til min skriftestol, hvor hun faldt paa knæ. Skjönt hun nu havde forklædt sig endnu mere end forrige gang og taget paa sig et langt, sort slør, kunde jeg ikke tage feil; hun var den samme elskelige unge dame, i hvis forældrehjem jeg havde havt saa mange lykkelige og glade timer. Jeg havde ofte med tilbageholdent aandedræt lyttet til hendes melodiske stemme, naar hun sang vore vakre kirkesalmer og selv akkompagnerede paa pianoet. Hvem kunde nu se og høre hende uden næsten at tilbede hende? Hendes gang og hele hendes holdning forraadte hende aldeles og tilintetgjorde hendes inkognito.

Ak, jeg skulde i denne høitidelige stund have villet give hver blodsdraabe for at kunne have frihed til at handle saaledes med hende, som hun saa veltalende begjærte af mig, — at lade hende græde og bede ved Jesu fødder til sit hjertes trøst. Ak, om jeg havde havt frihed til at tage hende ved haanden og stille drage hende til Frelseren, for at hun ved hans fødder kunde faa udgyde sine taarer og sin kjærligheds olje over hans hoved, uden at jeg behøvede at sige noget andet end: «Gaa i fred! Dine synder er dig forladte».

Men dér, i skriftestolen, var jeg ikke Kristi tjener for at følge hans guddommelige, frelsende ord og følge mit hjertes oprigtige mening. Jeg var pavens slave! Jeg maatte kvæle min samvittigheds røst og ikke bryde mig om Guds indskydelse! Der havde ikke min samvittighed ret til at tale; der var min forstand en død ting! Pavens dogmatikere havde alene ret til at blive hørte og adlydte! Jeg var der ikke for at frelse men for at

forstyrre; thi under foregivende af at rense er skriftefaderens virkelige mission ofte, om ikke altid, mod sin vilje at lægge anstød og bringe sjæle til fordømmelse.

Saa snart som den unge mand, der skriftede ved min venstre side, var færdig, vendte jeg mig uden støj til hende og sagde gennem den lille aabning: «Er De færdig til at begynde Deres skrifte?»

Men hun svarede ikke. Alt hvad jeg kunde høre var: «O, min Jesus, forbarm dig over mig! Jeg kommer for at to min sjæl i dit blod, vil du støde mig bort?»

I flere minutter hævede hun sine hænder og sine øine mod himlen og græd og bad. Det var tydeligt, at hun ikke havde den mindste idé om, at jeg iagttog hende; hun troede, at den lille skillevæg, døren mellem hende og mig, var lukket; men mine øine var fæstede paa hende, og mine taarer flød med hendes taarer, og mine varme bønner fulgte hendes bønner op for Jesu trone. Jeg vilde ikke under nogen omstændighed forstyrre hende i hendes himmelske omgang med sin naadefulde Frelser.

Men efter en meget lang stund gjorde jeg lidt støj med min haand, satte munden til aabningen i skillevæggen mellem os og sagde med lav røst: «Kjære søster, er De færdig til at begynde Deres skrifte?»

Hun vendte sit ansigt lidt mod mig og sagde med skjælvende stemme: «Ja, fader, jeg er færdig». Men derpaa stansede hun atter for at græde og bede, skjønt jeg ikke kunde høre, hvad hun sagde.

Efter en kort stille bøn sagde jeg: «Min kjære søster, hvis De er færdig, saa vær saa god at begynde Deres skrifte». Da sagde hun: «Min kjære fader, kommer De ihu de bønner, som jeg gjorde Dem forleden dag? Kan De tillade mig at bekjende mine synder uden at tvinge mig til at glemme agtelsen for mig selv, for Dem og for Gud, som hører os? Og kan De love

ikke at gjøre mig noget af disse spørgsmaal, som allerede har gjort mig ubodelig skade? Jeg bekjender aabent for Dem, at der hos mig findes synder, som jeg ikke kan aabenbare for nogen anden end Kristus, efterdi han er min Gud og allerede kjender dem. Lad mig græde og bede ved hans fødder; kan De ikke forlade mig uden at forøge mine misgjerninger ved at tvinge mig til at sige ting, som en kristen kvindes tunge ikke kan aabenbare for nogen mand?»

«Min kjære søster», svarede jeg, «hvis jeg frit kunde følge mine egne følelser, skulde jeg føle mig overmaade lykkelig ved at indvilge Deres bøn; men jeg er her kun som vor hellige kirkes tjener og bunden til at adlyde dens love. Den befaler mig gennem sine allerhelligste paver og dogmatikere, at jeg ikke faar forlade Deres synder, hvis De ikke bekjender dem alle nøiagtig, saaledes som De har begaaet dem. Kirken siger mig ogsaa, at De maa fortælle de enkeltheder, der kan forøge skylden eller ændrer Deres synds art. Jeg maa desværre ogsaa sige Dem, at vore helligste teologer paalægger skriftefaderen som en pligt at spørge de skriftende om synder, som han har grund til at mistænke dem for at have begaaet frivilligt eller ufri-villigt».

Med et gennemtrængende skrig raabte hun: «O, min Gud, da er jeg fortabt — for evig fortabt!»

Dette raab kom over mig som et tordenslag; men jeg blev endnu mere forskrækket, da jeg tittede gennem skillevæggen og saa hende besvime. Jeg hørte støien af hendes legeme, som faldt mod gulvet, og hovedet, som slog mod siden af skriftestolen.

Hurtig som lynet ilede jeg afsted for at hjælpe hende, tog hende i mine arme og raabte paa et par mænd, som var i nærheden, og bad dem hjælpe mig med at lægge hende paa en bænk. Jeg vaskede hendes ansigt

med koldt vand og ædikke. Hun var bleg som døden, men hendes læber bevægede sig, og hun sagde noget, som ingen anden end jeg kunde forstaa:

«Jeg er fortabt — for evig fortabt!»

Vi førte hende hjem til hendes utrøstelige familie, hvor hun en maanedes tid svævede mellem liv og død. Hendes to første skriftefædre kom for at besøge hende; men efter at have bedt alle gaa ud af værelset, bad hun dem høfligt, men bestemt, at gaa sin vei og aldrig mere at komme igjen. Hun bad mig besøge sig hver dag; «thi», sagde hun, «jeg har kun nogle faa dage igjen til at leve; hjælp mig til at berede mig for den høitidelige stund, som aabner evighedens porte for mig!»

Jeg besøgte hende hver dag og græd og bad med hende.

Mange gange, naar vi var alene, bad jeg hende under taarer om at fuldbyrde sit skifte; men hun afslog det mildt og med en fasthed, som syntes mig uforklarlig.

En dag, da jeg var alene med hende, knælede jeg ved hendes side for at bede. Men af angst for hende kunde jeg ikke faa frem et eneste ord. Hun spurgte mig da: «Kjære fader, hvorfor græder De?»

Jeg svarede: «Hvorledes kan De rette et saadant spørgsmaal til Deres morder! Jeg græder, fordi jeg har dræbt Dem, kjære ven!»

Dette svar syntes at gjøre hende overordentlig urolig. Den dag var hun meget svag. Efterat hun havde grædt og bedet i stilhed, sagde hun: «Græd ikke over mig, men græd over den mængde prester, som under skriftemaalet ødelægger skriftebørnene. Jeg tror paa helligheden af bodens sakrament, efterdi vor hellige kirke har forordnet det, men et eller andet steds er der noget overordentlig urigtigt i skriftemaalet. To gange er jeg bleven ødelagt, og jeg kjender mange piger, som

ligeledes er blevne ødelagte i og ved skriftemaalet. Dette er en hemmelighed, men skal denne hemmelighed evigt skjules? Jeg ynkes over de stakkels prester den dag, da vore fædre faar vide, hvor det blir af renheden hos deres døtre under skriftefædrenes hænder. Min far vilde sikkert dræbe mine to tidligere skriftefædre, hvis han vidste, hvorledes de har ødelagt hans stakkels barn».

Jeg kunde ikke svare med andet end graad.

En lang stund var vi tause; derpaa sagde hun: «Det er sandt, jeg var ikke forberedt paa den bebreidelse, som De gjorde mig i skriftestolen forleden dag; men De handlede samvittighedsfuldt, som en god og hæderlig prest. Jeg ved, at De maa være bunden af visse love».

Senere trykkede hun min haand med sin kolde haand og sagde: «Kjære fader, græd ikke over, at den pludselige storm gjorde min svage baad til et vrag. Denne storm kom for at føre mig bort fra mine synders bundløse hav til en strand, hvor Jesus staar og venter paa at modtage mig og give mig forladelse. Natten efterat De førte mig halvdød hjem, havde jeg en drøm — o, nei, det var ikke en drøm, det var virkelighed —: Min Jesus kom til mig; han var blødende; tornekrone sad paa hans hoved, og det tunge kors trykkede hans skuldre. Han sagde til mig med en røst saa mild, at ingen mennesketunge kan efterligne den: «Jeg har hørt dit raab, og jeg ved om din kjærlighed til mig: Dine synder er forladte; fat mod; inden nogle dage skal du være hos mig!»

Hun havde knapt endt de sidste ord, før hun besvimede, og jeg frygtede for, at hun skulde netop dø, naar jeg var alene med hende.

Jeg kaldte paa familien, som styrtede ind i værelset. Der blev sendt bud efter doktoren. Han fandt hende saa svag, at han kun tillod en eller to personer at være

tilbage i værelset sammen med mig. Han anmodede os om slet ikke at snakke; «thi», sagde han, «den mindste bevægelse kan dræbe hende øieblikkelig; hendes sygdom er sandsynligvis en svulst i «aorta», den store aare, som fører blodet til hjertet; hvis der gaar hul paa den, er hun borte som lynet».

Klokken var næsten 10 om aftenen, da jeg forlod huset for at gaa og faa lidt hvile, men jeg behøver ikke sige, at jeg fik en søvnløs nat. Min kjære Mary laa bleg og døende som følge af det slag, som jeg havde givet hende i skriftestolen. Der laa hun paa dødsleiet med hjertet gjennemboret af den dolk, som kirken havde lagt i mine hænder, og i stedet for at bebreide og forbande mig for min raa og barmhjertighedsløse fanatisme, saa velsignede hun mig. Hun var døende af et brustent hjerte, og min kirke tillod mig ikke at give hende et eneste husvælsens ord af trøst og haab; thi hun havde ikke skriftet. Jeg havde skaanselløst knækket den spæde plante, og jeg havde intet, hvormed jeg kunde hele det saar, jeg havde slaaet!

Det var meget sandsynligt, at hun kom til at dø den følgende dag, og jeg var forbudt at vise hende herlighedens krone, som Jesus har beredt i sit rige for den angrende synder!

Min elendighed var virkelig udsigelig, og jeg troede, jeg skulde kvæles og dø den nat, hvis ikke taareflommen, som uophørlig strømmede, var blevet som en balsom for mit beklemte bryst.

Hvor mørke og lange den nats timer syntes mig!

Før daggry stod jeg op og læste paany mine dogmatikere for at se efter, om jeg kunde finde nogen, som kunde tillade mig at forlade det kjære barns synder uden at tvinge hende til at fortælle mig alt, hvad hun havde gjort. Men de syntes, nu mere end nogensinde

før, overensstemmende og ubøielige i sine fordringer, og nedbøiet satte jeg dem tilbage paa sine hylder.

Klokken 9 om formiddagen var jeg atter ved vor kjære, syge Marys leie. Jeg kan ikke fuldt ud beskrive den glæde, jeg følte, da doktoren og hele familien sagde mig: «Hun er meget bedre; den sidste del af natten har i sandhed bevirket en merkværdig forandring».

Med et virkeligt englesmil udrakte hun sin haand for at jeg skulde trykke den i min og sagde: «Jeg troede forleden aften, at den kjære Frelser vilde tage mig til sig, men han vil, kjære fader, at jeg endnu skal være Dem til lidt besvær; hav dog taalmodighed; det kan ikke vare saa længe, før den høitidelige ringning lyder. Vil De være saa snil at læse for mig fortællingen om den elskede Frelzers lidelse og død, som De læste for mig forleden dag. Det gjør mig saa godt at høre, hvorledes han har elsket mig, en saa elendig synder».

Der var en saadan ro og høitidelighed i hendes tone, at det var baade mig og alle tilstedeværende i høj grad paafaldende.

Da jeg var færdig med læsningen, sagde hun: «Han har elsket mig saa høit, at han døde for mine synder!» og hun lukkede sine øine ligesom i stille betragtning; men det var en stor taarestøm, som randt nedover hendes kinder.

Jeg knælede sammen med familien ved hendes seng for at bede; men jeg kunde ikke faa frem et eneste ord. Tanken paa, at dette kjære barn laa der døende paa grund af mine dogmatikeres grumme ubarmhertighed og min feighed til at adlyde dem, var som en møllesten om min hals og holdt paa at dræbe mig.

Ak, om jeg ved at dø tusen gange havde kunnet forøge hendes dage med en eneste, med hvilken glæde skulde jeg ikke taget imod dem!

Efterat vi i stilhed havde bedet og grædt ved hendes seng, bad hun moderen om at faa være alene med mig.

Da jeg nu befandt mig alene med hende og med det bestemte indtryk, at dette var hendes sidste dag, faldt jeg atter paa knæ, og med taarer af den oprigtigste omsorg for hendes sjæl bad jeg hende at ryste af sig sin skam og adlyde vor hellige kirke, som kræver af alle, at de skal bekjende sine synder, hvis de vil faa forladelse.

Stille og i en værdig tone, som intet menneske kan beskrive, sagde hun: «Er det sandt, at efter Adams og Evas synd gjorde Gud dem selv kjortler af skind og klædte dem med, for at de ikke skulde se hverandres nøgenhed?»

«Ja», svarede jeg, «dette lærer den hellige skrift os».

«Nuvel, men hvorledes er det da muligt, at vore skriftefædre vover at berøve os blufærdighedens og selvagtelsens hellige guddommelige klædning? Har ikke den almægtige Gud selv med sine egne hænder skabt den kvindelige blufærdighed, saa at vi ikke skulde være baade for eder og os selv en aarsag til synd og skam?»

Jeg blev virkelig forbauset over skjønheden, enkelt-heden og ophøietheden i sammenligningen. Jeg blev helt og holdent stum og forvirret. Skjønt det kastede i grus alle min kirkes traditioner og lærdomme og knuste til støv alle mine hellige doktorer og dogmatikere, fandt dette ædle svar en saadan gjenlyd i min sjæl, at det syntes at være et helligdomsran at røre ved det med sin finger.

Efter en kort stunds stilhed fortsatte hun: «To gange er jeg bleven ødelagt af prester i skriftestolen. De berøvede mig denne guddommelige klædning af kyskhed og selvagtelse, som Gud har givet ethvert menneske, der kommer til verden, og to gange er jeg for de samme prester bleven en fordærvelsens hule, hvori de er faldne,

og hvor jeg frygter for, at de er evig fortabte! Min naadefulde himmelske Fader har givet mig tilbage den skindkjortel, den kvindelige blufærdighed, selvagtelse og hellighed, som var blevet mig frataget. Han kan ikke tillade Dem eller nogen anden mand atter at sønderrive og forstyrre denne klædning, som er et verk af hans egne hænder».

Disse ord havde udtømt hendes kræfter; jeg forstod, at hun trængte lidt hvile. Jeg lod hende alene, men jeg var aldeles ude af mig selv. Opfyldt med beundring for de ophøiede lærdomme, jeg havde modtaget af denne paanytfødte Evas datter, som, efter alt at dømme, snart skulde forlade os, følte jeg en uendelig afsky for mig selv, mine dogmatikere, og — skal jeg sige det? — ja, jeg følte i denne høitidelige stund en uendelig afsky for min kirke, som i skriftestolen saa grusomt besudlede mig og alle sine prester. Jeg følte i den stund en forfærdelig rædsel for skriftemaalet, der saa ofte er en fordærvsens afgrund og en forfærdelig elendighed baade for skriftefader og skriftebarn. Jeg gik ud og spadserede i to timer for at indaande den friske fjeldluft. Der sad jeg ensom paa en sten, netop paa det sted, hvor Wolfe og Montcalm havde kjæmpet og fundet døden; og jeg græd for at trøste mit hjerte over min fornedring og den mængde af prester, som fornedres ved skriftemaalet.

Klokken 4 om eftermiddagen gik jeg tilbage til min kjære, døende Mary; moderen tog mig tilside og spurgte mig meget høfligt: «Min kjære mr. Chiniquy, tror De ikke, at det er paatide, at vort kjære barn faar det sidste sakrament? Imorges syntes hun at være meget bedre, og vi var fulde af haab; men nu synker hun hurtigt sammen. Vær saa snil og spild ikke nogen tid, men giv hende det hellige sakrament og den sidste olje».

Jeg sagde: «Ja, frue, lad mig være alene nogle

minutter med vort stakkels kjære barn, saa jeg kan berede hende til at tage imod det».

Da jeg var alene, faldt jeg atter paa knæ, og under taarer sagde jeg: «Kjære søster, det er mit ønske at give Dem den hellige nadverd og den sidste olje; men sig mig, hvorledes kan jeg vove at foretage en saa høitidelig handling tvertimod vor hellige kirkes forbud? Hvorledes kan jeg give Dem den hellige kommunion uden først at give Dem afløsning, og hvorledes kan jeg give Dem afløsning, naar De haardnakket fortsætter med at sige mig, at De har mange synder, som De aldrig vil tale om, hverken til mig eller til nogen anden skriftefader?

De ved, at jeg elsker og agter Dem, som om De var en engel, sendt mig fra himlen. De sagde mig forleden dag, at De velsignede den dag, da De først saa mig og lærte mig at kjende. Jeg siger det samme. Jeg velsigner den dag, da jeg lærte Dem at kjende! Jeg velsigner hver stund, som jeg har tilbragt ved Deres sygeleie. Jeg velsigner hver taare, som jeg sammen med Dem har udgydt over Deres og mine egne synder. Jeg velsigner hver stund, vi har tilbragt sammen med at betragte vor elskede, døende Frelzers saar. Jeg velsigner Dem for at have forladt mig Deres død, thi jeg ved, og jeg bekjender det indfor Guds aasyn: jeg har dræbt Dem, kjære søster. Og nu foretrækker jeg heller at dø tusen gange end at sige Dem noget, som skulde kunne plage Dem paa nogen maade eller forstyrre Deres sjæls fred. Min kjære søster, vær saa snil og sig mig, hvad jeg kan og hvad jeg maa gjøre for dem i denne alvorlige stund».

Rolig og med et frydefuldt smil, som jeg aldrig hverken før eller siden har seet, sagde hun: «Jeg takker og velsigner Dem, kjære fader, for lignelsen om den forlorne søn, som De prædikede over for en maanedes tid

siden. De har ført mig til den kjære Frelseres fødder, og der har jeg fundet en fred og glæde, som overgaar alt, hvad et menneskeligt hjerte kan føle. Jeg har kastet mig i min himmelske Faders arme, og jeg ved, at han naadig har modtaget sit stakkels fortabte barn og skjænket det forladelse! O, jeg ser englene med sine gyldne harper omkring Lammets trone. Hører De ikke deres sanges himmelske harmoni? Jeg gaar — jeg gaar for at forene mig med dem i min Faders hus. *Jeg skal ikke gaa fortabt!*»

Medens hun talte saaledes med mig, forvandlede mine øine til to taarekilder. Jeg var ude af stand til og ogsaa uvillig til at se noget, saa aldeles overvældet var jeg af de ophøiede ord, som flød fra det døende barns læber, som for mig ikke længer var en synderinde, men en virkelig himlens engel. Jeg lyttede til hendes ord, det var himmelsk musik i hvert eneste et af dem. Men hun havde forhøiet sin stemme saa stærkt, da hun begyndte at sige: «Jeg gaar til min Faders hus», og hun udstødte et saadant fryderaab, da de sidste ord kom fra hendes læber: «ikke fortabt», at jeg løftede hovedet og aabnede øinene for at se paa hende. Jeg havde en følelse af, at noget særs var indtruffet.

Jeg stod op og tørrede bort taarerne, som hindrede mig i at se rigtig, og jeg saa paa hende.

Hendes hænder laa i kors over brystet, og hendes ansigt forklarede af præget af en virkelig overjordisk glæde; hendes skønne øine stod bestandig stille, som om de saa et herligt syn; det forekom mig først, som om hun bad.

Just i det øieblik kom moderen stjørtende ind i værelset raabende: «Min Gud, min Gud! Hvad betyder det raab: «fortabt»?» Hendes sidste ord: «ikke fortabt», især det sidste «fortabt», var blevet udtalt med saa stærk røst, at de høstes næsten gjennem hele huset.

Jeg gjorde et tegn med haanden for at forhindre den angestfulde moder fra at gjøre nogen støi og forstyrre hendes døende barn i sin bøn; thi jeg troede virkelig, at hun havde stanset i sin tale — som hun saa ofte pleiede at gjøre, naar hun var alene med mig — for at bede. Men jeg tog feil. Den forløste sjæl var svævet bort paa troens og kjærlighedens gyldne vinger for at forene sig med den skare, som har toet sine klæder i Lammets blod, og for at synge et evigt halleluja.

Kapitel II.

Skriftemaalets store farer for presten.

Der var hengaaet nogen tid, siden vor kjære Mary blev begravet. Den forfærdelige og hemmelige aarsag til hendes død kjendte kun Gud og jeg til. Skjønt hendes elskede moder endnu græd ved hendes grav som vanligt, blev hun dog snart glemt af størstedelen af dem, som havde kjendt hende; men for mit indre stod hun bestandig. Jeg traadte aldrig ind i skriftestolen, uden at jeg bestandig hørte hendes høitidelige men milde stemme sige mig: «Der maa et eller andet steds være noget urigtigt i skriftemaalet. To gange er jeg bleven ødelagt af mine skriftefædre, og jeg kjender flere andre, som er blevne ødelagte paa samme maade».

Mere end én gang, naar hendes stemme fra hendes grav lød i mine øren, udgjød jeg bitre taarer over den dybe og umaadelige fornedring, hvori jeg tilligemed de

andre prester maatte falde i skriftestolen. Mange, mange gange blev fortællinger, som var ligesaa beklagelige som Marys, skriftede for mig af kvinder baade fra land og by.

En nat, da jeg laa vaagen paa grund af et heftigt tordenveir, hørte jeg nogen banke paa døren. Jeg skyndte mig op af sengen og spurgte, hvem det var. Der svaredes, at den ærværdige pastor N. N. var døende, og at han ønskede at se mig før sin død. Jeg klædte mig og var snart paa landeveien. Det var frygtelig mørkt; og havde ikke lynenes skarpe og hyppige skin været, havde vi ikke kunnet finde frem. Efter en lang og besværlig vandring gennem storm og mørke, kom vi til den døende prests hus. Jeg begav mig direkte til hans værelse og fandt ham yderst svag; han kunde knapt tale. Han gjorde et tegn med haanden til tjenestepigen og en ung mand, som var der, at de skulde fjerne sig og lade ham alene med mig.

Han spurgte da med lav stemme: «Var det Dem, som beredte den stakkels Mary til døden?»

«Ja, min herre», svarede jeg.

«Vær saa snil og fortæl mig sandheden; er det sandt, at hun døde ubodfærdig, og at hendes sidste ord var: «O, min Gud! Jeg er fortabt!»

Jeg svarede ham: «Da jeg var den unge piges skriftefader og vi talte om ting, som henhørte til hendes skrifte, netop i det øieblik, da hun blev kaldet til at træde frem for Gud, saa kan jeg ikke paa nogen maade besvare Deres spørgsmaal; vær derfor saa snil at undskylde mig, at jeg ikke kan tale mere med Dem om det emne; men sig mig, hvem kan have sagt Dem, at hun døde den ugudeliges død?»

«Det var hendes egen moder», svarede den døende mand. «Forleden uge kom hun og besøgte mig, og da vi var alene, fortalte hun under taarer og megen klage,

at hendes stakkels barn havde vægret sig ved at modtage de sidste sakramenter, og at hendes sidste ord var: «Jeg er fortabt!» Hun lagde til, at ordet «fortabt» udtaltes med saadan styrke, at det hørtes gennem hele huset».

«Hvis hendes moder sagde det», svarede jeg, «saa faar De tro, hvad De vil om det stakkels barns dødsmaade. Jeg kan ikke sige et ord — det ved De — om sagen».

«Men hvis hun er fortabt», gjentog den gamle døende prest, «saa er jeg den ulykkelige, som har ødelagt hende. Hun var ren som en engel, da hun kom til klosteret. O, kjære Mary, hvis du er fortabt, da er jeg tusen gange mere fortabt! O, min Gud, min Gud, hvad skal det blive af mig? Jeg er døende, og jeg er fortabt!»

Det var i sandhed forfærdeligt at se den gamle synder, vridende sine hænder og kastende sig omkring i sengen, som om han laa paa gløende kul, med den yderste fortvilelse malet i sit ansigt, raabende: «Jeg er fortabt! O, min Gud, jeg dør og er fortabt!»

Jeg var glad over, at tordenskraldene rystede huset og larmede uophørligt, saa at ikke folket i det andet værelse kunde høre angestraabene fra den fortvilede prest, der af enhver betragtedes som en stor helgen.

Da det syntes mig, at hans forskrækkelse havde lagt sig noget, og hans sind var blevet lidt roligere, sagde jeg til ham: «Min kjære ven, De faar ikke overgive Dem til en saadan fortvilelse. Vor naadige Gud har lovet at forlade den bodfærdige synder, som kommer til ham endog paa dagens sidste time. Vend Dem til jomfru Maria, saa skal hun begjære og faa forladelse for Dem».

«Tror De ikke, at det er for sent til at begjære forladelse? Doktoren har ærlig sagt mig, at døden er

meget nær, og jeg føler, at jeg netop nu er døende. Er det ikke for sent at begjære og faa forladelse?» spurgte den døende.

«Nei, min kjære, det er ikke for sent, hvis De oprigtig angrer Deres synder. Kast Dem i Jesu, Maria og Josefs arme, gjør Deres skrifte uden opsættelse. Jeg skal give Dem afløsning, og De skal blive frelst».

«Men jeg har aldrig skriftet rigtig. Vil De hjælpe mig til at gjøre et generalskriftemaal?»

Det var min skyldighed at efterkomme hans bøn, og resten af natten tilbragte jeg med at høre ham skrifte hele sit liv.

Jeg vil ikke undlade at meddele nogle oplysninger om den prests levnet. Først fordi, at da forstod jeg, hvorfor den stakkels Mary var saa aldeles uvillig til at nævne de misgjerninger, som hun havde begaaet med ham; de var simpelthen over al maade forfærdelige — unævnelige. Ingen menneskelig tunge kan udtale dem — faa menneskelige øren vilde kunne høre dem uden afsky.

Det andet, som min samvittighed tvinger mig til at aabenbare, er næsten utroligt, men er ikke desto mindre sandhed. Antallet af gifte og ugifte kvinder, som han havde skriftet, var omtrent 1500, hvoraf han sagde, at han havde ødelagt eller lagt anstød for mindst 1000 ved disse spørgsmaal om de smudsigste ting, som han havde gjort bare for at tilfredsstille sit eget ugudelige hjerte, uden at lade dem vide sine syndige tanker og forbryderiske begjæringer, og han bekjendte, at han havde krænket renheden hos fem og nitti af sine skriftebørn, som havde samtykket i hans forslag om at synde med ham.

Og Gud give, at denne prest havde været den eneste, jeg har kjendt, som var falden paa grund af skriftemaalet. Men, o ve, hvor faa er ikke de, som har

undsluppet fristerens snarer, i sammenligning med dem, som er faldne i dem! Jeg har skriftet mere end 200 prester, og for at sige sandheden, som Gud kjender den, saa maa jeg sige, at blot 21 ikke behøvede at græde over hemmelige eller aabenbare synder, som var begaaet paa grund af skriftemaalets uimodstaaelige og fordærvende indflydelse!

Jeg er nu seks og sytti aar gammel, og inden kort skal jeg være i min grav. Jeg maa gjøre regnskab for, hvad jeg nu siger. Velan, det er for min store dommers aasyn og med graven for mine øine, at jeg forkynder for verden, at meget faa — ja, meget faa — prester undgaar at falde i den forfærdeligste sedelige fordærvelse ved kvindernes skrifte.

Jeg siger ikke dette af den grund, at jeg skulde have noget imod disse prester; Gud ved, at jeg ikke har det. De eneste følelser, jeg har for dem, er uendelig medynk og barmhjertighed. Jeg aabenbarer ikke disse ting, for at verden skal tro, at den katholske kirkes prester er uslere end de øvrige af Adams utallige faldne børn; nei, jeg har ikke saadanne anskuelser; thi, alt taget med i betragtning og veiet paa religionens, kjærlighedens og den sunde fornufts vægtskaal, tænker jeg, at de katholske prester er langtifra værre end andre mennesker, om de kom i de samme fristelser, farer og uundgaaelige anledninger til synd.

Lad os til eksempel tage jurister, kjøbmænd eller bønder, og hindre dem i at leve sammen med lovlige hustruer og lad os omgive enhver af dem fra morgen til aften med ti, tyve eller flere skjønne kvinder og fristende piger, som taler til dem om ting, som kunde røkke en granitklippe, saa skulde vi faa se, hvor mange af disse jurister, kjøbmænd eller andre mennesker, som skulde komme tilbage fra denne forfærdelige moralske slagmark uden at være blevne dødelig saarede.

Aarsagen til denne overordentlige — jeg vover at sige utrolige, skjønt utvilsomme — daarlige moral hos de katholske prester er meget klar og logisk. Ved pavens djævelske magt er presten udestængt fra de veie, som Gud har givet menneskene i almindelighed, for at de skal være hæderlige, fromme og hellige*). Og medens paverne har berøvet dem dette store, hellige og guddommelige (i den henseende, at det kommer direkte fra Gud) beskyttelsesmiddel, som Gud har givet menneskene til sin forplantning — det hellige egteskab, saa er de satte uden beskyttelse og værn i de farligste, sværeste og uimodstaaeligste moralske farer, som menneskelig opfindsomhed og slethed kan hitte paa. Disse ugifte mænd tvinges til fra morgen til aften at være sammen med smukke piger og fristende, fortryllende kvinder, der maa aabenbare for dem ting, som kan smelte det haardeste staal. Hvorledes kan vi vente, at de skal ophøre at være mennesker og blive stærkere end engle?

De katholske prester er ved pavens love om cølibatet ikke blot berøvede det eneste botemiddel, som Gud har skjænket for at hjælpe dem til at blive staaende, men i skriftemaalet har de den bedste leilighed, som kan optænkes, til at tilfredsstille alle daarlige tilbøieligheder i den faldne menneskenatur. Gjennem skriftemaalet ved de, hvem der er stærke, og hvem der er svage blandt de kvinder, som omgiver dem. De ved, hvem der vil modstaa fiendens fristelser, og de ved ogsaa, hvem der er færdige til, ja længes efter syndens forføreriske frugter. Hvis de alligevel gjør modstand, hvilken forfærdelig stund er det ikke da for det faldne svage menneskebarn! Hvilke frygtelige kampe er der ikke inden det arme hjerte! Hvilken overmenneskelig anstrengelse

*) Men for at undgaa skjørlevnet have hver mand sin egen hustru og hver kvinde sin egen mand (1 Korr. 7, 2).

og styrke vilde der ikke udkræves for at seire paa den slagmark, hvor en David og en Samson faldt dødelig saarede!

Det er simpelthen en overordentlig dumhed hos protestanterne saavel som hos den katholske almenhed at antage, eller formode, eller haabe, at presterne i almindelighed kan bestaa i en saadan fristelse. Bladene i den katholske kirkes historie er fyldte med uimodsigelige beviser paa, at den store mængde af skriftefædre falder. Hvis det ikke var saaledes, vilde Josvas under, da han stansede solens og maanens gang, være en barneleg i sammenligning med det under, som kunde stanse eller forandre alle love for den hos alle lige faldne natur i hjertet paa de 100 000 skriftefædre i den katholske kirke. Hvis jeg skulde forsøge at bevise med kjendte fakta, hvad jeg ved om den forskrækkelige fordærvelse, som gennem skriftestolen foraarsages blandt presterne baade i Frankrige, Kanada, Spanien, Italien og England, saa kunde jeg dermed fylde mange store foliobind. For korthedens skyld vil jeg derfor blot nævne noget om Italien. Jeg vælger dette land, fordi det ligger lige under øinene paa den ufeilbare og allerhelligste (?) pave selv og er et land med daglige underverk, malede madonnabilleder, som græder og vender sine øine baade til høire og venstre, op og ned paa den merkværdigste maade, og er et land, som har undergjørende amuleter og den himmelske naade, som uophørlig strømmer fra St. Petri stol. Italiens skriftefædre, som hvert aar kan se St. Januarius's*) dryppende blod og eier jomfru

*) Januarius, berømt helgen, som halshuggedes under Diokletian. Hans lig hviler i Januarius's kapel i Neapel. Hovedet og to flasker, som siges indeholde hans blod, opbevares i et særskilt kapel. Blodet skal blive flydende, naar flaskerne kommer i nærheden af hovedet. 19de septbr. er Januarii dag.

Marias haar og en del af hendes klædning, er stillede saa godt som muligt for at kunne være stærke, tro og hellige. Nuvel, lad os lytte til et øienvidnes, en samtidig, et uigjendriveligt vidnes meddelelse om den maade, hvorpaa skriftefædrene behandler sine kvindelige skriftebørn i den hellige, apostoliske og ufeilbare (?) romerske kirke.

Det vidne, vi paaberaaber os, tilhører et af Italiens ædleste fyrstehuse og bor endnu i Neapel. Hendes navn er Henrietta Carracciolo, datter af marskalk Carracciolo, guvernør over provinsen Pari i Italien. Lad os høre, hvad hun i sin merkelige bog *«Neapolitanske klosteres mysterier»* pag. 150, 151 og 152 siger om skriftefædrene efter tyve aars personlig erfaring derom i forskjellige klostere i Italien: «Den følgende dag kom min skriftefader, og jeg aabenbarede for ham de bekymringer, som foruroligede mig. Senere paa dagen gik jeg ned til den plads, hvor vi pleiede at modtage den hellige nadverd, og som derfor kaldes «Communichino». Min tante lod ringe paa klokken, som kalder presten til at komme med «pyx» (et sølvskrin indeholdende indviet brød, som troes at være Jesu Kristi virkelige legeme, blod og guddommelighed). Presten var en mand paa omtrent femti aar, meget korpulent og med et kuglerundt ansigt, hvis udtryk var ligesaa grovt, som det var frastødende.

Jeg nærmede mig det lille vindu for paa min tunge at modtage det indviede brød, med øinene lukkede som skik er. Idet jeg trak mig tilbage, følte jeg mine kinder kjærtegnede. Jeg aabnede mine øine, men presten havde trukket sin haand tilbage, og i den tro, at jeg havde taget feil, tænkte jeg ikke mere paa det.

Næste gang havde jeg glemt, hvad der havde tildraget sig gangen før. Jeg modtog atter sakramentet med lukkede øine, overensstemmende med forskriften. Denne gang følte jeg atter tydelig mit kind kjærtagnet

og aabnede hastigt mine øine. Jeg fandt presten stirrende paa mig med et sanseligt smil over ansigtet.

Der fandtes ikke længer tvil; dette var ikke en tilfældighed.

Evas datter har en høiere grad af nysgjerrighed end manden. Jeg stillede mig i et tilstødende rum, hvor jeg kunde iagttage, om denne libertiner af en prest var vant at tage sig saadanne friheder med nonnerne. Jeg blev fuldstændig overbevist om, at *kun de gamle* gik fra ham uden at blive kjærtegnede.

Alle de andre tillod ham at gjøre med dem, hvad han vilde, og de tog til og med afsked med ham med den største ærbødighed.

«Er dette den ærbødighed», sagde jeg mig selv, «som presterne og Kristi brude har for nadverdens sakramente? Skal den stakkels novice lokkes til at forlade verden for i denne skole at lære sig kyskhedens og selvagtelsens grundsætninger?»

Pag. 163 læser vi: «Nonnernes fanatiske passion for sine skriftefædre, prester og munke overgaar alt, hvad man kan forestille sig. Det, som især gjør deres skilsmisse fra verden udholdelig, er, at de nyder ubegrænset anledning til at omgaaes med de personer, som de elsker. Denne frihed lænker dem saa fast til klostrene, at de føler sig meget ulykkelige, naar de af en alvorlig sygdom, eller medens de forberedes til at tage sløret, er tvungne til nogle maaneder at være i sine egne familier hos forældre, brødre og søstre. Man kan ikke antage, at disse slægtninger kunde tillade en ung pige paa den hemmelighedsfuldeste maade at omgaaes i flere timer hver dag med en prest eller en munk og stadig at underholde denne omgang. Det er en frihed, som de blot kan faa nyde i et kloster.

Mange er de timer, som Heloise tilbringer under

skriftemaalet i behageligt samvær med sin Abælard i prestedragt!

De nonner, hvis skriftefædre er gamle, har tillige en aandelig veileder, med hvem de fornøier sig en lang stund hver dag tête-à-tête i samtaleværelset, og er dette ikke nok, anstiller de sig syge, saa de kan faa have ham *alene* paa sine egne værelser».

Pag. 166 læser vi: «En anden nonne, som var lidt syg, skriftede paa sit eget værelse. Efter nogen tid befandtes patienten at være i interessante omstændigheder, som man kalder det. Lægen erklærede det for vattersot, og hun blev sendt bort fra klosteret».

Pag. 167: «En ung pensionspige havde for vane hver nat at gaa ned til klosterkirkegaarden, hvorfra hun gennem en korridor, som førte til sakristiet, traf sammen med en ung prest, som hørte til kirken. Hendes kjærlighed til ham var saa stærk, at hverken daarligt veir eller frygten for at blive opdaget kunde afholde hende fra det.

En nat hørte hun en stærk støi i sin nærhed og indbildte sig, at hun saa en orm, som slyngede sig om hendes fødder. Hun blev saa forskrækket, at hun som følge heraf døde nogle maaneder efter».

Pag. 168: «En af skriftefædrene havde et ungt kvindeligt skriftebarn i klosteret. Hver gang han kaldtes til at besøge en døende søster og af den grund tilbragte natten i klosteret, kløv denne nonne over skillevæggen mellem deres værelser og begav sig til sin sjæls hersker og raadgiver.

En anden kastede under tyfusfeberens ørske uophørlig slængkys til sin skriftefader, som stod ved siden af hendes seng. Rød af skam paa grund af de fremmedes nærværelse, holdt han et krucifix for den syges ansigt og raabte med ynkelig stemme: «Stakkels væsen! kys din egen brudgom!»

Pag. 168: «Under taushedsløfte betroede en pensionspige med en vakker figur og behagelig optræden samt af adelig familie mig, at hun af sin skriftefader havde faaet en meget interessant bog (som hun kaldte den), der angik klosterlivet. Jeg udtalte ønske om at faa se titelen, men inden hun viste mig den, iagttog hun den forsigtighedsregel at laase døren.

Det viste sig at være «Monaca» af Dalembert, en bog, der — som alle ved — er fyldt med de mest væmmelige slibricheder».

Pag. 169: «En gang fik jeg et brev fra en munk, hvori han ytrede, at han knapt havde seet mig, før han grebes af det søde haab, at han skulde faa blive min skriftefader. En parfumeret nar af det allermest ud-søgte og fineste slags kunde ikke have benyttet mere melodramatiske fraser, idet han spørger, om han faar haabe eller fortvile».

Pag. 169: «En prest, som ansaaes for at være en ufordærvet og hellig mand, pleiede, naar han saa mig passere gennem samtaleværelset, at tiltale mig saaledes:

«Pst, min elskede, kom hid, pst, pst, kom hid!»

Disse ord, rettede til mig af en prest, var for mig høist væmmelige.

En anden prest, som var den mest besværlige paa grund af hans haardnakkede efterstræbelser, søgte at forsikre mig om sin kjærlighed, koste hvad det koste vilde. Der fandtes ikke et billede, verdenslitteraturen kunde give ham, eller en spidsfindighed, han kunde laane fra en talekunstner eller fra en forvrængt fortolking af Guds ord, som han ikke anvendte for at omvende mig til sine anskuelser. Se her en prøve paa hans logik:

«Vakre datter», sagde han en dag til mig, «ved Du, hvem Gud virkelig er?»

«Han er verdens skaber», svarede jeg ganske tørt.

«Nei, — nei, — nei, — nei! Det er ikke nok», svarede han leende af min ukyndighed. «Gud er kjærlighed, men kjærligheden i sin almindelighed, der faar sin legemliggjørelse i den gjensidige kjærlighed, naar tvende hjerter elsker hverandre. De maa derfor ikke blot elske Gud i hans abstrakte eksistens, men ogsaa elske ham i hans legemliggjorte, det er at give Deres hele og fulde kjærlighed til det menneske, som tilbeder Dem. *Quod Deus est amor, nec colitur nisi amando*» (Gud er kjærlighed og man dyrker ham blot ved at elske).

«Altsaa», svarede jeg, «en kvinde, som tilbeder sin egen elsker, tilbeder selve guddommen?»

«Visselig», sagde presten atter og atter, og fattede mod af mit svar og glædede sig over, hvad der syntes ham at være virkningen af hans katheksation.

«Isaafald», sagde jeg hurtig, «ville jeg som min elsker foretrække et verdensmenneske fremfor en prest».

«Gud bevare dig min datter! Gud bevare dig fra den synd!» tillagde presten synlig forskrækket. «At elske et verdensmenneske, en synder, en usling, en vantro, en ugudelig! Aa, De vilde straks gaa til helvede. En prests kjærlighed er en hellig kjærlighed, medens et verdensmenneskes er ugudelighed, er falsk, — falsk som verdens forfængelighed. Presten renser sin kjærlighed dagligen i omgang med den Helligaand, medens derimod verdensmennesket, hvis det kjender til, hvad kjærlighed er, soper den smudsige gade med den nat og dag».

«Men det er hjertet saavel som samvittigheden, som nøder mig til at fly presten», svarede jeg.

«Nuvel, hvis De ikke kan elske mig, fordi jeg er Deres skriftefader, saa skal jeg finde midler til at befri Dem for Deres samvittigheds betæneligheder. Vi vil sætte navnet Jesus over alle vore kjærlighedsudtryk, og saaledes bliver vor kjærlighed et takoffer til Herren og vil stige mod himlen med yndig duft, aldeles som røgelsen

i helligdommen. Sig, for eksempel, til mig: Jeg elsker Dem i Kristus Jesus, og De faar en rolig samvittighed; thi naar De gjør det, saa helliger De ethvert udtryk for Deres kjærlighed».

Flere omstændigheder førte mig senere ofte i berøring med denne prest, og derfor siger jeg ikke hans navn.

Jeg spurgte en meget agtværdig munk, agtværdig baade for sin høie alder og sin moralske karakter, hvad det betød at sætte navnet Jesus Kristus i forbindelse med ethvert udtryk af kjærlighed?

«Det er», sagde han, «et udtryk, som bruges af en forfærdelig sekt, der ulykkeligvis er altfor talrig, og som saaledes misbruger vor Herres navn, idet den derigjennem tillader sine medlemmer de mest tøilesløse udsvævelser».

Og det er min sørgelige pligt at udsige for hele verden, at jeg ved, at størstedelen af skriftefædrene i Amerika, Spanien, Frankrige og England tænker og handler i lighed med denne tøilesløse italienske prest.

Kristne nationer! Hvis I vidste, hvorledes det gaar med eders skønne døtres dyd, dersom I tillader hemmelige eller aabenbare agenter, som er pavens slaver, under navn af ritualister at indrette tvungent skriftemaal, med hvilken storm af hellig vrede vilde I ikke tilintetgjøre deres planer!

Kapitel III.

Skriftemaalet er det moderne Sodoma.

Hvis nogen vil høre en veltalende forelæsning, maa han gaa did, hvor en katholsk prest prædiker om den guddommelige indstiftelse af det tvungne skriftemaal. Der findes sandsynligvis intet emne, hvorpaa presten anvender saamegen nidkjærhed og iver, og hvorom de taler saa ofte. Thi denne indretning er i virkeligheden hjørnesteinen for deres overvældende magt, den er hemmeligheden ved deres næsten uimodstaaelige indflydelse. Maatte nationerne aabne sine øine for sandheden og forstaa, at det tvungne skriftemaal er en af de værste løgne, der kunde opfindes for at fordærve og trælbinde verden. Lad folket idag forlade skriftestolen, og den romersk-katholske kirke vil imorgen synke i grus. Dette forstaar presterne meget godt, og derfor er det deres uafsladelige bestræbelser at bedrage folket i dette spørgsmaal. For at naa sit maal har de til sin disposition de finest sammensmedede løgne, forvrængte fortolkninger af skriften. De faar de hellige fædre til at sige det stik modsatte af, hvad de nogensinde har tænkt eller skrevet, og de besynderligste mirakler og fortællinger opdigtes. Men de to beviser, som de ofte anfører, er de store og stadige undere, som Gud gjør for at holde skriftestolen ubesmittet, og at han holder dens bekjendelser saa merkeligt hemmelige. De faar folk til at tro, at kyskhedseden forandrer presternes natur og forvandler dem til engle og stiller dem over de faldne Adamsbørns feil og svagheder.

Naar de spørges om det emne, foregiver de modig og uden at blues, at de faar en særskilt naade til at forblive rene og ubesmittede under de allerstørste farer;

at jomfru Maria, til hvilken de er helligede, er deres mægtige forbeder, saa de af Sønnen faar en overmenneskelig renhed, og at det, som vilde være en sikker fordærvelse for almindelige mennesker, er aldeles uden fare for en sand Marias søn; og med forbausende enfoldighed tror folket saadanne lærdomme og bliver bedraget og forblindet.

Men lad nu verden her faa høre sandheden, som den er, af en, der fuldkommen kjender alt, baade indadtil og udadtil i dette nutidens Babylon. Jeg ved, at mange ikke vil tro mig og siger: «Vi haaber, at De tager feil. Det er umuligt, at katholske prester kan være saadanne bedragere; de kan tage feil; de kan kanske tro og sige ting, som ikke er sande; men de er oprigtige; de kan ikke være saadanne uforskammede bedragere».

Ja, skjønt jeg ved, at mange knapt vil tro mig, saa maa jeg alligevel sige sandheden.

Netop de mænd, der taler saa glødende ord om det underbare, at de holdes rene midt i de farer, som omgiver dem, de rødmer ærligt — ja, græder bitterlig —, naar de taler med hverandre, hvis de er sikre paa, at ingen andre end prester hører dem. De beklager med største oprigtighed og ærlighed sin egen moralske fornedrelse og beder Gud og mennesker om forladelse for sin uudsigelige sedelige fordærvelse.

Jeg har i mine hænder og for mine øine en af deres merkværdigste hemmelige bøger, skreven, eller idetmindste anerkjendt, af en af deres største og bedste biskoper, kardinal de Bonald, erkebiskop i Lyon.

Bogen er skreven kun til brug for prester; dens titel er paa fransk «Examen de Conscience des Prêtres». Paa side 34 læser vi:

«Har jeg ladet visse personer gjøre sine syndsbekjendelser paa en saadan maade, at fantasien deraf

kan forurenses og foranledige mange fristelser og svære synder? Presterne er ikke tilstrækkelig opmærksom paa de uophørlige fristelser, som foraarsages ved at høre skrifte. Sjælen svækkes gradvis paa en saadan maade, at maalet, afholdenhedens dyd, gaar evig tabt».

Saaledes henvender en prest sig til sine embedsbrødre, naar han tror, at ingen andre end hans brødre — medsyndere hører ham. Dette er sandhedens oprigtige tale.

For Guds aasyn erkjender presterne, at de ikke har tilstrækkelig frygt for disse uafadelige (hvilket ord — hvilken bekjendelse — uafadelige!) fristelser, og de bekjender oprigtig, at disse fristelser hidrører fra, at de hører bekjendelser om saa mange skandalsynder. Her erkjender presterne oprigtig, at disse uafadelige fristelser tilsidst ødelægger i dem for bestandig dydens hellige renhed. Og læg merke til, at alle deres religiøse forfattere, som har skrevet om dette emne, fører det samme sprog. De taler alle om disse uafadelige fornedrende fristelser; de klager alle over de fordømmelige synder, der følger disse fristelser; de beder alle presterne om at stride mod fristelserne og angre disse synder.

Ak, Gud give, at alle oprigtige piger og kvinder, som djævelen fanger i skriftemaalets snarer, kunde høre disse stakkels presters angestraab, som de har fristet og — for evig ødelagt! De vilde da forstaa, at skriftemaalet er en snare, en fordærvsens afgrund, et Sodoma for presten; de vilde blive slagne med skam og forfærdelse i bevidstheden om den uafadelige, skammelige, vanærende og fornedrende fristelse, som plager deres skriftefædre dag og nat — de vilde da blues over de synder, deres skriftefædre har begaaet — de vilde græde over sin renheds uerstattelige tab og høitidelig love baade Gud og mennesker, at de aldrig mere vil lade sig se ved nogen skriftestol — de vil da hellere foretrække at

blive levende brændte, forsaavidt der fandtes noget igjen af kjærlighed og oprigtighed hos dem, hellere end viligen at være aarsag til disse menneskers uafadelige fristelser og fordømmelige synder.

Vilde en agtværdig dame nogensinde mere gaa og skrifte for en prest, hvis hun kunde høre hans klage over de uafadelige fristelser, som anfegtede ham dag og nat og de fordømmelige synder, han har begaaet som en følge af, hvad hun har bekjendt for ham? Nei! — tusen gange nei!

Vilde den hæderlige fader mere tillade sin elskede datter at gaa og skrifte for den mand, hvis han kunde høre hans angestraab og se hans taarer rinde, fordi det at høre derpaa for ham er aarsag til uafadelige fristelser og nedværdigende synder?

Ak, Gud give, at de ærlige katholiker over hele verden — thi deres antal er millioner, som, skjønt bedragne, dog er ærlige — kunde se, hvad der gaar for sig i hjerte og indbildning hos den stakkels skriftefader, naar han er omgivet af tiltrækkende kvinder og fristende piger, som lige fra morgen til aften omtaler for ham ting, som en mand ikke kan høre paa uden at falde! Da vilde snart dette nutidens bedrageri, som kaldes bodens sakrament, hurtig forsvinde.

Men hvem vil paa den anden side ikke beklage følgerne af den menneskelige naturs totale fordærvelse? Netop de prester, der, naar de er alene for Guds aasyn, taler rent ud om de uafadelige fristelser, som anfegter dem, og som saa oprigtig græder over det uerstattelige tab af sin dyds renhed, naar de tror, at ingen hører dem, de vil alligevel overfor almenheden uden at rødme benegte disse fristelser. De vil med indignation bebreide Dem for at være en bagvasker, hvis De siger noget, der kan bringe dem til at tro, at De nærer frygt for

deres kyskhed, naar de hele dagen hører piger eller gifte kvinder skrifte!

Der gives ikke en eneste af de katholske forfattere, der har skrevet om dette emne for presterne, som ikke klager over de utallige og nedværdigende synder mod dyden, der er en følge af skriftemaalet; men netop disse mænd er de første til at bevise det modsatte, naar de skriver bøger for folket. Jeg har ikke ord til at beskrive min forbauselse, da jeg første gang saa, at denne besynderlige dobbelthed var en af min daværende kirkes fornemste grundpiller.

Ikke længe efter min ordination kom en prest til mig og skriftede de beklageligste ting. Han sagde mig oprigtig, at der ikke var en eneste pige eller gift kvinde, hvis skriftemaal ikke havde været en aarsag til de skammeligste synder i tanker, begjær eller gjerninger; han græd saa bittert over sin fornedrelse, hans hjerte syntes saa oprigtig nedslaaet paa grund af hans synder, at jeg ikke kunde afholde mig fra at blande mine taarer med hans. Jeg græd med ham og gav ham forladelse for alle hans synder, saasom jeg da troede, at jeg havde magt og ret til at give.

To timer efter stod den samme prest, som var en god taler, paa prædikestolen. Hans prædiken handlede om skriftemaalets guddommelige indstiftelse, og for at bevise, at det var en institution, som hidrørte fra Kristus, sagde han, at Guds søn uafsladelig gjorde undere, idet han styrkede sine prester og hindrede dem fra at falde i synd, der ellers vilde være en naturlig følge af, hvad de hører i skriftestolene!!!

Følgerne af skriftemaalet er saa forfærdelige og saa vel kjendt af paverne, biskopperne og presterne, at der flere gange er blevet gjort forsøg paa at straffe de skyldige prester, men alle disse prisværdige bestræbelser er mislykkedes.

Et af de mest bemærkelsesværdige forsøg gjordes af Pius IV, omtrent aar 1560. Han udsendte en bulle, hvori alle piger og gifte kvinder, som var forførte af sine skriftefædre, blev befalede at navngive dem, og et antal af inkquisitionens høie embedsmænd blev bemyndigede til at modtage de faldne skriftebørns anklager. Dette forsøgte først i Sevilla, en af Spaniens større byer. Da ediktet først kundgjordes, var antallet af de kvinder, som i sin samvittighed kjendte sig forpligtede til at angive sine skriftefædre, saa stort, at skjønt der var tredive notarier og ligesaa mange inkvisitorer til at modtage anklagerne, var de ikke istand til at faa arbeidet færdigt til bestemt tid. Tiden forlængedes med tredive dage, men klagerne var saa talrige, at tiden forlængedes med yderligere tredive dage, der dog ogsaa var utilstrækkeligt. Da tiden var udløben, viste det sig, at antallet af de prester, som havde ødelagt sine kvindelige skriftebørns dyd, var saa stort, at det var umuligt at straffe dem alle. Undersøgelserne blev afbrudte og de skyldige prester ustraffede. Flere lignende forsøg gjordes af andre paver, men med omtrent samme resultat.

Men omend disse ærlige forsøg af nogle velmenende paver paa at straffe de skriftefædre, som ødelagde sine skriftebørns dyd, har været ude af stand til at naa de skyldige parter, er de alligevel ved Guds forsyn blevne klare vidnesbyrd til at aabenbare for verden, at skriftemaalet altfor ofte er en snare baade for skriftefædrene og deres ofre. Ja, de pavelige buller er uimodsigelige vidnesbyrd om, at skriftemaalet er djævelens mægtigste paafund for at fordærve hjertet, besmitte legemet og for altid fordømme baade skriftefædrenes og de skriftendes sjæle.

Kapitel IV.

Hvorledes presternes cølibatløfte lettes som
følge af skriftemaalet.

Er ikke kjendsgjæringer de bedste argumenter? Nu vel, her er en unegtelig og almindelig kjendt kjendsgjærning, der staar i sammenhæng med tusen lignende, og som beviser, at skriftemaalet udgjør den største fare for sedeligheden, som kan tænkes.

Omkring 1830 fandtes der i Quebec en statelig ung prest; han havde en udmerket vakker stemme og var en meget god taler. Han er nu død for længe siden. Af agtelse for den familie, han tilhørte, og som endnu er talrig og agtværdig, vil jeg ikke nævne hans navn. Jeg vil kalde ham pastor D—. Han blev kaldet til at prædike i en menighed, Verchères i Kanada, omtrent 100 (eng.) mil fra Quebec. Han blev ogsaa anmodet om at høre skrifte under nogle dage af et slags Novena, ni dages vækkelsesmøder, som holdtes der. Iblandt hans skriftebørn var en ung, vakker pige, omtrent nitten aar gammel. Hun vilde gjøre et «general»skrifte for alle sine synder, ligefra sin første barndomstid, saa langt som hun kunde erindre, og skriftefaderen gik ind paa hendes begjæring. To gange hver dag var hun hos denne statelige, aandelige læge og fortalte alle sine tanker, handlinger og lyster. Undertiden skriftede hun en hel time og anklagede sig for alle sine menneskelige svagheder. Hvad sagde hun? Alene Gud ved det, men hvad der hændte efterpaa, det ved størstedelen af Kanadas befolkning; skriftefaderen forelskede sig i sit smukke skriftebarn, og hun brændte af samme uimodstaaelige kjærlighed til sin skriftefader — som saa ofte hænder.

Det var ikke en let sag for presten og den unge

pige at træffes i saa fuldstændig tête-à-tête, som de begge ønskede, thi de iagttoges af formange. Men skriftefaderen vidste udvei. Novenaens sidste dag sagde han til sit elskede skriftebarn: «Jeg reiser nu til Montreal; men om tre dage reiser jeg med dampskibet til Quebec. Dampskibet stanser her. Kom da ned til kaien klokken 12 om natten og klædt som en yngling, men lad ingen faa vide din hemmelighed. Du gaar ombord paa skibet, og der blir du ikke opdaget, hvis du er lidt forsigtig. Naar du kommer til Quebec, faar du plads som oppasser hos sognepresten, hvor jeg er kapellan. Ingen andre end jeg ved dit kjøn, og der skal vi blive lykkelige sammen».

Den fjerde dag derefter blev der stor bestyrtelse i pigens hjem, da hun pludselig var forsvundet, og man fandt hendes klæder paa stranden af St. Lawrence-floden. Hos hendes familie og øvrige slægtninge fandtes der ikke mindste tvil om, at det «general»-skrifte, hun havde gjort, havde aldeles forvirret hende, og at hun i et anfald af sindsforvirring havde kastet sig i St. Lawrence-flodens dybe og brusende vande. Der blev søgt ivrig efter det døde legeme, men naturligvis alt forgjæves. Baade offentlig og privat blev der gjort mange bønner for at hjælpe hende gennem skjærsildens flammer, hvor hun maatte blive fordømt til at lide mange aar; og mange penge gaves presterne, forat de skulde synge høimesse, som kunde slukke luerne i det brændende fængsel, hvorhen enhver katolik tror, at sjælen maa gaa for at renses, inden den faar gaa ind til den evige salighed.

Af medlidenhed med familien vil jeg ikke nævne pigens navn, skjönt jeg ved det. Jeg vil kalde hende Geneva.

Nuvel, medens fader, moder, brødre, søstre og venner udgjød taarer over Genevas sørgelige endeligt, befandt

hun sig i den rige sogneprests hus i Quebec, godt betalt, godt ernæret, godt klædt — munter og glad hos sin elskede skriftefader. Hun var overordentlig omhyggelig med sin person, altid ydmyg og færdig til ved et øiekast at springe og udrette, hvad man ønskede af hende. Hendes nye navn var Josef, som ogsaa jeg herefter vil benævne hende.

Mange gange har jeg seet den prægtige Josef i prestehuset i Quebec og beundret hans høflighed og behagelige optræden, skjønt det forekom mig iblandt, at han vel meget lignede en pige, og at han var vel fortrolig med pastor D— og ligesaa med den høiærværdige biskop M—. Men hver gang den tanke kom, at Josef var en pige, blev jeg ond paa mig selv. Den høie agtelse, jeg havde for min embedsbroder biskopen, som var sogneprest i Quebec, gjorde det aldeles umuligt at indbilde mig, at han nogensinde skulde tillade en vakker pige at sove i værelset ved siden af sit eget og at tjene ham dag og nat; thi Josefs værelse var netop ved siden af min embedsbroders, som for sine legemlige svagheders skyld, hvilket ikke var nogen hemmelighed, behøvede hjælp flere gange om natten saavel som om dagen.

I to eller tre aar gik alt sin rolige gang med Josef i embedsbroderens, biskopens hus; men folket udenom huset syntes, at Josef tog sig altfor mange friheder med kapellanen saavel som med den værdige sogneprest. Flere af Quebecerne, som gik til presteboligen lidt oftere end andre, blev forbausede og stødte over tjenesteguttens store fortrolighed med sine husbønder; han syntes virkelig undertiden at staa paa jevn god fod med om ikke til og med lidt over dem.

En intim ven af biskopen, en meget nidkjær katolik, som ogsaa var en nær slægtning af ham, sagde en dag til biskopen, at det vilde være klogt at kjøre den ufor-

skammede unge mand paa porten, og at han var gjenstand for stærk og sørgelig mistanke.

Biskopens og hans kapellans stilling syntes da ikke meget behagelig. Deres fartøi var øiensynlig drevet ind blandt farlige skjær. At beholde Josef hos sig var umuligt efter det venlige raad, der var kommet fra en saa anseet person, og at afskedige ham var ikke mindre farligt; han kjendte altfor meget til det hemmelige liv hos alle disse hellige cølibater, til at de skulde vove at behandle ham som en almindelig tjener. Et eneste ord af ham kunde have tilintetgjort dem; de var som bundne til hans fødder med baand, der i førstningen forekom dem som den deiligste delikatesse, men som pludselig forvandlede sig til brændende staal. Der hengik mange angestfulde dage, og mange søvnløse nætter efterfulgte dem, der før var saa muntre. Men hvad var der at gjøre? Der var bræksjører forud, brændinger til alle kanter. Enhver, især den ærværdige (?) biskop, følte sig som en forbryder, der venter paa sin dom, og deres horisont blev aldeles formørket af truende uveirsskyer, da der pludselig aabnede sig en udvei for de angestfulde seilere.

Sognepresten i «Les Eboulements», den ærværdige mr. Clement, var just kommen til Quebec i et privat ærinde og boede hos sin gamle ven, den gjæstfrie biskop og embedsbroder. De havde i mange aar staaet paa en særdeles fortrolig fod og mange gange gjort hverandre store tjenester. Kirkens primas i Kanada haabede, at hans gamle prøvede ven vilde kunne hjælpe ham ud af den forfærdelige vanskelighed med dette tilfælde og fortalte ham aabent alt om «Josef» og spurgte ham, hvad han burde gjøre under saa vanskelige omstændigheder.

«Min herre», sagde sognepresten fra Eboulements, «Josef er netop den tjener, som jeg behøver. Betal ham bra, saa han forbliver Deres ven og hans læber

forseglede, og tillad mig at tage ham med mig. Min husholderske forlod mig for nogle uger siden, og jeg er aldeles ensom i prestegaarden med min gamle tjener. Josef er netop den person, jeg behøver».

Det vilde være vanskelig at beskrive den gamle biskops og hans kapellans glæde, da de følte den tunge sten løftet fra deres skuldre.

Da Josef vel var bleven husvarm i prestegaarden hos den gudfrygtige (?) sogneprest i Eboulements, vandt han snart hele menighedens yndest ved sin indtagende optræden, og ethvert menighedslem gratulerede presten med at have faaet en saa udmerket tjener. Presten kjendte bedre til hans udmerkethed end de andre. Tre aar hengik meget roligt. Presten og hans tjener syntes at staa paa den mest fortrolige fod. Det eneste, som forstyrrede glæden hos det lykkelige par, var, at stundom en og anden godseier, hvis øine var lidt skarpere end naboernes, syntes, at det fortrolige forhold mellem de to gik lidt for langt, og at Josef i virkeligheden holdt spiret over det lille prestedømme i sine hænder. Intet kunde foretages uden at raadspørge ham; han blandede sig i alle menighedens baade store og smaa anliggender, og sognepresten syntes baade i menigheden og prestegaarden mere at være tjener end husbonde. De, som i begyndelsen holdt disse meninger for sig selv, begyndte snart at meddele dem til sine naboer, og disse spredte det igjen videre, saa at Marguilliers (et slags ældste) fandt det passende at sige presten, at det var bedre at give Josef afsked end at beholde ham længere; men den gamle sogneprest havde havt saa mange muntre stunder med sin tro Josef, at det var tungt som døden at sende ham bort.

Fra skriftestolen vidste han, at en pige i nabo-skabet var hengiven til en afskyelig last, som ogsaa Josef var delagtig i. Han gik til hende og foreslog, at

hun skulde gifte sig med Josef, og at han (presten) skulde sætte dem istand til at leve bekvemt. Josef gik ind paa at gifte sig med pigen, for at han skulde faa være i nærheden af sin gode husbonde. Begge kjendte meget vel til, hvorledes de var. Lysningen foregik tre søndage, hvorefter bryllupet holdtes og sognepresten viede dem.

De levede sammen i saadant venskab, at ingen kunde have nogen mistanke om den forbrydelse, som skjultes under egteskabets baand. Josef og hans hustru vedblev ofte at arbeide for presten, indtil denne efter nogen tid blev forflyttet, og en sogneprest, der hed Tétrau, kom istedet.

Den nye prest, som aldeles intet vidste om den hemmelige ugudelighed, anvendte i sin tjeneste ogsaa Josef og hans hustru flere gange. En dag, da Josef var sysselsat ved prestegaardens port, og flere personer var tilstede, kom en fremmed og spurgte, om den ærverdige pastor Tétrau, sognepresten, var hjemme.

Josef svarede: «Ja, min herre. Og eftersom De synes at være en fremmed, saa tillad mig at spørge, hvor De kommer fra?»

«Det er meget let at tilfredsstille Dem, min herre. Jeg kommer fra Verchères», svarede den fremmede.

Ved ordet «Verchères» blegnede Josef saa stærkt, at den fremmede helt forbausedes over den pludselige forandring.

Fæstende sit øie paa Josef raabte han: «O, min Gud! Hvad ser jeg her! Geneva! Geneva! Jeg kjender dig igjen, og du er her forklædt som mand!»

«Kjære onkel» (thi det var hendes onkel) «for Guds skyld» raabte hun, «sig ikke et ord mere!»

Men det var for sent, folket havde hørt paa onkelen og niecen. De hemmelige anelser, som de længe havde havt, var bekræftede, — deres forrige prest havde holdt

en pige forklædt som mand i sit hus, og for rigtig at forblinde folket, havde han giftet denne pige med en anden pige, for at kunne have dem begge i sit hus, naar han ønskede det, uden at vække mistanke!

Nyheden spredte sig med lynets hurtighed fra den ene ende af menigheden til den anden, og snart var den spredt over hele landet paa den nordre side af St. Lawrence-floden.

Det er lettere at tænke sig end at beskrive den forbauselse og afsky, der betog hver eneste en. Fredsdommeren tog sig af sagen. Josef blev stillet for domstolen, som paabød, at han skulde underkastes lægeundersøgelse. Doktor Laterière bemyndigedes til at foretage undersøgelsen, hvis resultat blev, at Josef erklæredes for at være en kvinde, hvorfor egteskabet lovligen opløstes.

Imidlertid havde den redelige prest, mr. Tétrau, der blev slaaet med forfærdelse, sendt et ilbud til den ærværdige biskop og embedsbroder i Quebec og underrettede ham om, at den unge mand, han havde havt i sit hus i flere aar, var en pige.

Hvad skulde de nu gjøre med pigen, da alt var opdaget? Hendes forbliven i Kanada vilde altid være en skamplet paa den hellige (?) katholske kirke. Hun vidste altfor vel, hvorledes presterne gjennem skriftemaalet udvælger sine offere, og hvorledes de sættes istand til ved deres omgang at holde den hellige cølibated. Hvorledes vilde det have gaaet med agtelsen for presterne, hvis nogen havde taget hende ved haanden og frit talt til folket i Kanada?

Den hellige (?) biskop og hans kapellan forstod dette meget godt.

De sendte straks en paalidelig mand med 500 pund sterling til pigen og lod hende sige, at hvis hun forblev i Kanada, saa kunde hun blive strengt straffet, hvorfor

det var bedst for hende at forlade landet og udvandre til de forenede stater. De tilbød hende 500 pund sterling, hvis hun vilde reise og aldrig mere vende tilbage.

Hun tog imod tilbudet, gik over grænsen og er aldrig vendt tilbage til Kanada, hvor hendes sørgelige historie er vel kjendt af tusener og atter tusener.

Ved Guds førelse blev jeg indbudt til straks efter at prædike i denne menighed, hvor jeg nøie fik vide alt vedrørende denne sag.

Pastor Tétrau, i hvis menighed denne ugudelighed blev opdaget, begyndte fra den tid at faa sine øine opladte for de romersk-katholske præsters forfærdelige fornødrelse paa grund af skriftemaalet.

Han græd og jamrede over sin egen fornødrelse midt i dette moderne Sodoma. Vor naadige Gud saa i miskundhed ned til ham og sendte ham sin frelsende naade. Ikke længe efter sendte han biskopen sin afsigelse af den katholske kirkes vildfarelser og uterligheder.

Han arbejder nu i Herrens vingaard sammen med methodisterne i byen Montreal, hvor han er rede til at stadfæste korrektheden af, hvad jeg siger*).

Lad dem, som har øren at høre med og øine til at se med, forstaa, at de hedenske folk aldrig har kjendt til en saa nedværdigende institution som skriftemaalet.

*) Dette var skrevet i 1874. Nu, i 1885, har jeg at fortælle, at Tétrau døde i Guds fred 1877 i Montreal. To gange, inden han døde, viste han ud katholske prester, der kom og vilde overtale ham til at forsone sig med paven; han kaldte dem «Suppots de Satan» — «djævelens sendebud».

Kapitel V.

Den fintdannede kvinde under skriftemaalet. — Følgen af hendes uvilkaarlige underkastelse. — Hendes ubodelige ruin.

Den dygtigste kriger har aldrig behovet at udvikle saa megen dygtighed, har aldrig behovet at anvende saa megen krigslist og saa stor energi for at ødelægge og storme en fæstning, som en skriftefader behøver for at storme og indtage den fæstning, som Gud selv har opført om sjæl og hjerte paa enhver kvinde.

Men som det er ved kvinden, at paven vil regjere verden, saa er det høist nødvendigt, at han gjør hende til slave og fornedrer hende og binder hende ved sine fødder, paa det at hun maa blive et lydigt verktøi til at udføre hans vidtomfattende og dybe planer.

For fuldstændig at kunne beseire kvinden i de høiere kredse, paalægger paven enhver skriftefader at lære den mest indviklede og fuldkomne krigskunst. Han maa studere et stort antal afhandlinger om kunsten at beseire det smukke kjønn, saa de bekjender for ham enkelt, klart og i detalj hver tanke, hvert hemmeligt ønske, ord og gjerning netop saaledes, som det har gaaet for sig.

Og den kunst er saa vigtig og vanskelig, at alle Roms theologer kalder den «kunsternes kunst».

Dens, St. Liquori, Chevassau, forfatteren af «geistlighedens speil», Debreyne og en hel mængde forfattere, som er altfor talrige til at opregnes, har givet omhyggelige og videnskabelige regler for denne hemmelige kunst.

Alle stemmer overens deri, at det er en meget vanskelig og farlig kunst. Alle bekjender de, at den mindste feiltagelse i bedømmelsen, den allermindste ufor-

sigtighed, naar man stormer den stærke fæstning, medfører en sikker død (aandelig naturligvis) baade for skriftefaderen og den skriftende kvinde.

Skriftefaderen undervises i at tage de første skridt mod fæstningen med yderste forsigtighed, saa hans skriftbarn ikke i mindste maade straks kan ane eller faa mistanke om, hvad han vil, at hun skal aabenbare for ham; thi det vilde for bestandig lukke fæstningens porte for ham. Efter de første fremadgaaende skridt tilraades han at trække sig tilbage og sætte sig ligesom indenfor en aandelig forskansning for at afvente virkningen af det første angreb. Hvis der da viser sig tegn til et heldigt udfald, har han ordre til at gaa paa, og et mere befæstet punkt forsøges og stormes om muligt, og paa denne maade bliver hele mennesket saa omringet og indtaget, lammet, afklædt og tilintetgjort, at mere modstand synes umulig for den ulydige sjæl.

Derpaa affyres den sidste salve, det sidste angreb gjøres, og hvis ikke Gud gør et virkeligt under for at frelse denne sjæl, saa falder murene til jorden, portene nedbrydes, og skriftefædrene gør sit triumftog ind i hjertet; baade hjerte, sjæl, samvittighed og forstand er besejret.

Naar nu presten er bleven situationens herre, besøger han alle hjertets hemmelige og skjulte kroge; han ransager dets lønligste kamre. Den overvundne er helt og holdent i hans vold, han er hendes fornemste hersker; thi underkastelsen har været uvilkaarlig. Skriftefaderen er bleven den eneste ufeilbare styrer over den overvundne, — ja, han er bleven hendes eneste Gud; thi det er i Guds navn, at han har angrebet, stormet og overvundet hende, og det er i Guds navn, at han siden taler og skal blive adlydt.

Det kan ikke tilnærmelsesvis beskrives, hvilken ubodelig ruin, der følger efter den heldige storm og den

uvilkaarlige underkastelse af den tidligere saa statelige fæstning. Jo længere og stærkere modstanden har været, desto forfærdeligere og fuldkommnere er ødelæggelsen af dens skønhed og kraft. Jo ædlere strid, desto større tab og ødelæggelse. Jo høiere og stærkere den dæmning er bygget, som skulde dæmme flodens dybe og fossende strøm, desto forfærdeligere bliver de ulykker, som følger paa dens fald. Paa samme maade er det med den ædle sjæl. En mægtig dæmning, som heder selvagtelse og kvindelig blufærdighed, er bleven bygget af Guds egen haand for at bevare hende fra den syndige verdens besmittelser; men den dag, da det lykkes den katholske prest efter lange bestræbelser at ødelægge den, føres sjælen af en uimodstaaelig magt ind i umaadelige afgrunde af ugudelighed. Da er det, at den før ædle kvinde uden mindste tegn til at rødme hører paa ting, som den dybest faldne kvinde indigneret vilde lukke sine øren for. Da er det, at hun frit og utvungent taler med sin skriftefader om ting, for hvilke en forelæser i England for kort tid siden sattes i fængsel, da han lod det komme paa tryk.

Snart kommer, til en begyndelse mod sin egen vilje, men inden kort med en virkelig sanselig nydelse, den faldne engel til, naar hun er alene, at tænke paa, hvad hun har hørt, og hvad hun har sagt i skriftestolen. Trods hendes egen vilje kommer de smudsigste tanker til at fylde hendes sind med uimodstaaelig magt, og snart føder disse tanker fristelser og synder. Men disse usle fristelser og synder; som tidligere vilde have fyldt hende med forskrækkelse og sorg, inden hun faldt i fiendens hænder, vækker nu en helt anden sindsstemning, da hun nu ikke mere faar raade eller bestemme over sig selv. Hendes synder fører hende ikke længere til en Gud, som er uendelig hellig og retfærdig, og som hun maa tjene og frygte. Hendes synder er nu umid-

delbart forbundne med en mand, som hun vil tale med, og som ganske let ved sin absolution gjør alt ret og rent i hendes sjæl.

I stedet for at være sørgmodig, urolig og skamfuld som hun før pleiede at være, føler hun sig, naar skrifte-dagen er inde, fornøiet og glad over at faa en ny anledning til at tale om visse ting, uden at det ansees upassende eller syndigt; thi hun er nu fuldt overbevist om, at der ikke er noget upassende eller skammeligt eller syndigt deri; nei, hun tror, eller forsøger at tro, at det er godt, ærligt, kristeligt og en gudelig sag at samtale med sin prest om saadanne ting.

Det er hendes lykkeligste timer, naar hun sidder hos sin aandelige læge og viser ham alle sine nye sjæle-saar og fortæller alle uafslidelige fristelser, sine onde tanker, sine fortroligste, hemmeligste lyster og synder.

Da er det, at egteskabets helligste hemmeligheder lægges frem; da er det, at de hemmelighedsfulde og kostbare perler, som Gud har nedlagt i egteskabet som en barmhjertighedens krone: det velsignede baand af kristelig forening, — uden videre kastes for svinene.

Hele timer tilbringer det smukke skriftebarn paa den maade hos sin skriftefader, samtalende med ham om ting, som skulde stille hende blandt de usleste faldne kvinder, hvis blot hendes venner og slægtninge havde en anelse derom. Blot et ord af disse fortrolige samtaler vilde blive fulgt af krav paa skilsmisse fra hendes husbonds side, hvis han blot kjendte til det.

Men husbonden kjender ikke noget til skriftemaalets hemmelige mørke; den bedragne fader har ikke anelse derom; en fra helvede opstigende sky har formørket begges forstand og gjort dem blinde. Tvertom, husbonder og fædre, venner og slægtninger føler sig opbyggede og fornøiede ved det rørende syn af fruens og frøkenens gudsfrygt. I hele byen, saavel som paa landet,

prises de af enhver. Fru N. N. sees saa ofte i ydmyghed bøiet ved sin skriftefaders fødder eller side! Frøken N. N. er saa længe i skriftestolen! De nyder saa ofte nadverdens sakramente! De roser begge saa veltalende deres uforlignelige skriftefaders guds frygt, ydmyghed, hellighed, taalmodighed og kjærlighed!

Enhver lykønsker dem i anledning deres nye og eksemplariske liv; og de tager imod komplimenterne med største ydmyghed, tilskrivende skriftefaderens hellighed den hurtige tilvækst i deres kristelige dyder. Han er en saa aandelig mand; hvem skulde ikke kunne gjøre store og hurtige fremskridt med en saadan hellig ledsager!

Jo oftere fristelserne paakommer, jo flere hemmelige synder, der overvælder sjælen, desto større skin af fred og hellighed paatager de sig. Jo afskyeligere hjertets hemmelige attraa er, desto mere omgiver den dannede bodgjørerske sig med en atmosfære af den deiligste parfume af skinhellighed. Jo afskyeligere gravens indre er, desto mere hvid og skinnende maa ydersiden holdes.

Da er det, at den sjæls ruin er beseglet, medmindre Gud gjør et mirakel for at forhindre det. Hun har drukket af den «store skjøges» giftbæger og ladet sig hendes vin smage godt. Hun kommer siden til at forlyste sig med sine hemmelige aandelige orgier.

Hendes hellige (?) skriftefader har sagt hende, at der findes intet upassende, ingen skam og ingen synd i det bæger. Paven har frækt skrevet ordet «Liv» paa dette dødsbæger. Hun har troet paven, og denne ugudelighedens forfærdelige hemmelighed er fuldbyrdet!

«Thi uretfærdighedens hemmelighed ytrer sig allerede kraftigen; kun at den, som nu holder ham tilbage, ryddes af veien; og da skal den uretfærdige aabenbares, hvilken Herren skal fortære med sin munds aande og tilintetgjøre ved sin tilkommelses herlige aabenbarelse. Men hins tilkommelse sker efter Satans kraftige virken med

al løgnens magt og tegn og underlige gjerninger, og med al ugudeligheds bedrag iblandt dem, som fortæbes, fordi de ikke annammede sandhedens kjærlighed til deres frelse. Derfor skal Gud og sende dem kraftige vildfarelser, at de skal tro løgnen, paa det at alle de skal dømmes, som ikke troede sandheden, men havde velbehag i uretfærdighed» (2 Thess. 2, 7—12).

Ja, den dag, da den rige og fintdannede dame kaster bort sin selvagtelse og uvilkaarlig overgiver den kvindelige blufærdigheds fæstning til en mand, hvilket nu end hans navn og titler maa være, saa han aldeles frit kan gjøre hende spørgsmaal af allerusleste art, som hun maa svare paa, den dag er hun fortabt og fornedret, som om hun var den ringeste og fattigste tjenestepige.

Det er med hensigt, at jeg siger: «den rige og fintdannede dame»; thi jeg ved, at der raader den anskuelse, at hendes sociale stilling skal beskytte hende mod skriftemaalets fordærvende indflydelse, som om hun ikke var delagtig i vor faldne og syndige naturs elendighed.

Saalænge som den fintdannede dame bruger sin dannelse til at forsvare den kvindelige selvagtelses fæstning mod fienden, saalænge som hun jernfast holder hjertets dør lukket for sin dødelige fiende, saalænge er hun beskyttet.

Men ingen maa glemme dette: Hun er kun beskyttet saalænge, som hun ikke underkaster sig. Naar fienden en gang er herre paa pladsen, jeg gjentager det paa det bestemteste, saa er følgerne deraf lige store, om ikke endnu større og ubodeligere, end i den lavere samfundsklasse. Kast et stykke gedigent guld i smudset og sig mig, om det ikke synker dybere end et stykke raadtent træ!

Hvilken kvinde kunde være ædlere og stærkere og renere end Eva, da hun kom fra den guddommelige skabers haand? Men hvor fort faldt hun ikke, da hun

lyttede til fristerens forførende røst! Hvor ubodelig var ikke hendes ruin, da hun saa roligt tog den forbudne frugt og troede den lyvende stemme, som sagde hende, at det var *«ingen synd»* at æde deraf!

For den almægtige Guds aasyn, som inden kort skal dømme mig, afgiver jeg høitideligt mit vidnesbyrd i denne alvorlige sag. Efter 25 aars erfaring om skriftemaalet erklærer jeg, at skriftefaderen selv er udsat for forfærdeligere farer, naar han paahører fornemme og fintdannede kvinders skrifte, end naar han lytter til de fordringsløse skriftende kvinder fra de lavere klasser i samfundet.

Jeg erklærer høitideligen, at naar den fintdannede dame overgiver sig i sin skriftefaders magt, saa bliver hun fuldkommen ligesaa saarbar for fiendens pile, som den fattige og udannede. Ja, jeg maa sige, at efterat den fintdannede dame en gang har betraadt fordærvelsens vei, styrter hun hovedkulds mod afgrunden med endnu beklageligere hurtighed, end hendes mere lavtstaaende søster.

For nogle aar siden var hele Kanada vidne til, hvorledes Grand Vicar-Superioren i Montreals collegium udvalgte sine ofre fra samfundets fornemste kredse, indtil opinionens vredesraab og afsky tvang biskopen til at sende ham tilbage til Europa, hvor han snart efter døde. Det var ogsaa blandt de finere kredse, at superioren i Quebecs seminarium ødelagde sjæle, indtil han opdagedes og blev tvungen til at flygte en mørk nat og gemme sig i trappisternes kloster i Jowa.

Hvis jeg skulde kunne nedskrive alt, hvad min 25-aarige erfaring i skriftestolen har lært mig, vilde det blive mange foliobind om vore fintdannede damers uudsigelige hemmelige fordærvelse fra den stund, de uvilkaarlig har overladt sig i hænderne paa sine hellige skriftefædre. Men følgende fakta er tilstrækkelige for

dem, som har øine til at se og øren til at høre og forstand til at begribe:

I en af de skjønneste og mest blomstrende byer ved St. Lawrence-floden boede en rig kjøbmand. Han var ung og giftede sig med en elskværdig, rig og fintdannet dame, der gjorde ham til en af de lykkeligste mænd.

Nogle faa aar efter bryllupet sendte biskopen derhen en ung prest, som virkelig udmerkede sig ved sin vel-talenhed, nidkjærhed og elskværdighed. Kjøbmanden og presten blev snart de mest intime og oprigtige venner.

Kjøbmandens unge, dannede hustru blev straks under sin nye skriftefaders ledelse det kvindelige ideal der paa stedet.

Mange og lange var de timer, som hun pleiede at tilbringe hos den aandelige fader, for at blive helliget og oplyst af hans gudelige samtale. Inden kort tid var hun den fornemste af de faa, som havde privilegium paa at faa modtage det hellige sakramente en gang om ugen. Husbonden, som ogsaa var en god katolik, takkede Gud og jomfru Maria for, at han havde faaet den lykke at leve sammen med en saadan gudfrygtig engel.

Ingen havde den mindste mistanke om, hvad der gik for sig under den mest ophøiede guds frygts hellige og hvide kappe. Ingen, kun Gud og hans engle, kunde høre de spørgsmaal, presten gjorde sit smukke skriftbarn og hendes svar de lange timer i skriftestolen. Ingen, uden Gud, kunde se den helvedes ild, som for-tærede skriftefaderens og hans offers hjerter. Næsten et aar nød baade presten og hans aandelige patient under disse intime og hemmelige samtaler al den lykke, som elskende føler, naar de taler frit med hverandre om sin kjærlighed og sine inderste tanker.

Men dette var ikke nok for dem. Begge ønskede noget mere virkelig, skjønt uoverstigelige vanskeligheder syntes at omgive dem. Presten havde sin mor og sin

søster hos sig; disses skarpe øine tillod ham ikke at bede damen hjem til sig i nogen forbryderisk hensigt, og købmanden havde ikke nogen forretning paa saadan afstand, at den kunde holde ham tilstrækkelig længe nok borte fra hjemmet til at tillade den pavelige skriftefader at fuldbyrde sine skjændige anslag.

Men naar en falden Evas datter har sat sig fore at gjøre en ting, saa finder hun snart udveie, især naar hoi dannelse har forøget hendes naturlige opfindsomhed.

Og i dette tilfælde, ligesom i saa mange andre af samme art, som er blevne aabenbarede for mig, udtænkte hun snart, hvorledes hun skulde naa sine ønskers maal uden at kompromitere hverken sig selv eller sin hellige (?) skriftefader. En plan udtænktes, og begge ventede taalmodigt paa anledningen.

«Hvorfor har Du ikke været i messen idag, min kjære, og modtaget kommunionen?» sagde manden en dag. «Jeg havde befalet kusken at spænde for drosken, som sædvanlig».

«Jeg er ikke rigtig bra, min kjære; jeg har havt en søvnløs nat paa grund af hovedpine».

«Jeg skal sende bud efter doktoren», svarede manden.

«Ja, snille Dig, send bud efter doktoren; kanske han kan lindre den lidt».

Om en time kom doktoren. Han fandt sin smukke patient at have lidt feber, men sagde, at det slet ikke var farligt, og at det snart vilde gaa over. Han gav hende lidt pulver, som skulde tages tre gange daglig, og forlod hende; men klokken 9 om aftenen klagede hun over heftig smerte i brystet, og om en stund besvimede hun og faldt paa gulvet.

Der blev straks sendt bud efter doktoren; han var ikke hjemme, og det varede en halv time, inden han kom. Da han traadte ind, var den forskrækkelige

krise overstaaet; hun sad i en armestol, og nogle nabo-kvinder vædede hende over panden med vand og edikke. Doktoren var virkelig i vildrede med, hvad han skulde sige om grunden til en saa pludselig sygdom. Han erklærede imidlertid, at den ikke var farlig og lovede at helbrede den. Han ordinerede at tage et andet pulver, lovede at komme igjen næste dag og fjernede sig. En halv time efter begyndte hun at jamre sig over en forfærdelig smerte i brystet og besvimedde atter; men inden hun gjorde det, sagde hun til sin mand: «Min kjære, Du ser, at doktoren ikke forstaar sig det mindste paa min sygdom. Jeg har ikke mindste tillid til ham, thi jeg kjender, at hans pulver gjør mig daarligere. Jeg vil ikke se ham mere. Jeg lider mere, end Du kan ane, min kjære, og hvis der ikke bliver nogen forandring, kan jeg være død imorgen. Den eneste læge, jeg vil have, er min hellige skriftefader. Vær saa snil og skynd Dig og før ham hertil. Jeg vil gjøre et fuldstændigt skrifte og modtage den hellige kommunion og den sidste olje, inden jeg bliver daarligere».

Ude af sig selv af sorg og uro befalede manden, at kusken straks skulde spænde hesten for drosken og lod tjeneren følge sig ridende for at ringe med klokken, medens presten førte «den gode Gud» (Le bon Dieu) til hans kjære, syge hustru.

Han fandt presten læsende sit breviarium (hans daglige bønnebog) og beundrede den elskværdighed og hurtighed, hvormed hans gode pastor var færdig til i den mørke og kolde nat at forlade sit varme hjem ved første sygebud. Inden mindre end en time havde manden ført presten med «den gode Gud» fra kirken til hustruens soveværelse.

Hele veien havde tjeneren ringet med en stor haandklokke for at vække de sovende, som ved lyden heraf maatte hoppe ud af sine senge og paa sine knæ, med

ansigtet mod jorden, i støvet tilbede «den gode Gud», som af den hellige (?) prest førtes til den syge.

Da skriftefaderen var ankommen, stillede han, med alle udtryk for den dybeste gudfrygtighed, «den gode Gud» (Le bon Dieu) paa et bord, som var høitidelig prydet for denne høitidelige handling, nærmede sig sengen, ludede sit hoved mod sit skriftebarn og spurgte, hvorledes det stod til.

Hun svarede ham: «Jeg er meget syg, og jeg vil gjerne gjøre et «general»-skrifte, inden jeg dør». Vendende sig til sin mand sagde hun med svag stemme: «Vær saa snil, min elskede, og bed mine venner forlade værelset, saa jeg ikke bliver forstyrret, naar jeg nu kanske gjør mit sidste skrifte».

Manden bad da vennerne forlade værelset med ham og stængte døren, forat den hellige skriftefader kunde faa være alene med sit skriftebarn under hendes general-skrifte.

Et af de mest djævelske anslag var fuldkomment lykkets under skriftemaalets skjul. Den store skjøge, hvis trone er i de syv høies stad, havde under kristendommens maske ladet sin prest bringe skam, vanære og forbandelse over dette hus.

Sjælefordærveren, hvis mesterstykke er skriftemaalet, havde da for over millionte gang en ny anledning til at forhaane renhedens Gud ved en af de mest forbryderiske handlinger, som skjules i den mørke nats skygger.

Men lad os drage et slør over denne nats uterlighed og overlade dens mørke hemmelighed til helvede.

Da han havde fuldendt sit offers ruin og paa det grusomste misbrugt sin vens tillid, aabnede den unge prest døren og sagde med skinhellig stemme: «Nu kan de komme ind og bede med mig, medens jeg giver vor kjære, syge søster det sidste sakrament».

De kom ind. «Den gode Gud» gaves kvinden, og

manden førte fuld af taknemmelighed presten tilbage til presteboligen og takkede ham paa det oprigtigste for hans venlige besøg hos hans hustru en saa kold nat.

Ti aar efter blev jeg kaldet til under et vækkelsesmøde at prædike i denne menighed. Samme dame, der var mig fuldstændig fremmed, kom da til min skriftestol og bekendte disse enkeltheder, som jeg nu i korthed har meddelt. Hun syntes at være sandt bodfærdig, og jeg gav hende absolution og fuld forladelse for hendes synder, saaledes som min kirke befalede mig at gjøre. Den sidste dag under vækkelsesmødet bad købmanden mig hjem til en stor festmiddag. Da først fik jeg vide, hvem mit skriftebarn var. Jeg faar ikke glemme at nævne, at hun bekendte for mig, at af hendes fire børn havde hun de tre sidste med sin skriftefader. Efterat han mistede sin mor og søsteren blev gift, blev presteboligen mere tilgængelig for hans smukke skriftebørn, og mange benyttede sig af anledningen til der at praktisere, hvad de havde lært i skriftestolen. Presten var befordret til en høiere værdighed, hvor han endnu mere end før havde sine overordnede tillid, folkets agtelse og skriftebørns kjærlighed.

Jeg har aldrig i mit liv følt mig saa forvirret, som da jeg sad tilbords hos den saa grusomt bedragne mand. Vi havde knapt begyndt vort maaltid, da han spurgte mig, om jeg kjendte deres tidligere prest, den elskværdige pastor —.

Jeg svarede: «Jo, jeg kjender ham».

«Er han ikke en fint dannet prest?»

«Jo, han er en meget dannet mand», svarede jeg.

«Hvorafter kommer det», fortsatte den brave købmand, «at biskopen tog ham fra os? Han gjorde saa megen nytte her. Han fortjente saa vel den tillid, han nød hos alle for sin gudsfrygt og pene optræden, saa vi anstrengte os i høieste grad for at faa beholde ham hos os. Jeg skrev selv en petition, som alle undertegnede,

for at formaa biskopen til at lade ham forblive hos os, men hans høiærværdighed svarede, at han behøvede ham paa et vigtigere sted netop paa grund af hans sjeldne gaver, og vi maatte lade os nøie med det. Hans nidkjerhed og selvopofrelse kjendte ingen grænser; i de mørkeste og mest stormende nætter var han altid rede ved første sygebud. Jeg kan aldrig glemme, hvor hurtig og beredvillig han fulgte mig, da jeg for nogle aar siden en af vore koldeste nætter bad ham besøge min hustru, som var meget syg».

Jeg maa bekjende, at da samtalen naaede dette høidepunkt, følte jeg en ubetvingelig lyst til at briste i latter. Af den ved skriftemaalet bedragne mand at høre saadan ros over denne prest, som kom for at bringe skam og fordærvelse over hans hus, og tanken paa, at manden selv førte hjem sin hustrus forfører, syntes mig for et øieblik saa komisk, at jeg maatte anstrenge mig til det yderste for at beherske mig.

Men jeg kom snart til bedre følelser ved den skam, jeg følte ved tanken paa den udsigelige fornedrelse og hemmelige forbrydelse hos dette presteskab, hvoraf jeg var et medlem. I dette øieblik kom der for mig hundreder lignende, om ikke endnu større forgaaelser, som alle var aabenbarede for mig i skriftestolen, og dette plagede og uroede mig i den grad, at min tunge næsten lammedes.

Om eftermiddagen bad købmanden sin hustru kalde ind børnene, forat jeg skulde faa se dem, og jeg kunde ikke andet end beundre dem; de var alle paaafaldende vakre. Men jeg behøver ikke fortælle, at fornøielsen af at se disse elskelige smaa var meget forstyrret ved den hemmelige men sikre kundskab, jeg havde om, at de tre yngste var en frugt af skriftemaalet og den sedelige fordærvelse inden samfundets bedre klasser.

Kapitel VI.

Skriftemaalet sønderslider alle egteskabets og menneskehedens hellige baand.

Mon bankieren vilde tillade presten i ensomhed at aabne hans pengeskab, undersøge hans papirer og granske de aller hemmeligste detaljer i hans bank-affærer?

Nei, visselig ikke!

Hvorledes kan det da være muligt, at samme bankier tillader presten at aabne hustruens hjerte, granske hendes sjæl og gennemsøge de hellige kamre for hendes inderste og helligste tanker?

Er ikke hans hustrus hjerte, sjæl, renhed og selvtægtelse lige dyrebare og kostelige skatte, som indholdet af hans pengeskab? Er ikke resikoen, faren for fristelse til at begaa en uforsigtig handling meget større og ubodeligere i det sidste, end i det første tilfælde?

Mon juveleren vilde tillade sin prest at komme, naarsomhelst han finder for godt, og undersøge hans dyrebare skatte, gennemsøge æskerne, faa rede paa, hvor pengene er, og anvender dem, som han lyster?

Nei, visselig ikke!

Men er ikke hans hustrus og datters renhed i sjæl og hjerte tusen gange dyrebarere end hans sølv og guld og ædelstene? Er ikke farerne for fristelse og uforsigtighed fra prestens side langt forfærdeligere i sidste, end i første tilfælde?

Mon vognmanden vilde tillade sin prest at tage hans kostbareste og ustyrligste heste, naarsomhelst han ønsker, og kjøre dem selv, uden anden sikkerhed end prestens forsigtighed?

Nei, visselig ikke!

Vognmanden ved, at han snart vilde blive ruineret, hvis han tillod det. Hvor stor tillid han end maa have til sin prests forstand, ærlighed og forsigtighed, saa lader han det ikke komme derhen, at han uden sikkerhed overlader ham sine ædle og fyrige heste, der udgjør staldens pryd og familiens næringskilde.

Hvorledes kan da samme mand overlade absolut hele ledelsen af sin elskede hustru og døtre til den mand, som han ikke engang vil betro sine heste?

Er ikke hans hustru og døtre ligesaa dyrebare for ham, som hans heste? Er der ikke større fare for uforstand og uforsigtighed af langt værre art fra prestens side, naar han er alene med hustru og døtre, end om han kører hans heste?

Ingen menneskelig daarskab eller moralsk fornedrelse og mangel paa sund fornuft kan sammenlignes med dette, at den gifte mand giver sin hustru eller datter tilladelse til at gaa og skrifte for en prest.

Den dag, han frasiger sig sin lovlige — jeg havde næsten sagt guddommelige — værdighed som husbond, thi det er fra Gud, at han har den, da er hans krone for bestandig tabt og hans spir brudt!

Hvad vilde I gjøre med den, som var saa ussel, at han oftere lyttede ved eders døre og kigede gennem nøglehullene for at udforske, hvad der sagdes og gjordes derinde? Vilde I agte eder selv saa lidet, at I tillod saadan uforkammethed? Vilde I ikke heller tage en pisk eller en stok og jage uslingen bort? Vilde I ikke til og med gjerne sætte eders liv i fare for at blive kvit hans uforkammede nysgjerrighed?

Men hvad er skriftemaalet, om ikke nøglehullet til eders hus og inderste værelser, hvorigjennem presten kan høre og se eders hemmeligste ord og handlinger, ja endnu mere, vide eders inderste tanker og hensigter?

Er I værd navnet mænd, naar I tillader en saa

lumsk og fornedrende inkquisition? Er I mænd, naar I finder eder i en saa nedrig fornærmelse og ydmygelse?

«Manden er kvindens hoved, ligesom Kristus er menighedens hoved». «Derfor, ligesom menigheden er Kristus underdanig, saa skal og hustruerne være sine mænd underdanige i *alle ting*» (Efes. 5). Hvis disse høitidelige ord er den guddommelige visdoms orakelsprog, er da ikke manden af Gud sat til at være hustruens eneste leder, raadgiver og hjælp, ligesom Kristus er den eneste raadgiver, leder og hjælper for sin menighed?

Hvis ikke apostelen var en bedrager, da han sagde, at hustruens forhold til manden skal være som legemet til hovedet, og at manden er for hustruen, hvad hovedet er for legemet; er da ikke manden af Gud sat til at være sin hustrus lys og støtte? Er det ikke hans pligt, saavel som hans ret og ære, at trøste hende i hendes sorger, styrke hende under hendes svagheder, holde hende oppe, naar hun vil fortvile og opmuntre hende i livets tunge timer?

Hvis ikke Kristus kom for at bedrage verden ved sin apostel, maa da ikke hustruen gaa til sin mand for at faa raad? Bør hun ikke, næst Gud, vende sig til ham og vente af ham at faa den oplysning og trøst, som hun trænger? Er det ikke, næst Gud, til sin mand, hun bør betro sig i prøvelsens dage? Er det ikke alene under sin mands ledelse, hun maa kjæmpe og vinde seire i livets kampe? Er det ikke denne daglige og gjensidige hjælp under kampene, og denne gjensidige bistand og beskyttelse til enhver tid paa dagen, som udgør, under Guds aasyn og barmhjertighedens ledelse, de helligste og reneste glæder i det egteskabelige liv? Er det ikke denne uforbeholdne tillid til hverandre, som sammenknytter disse gyldne lænker af kristelig kjærlighed, og som gjør dem lykkelige midt under livets prøvelser? Er det ikke alene ved denne gjensidige

fortrolighed, at de er *ét* saaledes som Gud vil, at de skal være *ét*? Er det ikke ved denne enhed i tanker, frygt og haab, glæder og kjærlighed, som kommer fra Gud, at de glade kan vandre gjennem denne tornefulde verden og lykkelig naa det forjættede land?

Evangeliet siger, at manden er for hustruen, hvad Kristus er for sin menighed! Er det ikke da den største uretfærdighed af en hustru hellere at gaa til en anden mand end sin egen for at faa saadanne raad, visdom, kraft og liv, som han alene er berettiget, dygtiggjort og villig til at meddele? Ligesom ingen anden mand har ret til hendes kjærlighed, saaledes har heller ingen anden mand nogen ret til hendes fulde fortrolighed. Ligesom hun bliver en skjøge den dag, da hun giver sit legeme til en anden mand, ligesaavel er hun en skjøge den dag, da hun skjænker sin fortrolighed og betror sin sjæl til en fremmed. Hjertets og sjælens horeri er ikke mindre syndigt end legemets. Hver gang hun gaar for at skrifte for en prest, gør hun sig ikke da skyldig i den forbrydelse?

Ved den romerske kirkes skriftemaal er presten meget mere hustruens mand end den mand, til hvem hun viedes for alteret. Presten har hustruens bedste del. Han har marven, naar manden har benene. Han har druens saft, manden har blot skallet. Han har sjælen og hjertet, manden blot skelettet. Han har hningen, manden blot voxkagen. Han har den lækre østers, manden det haarde skjæl. Saa meget som sjælen er større end legemet, saa meget er prestens magt og rettigheder større end mandens magt og rettigheder i den skriftende hustrus øine. Ligesom manden er herre over legemet, som han føder, saa er presten herre over sjælen og hjertet, som han føder. Hustruen har altsaa to herrer og husbonder, som hun maa elske, hoiagte og adlyde. Mon hun ikke giver den bedste del af sin

kjærlighed, høiagtelse og underdanighed til den, der i hendes øine staar saa høit over den anden, som himlen er over jorden? Men da hun ikke paa samme tid kan tjene to herrer, vil da ikke den, som bereder hende for herlighedens evige liv, sikkert blive gjenstand for hendes bestandige, virkelige og brændende kjærlighed, taknemmelighed og høiagtelse, medens den verdslige og syndefulde mand, til hvem hun er viet, blot faar det ydre skin og smulerne af disse følelser? Kommer hun ikke helt naturlig til at tjene, elske, høiagte og adlyde som herre og husbonde den gudelige mand, hvis aag er saa let, saa helligt, saa guddommeligt, hellere end den verdslige mand, hvis menneskelige ufuldkommenheder er hende en daglig aarsag til prøvelser og lidelser?

Inden den romerske kirke er hustruens tanker, begjæringer, glæder og sorger i sjælen, ja hustruens inderste livsvæsen for manden en forseglet bog. Han har ingen ret til at se ind i hendes hjertes helligdom; han har intet lægemiddel at give hendes sjæl; han har ingen mission fra Gud til at give hende raad i hendes angests mørke timer. Han har ingen balsom for de blødende saar, som saa ofte faaes i det daglige livs kampe; han maa forblive en fuldstændig fremmed i sit eget hus.

Hustruen venter intet af sin mand og har intet at meddele ham, ingen gunst at begjære, ingen taknemmelighedsgjæld at betale. Ja, hun lukker alle kanaler til sin sjæl, og alle hjertets døre og vinduer stænger hun for sin mand. Presten, og presten alene, har ret til hendes fulde fortrolighed; til ham alene gaar hun og aabenbarer alle sine hemmeligheder og viser alle sine saar; til ham alene staar hendes hjerte, sjæl og sind i angestens og bekymringens tid; af ham, og af ham alene, venter hun og begjærer den oplysning og trøst, hun behøver. For hver dag bliver hendes mand mere fremmed for hende,

om ikke til og med en virkelig byrde og en hindring for hendes fred og lykke.

Ja, ved skriftemaalet har den romerske kirke gravet en umaadelig afgrund mellem mandens og hustruens hjerter. Deres legemer maa være nær hverandre, men deres sjæle, deres virkelige hengivenhed og tillid, er længere fra hverandre end jordens poler. Skriftefaderen er husbonden, regenten, kongen i sjælen; manden er som en kirkegaardsvægter; han maa nøie sig med det døde legeme!

Manden har tilladelse til at betragte paladsets ydersider, han tillades at hvile sit hoved paa det kolde mormortrappetrin, men det er skriftefaderen, som triumferende gaar omkring i de herlige gemakker og behandler deres ubeskrivelige prydelser efter forgodtbefindende; og han alene tillades det at hvile sit hoved paa hustruens ubegrænsede tillid, paa høiagtelsens og kjærlighedens bløde hynder.

I den romerske kirke er det saa, at hvis manden beder hustruen om en gunst, spørger hun i ni af ti tilfælde sin skriftefader, om hun skal indvilge hans bøn eller ikke, og den stakkels mand maa taalmodig vente paa husbondens tilladelse. Hvis han bliver utaalmodig under aaget og knyr, begiver hustruen sig straks til sin skriftefader og fortæller ham, hvorledes hun har den ulykke at være forenet med det for fornuft mest uimodtagelige menneske, og hvorledes han plager hende! Hun aabenbarer for sin «kjære fader», hvor ulykkelig hun er under et saadant aag, og hvorledes hendes liv vilde være en uudholdelig byrde, hvis hun ikke havde den ret og lykke at komme til hans fødder og der faa lægge ned sine sorger, høre hans medfølende ord og faa hans kjærlighedsfulde og faderlige raad! Hun siger ham med taknemmelighedens taarer, at det er kun, naar hun er ved hans side og hans fødder, at hun finder ro for sin trætte

sjæl, balsom for sit blødende hjerte og fred for sin urolige samvittighed.

Naar hun kommer fra skriftestolen, er hendes øren længe fyldte med en himmelsk musik; hendes skriftefaders honningsøde ord lyder mange dage i hendes hjerte; hun føler det tungt at være skilt fra ham; hans billede staar stadig for hendes indre, og erindringen om hans elskværdighed udgjør hendes behageligste tanker. Der er intet, hun synes saa godt om, som at tale om hans gode egenskaber, hans taalmodighed, hans gudelighed, hans kjærlighed; hun længter efter den dag, da hun atter faar gaa og skrifte og tilbringe nogle stunder ved siden af den englelige mand og aabne for ham alle sit hjertes hemmeligheder og aabenbare alle sine trængsler. Hun fortæller ham, hvor hun sørger over, at hun ikke kan komme oftere for at se ham og drage nytte af hans kjærlighedsraad; hun skjuler ikke engang for ham, hvor ofte hun i sine drømme føler sig saa lykkelig at være hos ham. Dag for dag udvider afgrunden sig mere og mere mellem hende og hendes mand. For hver dag sørger hun mere og mere over, at hun ikke har den lykke at være hustru til en saa hellig mand, som hendes skriftefader! O, om det var muligt —! Men da rødmer hun eller ler og kanske synger ved tanken paa kommende stunder.

Jeg spørger da atter: Hvem er den virkelige herre, styrer og husbond i det hus? For hvem af de to lever og slaar det hjerte?

Saaledes er det, at den forfærdelige løgn om skriftemaalet fuldstændig tilintetgjør alle baand, glæder, gjen-sidigheder og guddommelige rettigheder i egteskabet, og omformer det til et liv i stadigt, skjönt afskyeligt, hor. Det er aldeles umuligt i den romerske kirke, at manden skulde være *ét* med hustruen, og at hustruen skulde være *ét* med manden; *et udyr*, *et monstrum*, som kaldes skrifte-

fader, er sat imellem dem. Født i verdens mørkeste tidsalder har det væsen faaet til sin opgave at forstyrre, tilintetgjøre og formørke egteskabets reneste glæder, at trælbinde hustruen, at mishandle og bedrage manden og undergrave al sedelighed i denne verden!

Jo mere skriftemaalet øves, desto mere bliver lovene for den offentlige og private moral trampet under fødderne. Manden vil, at hustruen skal være *hans*, — han kan ikke og bør ikke indvilge i at dele sin ret og myndighed over hende med nogen anden; han skal og bør være den *eneste* mand, som skal have hendes fortrolighed og hendes hjerte saavel som hendes høiagtelse og kjærlighed. Og derfor, naar han aner skriftefaderens mørke skygge mellem sig og hans hjertes udkaarne, foretrækker han at opgive at træde ind i egtestanden; han foretrækker det kolde ungkarlsliv fremfor det ydmygende og foragtelige i den tvilsomme ære af et usikkert faderskab.

Frankrige, Spanien og mange andre romersk-katholske lande leverer bevis paa, hvorledes ungkarlenes klasse vokser for hvert aar. Antallet af familier og fødsler er følgende i stadigt synkende; og hvis ikke Gud gjør et underverk for at stanse disse nationer i deres tilbagegang, saa er det let at beregne den tid, da deres tilværelse helt og holdent vil bero paa de dem omgivende protestantiske landes taalmodighed og medynk.

Hvoraf kommer det, at de romersk-katholske irlændere er saa totalt fornedrede og klædte i filler? Hvoraf kommer det, at et folk, som Gud har skjænket saa mange ædle egenskaber, synes være saa blottet for forstand og selvagtelse, at det roser sig af sin egen skam? Hvoraf kommer det, at deres land i aarhundreder har været skuepladsen for blodige opløb og feige mordhandlinger? Hovedaarsagen er de irske kvinders trældom under skriftemaalet. Enhver ved, at den irske kvindes slaveri og fornedrelse kjender ingen grænser. Efterat hun er gjort til slave,

har hun gjort sin mand og sine sønner til slaver. Irland kommer altid til at være fattigt, usselt, oprørsk, blodtørstigt, fornedret og medynksværdigt, saalænge det styres af skriftefædre, som er ansatte af paven.

Hvem er ikke blevet forbauset over Frankriges modgange og fald? Hvoraf kommer det, at dets engang saa stærke armeer smelter bort, at dets tapre sønner saa let blev besejrede? Hvoraf kommer det, at Frankrige magtesløst faldt for fiendernes fødder og forskrækkede hele verden med kommunens utrolige, blodige og vilde skuespil? Man behøver ikke at lede efter aarsagerne til Frankriges fald, ydmygelse og udsigelige elendighed andetsteds end i skriftemaalet. I aarhundreder har det store land haardnakket forkastet Kristus. Har det ikke dræbt eller landsforvist sine ædlestes børn, der vilde adlyde evangeliet? Har det ikke givet sine skjønne døtre i skriftefædrenes hænder? Hvorledes kunde den franske kvinde opildne sine mænd og sønner til at elske friheden og dø for den, naar hun selv var en elendig og foragtelig slavinde? Hvorledes skulde hun kunne opdrage sine mænd og sønner til helte, naar hendes eget sind var tilsmudset og fordærvet af presterne?

Den franske kvinde havde uvilkaarlig givet sit hjertes ædle og skjønne fæstning, sin forstand og kvindelige selvagtelse i sine skriftefædres hænder længe før hendes sønner strakte vaaben for tyskerne ved Sedan og Paris. Den første uvilkaarlige underkastelse førte den anden med sig.

Skriftefædrene har længe arbejdet paa den franske kvindes fuldstændige moralske ødelæggelse. Det har krævet aarhundreder for at bøie, bryde og trælbinde Frankriges ædle døtre. Ja, de, som kjender Frankrige, de ved, at denne ødelæggelse er ligesaa fuldstændig, som den er beklagelsesværdig. Kvindens sedelige forfald i Frankrige og hendes fornedrelse gennem skriftemaalet er nu en afgjort sag, som ingen kan benegte; den høieste intelligens har

indseet og erkjendt det. En af de største tænkere i det ulykkelige land, Michelet, har malet denne dybe og ubodelige fornedrelse i en særdeles veltalende bog: «Presten, kvinden og familien», og ikke en eneste røst har hævet sig for at benegte, hvad han har sagt. De, som har noget kjendskab til historie og filosofi, ved godt, at kvindens sedelige fornedrelse overalt følges af nationens hurtige moralske forfald, og paa nationens forfald følger snart ruin og ødelæggelse.

Den franske nation er af Gud udseet til at være et folk af helte. De har været ridderlige og tapre; de har havt store genier, modige hjerter, stærke arme og skarpe sverd. Men ligesom den haardeste granitklippe udhules og gaar istykker under vanddraaben, som uophørlig drypper paa den, saaledes er den store nation bleven nedbrudt og ødelagt, ikke af en draabe, men af strømme af urent vand, som uophørlig i aarhundreder har strømmet ind over den fra skriftemaalets smittekilde. «Retfærdighed ophøier et folk, men synd er ethvert folks fordærvelse» (Ordsp. 14, 34).

Ved de pludselige omvæltninger og revolutioner i de sidste tider, som ogsaa Frankrige har faaet sin andel af, har den romerske kirke faaet et slag, som, omend efter sin art kun midlertidigt, alligevel kommer til at vække folket, saa det kan se presteskabets fordærvelse og list.

Hvoraf kommer det, at Spanien er saa svagt, saa fattigt, saa daareagtigt, og at det saa grusomt sønderriver sine egne børn og farver sine skønne dale røde med sine egne sønners blod? Hovedaarsagen, om ikke til og med den eneste aarsag, til den store nations fald er skriftemaalet. Ogsaa der har skriftefædrene tilsmudset og fornedret kvinderne; og kvinderne har saa igjen tilsmudset og fornedret sine mænd og sønner. Kvinderne har med fulde hænder saaet slaveriets frø over landet, som en følge af den mangel paa kristelig æresfølelse,

retfærdighed og selvagtelse, hvoraf de selv først er blevne gjennemsyrede i skriftestolen.

Men naar I ser de folk, hvis kvinder drikker det urene og giftige vand, som flyder fra skriftestolen, uden undtagelse at synke saa hurtig sammen, forundrer I eder da ikke over, hvor snart de dem omgivende folk reiser sig, som har ødelagt disse kilder til urenlighed, prostitution og fornedrende slaveri?

Hvilken forbausende modsætning er der ikke for vore øine! Paa den ene side de nationer, som tillader kvindens fornedrelse og slaveri ved skriftefædrenes fødder: Frankrige, Spanien, det katholske Irland, Mexico m. fl.; de er faldne i støvet blødende, kjæmpende, magtesløse, ligesom spurven, som fortæres af høgen. Paa den anden side ser vi de nationer, hvis kvinder gaar og tor sine klæder i Lammets blod, hvorledes de hæver sig ligesom paa ørnevinger til de høieste regioner af frihed, fremskridt og fred!

Hvis lovgiverne engang kunde forstaa, hvor megen agtelse og beskyttelse de skylder kvinderne, da vilde de straks ved strenge love forbyde og afskaffe skriftemaalet, som værende aldeles imod god moral og samfundets velfærd; thi skjönt det til en vis grad har lykkets for svarerne af skriftemaalet at forblinde almenheden og at skjule systemets uterlighed under en løgnkappe af hellighed og religion, saa er det intet andet end en urenhedens skole.

Jeg siger mere end det. Efter i femogtyve aar at have hørt skrifte saavel af det almene folk, som af de høieste klasser i samfundet, af lægmænd og prester, af grand-vikarer, biskoper og nonner, erklærer jeg samvittighedsfuldt for verden, at det umoralske i skriftemaalet er af en langt farligere og mere nedværdigende natur end det, som vi kalder vore store byers sociale onde. Den skade, som tilføies sjæl og forstand gjennem skrifte-

maalet, er i regelen af en farligere natur og des mere ubodelig, idet den hverken anes eller forstaaes af dens offer.

Den ulykkelige kvinde, som lever et usedeligt liv, hun ved af sin dybe elendighed, hun rødmer ofte og græder over sin dybe fornedrelse; hun hører røster fra alle kanter, som kalder hende fra fordærvelsens vei. Næsten hver time, dag og nat, advarer samvittighedens stemme hende for en evighed af mørke og lidelse, fjernt fra hellighedens, lysets og livets salige egne. Alt dette er ofte naademidler fra den barmhjertige Guds hænder for at vække hende og frelse den skyldbetyngede sjæl. Men i skriftemaalet indgives giften under navn af rent og vederkvægende vand; dødshugget gives med et sverd, som er saa vel smurt med olje, at saaret ikke føles; de usleste og nedrigste ideer og tanker i form af spørgsmaal og svar gives og modtages som livsens brød! Ethvert hensyn til blufærdighed, kyskhed og kvindelig selvagtelse tilsidesættes og forglemmes for at forsone den romerske kirkes Gud. I skriftestolen læres kvinden og hun tror, at det ikke er nogen synd for hende at høre ting, som vilde faa den usleste til at rødme, ingen synd at sige ting, som vilde faa den elendigste skurk paa Londons gader til at steile, — ingen synd at tale med sin skriftefader om saa urene ting, at enhver, som forsøgte noget saadant i det almindelige liv, for bestandig vilde udelukkes fra agtværdig omgang.

Ja, den sjæl og det sind, som er tilsolet og ødelagt i skriftemaalet, er ofte haabløst fortabt. Den synker ned i en total og ubodelig fordærvelse; thi, idet den ikke ved af sin skyld, kommer den aldrig til at raabe efter naade — ikke anende den dødelige sygdom, som er næret, søger hun heller ikke den sande læge. Det var tydelig med tanken paa denne menneskesjælenes uudsigelige ruin ved den ugudelighed, som naar sit høidepunkt

hos Roms skriftefædre, at Guds søn sagde: «Hvis en blind leder en blind, saa falder de begge i graven». Til enhver kvinde, som kommer fra sin skriftefader, kan lysets børn sige: «Jeg ved dine gjerninger, at du har navn af, at du lever, men du er død» (Aab. 3, 1).

Ingen har endnu været eller kommer til at blive istand til at besvare de ord, som jeg for nogle aar siden sagde til den høiærværdige mr. Bruyère, romersk-katholsk general-vikar i London, Kanada:

«Med blussel i mit ansigt og sorg i mit hjerte bekjender jeg for Gud og mennesker, at jeg har været lig Dem, og tilligemed Dem i femogtyve aar gennem skriftemaalet kastet i det bundløse ugudelighedens hav, hvori Roms blinde prester maa svømme dag og nat.

Jeg maatte ligesom De lære udenad de nedrige spørgsmaal, som den katholske kirke tvinger enhver prest til at lære. Jeg maatte rette disse urene og umoralske spørgsmaal til unge og gamle kvinder, som bekjendte sine synder for mig. Disse spørgsmaal — det ved De — er af en saadan art, at ingen prostituerede kvinder vilde rette dem til hverandre. Disse spørgsmaal og de svar, de fremkalder, er saa nedværdigende, at ingen mand i London — det ved De — med undtagelse af en katholsk prest, i tilstrækkelig grad mangler enhver følelse af skam, at han vilde rette dem til nogen kvinde.

Ja, jeg var bunden i samvittigheden, ligesom De endnu er det, til at fylde ørene, sindet, fantasien, hukommelsen, sjæl og hjerte hos alle kvinder med spørgsmaal af en saadan art, at de straks leder til — det ved De godt — at fylde baade prestens og skriftebørnens hjerter og sind med tanker og billeder og fristelser af en saa fornedrende natur, at jeg ikke finder ord til at udtrykke dem. Den ugudelige hedningeverden har aldrig seet nogen mere tilsmudsende indretning end skriftemaalet. Jeg ved ikke noget mere fordærvende og øde-

læggende end den lov, som tvinger en kvinde til for en ugift mand at omtale alle sine tanker, begjæringer og hemmeligste følelser og handlinger. Skriftemaalet er fordærvelsens skole. De kan benegte overfor protester, men De kan ikke benegte det overfor mig. Min kjære mr. Bruyère, hvis De kalder mig en fornedret mand, fordi jeg i femogtyve aar har levet i skriftemaalets atmosfære, saa har De ret. Jeg er en fornedret mand ligesom De selv og alle romersk-katholske prester er det idag, tiltrods for eders benægtelse deraf. Hvis De kalder mig en fornedret mand, fordi mit hjerte, sjæl og sind er, ligesom Deres eget er det idag, kastet ud i de ugudelighedens dybe vande, som flyder fra skriftestolen, da bekjender jeg mig «skyldig»! Jeg var fornedret og besudlet ved skriftemaalet, akkurat som De og alle Roms prester er det.

Alt det blod, som flød fra det store offer, som døde paa Golgata for syndere, har behøvedes for at rense mig, og jeg beder, at ogsaa De maa blive rensset ved det samme blod».

Hvis lovgiverne kjendte den agtelse og beskyttelse, de skylder kvinderne — jeg gjentager det —, da vilde de ved strenge love afskaffe skriftemaalet som en forbrydelse mod samfundet.

For ikke længe siden blev en forelæser i England kastet i fængsel og strengt straffet, fordi han havde solgt paa engelsk de spørgsmaal, som de katholske prester under skriftemaalet retter til kvinderne, og dommen var retfærdig; thi alle, som læser de spørgsmaal, kan indse, at ingen pige eller kvinde, som kommer i berøring med den bog, kan undgaa moralsk død. Men hvad gjør de katholske prester under skriftemaalet? De tilbringer største delen af sin tid med at rette disse spørgsmaal til kvinder, baade unge og gamle, og faa deres svar, netop om saadanne ting. Hvis det var en

forbrydelse, som kunde straffes ifølge lov, at fremlægge disse spørgsmaal i en bog, er det da ikke en forbrydelse, som er endnu mere strafbar ifølge loven at fremstille netop disse ting for gifte og ugifte kvinder under skriftemaalet?

Jeg retter dette spørgsmaal til hvert menneske med sund fornuft. Hvilken forskjel er der paa, at en kvinde eller pige læser disse ting i en bog eller hører dem fra en mands læber? Vil ikke disse urene og demoraliserende hentydninger synke dybere i sindet og kraftigere præge sig i hukommelsen, naar de siges af en mand med autoritet, og som taler i den almægtige Guds navn, end naar de læses i en bog, som ikke har nogen autoritet?

Jeg siger til lovgiverne i Europa og Amerika: «Læs for eder selv disse forfærdelige og unævnelige ting»; og kom ihu, at paven har mere end 100 000 prester, hvis hovedsagelige sysselsættelse det er at rette disse spørgsmaal til kvinder, som de indvikler i sine garn. Lad os antage, at hver prest blot hører skrifte af fem kvinder hver dag (skjønt vi ved, at middeltallet er ti om dagen), saa faar vi det forfærdelige antal af 500 000 kvinder, som de katholske prester har lovlig ret til at besudle og fordærve hver dag i aaret!

Lovgivere for de saakaldte kristne og civiliserede folk! Jeg spørger eder atter: «Hvor var eders juridiske omdømme, eders retfærdighed, eders kjærlighed til den offentlige moral, da I saa haardt straffede den mand, som solgte disse spørgsmaal, der rettes til kvinderne under skriftemaalet, medens I ærer og lader gaa fri, ja til og med betaler dem, hvis offentlige og private virksomhed gaar ud paa at sprede netop den samme moralske gift paa en endnu mere virksom, skandaløs og skammelig maade under religionens kaabe?»

Skriftemaalet er i djævelens hænder, hvad West Point er for de forenede stater og Woolwich for Stor-

britannien. Der opøves en armé til at stride mod og overvinde fienden. Ved skriftemaalet er det, at 500 000 kvinder om dagen og 182 millioner om aaret af paven øves i den kunst at stride mod Gud ved at ødelægge sig selv og hele verden paa enhver optænkelig maade med smuds og uterlighed.

Endnu en gang opfordrer jeg lovgiverne, egtemændene og fædrene i Europa saavelsom i Amerika og Australien, til at læse i Dens, Liquori, Debreyne, i enhver katholsk theologisk bog, hvad deres hustruer og døtre faar lære under skriftemaalet.

For at forsvare sig, tager de katholske prester sin tilflugt til følgende elendige indvending: «Er ikke lægen», siger de, «tvungen til at udføre en del ømtaalige operationer paa kvinden? Klager De derover? Nei! De lader lægen alene under udførelsen af sine vanskelige og ansvarsfulde pligter. Hvorfor skal De da fornærme sjælens læge, skriftefaderen, naar han udfører sine hellige, skjønt ømtaalige pligter?»

Først svarer jeg: Lægen og lægevidenskaben godkjendes og prises i mange dele af den hellige skrift, men skriftefaderens videnskab og kunst omtales intetsteds i de hellige bøger. Skriftemaalet er intet andet end det allerstørste bedrageri. Skriftefaderens smudsige og urene spørgsmaal og de tilsmudsende svar, de fremkalder, blev af Gud selv indordnede blandt de mest diabolske og forbudne handlinger paa den dag, da sandhedens aand skrev de uudslettelige ord: «Ingen raadden tale udgaa af eders mund» (Ef. 4, 29).

For det andet: Lægen er ikke bunden med en hellig ed til at forblive i uvidenhed om de ting, som det er hans skyldighed at undersøge og helbrede. Men de katholske prester er bundne ved den mest latterlige og ugudelige cølibated til at forblive uvidende netop om de ting, som daglig er gjenstand for deres spørgsmaal, iagt-

tagelser og tanker. Den katholske prest har svoret aldrig at smage af de frugter, som nærer hans fantasi, hans sind, hans hjerte og sjæl dag og nat! Lægen er ærlig i opfyldelsen af sine pligter, men den katholske prest bliver i virkeligheden en meneder for hver gang, han gaar i skriftestolen.

For det tredie: Hvis en kvinde har et lidet saar paa sin lillefinger og nødes at gaa til læge for at faa hjælp, saa behøver hun blot at vise sin finger og tillade, at saaret muligens beskjæres, og at der lægges et plaster paa det, og alt er færdigt. Lægen siger aldrig til damen: «Det er min pligt at have mistanke om, at mange andre dele af Deres legeme er sygt; jeg er under dødsstraf tvungen til at undersøge Dem fra isse til fodsaaale i den hensigt at redde Deres kostbare liv fra disse hemmelige sygdomme, som kan dræbe Dem, hvis De ikke bliver helbredet netop nu. Adskillige af disse sygdomme er af en saadan natur, at De muligens aldrig vovede at undersøge dem med den opmærksomhed, de fortjener, og kanske ved De ikke engang om dem. Jeg ved, madam, at det er meget ubehageligt og delikat baade for Dem og mig, at jeg skal tvinges til at foretage denne grundige undersøgelse af Deres person, men det hjælper ikke. Jeg er pligtig at gjøre det. De har dog intet at frygte. Jeg er en hellig mand, som har afgivet cølibateden. Vi er alene; hverken Deres mand eller far faar nogensinde vide de skjulte sygdomme, som jeg kan finde hos Dem; de faar aldrig ane, hvilken fuldkommen undersøgelse jeg kommer til at gjøre, og de bliver for evigt uvidende om det lægemiddel, jeg kommer til at anvende».

Er nogen læge nogensinde bleven paalagt at tale paa denne maade med nogen af sine kvindelige patienter? Nei, aldrig! aldrig!

Men det er netop paa denne maade, at den aandelige læge handler, og som han træl binder og fordærver

kvinder paa. Naar den skønne, oprigtige og blufærdige aandelige patient kommer til sin skriftefader for at vise ham det lille saar, hun har paa lillefingeren, saa er skriftefaderen tvungen i sin samvittighed til at mistænke hende for, at hun har andre saar, — hemmelige, skammelige saar! Ja, han er i ni af ti tilfælde tvungen, og han er altid tilladt at antage, at hun ikke vover at aabenbare dem. Da befales han af kirken at lokke hende til at tillade ham at undersøge hver vråa i hjerte og sjæl, og at spørge om al urenhed, smuds og skammelige, unævnelige ting. Den unge prest indøves i den djævelske kunst at gaa ind i de skjulteste og hemmeligste kroge af sjæl og hjerte, næsten trods sit skriftebarn. Jeg kunde fremføre hundreder af theologer som vidner paa sandheden af, hvad jeg her siger, men det er nok at citere tre:

«Paa det, at skriftefaderen ikke paa grund af indolens skal være i tvil under efterforskningen efter omstændighederne ved nogen synd, bør han have følgende lille vers i hukommelsen:

Qvis, quid, ubi, quibus auxiliis, cur, quomodo, quando. Hvem, hvilket, hvor, med hvad, hvorfor, hvorledes, naar». (Dens b. 6, pag. 123; Liquori b. 2, pag. 464).

Presternes berømte bog: «Prestespeilet», pag. 357, siger:

«Oportet ut confessor solet cognoscere quidquid debet judicare. Diligens igitur inquisitor et subtilis investigator sapienter, quasi astute, interrogat a peccatore quod ignorat, vel veracundia velit occultare».

«Det er nødvendigt, at skriftefaderen skal vide alt, hvorom han har at afgive sit skøn. Han maa følgelig med visdom og list spørge synderen, om de synder, som han *er uvidende om* eller af skam skjuler!»

Den stakkels ubeskyttede pige er saaledes overladt til prestens magt baade med hensyn til legeme og sjæl

for at udspringes angaaende alle synder, som hun er uvidende om eller af skam skjuler. Ud paa hvilket uendeligt hav af slethed støder ikke presten denne stakkels svage farkost! I hvilken afgrund af smuds maa hun ikke færdes med presten som sit eneste selskab, inden han har spurgt hende *om alle de synder, hun kanske selv ikke ved af eller af skam skjuler!!* Hvem kan beskrive en ung og bly piges følelser af forbauselse og sorg, naar hun for første gang indvies i al denne uterlighed, som er saa stor, at knapt skjøgehusene er bekendte med den!!!

Men saadan er fremgangsmaaden og den hellige pligts bud for denne aandelige læge. Presten bør med visdom og list udsperge synderen angaaende alle de synder, som han muligens er uvidende om eller af skam skjuler. Og der gives mere end 100 000 mænd, som af sine civiliserede regjeringer ikke alene tillades, men beskyttes og betales for at gjøre dette i Guds og evangeliets navn!

For det fjerde vil jeg paa presternes spidsfindighed svare, at naar lægen har en delikat og farlig operation at udføre paa en kvindelig patient, er han *aldrig* alene; altid er foruden lægen og hans medhjælper, manden, faderen, moderen, søstre eller nogen af patientens venner tilstede, hvis øine og øren hindrer lægen fra at gjøre eller sige noget upassende.

Men naar den stakkels aandelig syge kommer for at behandles af sin saakaldte læge og viser ham sin sygdom, lades hun ganske alene — skammeligt alene — med ham.

Hvor er da faderens, moderens, mandens, søsterens eller vennens beskyttende øren? Hvor er skranken, som adskiller denne syndige, svage, fristede og ofte forðærvede mand fra hans offer?

Mon en prest vilde spørge en gift kvinde saa frit
 Presten, kvinden og skriftemaalet.

om dette og hint, hvis hendes mand hørte paa det? Nei! visselig ikke. Thi han ved godt, at den fortørnede mand vilde slaa hjernen ud paa den usling, som under skin og paaskud af helligt at rense hans hustrus sjæl istedet fyldte hendes hjerte med disse utallige krænkende spørgsmaal.

For det femte: Naar lægen udfører en farlig operation paa en kvindelig patient, følges den sædvanlig af jammer, smerter og blodsudgydelse. Den samvittighedsfulde læge føler deltagelse med sin patient og lider næsten ligesaa meget som hende. Og hendes skrig og jammer, smerterne og blodet gjør det for lægen moralsk umuligt at føle sig fristet til nogen uanstændighed.

Men synet af de aandelige saar hos den smukke patient! Føler prestens arme, menneskelige fordærvede hjerte virkelig sorg, naar han ser og undersøger dem? Ak, nei, tværtom.

Den kjære Frelser græder over disse saar, og englene bedrøves ved synet af dem. Men det bedræglige og fordærvede menneskehjerte, er ikke det snarere fornoiet derover? Disse saar ligner jo saa meget dem, som han selv med tilfredsstillelse har modtaget af fiendens haand.

Blev Davids hjerte smertet eller forskrækket ved synet af den skønne Bathseba, da hun frit og ufor-sigtigt viste sig i badet? Blev ikke hin hellige profet saaret og slaaet til marken ved det syndige syn? Afvæbnedes ikke kjæmpen Samson af den fortryllende Dalila? Blev ikke den vise Salomo besnæret og bedaaret af de kvinder, som omgav ham?

Hvem kan tro, at pavens ungkarle er gjort af stærkere stof end David, Samson og Salomo? Hvor er vel det menneske, som i den grad har mistet sin fornuft, at han tror, at den katholske kirkes prester er stærkere end Samson, helligere end David og visere end Salomo?

Hvem kan tro, at skriftefædrene er saa aandelig stærke, at de kan staa opreist midt i storme, som slog hine vældige Herrens kjæmper til jorden? At tro, at skriftefaderen kan modstaa de fristelser, som daglig omgiver ham i skriftemaalet, at han bestandig skal modstaa disse gyldne anledninger, som tilbyder sig for ham til at tilfredsstille den faldne naturs næsten uimodstaaelige begjæringer, det er hverken foreneligt med visdom eller kjærlighed, det er simpelthen daarskab.

Jeg siger ikke, at alle skriftefædre og skriftebørn falder i samme grad. Lovet være Gud, jeg ved flere, som ædelt har bestaaet i kampene og vundet seier paa denne slagmark, hvor saa mange har lidt nederlag, men disse er undtagelser. Det er her paa samme maade, som naar ilden har raset i vore amerikanske skoge; hvilket sørgeligt syn er det ikke at se disse utallige, statelige, smukke træer, som er faldne for det hærjende element! Men her og der ser vandreren til sin forbauselse og tilfredsstillelse nogle, som stolte og opretstaaende har gennemgaaet ildprøven uden at fortæres.

Blev ikke verden slaaet med forfærdelse, da den 1871 hørte om den store brand, som ødelagde størstedelen af Chicago? Men de, som efterpaa besøgte den ulykkelige by, og, forfærdede over dens skjæbne, betragtede ruinerne af dens ødelagte 16 000 huse, stansede i stum forbauselse foran de faa bygninger, som uberørte af dette paa alle kanter rasende ildhav havde undsluppet det hærjende element.

Det er en sandhed, at ved Guds underfulde beskyttelse undgaar en del udvalgte sjæle her og der denne fuldstændige ødelæggelse, som fordærver saa mange andre i skriftemaalet.

Skriftemaalet er som et spindelnet. Hvor mange intet anende fluer finder ikke sin død, naar de søger hvile paa den lurende fiendes fint spundne net! Hvor faa

undkommer! Og dette kun efter en fortvilet kamp. Betragt den falske edderkop, der den sidder i sit hjørne, hvor uskyldig den ser ud, naar den sidder der og venter taalmodig paa sit bytte. Men se, hvor hurtig den overfalder sit offer, omspænder det med sine usynlige silkelænker og grusomt udsuger blodet og dræber livet!

Hvad er der igjen af den uforsigtige flue, efterat den er bleven fanget i sin fiendes garn? Blot skallet. Saaledes forholder det sig ogsaa med eders smukke hustruer og smukke døtre; i ni af ti tilfælde faar I i moralsk henseende blot skelettet, fordi pavens sorte edderkop har faaet tilladelse til at suge selve hjerteblodet ud af deres hjerter og sjæle. De, som frygter for, at jeg overdriver i disse mine skildringer, kan læse følgende uddrag fra den agtværdige Scipio de Riccis memoirer, som var katholsk biskop i Pistoria og Prato i Italien. De udgaves af den italienske regjering for at vise verden, at visse skridt og forholdsregler maatte tages af de civile og kirkelige myndigheder, for at ikke nationen skulde aldeles gaa tilgrunde i denne fordærvelses syndflod, som kom fra skriftemaalet, og hvoraf netop den katholske kirkes fuldkommeste bekjendere, munke og nonner, var angrebne. Presterne har aldrig vovet at benegte et eneste punkt i disse forfærdelige afsløringer. Paa 115de side læser vi følgende brev fra søster Flavia Peraccini, priorinde i St. Catharina-klosteret, til dr. Thomas Camparina, rektor ved det biskoppelige seminar i Pistoria:

«Overensstemmende med det ønske, som De fremsatte forleden dag, haster jeg med at berette noget, skjønt jeg knapt ved, hvorledes jeg skal gjøre det.

Jeg skal ikke sige noget om dem, som allerede har forladt denne verden. Men angaaende dem, som lever, findes der mange, som viser meget liden anstændighed i sin opførsel, hvoriblandt jeg nævner en forhenværende kloster-

provinsial, dr. Ballendi, Calvi, Zoratti, Bigliaci, Guidi, Miglieti, Verde, Bianchi, Ducci, Seraphini, Bolla, Nera di Luca, Quaretti m. fl. Men hvorfor regne op flere; paa tre eller fire undtagelser nær har alle, som jeg kjender eller har kjendt, levende eller døde, samme karakter, samme grundsætninger og fører en lignende vandel. De staar alle paa fortroligere fod med nonnerne, end om de var gifte med dem! Jeg gjentager, at det vilde tage ganske lang tid at tale om halvdelen af, hvad jeg ved. Nu er det almindelig, naar presten har besøgt en syg nonne for at høre hende skrifte, efterpaa at supere hos hende eller hos nonnerne, synge, danse, spille og sove i klosteret. Deres grundsætning er, at Gud har forbudt had, men ikke kjærlighed, og at manden er skabt for kvinden og kvinden for manden.

Jeg paastaar, at de til det fuldkomneste forstaar at forføre saavel den uskyldigste, som de mest forstandige og forsigtige, og at det vilde være et underverk, om nogen skulde kunne omgaaes med dem og ikke falde!»

Side 117: «Presterne er nonnernes mænd, ligesom de verdslige brødre er de tjenende søstres mænd. I et af nonnernes værelser, som jeg før har omtalt, fandt man en dag uformodet en mand. Han flygtede, men snart efter sendte man ham tilbage til os som vor ekstraordinære skriftefader.

Mange biskoper inden pavestaten har holdt forhør og visitatser, men endnu aldrig kunnet raade bod paa dette onde; thi munkene, vore skriftefædre, siger os, at de, som aabenbarer noget om det, som sker inden ordenen, bliver exkommunicerede!

Stakkels skabninger! Naar de forlader verden, tror de, at de skal undslippe farerne, og istedet møder de endnu større. Vore forældre har givet os en god opdragelse, men her er vi tvungne til at glemme alt, hvad de har lært os».

Side 118: «De maa ikke tro, at det staar saaledes til blot i vort kloster; det er ligedan i St. Lucia, Prato, Pisa, Perugia m. fl. Jeg ved ting, som vilde forbause Dem. Det er overalt paa samme maade. Ja, overalt er samme ordning, samme misbrug. Jeg siger, og jeg gjentager det, om ogsaa superiorerne har mistanke, saa kjender de endda ikke det allermindste til den forfærdelige ugudelighed, som øves mellem munkene og de nonner, som skrifter for dem. Hver eneste munk, som gik her forbi paa sin vei til kapellet, bad en syg søster om at skrifte for ham —!»

Side 119: «Angaaende fader Buzachini, saa gjorde han som de andre, sad oppe langt ud paa aftenen hos nonnerne, morede sig og lod uordenen vedvare. Der var flere nonner, som havde kjærlighedsaffærer med ham. Hans fornemste elskerinde var Odaldi i St. Lucia, som pleiede uophørlig at sende presenter til ham. Han stod ogsaa i kjærlighedsforhold til datteren af vor faktor, og paa hende var nonnerne her meget avindsyge. Han ødelagde ogsaa den stakkels Cancellieri, som var kirkevogterske her. Munkené er alle lige i sin opførsel mod sine skriftebørn.

For nogle aar siden delte nonnerne her sig i to partier som en følge af den overordentlige passion, de havde for sine skriftefædre Lupi og Borghiani. Det ene parti kaldte sig for Le Lupi, det andet for Le Borghiani.

Den, som vakte størst bevægelse, var Donati. Jeg tror, at han nu er i Rom. Fader Brandi var ogsaa en tid meget moderne. Jeg tror, han nu er prior i St. Gemigrani. I St. Vincent, som ansees for at være et meget helligt tilflugtssted, har de ogsaa sine elskerinder».

Min pen vægrer sig ved at gjengive flere ting, som er blevet offentliggjort om Italiens nonner og deres skriftefædre. Men dette er nok til at vise de mest tvilende, at skriftemaalet er intet andet end en afgrundens

skole til og med blandt dem, som bekjender, at de lever i den katholske kirkes høieste hellighed — munkene og nonnerne.

Lad os nu gaa fra Italien og se paa skriftemaalets virkninger i Amerika, ikke hos de hellige (?) katholske munke og nonner, men blandt menighedernes laveste kvinder og presterne. Stort er det antal menigheder, hvor kvinder er blevne ødelagte af deres skriftefædre, men jeg vil kun tale om en.

Da jeg var sogneprest i Beauport, blev jeg af pastor Proulx, sogneprest i Antoine, anmodet om at holde en vækkelsesprædiken for hans menighed sammen med pastor Aubry, og otte eller ti andre prester var ogsaa indbudne for at hjælpe os med at høre skrifte.

Efterat jeg den første dag havde prædiket og tilbragt fem eller seks timer med at høre skrifte, gav den gjæstfri sogneprest en soupé for os, før vi gik til hvile. Men det var tydelig, at der blandt skriftefædrene raadede en meget trykket stemning. Jeg for min del kunde knapt løfte mine øine og se paa min sidemand, og naar jeg vilde sige et ord, syntes jeg, at min tunge var ikke fri som sædvanlig; det føltes, som om ordene vilde sidde fast i halsen, og stemmen blev utydelig. Det samme var tilfælde med de andre prester. Istedetfor de støiende og muntre samtaler, som pleiede at finde sted ved andre maaltider, blev nu blot nogle faa indholdsløse ord udvekslede med lav stemme.

I begyndelsen syntes ogsaa pastor Proulx, sognepresten, smittet af den samme besynderlige almindelige misstemning. Under den første del af maaltidet sagde han knapt et ord; men endelig hævede han sit hoved, vendte sit ærlige ansigt mod os og sagde med freidig røst:

«Kjære venner, jeg ser, at I alle er under indflydelse af plagende tanker. I har en byrde, som I hverken kan ryste af eller bære saaledes, som I ønsker. Jeg ved

grunden dertil, og jeg haaber, I ikke bebrejder mig, om jeg hjælper eder til at komme ud af denne sindsstemning. I har under skriftemaalet hørt fortælle om mange store synder; men jeg ved, at det ikke er det, som bekymrer eder. I har alle nok erfaring fra skriftemaalet til at kjende den arme naturs elendighed. Uden længere indledning vil jeg komme til emnet. Det er ikke længer nogen hemmelighed, at en af presterne her, min forgjænger, ulykkeligvis var meget svag for og stod i utiladeligt forhold til størstedelen af de gifte kvinder, som skriftede for ham. Ikke mere end en af ti har undgaaet ham. Jeg havde ikke omtalt dette, hvis jeg havde faaet vide det under skriftemaalet, men jeg ved det fra andet hold og kan frit tale derom uden at bryde skriftemaalets segl. Det, som trykker eders sind, er troligen, at naar nu et stort antal kvinder har bekjendt for eder, hvad de har gjort med sin skriftefader, har I ikke spurgt dem, hvor lang tid det er, siden de syndede med ham, og imod eders vilje tror I, at jeg er den skyldige mand. Dette forvirrer eder naturligvis i min nærværelse og ved mit bord; men næste gang, naar de kommer til eder for at skrifte, beder jeg, at I maa spørge dem, hvor mange maaneder eller aar der er hengaaet, siden de havde sin sidste kjærlighedsaffære med en skriftefader, og I skal blive overbeviste om, at I nu er gjæster i en hæderlig mands hus. I kan frit se mig i ansigtet og uden frygt tale til mig saaledes, som om jeg var værdig eders agtelse; thi Gud være lovet, jeg er ikke den skyldige prest, som har ruineret og ødelagt saa mange sjæle her».

Sognepresten havde knapt udtalt de sidste ord, da et samstemmigt: «Vi takker Dem, thi De har borttaget en stor byrde fra vore skuldre», kom fra næsten alles læber.

«Det er virkelig sandt, at uagtet den gode mening, vi havde om Dem», ytrede flere, «frygtede vi for, at De

havde tabt den rette vei og var falden med Deres skønne skriftebørn».

Jeg følte mig ogsaa meget lettet; thi jeg var en af dem, som, mod min vilje, nærede denne hemmelige frygt for vor værts ærbarhed.

Næste morgen, da jeg meget tidlig havde begyndt at høre skrifte, kom et af disse ulykkelige ofre for skriftefaderens uterlighed til mig og fortalte under suk og taarer, hvad jeg her vil omtale i nogle linjer:

«Jeg var kun ti aar, da min første skriftefader begyndte at opføre sig uanstændigt mod mig, hver gang jeg var hos ham i skriftestolen. I begyndelsen var jeg skamfuld og følte stor modvilje, men efter nogen tids forløb blev jeg saa fordærvet, at jeg længtede efter hver anledning til at faa træffe ham enten hjemme hos ham selv eller i kirkens sakristi og mange gange i hans have om mørke natten. Denne prest blev her dog ikke længe; til min store sorg flyttede han snart til et andet sted, hvor han døde. Hans eftermand syntes i begyndelsen at være en meget hellig mand. For ham gjorde jeg et generalskrifte under, som det syntes mig, oprigtig længsel efter for altid at slutte med det syndefulde liv; men jeg frygter, at mit skrifte for den gode prest blev en aarsag til synd; thi ikke længe efter, at mit skrifte var afsluttet, erklærede han mig i skriftestolen sin kjærlighed med en saadan lidenskab, at han snart atter førte mig med sig i mine tidligere syndige vaner. Dette varede i seks aar, indtil mine forældre flyttede hid. Jeg glædedes derved, thi jeg haabede, at borte fra ham skulde jeg ikke være ham en aarsag til synd, men skulde kunne begynde et nyt liv. Men den fjerde gang, jeg skriftede for min nye skriftefader, indbød han mig til sit værelse, hvor vi bedrev saadanne ting sammen, at jeg ikke ved, hvorledes jeg skal skrifte det. Dette var to dage før mit bryllup, og det eneste barn, jeg har havt, er en

frugt fra den stund. Efter mit bryllup vedblev jeg at leve paa samme syndige maade med min skriftefader. Han var en ven af min mand; vi havde mange anledninger til at træffe hverandre, ikke blot naar jeg gik for at skrifte, men ogsaa naar min mand var borte og barnet i skolen. Det var klart for mig, at flere andre kvinder var ligesaa elendige og syndefulde som jeg. Det syndige liv med min skriftefader gik for sig, lige til den almægtige Gud stansede det ligesom med et tordenslag. Min kjære eneste datter havde skriftet og modtaget den hellige kommunion. Da hun kom tilbage fra kirken meget senere, end jeg havde ventet, spurgte jeg om grunden til, at hun havde været saa længe. Da kastede hun sig i mine arme, og med krampegraad sagde hun: «Kjære moder, bed mig ikke at gaa og skrifte noget mere. — O, om Du vidste, hvad min skriftefader spurgte mig om, da jeg laa ved hans fødder! Og om Du vidste, hvad han har gjort med mig, og hvad han tvang mig til at gjøre, da han havde mig alene i sin salon!»

Mit stakkels barn kunde ikke sige mere; hun besvmede i mine arme.

Uden at vente et minut klædte jeg mig, saa snart som hun kom til sig selv igjen, og fyldt af raseri styrede jeg mine skridt mod prestegaarden. Men før jeg havde forladt hjemmet, havde jeg under mit sjal skjult en skarp forskjærerkniv for at dræbe uslingen, som havde ødelagt mit kjære barn. Til lykke for presten forandrede Gud mit sind, før jeg steg ind i prestens bolig. Mine ord til ham var korte og skarpe.

«De er et vilddyr», sagde jeg til ham. «Ikke fornøiet med at have ødelagt mig, har De ogsaa ødelagt mit eneste kjære barn, som ogsaa er Deres barn. De burde skamme Dem! Jeg er kommen hid med det forsæt med denne kniv at gjøre slut paa Deres uterligheder; men en saa kort straf vilde være for mild for et

saadant udyr, som De er. Jeg vil, De skal leve, for at De maa bære paa Deres hoved forbandelsen af tvende intet ondt anende og ubeskyttede venner, som De saa grumt har bedraget og forraadt. Jeg vil, De skal leve med bevidstheden om, at De er kjendt af mig og mange andre som et af de afskyeligste mennesker, der nogensinde har boet paa denne jord. Men vid, at hvis De ikke er borte herfra inden slutten af denne uge, saa skal jeg fortælle alt for min mand, og De kan være sikker paa, at han ikke skal lade Dem leve fire og tyve timer derefter; thi han tror oprigtig, at Deres datter er hans, og han skal hævne hendes ære! Jeg reiser idag til biskopen og fortæller ham alt, forat han kan tage Dem bort fra denne menighed, som De saa skammelig har vanæret.

Presten kastede sig for mine fødder og bad med taarer om forladelse, og at jeg ikke maatte melde ham for biskopen, samt lovede, at han skulde begynde et nyt liv og blive en god prest. Men jeg forblev ubevægelig. Jeg reiste til biskopen og varskoede ham om de sørgelige følger, det vilde have, hvis han lod sognepresten forblive længere paa dette sted, saaledes som han syntes tilbøielig til at gjøre. Og inden otte dage var forløbne, var han ansat som prest i en anden menighed meget langt herifra».

Læseren turde maaske ønske at vide, hvorledes det senere gik med denne prest. Han forflyttedes til den store og prægtige menighed i Beaumont, hvor jeg ved, at han fortsatte med at ødelægge sine kvindelige skriftebørn lige til nogle aar før sin død. Han ansaaes for at være en god prest, en elskværdig mand og en hellig skriftefader!

Thi uretfærdighedens hemmelighed ytrer sig allerede kraftigen; og da skal den uretfærdige aabenbares, hvilken Herren skal fortære med sin munds aande og tilintetgjøre ved sin tilkommelses herlige aabenbarelse.

Men hins tilkommelse sker efter Satans kraftige virken med al løgnens magt og tegn og underlige gjerninger, og med al ugudeligheds bedrag iblandt dem, som fortabes, fordi de ikke annammede sandhedens kjærlighed til deres frelse.

Derfor skal og Gud sende dem kraftige vildfarelser, at de skal tro løgnen;

paa det, at alle de skal dømmes, som ikke troede sandheden, men havde velbehag i uretfærdighed. (2 Thess. 2, 7—12).

Kapitel VII.

Bør skriftemaalet taales iblandt civiliserede nationer?

De af mine læsere, som forstaar latin, bør betragte de uddrag, som jeg giver i det 12te kapitel fra biskop Kenrick's, Debreyne's, Burchard's, Dens's eller Liquori's arbejder over dette emne, og de mest tvilende vil indse, at verden aldrig, ikke engang i hedenskabets mørkeste tider, har seet noget mere skjændigt og nedværdigende end det katholske skriftemaal.

At sige, at et saadant skriftemaal renser sjælen, er ikke mindre latterligt og usandt end at sige, at jomfruens hvide klædning eller dalens lilje bliver hvidere ved at dyppes i sort blæk.

Har ikke den pavelige ungkarl, cølibaten, ved at studere sine bøger, før han gaar til skriftestolen, allerede fordærvet sit eget hjerte og kastet sit sind, hukommelse og sjæl ind i en saa uren atmosfære, at den neppe vilde have været udholdelig selv for Sodomias indbyggere?

Vi spørger ikke blot i religionens men ogsaa i den

sunde fornufts navn: Hvorledes kan det menneske, hvis hjerte og hukommelse er gjort til et reservoir for de groveste synder, verden nogensinde har kjendt, hjælpe andre til at forblive kyske og rene?

Indiens afgudsdyrkere tror, at de bliver rensede fra sine synder ved at drikke det vand, hvormed de netop har vasket presternes fødder.

Hvilken vidunderlig lære! Menneskesjæle rensede af vand, hvormed man har vasket et elendig menneskes fødder! Findes der i nogen religion afskyeligere forestillinger?

Ja, der findes en, som har endnu forfærdeligere og afskyeligere. Det er den religion, som lærer, at menneskesjælen renses ved nogle magiske ord (som kaldes absolution), der udtales af en elendig synder, hvis hjerte og forstand netop er fyldt af de unævnelige urenligheder fra Dens, Liquori, Debreyne, Kenrick m. m. fl. Thi omend ikke den stakkels hindus sjæl bliver rensed ved at drikke det vand, som har berørt presternes fødder, saa kan idetmindste sjælen ikke blive forurenset af det. Men hvem kan ikke klart se, at det at drikke af skriftefaderens nedrige spørgsmaal tilsmudser, fordærver og fordømmer sjælen?

Hvem har ikke følt dyb medlidenhed med den stakkels hindu, som tror, at han skal faa en lykkelig overgang til det andet liv, hvis han har den lykke at dø, naar han holder en kohale i sine hænder? Men der findes mennesker iblandt os, som ikke mindre fortjener vor største medlidenhed og medynk; thi de haaber, at de skal blive rensede fra sine synder og evig lykkelige, hvis nogle ord, trylleord (som kaldes absolution), falder paa deres sjæle, udtalte fra de tilsmudsede læber af en elendig synder, som er udsendt af paven i Rom. Den smudsige kohale og en skriftefaders magiske ord, som skal rense sjælene og afto verdens synder, stammer ikke

fra Gud, men er begge djævelens paafund. Begge religioner kommer fra Satan, da de begge paa samme maade lærer, at deres prester har magisk kraft til at kunne frelse Adams skyldbetyngede børn, medens Kristi blod, Lammets blod alene, er det eneste, som renser os fra alle vore synder.

Ja! Skriftemaalet er en handling af afgudsdyrkelse. Det er at haabe af et menneske, at det kan give det, som *ene og alene* Gud, ved sin søn Jesus Kristus, kan skjænke os: syndernes forladelse! Har verdens Frelser nogen gang sagt til syndere: «Gaa til den eller den mand for at angre, faa tilgivelse og fred»? Nei; men han har sagt til alle syndere: «Kom til mig». Og fra den dag og til verdens ende skal himmel og jord gjenlyde af ekkoet af disse den barmhjertige Frelseres ord til Adams fortabte børn: «Kom til mig».

Da Kristus gav sine disciple nøglemagten med disse ord: «Alt hvad I binder paa jorden, det skal være bundet i himlen, og alt, hvad I løser paa jorden, det skal være løst i himlen» (Matth. 18, 18), da havde han nylig forud udtrykt sin vilje, sigende: «Om din broder synder imod dig» o. s. v. (vers 15). I denne høitidelige stund protesterede selve Guds søn mod Roms forfærdelige vranglære, idet han bestemt siger os, at den bindende og løsende magt til at forlade og beholde synder blot angik synder, som begaaes *mod hverandre*. Peter havde ret forstaaet sin mesters ord, da han spurgte: «Hvor ofte skal jeg forlade min broders synder imod mig?»

Og for at hans sande disciple ikke skulde blive forvildede af den katholske kirkes spidsfindigheder eller de glimrende dumheder hos de halvpavelige i episkopal-kirken, ritualister eller puseyiter, gav den barmhjertige Frelser os den herlige lignelse om den fattige tjener, hvilken lignelse han afsluttede paa samme maade, som han saa ofte gjentog: «Saa skal ogsaa min himmelske

Fader gjøre mod eder, om I ikke forlader af eders hjerter, hver sin broder hans brøst» (Matth. 18, 35).

Lige iforveien havde han atter naadig sagt hele sin vilje angaaende den forpligtelse og magt, som hver og en af hans disciple havde til at forlade: «Thi forlader I menneskene deres overtrædelser, skal eders himmelske Fader og forlade eder. Men forlader I ikke deres overtrædelser, skal eders Fader ikke heller forlade eders overtrædelser» (Matth. 6, 14, 15).

«Værer derfor barmhjertige, ligesom eders Fader og er barmhjertig; forlader, saa skal eder forlades» (Luk. 6, 36, 37).

«Skriftemaalet er», som sognepresten dr. Wainwright saa veltalende siger i sin bog om skriftemaalet, «en djævelsk karrikatur af syndernes forladelse ved Kristi blod, netop som det ugudelige dogme om transsubstantiationen er en monstrøs karrikatur af verdens frelse ved hans død».

Katholikerne og deres vederstyggelige hale, det ritualistiske parti inden den episkopale kirke, gjør meget væsen af vor Frelser's ord i St. Johannes's evangelium: «Dersom I forlader nogle deres synder, er de dem forladte; dersom I beholder nogle deres (synder), er de dem beholdne» (Joh. 20, 23).

Men vor Frelser har selv en gang for alle forklaret, hvad han mener med at forlade og beholde synder (Matth. 18, 35; 6, 14, 15; Luk. 6, 36, 37).

Intet menneske uden den, som vil være blind, kan misforstaa ham. Desuden har den Helligaand naadig sørget for, at vi ikke skal bedrages ved menneskers falske traditioner i dette vigtige emne, naar han i Luk. ev. giver os forklaringen over betydningen af Joh. 20, 23, idet han siger: «Saaledes er skrevet, og saaledes burde det Kristus at lide og at opstaa fra døde paa den tredie dag, og at prædikes i hans navn omvendelse og syndernes

forladelse for alle folk, hvilket skulde begynde i Jerusalem» (Luk. 24, 46, 47).

For at vi bedre skal forstaa vor Frelasers ord i Joh. 20, 23, saa skal vi stille dem side om side med hans egne forklaringer (Luk. 24, 46, 47).

Luk. 24.

33. Og de stod op i den samme time og vendte tilbage til Jerusalem og fandt de elleve forsamlede og dem, som var hos dem, hvilke sagde:

34. Herren er sandelig opstanden og seet af Simon.

35. Og de fortalte de ting, som var skete paa veien, og hvorledes han blev kjendt af dem, idet han brød brødet.

36. Men der de talte dette, stod Jesus selv midt iblandt dem og sagde til dem: Fred være med eder!

37. Da forfærdedes de og betoges af frygt, og mente, at de saa en aand.

38. Og han sagde til dem: Hvorfor er I saa forfærdede, og hvorfor opstiger saadanne tanker i eders hjerter?

39. Ser mine hænder og mine fødder, at det er mig selv; føler paa mig og ser; thi en aand har ikke kjød og ben, som I ser, at jeg har.

40. Og der han det sagde, viste han dem hænderne og fødderne.

41. Men der de endnu ikke troede for glæde og forundrede sig, sagde han til dem: Har I her noget at æde?

Joh. 20.

18. Men Maria Magdalena kommer og forkynder disciplene, at hun havde seet Herren, og at han havde sagt hende dette.

19. Der det var aften den samme dag, som var den første i ugen, og dørene var lukkede der, hvor disciplene var forsamlede, af frygt for jøderne, kom Jesus og stod midt iblandt dem og sagde til dem: Fred være med eder!

20. Og der han det sagde, viste han dem sine hænder og sin side. Da blev disciplene glade, da de saa Herren.

42. Men de gav ham et stykke af en stegt fisk og af en honningkage.

43. Og han tog det og aad det i deres paasyn.

44. Men han sagde til dem: Disse er de ord, som jeg sagde til eder, der jeg endnu var hos eder, at de ting bør allesammen at fuldkommes, som er skrevne i Mose lov og profeterne og salmerne om mig.

45. Da oplod han deres forstand, saa at de forstod skrifterne.

46. Og han sagde til dem: Saaledes er skrevet, og saaledes burde det Kristus at lide og at opstaa fra døde paa den tredie dag,

47. og at prædikes i hans navn omvendelse og syndernes forladelse for alle folk, hvilket skulde begynde fra Jerusalem af.

21. Da sagde Jesus atter til dem: Fred være med eder! Ligesom faderen har udsendt mig, saa sender og jeg eder.

22. Og der han havde sagt dette, aandede han paa dem og siger til dem: Modtager den Helligaand!

* 23. Dersom I forlader nogle deres synder, er de dem forladte; dersom I beholder nogle deres synder, er de dem beholdne.

Tre ting fremgaar tydelig af sammenligningen mellem Lukas og Johannes:

1. De taler om samme begivenhed, skjønt den ene beretter visse enkeltheder, der er udeladte af den anden, hvilket vi ogsaa finder i de øvrige evangelier.

2. St. Johannes's ord: «Dersom I forlader nogle deres synder, er de dem forladte; dersom I beholde nogle deres synder, er de dem beholdne», forklares af den Helligaand selv i Lukas som betydende, at apostlerne skal prædike omvendelse og syndernes forladelse ved Kristus. Det er aldeles det samme, som frelseren selv sagde i Matth. 9, 13: Men gaar hen og lærer, hvad det er: «Jeg har behag i miskundhed og ikke i offer. Thi jeg er ikke kommen for at kalde retfærdige, men syndere til omvendelse».

Det er aldeles den samme lære, som Peter frem-
Presten, kvinden og skriftemaalet.

holder (Ap. gj. 2, 38): «Da sagde Peter til dem: Omvender eder, og hver af eder lade sig døbe i Jesu Kristi navn til syndernes forladelse, og I skal faa den Helligaands gave».

Aldeles samme lære om syndernes forladelse, skjønt ikke gennem skriftemaal eller absolution, men ved ordets prædiken: «Saa være det eder vitterligt, I mænd, brødre! at ved ham kundgjøres eder syndernes forladelse» (Ap. gj. 13, 38).

3. Det tredie, som klart fremgaar, er det, at apostlerne ikke var alene, da Kristus viste sig og talte, men flere af hans andre disciple, til og med kvinder, da var nærværende.

Om katholikerne kunde bevise, at Kristus anordnede skriftemaalet og gav magt til at give absolution, ved hvad han sagde i den høitidelige stund, da vilde kvinder saavel som mænd — ja, enhver, som tror paa Kristus — være berettiget til at høre skrifte og give absolution. Den Helligaand blev ikke lovet eller givet apostlerne alene, men til enhver troende, saaledes som vi finder i Ap. gj. 1, 15; 2, 1—3.

Men Kristi evangelium, saavel som kristendommens historie for de første ti aarhundreder, bærer vidnesbyrd om, at skriftemaal og absolution er intet andet end et paafund fra middelalderen og den mest forbausende vranglære.

Hvilke ihærdige anstrengelser har ikke de katholske prester gjort i de sidste fem aarhundreder og gjør den dag idag for at overbevise de af dem bedragne om, at Guds søn gjorde dem til en privilegeret kaste, som alene var udrustet og begavet med guddommelig magt til at aabne og lukke himlens porte, naar han sagde: «Alt, hvad I binder paa jorden, det skal være bundet i himlen, og alt, hvad I løser paa jorden, det skal være løst i himlen».

Men vor høilovede Frelser, som fuldkomment forudsaa de katholske presters bestræbelser, kulkastede hvert eneste gran af denne deres bygnings grundvold, idet han straks efter siger: «Atter siger jeg eder, at dersom to af eder bliver enige paa jorden, om hvad for en sag det er, at de vil bede, skal det vederfares dem af min fader, som er i himlen. Thi hvor to eller tre er forsamlede i mit navn, der er jeg midt iblandt dem» (Matth. 18, 19, 20).

Vil de katholske prester kanske forsøge at faa os til at tro, at disse ord i 19de og 20de vers er talte udelukkende med hensyn paa dem? Endnu vover de ikke at sige det. De erkjender, at disse ord er talte til alle hans disciple. Men vor frelser siger bestemt, at de andre ord, som indeholder den saakaldte magt for presterne til at høre skrifte og give absolution, er rettede *til netop de samme personer*. «Jeg siger eder» etc. etc. Ordet *eder* i 19de og 20de vers er det samme *eder* som i 18de vers. Magten til at løse og binde er altsaa givet alle, som maatte blive forulempede og skulde ville forlade. Det var saaledes ikke vor frelsers mening at danne en særskilt kaste af mænd, som var begavede med en underbar magt over den øvrige del af hans disciple. De katholske prester er saaledes intet andet end bedragere, naar de siger, at magten til at binde og løse fra synder udelukkende blev givet dem.

Istedetfor at gaa til skriftefaderen bør den kristne altsaa blot gaa til den barmhjertige Gud, gennem Kristus, og sige: «Forlad os vore synder, som vi forlader dem, som synder mod os». Dette er *sandheden*, ikke saadan som den kommer fra Vatikanet, men saadan som den kommer fra Golgatha, hvor vor skyld blev betalt paa den eneste betingelse, at vi skulde tro, omvende os og elske hverandre indbyrdes.

Har ikke paverne aabent og uafsladelig forbandet den hellige grundsætning om samvittighedsfrihed? Har de

ikke dristigt sagt til Europas folk, at *samvittighedsfriheden* maatte ødelægges — for hvilkensomhelst pris? Har ikke hele verden hørt frihedens dødsdom fra den gamle mands læber i Vatikanet? Men hvor er det skafot, hvorpaa den dømte frihed skal dræbes? Dette skafot er skriftestolen. Ja, i skriftestolene har paven sine 100 000 egenmægtige bødler! Der findes de dag og nat med skarpe dolke i sine hænder, som de støder i hjertet paa samvittighedsfriheden.

Forgjæves landsforviser det ædle Frankrige sine gamle tyranner for at blive frit; forgjæves udgyder det sit reneste og dyrebareste hjerteblood for at beskytte og bevare friheden. Den sande frihed kan aldrig leve der en dag, saalænge det tillader pavens bødler at dræbe den ved sine 100 000 skriftestole.

Forgjæves længes det ridderlige Spanien efter at blive frit for derved at give folket et nyt liv.

Friheden kan ikke sætte sin fod paa deres jord uden for at dø, saalænge paven tillades at lamslaa den ved sine 50 000 skriftestole i dette land.

Til og med det frie Amerika kommer til at se sin dyrekjøbte frihed ødelagt den dag, da skriftestolene kommer til at vise sig alment i landet.

Skriftemaalet og friheden kan ikke bestaa sammen paa samme jord; den ene eller den anden maa falde.

Friheden maa feie bort skriftestolene, som den har feiet bort slaveriet, ellers er den dødsdømt.

Kan en mand siges at være fri i sit eget hus, saalænge der findes en anden mand, som har lovlig ret til at udforske alle hans handlinger og ikke blot styre ethvert af hans skridt, men ogsaa hver tanke hos hans hustru og børn? Kan den mand rose sig af sit hjem, naar hans hustru og børn staar under en andens kontrol? Er ikke i virkeligheden denne ulykkelige mand hele familiens og dens herres slave? Og naar en hel nation bestaar af

saadanne mænd og fædre, er det da ikke en nation af usle, fornærede slaver?

For et tænkende menneske er det en af de allerbesynderligste foreteelser, at nutidens nationer ved en misforstaaet agtelse og kjærlighed til friheden tillader sine helligste rettigheder at trampes under fødder og ødelægges af pavedømmet, samme friheds svorne fiende.

Intet folk har større agtelse for samvittighedsfriheden end det amerikanske, men alligevel har den ridderlige stat Illinois tilladt Joe Smith og Brigham Young at fornære og trælbinde den amerikanske kvinde under paaskud af samvittighedsfrihed, hvorpaa de sidste dages hellige paaberaabte sig.

Nei! Marken blev snart for hed for disse moderne profeters ømme samvittigheder. Joe Smith omkom under forsøg paa at holde sine fangne hustruer i lænker, og Brigham Young maatte flygte til det øde vesten for der at nyde sin saakaldte samvittighedsfrihed med tredive kvinder, som han havde fornæret og lænket under sit aag. Men ogsaa i denne afsides og ensomme egn hørte den falske profet den fjerne lyd af tordenens rullen. Republikens truende røst forstyrrede hans ro, og før sin død talte han om at flygte saa langt som muligt bort fra den kristne civilisations omraade, inden den mørke sky, han saa paa horisonten, feiede ham bort med sin ødelæggende orkan.

Vil nogen bebreide det amerikanske folk, at det vilde befri kvinderne? Nei, sikkerlig ikke.

Men hvad er denne skriftestol? Intet andet end en fæstning og forskansning for mormonismen.

Hvad er denne skriftefader, paa faa undtagelser nær, andet end en lykkelig Brigham Young?

Jeg vil ikke blive troet paa mit *ipse dixit**); men

*) Jeg har selv sagt det.

jeg ønsker, at den alvorlige tænker læser pavernes med navnene Pius, Gregorius, Benedikt og flere andres «Encyklikaer» og «*De Sollicitantibus*». Der kan han med egne øine se, at sedvanlig har skriftefaderen flere kvinder, som tjener sig, end mormonprofeterne nogensinde har havt. Lad ham læse memoirerne af en af den katholske kirkes mest agtede mænd, biskop Scipio de Ricci, og han vil finde, at skriftefædrene er friere med sine skriftebørn, til og med nonnerne, end mændene er med sine hustruer. Lyt til vidnesbyrdet af en af Italiens ædlestes fyrstinder, Henrietta Carracciolo, og I vil faa se, at mormonerne har større agtelse for kvinden, end skriftefædrene har. Læs miss O'Gorman's: «Fem aar som nonne i De forenede stater», og I vil forstaa, at presterne og deres skriftebørn, til og med nonnerne,anfærdelig mishandler alle Guds og menneskers love ved skriftemaalets mørke mysterier. Saavel miss O'Gorman som fyrstinde Henrietta Carracciolo lever endnu. Spørg dem om sandheden, I, som vil vide den, og som frygter for, at vi overdriver de uhyggeligheder, som har sit usvigelige udspring fra skriftemaalet.

Hør klagerne af kardinal Baronius, St. Bernhard, Savonarola, Pius, Gregorius, St. Therese, St. Liquori om den uudsigelige og ubodelige ruin, som spredes overalt i alle lande, som er hjem søgte af katholske skriftefædre, og I skal finde, at skriftestolen daglig er vidne til uterligheder, som knapt vilde være blevne tilladte i Sodoma og Gomorra. Lad lovgiverne, fædrene og mændene blandt ethvert folk og tungemaal spørge fader Gavazzi, Grassi og tusener andre levende prester, der ligesom jeg paa en underbar maade er blevne førte fra det egyptiske slaveri til det forjættede land, og de skal berette eder den samme gamle, gamle historie — at skriftestolen er for størstedelen af skriftefædre og skriftebørn en rigtig afgrundshule, hvori de tilsammen falder og forgaar. Ja,

de skal sige eder, at eders hustruers og døtres hjerter bliver rensede ved skriftemaalets magiske ord paa samme maade, som den stakkels afgudsdyrkers sjæl i Hindostan renses ved kohalen, som han holder i sine hænder, naar han dør. Læs Englands tidligere historie saavel som Frankriges, Italiens og Spaniens m. fl.s, og I skal finde, at de alvorligste og troværdigste historieskrivere allesteds har fundet forbrydelsesmysterier i skriftestolen, som deres penne vægrede sig for at nedskrive.

Naar saadanne almene, unegtelige og beklagelige kjendsgjæringer er for haanden, har ikke da de civiliserede nationer en pligt at opfylde? Er det ikke paa tide, at lysets børn, evangeliets sande børn over hele verden, samles omkring Kristi banner og gaar side om side for at befri kvinden?

Kvinden er for samfundet, hvad røddeerne er for eders dyrebare frugttræer. Hvis I vidste, at tusener af orme gnavede paa røddeerne af disse ædle træer, saa at løvet falder af og deres vakre frugter, skjønt umodne, falder til jorden, vilde I ikke da tage jorden bort fra røddeerne og feie ormene bort?

Skriftefaderen er ormen, som gnaver, fordærver og ødelægger selve røddeerne til det borgerlige og religiøse samfund ved at besudle, fornedre og trælbinde kvinden.

Først da vil folkene faa se frihedens, lykkens og fredens herredømme hos sig, saaledes som Kristus har lovet, naar de, ligesom Israeliterne, først har nedrevet Jerichos mure. Skriftemaalet er nutidens Jericho, som haanende trodser Guds børn!

Maatte da Herrens folk, Kristi sande soldater, staa op og samles om hans banner og maatte de modigt marschere side om side mod den dømte stad! Maatte alle Israels trompeter lyde omkring dens mure; maatte varme bønner stige op til naadens trone fra hver og en, for hvem Lammet blev slagtet! Maatte et saadant samstemmigt

raab af vrede høres fra landsende til landsende mod dette nutidens forfærdeligste bedrageri, at jorden maa skjælv under skriftefædrenes fødder, saa at deres knæ ryster; da vil Jerichos mure snart falde, skriftemaalet vil forsvinde og dets uudsigelige fordærvelse ikke mere true samfundets bestaaen.

Da vil skarerne, som er holdte i fangenskab, komme til Lammet, som skal rense dem med sit blod og frigjøre dem ved sit ord.

Da vil de forløste nationer synge en frydesang: «Den er falden; den er falden, Babylon den store, og er bleven djævlens bolig, og et fængsel for alle urene aander» (Aab. 18, 2).

Kapitel VIII.

Bringet skriftemaalet sjælen fred?

At ville forbinde fred med skriftemaalet er i sandhed den grusomste, mest bidende ironi, som nogensinde er udtalt paa menneskeligt tungemaal.

Det var mindre latterligt og falskt at tale om havets ro og atmosfærens stille, naar den vilde storm hæver de fraadende bølger mod skyerne, end at tale om sjælens fred, det være sig under eller efter skriftemaalet.

Jeg ved, at skriftefædrene og de af dem bedragne raaber i kor: «Fred, fred!» Men sandhedens og hellighedens Gud svarer: «Der gives ingen fred for den ugudelige!»

Det er sandhed, at ord kan ikke tilstrækkelig ud-

trykke sjælens ængstelse før skriftemaalet, uudsigelige forvirring under skriftemaalet eller den dødelige forskrækkelse efter skriftemaalet.

Lad dem, der aldrig har drukket af det bitre vand, som flyder fra skriftestolen, læse følgende enkle og sandfærdige beretning om mine egne første erfaringer om skriftemaalet, da jeg endnu var et barn.

Det er intet andet end historien om, hvad ni tiendele af den katholske kirkes skriftebørn*), gamle eller unge, er udsatte for eller oplever, og de vil forstaa, hvad de skal tænke om den merkværdige fred, som katolikerne og deres daareagtige eftersnakkere, ritualisterne, har udbasuneret for verden saa mange veltalende usandheder om.

Aar 1819 sendte mine forældre mig fra Murray Bay, hvor de boede, til en fortræffelig skole i St. Thomas. Jeg var da omtrent ni aar gammel. Jeg boede hos en onkel, som, skjönt han af navn var katolik, ikke troede et ord af, hvad de katholske prester prædikede. Men min tante ansaaes for at være en meget from kvinde. Vor lærer, mr. John Jones, var englænder, vel opdragen og med megen dannelselse, samt udpræget *protestant*. Denne sidste omstændighed havde især vakt den katholske prests vrede, saavel mod ham som mod hans talrige disciple, i en saadan grad, at de ofte fra prædikestolen blev fordømte i de haardeste ordelag.

Men om presten end ikke syntes om os, maa jeg medgive, at vi betalte ham igjen med samme mynt.

Men lad os komme til min erfaring om skriftemaalet. Ja! Intet ord kan udtrykke for dem, som aldrig har havt nogen erfaring derom, den forvirring, uro og skam, som et stakkels katholsk barn føler, naar det hører sin prest fra prædikestolen i en alvorlig og høitidelig tone

*) Med ordet skriftebarn, penitent, mener katolikerne ikke dem, som føler virkelig anger, men dem, som kommer for at skrifte for presten.

forkynde: «Denne uge maa I sende eders børn til skrifte. Lær dem at forstaa, at denne handling er af den største betydning for deres liv, og at den kommer til at være bestemmende for deres evige ve eller vel. Fædre, mødre og værger! Hvis, ved eders eller deres feil, eders børn gjør sig skyldige i et usandt skrifte, hvis de ikke bekjender alt for presten, som er sat eder i Guds sted, da er denne synd ofte ubodelig. Da tager djævelen hjertet i besiddelse; hvis de lyver for sin skriftefader, som er det samme som Jesus Kristus, hvis stedfortræder han er, bliver deres liv en uafbrudt række af vanhelligende handlinger, og i døden og for evigheden bliver de fordømte. Lær dem derfor nøie at prøve alle sine handlinger, ord, tanker og begjær, saa at de kan skrifte alt, netop saaledes som det har gaaet for sig, uden omsvøb, list og forstillelse».

Jeg var i kirken i St. Thomas, da disse ord kom over mig som et lynnedslag. Jeg havde ofte hørt min moder sige, da jeg var hjemme, saavel som min tante, efterat jeg kom til at bo i St. Thomas, at min evige salighed eller fordømmelse beroede paa mit første skrifte. Denne uge skulde altsaa spørgsmaalet om mit evige liv afgjøres.

Bleg og nedslaaet forlod jeg kirken efter gudstjenesten og gik til mine slægtnings hjem. Jeg indtog min plads ved bordet, men jeg kunde ikke spise; saa bekymret var jeg. Jeg gik paa mit værelse for at begynde at undersøge min samvittighed og forsøge at tilbagekalde i min erindring alle mine syndige tanker, ord og gjerninger.

Skjønt knapt mere end ni aar, blev dette arbeide mig aldeles overvældende. Jeg faldt paa knæ for at bede jomfru Maria om hjælp; men jeg var aldeles ude af mig selv af frygt for, at jeg skulde glemme noget og gjøre et daarligt skrifte. Jeg mumlede mine bønner uden at vide det mindste af, hvad jeg sagde. Endnu værre blev det,

da jeg begyndte at gjengive mine synder; min ellers gode hukommelse blev forvirret; jeg blev ør i hovedet; mit hjerte slog saa voldsomt, at jeg næsten lammedes; min pande var badet i sved. Efter ganske længe at have været et bytte for denne plagsomme tilstand, følte jeg mig aldeles fortvilet af frygt, da jeg merkede, at det var mig aldeles umuligt at erindre alle mine synder, eller at berette dem saa, som de virkelig var begaaede. Natten kom, men den eneste søvn, jeg fik, var en næsten kvælende yrske. Jeg havde en forfærdelig drøm; jeg syntes, jeg blev kastet i helvede, fordi jeg ikke havde bekendt alle mine synder for presten. Jeg vaagnede om morgenen aldeles udtrættet og forstyrret af denne forfærdelige nats drømmebilleder. I samme sindstilstand hengik de tre eller fire dage, som gik forud for dette mit første skrifte.

Beständig saa jeg for mig ansigtstrækkene af den kolde prest, som aldrig havde givet mig saagodtsom et venligt blik. Han var i mine tanker om dagen og i mine drømme om natten, som den vrede Guds tjener, der med rette var ond paa mig for mine synder. Forladelse var visselig lovet mig paa den betingelse, at jeg gjorde et godt skrifte, men min plads var ogsaa vist mig i helvede, hvis mit skrifte ikke var saa fuldstændigt som muligt.

Min urolige samvittighed sagde mig, at der var ni og nitti chancer mod én for, at mit skrifte vilde blive daarligh, enten jeg ved egen skyld glemte nogle synder, eller jeg var uden den anger, om hvilken jeg havde hørt saa megen tale, men om hvis beskaffenhed jeg ikke havde det mindste begreb; mit indre var i fuldstændig forvirring.

Endelig kom dagen for mit skrifte eller rettere dagen, da jeg skulde dømmes og fordømmes. Jeg fremstillede mig for presten, pastor Beaubien.

Han havde den ufuldkommenhed at læspe eller stamme,

hvilket vi ofte pleiede at efterherme, og da jeg ulykkeligvis af naturen havde let for dette, frembød den stakkels prests lyder ofte aldeles udmerkede anledninger til at øve mit talent. Det var ikke blot min yndlingsfornøielse at muntre mine kammerater hermed under deres skraldende lattersalver, men jeg gjengav ogsaa for dem paa samme hermende maade og med samme lykke dele af hans prædikener.

Mange menighedslemmer gik endog undertiden lang vei for at faa høre paa mig og se mine præstationer, som mere end én gang indbragte mig belønninger af sukkerkager eller andet.

Denne hermen hørte naturligvis med til mine synder, og jeg maatte tænke efter, hvor mange gange jeg havde drevet gjøn med presten. Denne omstændighed var ikke skikket til at gjøre mit skrifte lettere eller mere behageligt.

Endelig nærmede det forfærdelige øieblik sig. Jeg bøiede for første gang knæ ved siden af min skriftefader, men hele min person skjælv. Jeg gjentog bønnen, som gaar forud for skriftemaalet, men jeg var saa forfærdet, at jeg neppe vidste, hvad jeg sagde.

Ved den undervisning, jeg havde faaet før skriftemaalet, var den tro indplantet mig, at presten var den sande repræsentant for, ja, næsten Jesus Kristus selv. Følgelig antog jeg det for min største synd, at jeg havde gjort nar af presten, og da man havde sagt mig, at det var bedst først at bekjende mine største synder, saa begyndte jeg saaledes:

«Fader, jeg anklager mig for at have gjort nar af en prest!»

Jeg havde knapt udtalt disse ord: «gjort nar af en prest», før denne foregivne stedfortræder for den milde Jesus vendte sig mod mig og, idet han saa mig lige i

ansigtet for bedre at gjenkende mig, barskt spurgte mig:
«Hvilken prest var det, som du gjorde nar af?»

Jeg vilde hellere have mistet tungen end nødes til at sige ham lige i ansigtet, hvem det var. Jeg var derfor taus en stund; men min taushed gjorde ham utaalmodig og næsten vred. Med høiere røst spurgte han: «Hvilken prest var det, gut, som du tog dig den frihed at gjøre nar af?» Jeg saa, at jeg maatte svare, og lykkeligvis blev jeg modigere og djærvere, da jeg hørte hans overlegne tone, og jeg sagde: «Min herre, det var Dem selv, som jeg gjorde nar af!»

«Men hvor mange gange tog du dig for at gjøre nar af mig?» spurgte han vred.

Jeg forsøgte at finde ud antallet gange, men det var mig umuligt.

«Du maa sige mig, hvor mange gange det har været; thi det er en stor synd at gjøre nar af sin egen prest».

«Det er umuligt at sige antallet gange», svarede jeg.

«Jeg skal hjælpe paa din hukommelse ved at spørge dig. Sig mig sandheden! Tror du, at du gjorde nar af mig ti gange?»

«Mange flere», svarede jeg.

«Har du gjort nar af mig femti gange?»

«Ja, mange flere».

«Et hundrede gange?»

«Sig fem hundrede og kanske flere», svarede jeg.

«Velan, min gut, tilbringer du hele din tid med at gjøre nar af mig?»

«Nei, ikke min hele tid, men desværre har jeg gjort det meget ofte».

«Ja, du maa vel sige «desværre»; thi det at gjøre nar af sin prest, som indehar Jesu Kristi plads, er en stor synd og en stor ulykke for dig. Men sig mig, min

lille gut, hvilken grund har du til saaledes at gjøre nar af mig?»

Da jeg prøvede min samvittighed, forudsaa jeg ikke, at jeg skulde blive nødt til at opgive grundene til, at jeg havde gjort nar af presten, og blev aldeles lynslagen ved hans spørgsmaal. Jeg vovede ikke at svare, og skammen, som overvældede mig, gjorde mig stum en lang tid, men ved sin ihærdige paagaaenhed tvang presten mig til at omtale, hvorfor jeg havde gjort nar af ham, idet han forsikrede mig, at jeg vilde blive fordømt, hvis jeg ikke fortalte den hele sandhed. Jeg besluttede mig da til at tale og sagde: «Jeg gjorde nar af Dem af flere grunde».

«Hvad var den første grund til, at du gjorde nar af mig?» spurgte presten.

«Jeg lo af Dem, fordi De læspede. Og blandt skolebørnene og andre hænder det ofte, at vi efterligner Deres maade at prædike paa for at le af Dem», svarede jeg.

«Hvilke flere grunde var der, hvorfor du lo af mig, min lille gut?»

Jeg var taus en lang stund. Hver gang jeg aabnede munden, saa svigtede modet mig. Men da presten blev med at nøde mig, sagde jeg endelig: «Der gaar det rygte i byen, at De elsker pigerne, at De besøger frøknerne Richards næsten hver eneste nat, og dette har ofte bragt os til at le»:

Den stakkels prest blev øiensynlig overvældet af mit svar og sluttede med at spørge mig om dette emne. Idet han ændrede samtalen, sagde han: «Hvilke er dine andre synder?»

Jeg begyndte at skrifte dem, alt eftersom jeg huskede dem, men den skamfølelse, som kom over mig, fordi jeg skulde bekjende alle mine synder for den mand, var tusen gange større, end om jeg havde krænket Gud. Denne menneskelige skamfølelse optog i den grad alle mine tanker, ja, hele min person, at der ikke mere var rum for

religiøse følelser, og jeg er vis paa, at det samme er tilfælde med størstedelen af dem, som skrifter for presterne.

Da jeg havde bekendt alle mine synder, saavidt jeg kunde erindre dem, saa begyndte presten at gjøre mig saa besynderlige spørgsmaal om ting, hvorom min pen maa tie. Jeg svarede: «Fader, jeg forstaar ikke, hvad De spørger mig».

«Jeg spørger dig», svarede han, «om synderne mod Guds sjette bud. Bekjend alt, min gut, ellers kommer du i Helvede, hvis du med vilje skjuler noget».

Og derpaa drog han mine tanker ned paa saadanne lasters gebeter, som, Gud være lovet, indtil da havde været aldeles ukjendte for mig.

Jeg svarede ham atter: «Jeg forstaar Dem ikke», eller: «Jeg har aldrig gjort saadanne ugudelige ting».

Han gik da fint over til et andet emne, men forsigtigt og listigt kom han atter tilbage til sit yndlings-emne, nemlig: udsvævelsessynderne.

Hans spørgsmaal var saa urene, at jeg bluedes og væmmedes af afsky og skam. Mange gange havde jeg til min store sorg været i selskab med daarlige gutter, men ikke en eneste havde nogensinde forbrudt sig saaledes mod min sedelige følelse som denne prest. Ikke en eneste af dem havde berørt skyggen engang af saadanne ting, som denne mand afslørede og fremstillede for min sjæls øine. Forgjæves sagde jeg ham, at jeg ikke var skyldig i saadanne ting, og at jeg ikke engang forstod, hvad han spurgte mig; men han vilde ikke lade mig slippe.

Lig en rovfugl, som sønderriver den stakkels hjælpeløse fugl, som kommer i dens klør, syntes den grumme prest besluttet paa at fordærve og forurense mit hjerte.

Til slut gav han mig et saa forfærdeligt spørgsmaal, at jeg blev rent ulykkelig og aldeles fra mig selv. Jeg følte det, som om jeg havde faaet et stød af et elektrisk

batteri. Jeg rystedes og fyldtes med saadan vrede, at jeg talte saa høit, at det kunde være hørt af mange. Jeg sagde ham: «Herre, jeg er en stor synder, men jeg har aldrig gjort mig skyldig i det, De taler om. Vær saa snil ikke at gjøre mig flere saadanne spørgsmaal, som lærer mig mere ugudelighed, end jeg nogensinde har vidst om».

Resten af skriftemaalet blev kort. Den haarde bebreidelse, jeg havde givet ham, fik øiensynlig presten til at skamme sig, hvis den ikke endog skræmmede ham. Han blev med ét taus og gav mig nogle meget gode raad, som vilde have gjort mig godt, hvis ikke de dybe saar, som hans spørgsmaal havde tilføiet min sjæl, havde saaledes optaget mine tanker, at de forhindrede mig fra at lægge merke til, hvad han sagde. Han gav mig en kort bodsøvelse og lod mig gaa.

Ophidset og forvirret forlod jeg skriftestolen. Jeg var saa fuld af skam over, hvad jeg nylig havde hørt, at jeg ikke vovede at se op. Jeg sneg mig hen til et hjørne af kirken for at forrette min bodsøvelse, d. v. s. læse de bønner, som han havde anvist mig. Jeg stansede længe i kirken. Jeg trængte ro efter denne forfærdelige prøvelse; men det var umuligt at finde ro. De skammelige spørgsmaal, han havde gjort mig, den nye verden af ugudelighed, han havde vist mig, de urene forestillinger, hvormed mit barnslige hoved var blevet opfyldt, forvirrede og uroede mig saa meget, at jeg begyndte at græde bitterlig.

Jeg forlod ikke kirken, førend aftenens mørke nødede mig dertil, og gik tilbage til min onkels hus med en følelse af skam og uro, som om jeg havde begaaet en forbrydelse og frygtede for at blive opdaget. Min uro forøgedes meget, da min onkel skjæmtende sagde: «Nu blir du vel en bra gut, naar du har været i skriftestolen? Men om du ikke blir en bedre gut, saa blir du idet-

mindste mere kyndig, ifald din skriftefader har undervist dig om det samme, som min lærte mig, da jeg skriftede første gang».

Jeg rødmede og forblev taus. Min tante sagde: «Du maa vel føle dig lykkelig nu, da du har skriftet, gjør du ikke det?»

Jeg gav et undvigende svar, men kunde ikke ganske skjule den forfjamselse, som overvældede mig. Jeg gik tidlig tilsengs, men kunde knapt sovne.

Jeg tænkte mig, at jeg havde været den eneste af gutterne, som presten havde gjort disse nedrige spørgsmaal; men hvor stor blev ikke min forbauselse, da jeg dagen efterpaa fik høre af mine skolekammerater, at de ikke havde været lykkeligere end mig. Forskjellen var blot, at de, istedetfor at være bekymrede som jeg, blot lo af det.

«Spurgte presten dig saa og saa?» sagde de til mig og lo høit. Jeg svarede ikke, men sagde: «Skammer I eder ikke ved at tale om saadanne ting?»

«Ha, ha, ha, saa ængstelig du er!» fortsatte de. «Hvis det ikke er synd for en prest at gjøre os saadanne spørgsmaal, hvorledes kan det da være synd for os at le af det?» Jeg blev forfjamset og vidste ikke, hvad jeg skulde sige. Og min forvirring blev endnu større, da jeg snart efter merkede, at presten havde gjort skolepigerne aldeles lignende spørgsmaal. Skjönt de holdt sig paa tilbørlig afstand for at forhindre os fra at høre og forstaa, hvad de sagde hverandre om sin erfaring fra skriftemaalet, var dog pigerne alligevel tilstrækkeligt nær nok til, at vi fik anledning til at høre meget, som det vilde have været bedre for os ikke at have havt noget kjendskab til. Nogle af dem syntes tankefulde, sørgmodige og skamfulde, men andre lo muntert af, hvad de havde lært i skriftestolen.

Jeg blev meget vred paa presten og tænkte med mig

selv, at han, maatte være et meget daarligt menneske, som gjorde os saadanne spørgsmaal. Men jeg havde uret; den prest var ærlig, og da jeg siden læste den katholske kirkes theologer, fandt jeg, at han kun havde gjort sin pligt. Pastor Beaubien var en virkelig gentleman, og hvis han havde været fri, saa han kunde fulgt sin samvittigheds stemme, er det min fulde overbevisning, at han aldrig vilde besudlet vore hjerter med saa urene tanker. Men hvad andet kan den ærlige prests samvittighed gøre i skriftestolen end være taus og rolig? Den katholske prest er en automat, som med jernlænker er bunden ved pavens fødder. Han kan bevæge sig, gaa til høire eller venstre, frem eller tilbage, tænke og handle, men kun efter befaling fra den katholske gud i Rom. Presten kjender sin guddoms vilje gennem hans sendebud og theologer. Med blussel i mit ansigt og med sorgens taarer, som netop nu flyder paa mine kinder, bekjender jeg, at jeg selv maatte lære udenad disse forbandede spørgsmaal og rette dem til unge og gamle, der ligesom jeg fødtes til den katholske kirkes lære med hensyn til skriftemaalet.

Nogen tid efter lagde nogle personer sig i baghold en mørk nat og gjennempryggede presten, da han kom fra et natligt besøg hos sine vakre skriftebørn, frøknerne Richards. Dagen efter kom de sammensvorne sammen i doktor Stephan Tachés hus og afgav for det halvt hemmelige selskab, til hvilket de hørte, beretning om, hvad de havde gjort. Jeg blev indbudet af min unge ven Louis Cassault*) til sammen med ham at gemme mig i et tilstødende værelse, hvor vi kunde høre alt uden at blive opdagede. Blandt mine gamle papirer, «minder fra mine unge aar», opbevarer jeg endnu fra denne leilighed føl-

*) Han døde mange aar efter som rektor ved universitetet i Laval.

gende tale, som holdtes af mr. Dubord, en af de fornemste købmænd i St. Thomas:

«Hr. præsident! Jeg var ikke blandt dem, som med piskens veltalende røst gav presten et udtryk for almenhedens følelser, men jeg skulde ønske, at jeg havde været det. Jeg skulde hjerteligt gjerne have ydet min medvirkning hertil, for at give Kanadas skriftefædre en velfortjent lektion, og jeg skal sige grunden hvorfor. Mit barn, som knapt er tolv aar, gik for nogen tid siden samtidig med de andre for at skrifte. Det var imod min vilje. Jeg ved af egen erfaring, at af alle handlinger i et menneskes liv er skriftemaalet det mest fornedrende. Jeg kan ikke tænke mig noget, som er saa vel beregnet paa at ødelægge menneskets agtelse for sig selv, som skriftemaalet. Hvad er vel et menneske, som ikke har agtelse for sig selv, især hvis hun er en kvinde? Har man ikke den, er alt tabt for hele livet.

I skriftemaalet er alt forførelse af laveste slags. Der besmittes for hele livet pigernes tanker, læber, sjæle og hjerter. Behøver jeg at bevise dette? Nei! Thi selv om I for længe siden har sluttet med at skrifte, som værende under et menneskes værdighed, saa har I ikke glemt den fordærvelsens undervisning, som I der har faaet. Denne undervisning er bleven igjen i eders sjæle ligesom arret efter det glødende jern paa den brændemerkede slaves pande, til et evigt vidnesbyrd om hans skam og slaveri.

Skriftestolen er det sted, hvor vore hustruer og børn lærer ting, som faar den lavest faldne af byernes kvinder til at rødme!

Hvorfor er alle katholske folk i saa mange henseender dem underlegne, som har protestantisk troesbekjendelse? Alene i skriftemaalet findes løsningen paa dette problem. Og hvorfor er de katholske folk fornedrede i samme grad, som de har underkastet sig presternes vælde?

Det er, fordi de individer, hvoraf disse nationer udgjør en sammenfatning, jo oftere de gaar til skrifte, desto hurtigere synker de i dannelse og i sedelig henseende. Et afskrækkende eksempel paa skriftemaalets fordærvelige indflydelse er netop forekommet i min egen familie.

Som jeg sagde for en stund siden, var jeg imod, at min egen datter skulde gaa til skrifte, men hendes stakels moder, som staar under prestens indflydelse, ønskede meget sterkt, at hun skulde gaa. Jeg vilde ikke have et ubehageligt optrin i mit hus, og jeg gav derfor efter for min hustrus taarer.

Dagen efter skriftemaalet, da de troede, at jeg var gaaet ud i forretninger, befandt jeg mig paa mit værelse. Døren stod tilstrækkeligt aaben, saa jeg kunde høre alt, som sagdes af min hustru og min datter. Da opstod følgende samtale:

«Hvad er det, som har gjort dig saa tankefuld og sørgmodig, kjære Lucie, siden du kom fra skriftemaalet? Jeg synes, du skulde føle dig lykkeligere nu, da du har havt den fordel at faa bekjende dine synder!»

Barnet svarede ikke et ord, men var aldeles taus.

Efter to eller tre minutters taushed hørte jeg moderen sige: «Hvorfor græder du, min kjære Lucie, er du syg?»

Men endnu intet svar.

I kan vel tænke eder, at jeg var lutter opmærksomhed. Jeg havde min hemmelige mistanke om den forfærdelige hemmelighed, som havde tildraget sig. Mit hjerte hoppede af uro og vrede.

Efter en kort stilhed talte min hustru atter til barnet og denne gang med en bestemthed, som endelig tvang hende til at tale. Med skjælvende stemme sagde hun:

«Ak, kjære mama, hvis du vidste, hvad presten har spurgt mig om, og hvad han sagde til mig i skriftestolen, saa var du kanske ligesaa bedrøvet, som jeg er».

«Men hvad kan han have sagt til dig? Han er en hellig mand; du maa have misforstaaet ham, hvis du tror, at han sagde noget urigtigt».

Mit barn kastede sig i moderens arme og svarede med en af hulken halvkvalt stemme: «Bed mig ikke tale om, hvad presten har sagt; det er saa skammeligt, at jeg ikke kan gjentage det; hans ord har stukket mit hjerte, ligesom blodiglen stak min ven Lissies arm forleden dag. Hvad tror vel presten om mig, siden han gjorde mig saadanne spørgsmaal?»

Min hustru svarede: «Jeg skal gaa til presten og skjænde paa ham. Jeg har selv merket, at han gaar for langt med sine spørgsmaal til ældre folk; men jeg havde haabet, at han var mere forsigtig med børn. Men omtal det ialfald ikke for nogen, og især maa du aldrig lade din stakkels far faa vide noget om dette; han har saa lidet religion før, at dette vilde aldeles tage fra ham det lille, han har igjen».

Jeg kunde ikke holde mig længere. Jeg gik raskt ind i dagligværelset. Min datter kastede sig i mine arme. Min hustru skreg af forfærdelse og næsten besvime. Jeg sagde til min lille pige: «Mit barn, hvis du elsker mig, saa læg din haand paa mit hjerte og lov mig aldrig mere at gaa til skrifte. Frygt Gud, mit barn, elsk ham og vandr paa hans veie for hans aasyn. Hans øine ser dig overalt. Kom ihu, at han altid er færdig til at forlade dig og velsigne dig, hvis du i dit hjerte hengiver dig til ham. Gaa aldrig mere til nogen prest for at blive besudlet og fornædret!» Min datter lovede mig dette.

Da min hustru havde gjenvundet sin fatning, sagde jeg til hende: «Min frue, det er længe, siden presten blev alt for dig og din mand intet. Det er en hemmelig og forfærdelig magt, som styrer dig, og det er prestens magt. Dette har du ofte negtet, men nu kan det ikke

negtes længere. Guds forsyn har idag bestemt, at denne magt skal tilintetgjøres for altid i mit hus. Jeg kræver herefter at være den eneste, som styrer og befaler inden min familie. Prestens magt over dig er fra og med dette øieblik for altid ophævet. Hvis du endnu en gang gaar for at lægge dit hjerte og dine hemmeligheder for prestens fødder, kom da ihu, at du kommer aldrig mere tilbage til mit hus som min hustru».

Dette er et af de utallige eksempler paa den samvittighedsfred, som tilføres sjælen gennem skriftemaalet. Hvis det var min mening at skrive en lang afhandling om dette emne, skulde jeg fremdrage mange lignende begivenheder; men jeg ønsker blot at skrive et kort kapitel og vil derfor til slut blot tilføie et andet bevis paa det forfærdelige bedrag, som udøves af den katholske kirke, naar den opfordrer folk til at skrifte under foregivende af, at fred for sjælen bliver belønningen for deres lydighed. Lad os høre et endnu levende og vægtigt vidne angaaende denne sjælefred før, under og efter skriftemaalet. Miss Eliza Richardson*) skriver i sin mærkværdige bog: «Personlige erfaringer om den katholske troeslære», side 34 og 35:

«Paa denne maade sluttede jeg med mit daareagtige forsøg paa at ride paa ord og gik atter til skriftemaalet med en nyomvendts brændende iver og oprigtighed. Men det var i sandhed en ny kilde til uro og plage, og det en saadan, som ikke saa let lod sig overvinde. Theorien om skriftemaalet, der, behandlet som et hele, havde forekommet mig ren og fornuftig, var i virkeligheden og i en del af dets enkeltheder aldeles forfærdeligt.

*) Miss Richardson, en velkjendt protestantisk dame i England, gik over til catholicismen og blev nonne, men vendte tilbage til protestantismen efter fem aars personlig erfaring om pavedømmet. Hun lever endnu og er et uimodsigeligt vidne angaaende skriftemalets depravation.

Dets mørkeste enkeltheder skjules for den offentlige granskning, og istedetfor at det i deres theologiske verker er udsmykket med usande og forføreriske krav paa sandhed og kyskhed, fremstillede det sig blot som et dogme, som antoges at kunne udøve en velgjørende indflydelse paa menneskeslegten og være en kilde til sedelighed og nytte. *Men ak! Hvor langt fra alle ideal var ikke den virkelighed!*

Her maa jeg i forbigaaende gjøre opmærksom paa det indtryk, som det første kjendskab til de *ældre* oplag af «Sjælens urtegaard» havde paa mit sind. Jeg kommer ihu, hvilken anstødssten denne bog var for mig; min kvindelige blufærdighedsfølelse blev forfærdelig rystet og saaret af den. — Det blev en mørk side i min erfaring, da jeg første gang faldt paa knæ ved fødderne af et dødeligt menneske for at bekjende for ham det, som alene i bønnen burde udtales for Herren. Jeg kan ikke dvæle ved dette. — — —

Skjønt jeg tror, at min skriftefader i det hele var saa varsom som hans optræden var venlig, blev jeg dog ved en del ting meget skræmt og fuldstændig forvirret.

Den sindets renhed og finfølelse, hvortil jeg var opdragen, havde ikke forberedt mig paa en saa haard prøve, og min egen ærlighed og frygt for at begaa noget vanhelligt var kun egnet til at forøge det pinlige i min stilling. En omstændighed, erindrer jeg specielt, at min omtaagede samvittighed sagde mig, at jeg var tvungen til at omtale.

Min bestyrtelse og forskrækkelse over den foregaaende samtale bevirkede, at jeg utvilsomt herom udtrykte mig mindre tydeligt, end jeg ellers vilde have gjort. Men den maade, som anvendtes, og de forestillinger, som ved disse spørgsmaal kastedes ind i min egen sjæl, krænkede mig i den grad, at jeg glemte al den agtelse, jeg var skyldig min skriftefader, og gjorde mig fuldstændig

ligegyldig for, om jeg fik absolution eller ikke. Jeg raabte hastigt: «Jeg kan ikke sige et ord mere», medens samtidig den tanke kom for mig: «Det er altsaa sandt, alt, hvad deres fiender siger om dem».

Nu manede dog forsigtigheden min skriftefader til ikke at fortsætte længere med den ting, og øieblikkelig anslog han en venlig og agtelsesfuld tone for saa meget som muligt at udslette det foregaaende gruværdigt krænkende indtryk, jeg havde faaet. Da jeg reiste mig fra min knælen, skulde jeg gjerne have flygtet hvorhen som helst, blot jeg havde sluppet at møde hans blikke. Men han samtalte nu med mig paa den mest familiære maade om allehaande emner og holdt mig saaledes endnu en stund tilbage. Hvilken del jeg tog i samtalen, ved jeg ikke; alt, hvad jeg mindes, er, at mine kinder brændte som ild, og at jeg ikke kunde løfte mine øine fra jorden.

Ingen maa tro, at det er min mening hermed at ville brændemerke nogen særskilt. Heller ikke vil jeg kaste nogen skyld paa prestestanden. *Det er systemet, som er feilagtigt*, et system, som lærer, at saadanne ting, som den faldne menneskehed maa blues ved for himlens engle blot ved tanken paa, skal *frelægges, beskues og betragtes i de mindste enkeltheder* indfor et andet faldent medmenneskes øren, et menneske, som har samme lidenskaber og svagheder som skriftebarnet ved hans fødder, og som følge deraf udsat for de mørkeste og farligste fristelser. Men hvad skal vi sige om kvinden? Kast et dække over al blufærdighed, kyskhed og enhver anden kvindelig følelse! Et glemselens dække over den forfærdelig farlige erfaring, som hun nødes til at gennemgaa» (side 37, 38).

«Ak, der forekommer ting, som ikke kan beskrives! Rystende ting og paa samme tid altfor indviklede og delikate til at kunne fremstilles for offentligheden; mine kinder rødmer i hemmelighed for de billeder, som derved fremkaldes i fantasien, og det fortrykte hjerte krymper

sig af forfærdelse for de mørke skygger, som har forstemt og overvældet det. Jeg appellerer til de omvendte katholiker, til dem af det svagere kjø, og spørger dem, spørger dem uden frygt: Hvordan var det første indtryk af skriftemaalet paa eders følelser? Jeg spørger ikke, om den følgende fortrolighed lammede virkningerne deraf, men da bekendtskabet først gjordes, hvilke følelser var det, som da vakttes? Jeg spørger ikke de urene, de allerede besudlede; thi disse er mindre følsomme for, om de muligens bliver anledning til synd og skam. Jeg appellerer til de rene og fintfølende, til de rene i hjerte og sind. Var ikke eders første indtryk en følelse af uudsigelig forfærdelse og forvirring, som følges af en følelse af ydmygelse og fornedring, og som ikke saa let kan beskrives eller forklares?» (side 39).

«Erindringen om mit første skrifte vil altid staa for mig som et plagende og afskyeligt minde, skjønt min senere erfaring nu stiller det langt i skygge. Det var min begyndelsesundervisning om ting, som aldrig bør komme ind i en ung piges tanker, og var min indtrædelse paa et omraade, som aldrig burde betrædes af de uskyl-dige og rene» (side 61).

«Snart derefter blev jeg fortrolig bekendt med tvende katholiker, som talte med mig om disse forhold paa en saa fri og utvungen maade, som jeg aldrig før havde hørt. Disse bekendte havde faaet sin opdragelse i kloster, levet der i flere aar, og jeg kunde ikke modsigere deres beretninger.

Jeg var utilbøielig til at tro mere, end hvad jeg selv havde erfaret. Beviset var alligevel ikke langt borte, og det kom paa en utvetydig maade. En mørk side af min erfaringsbog aabnedes snart for mig, men saa uvant var mit øie, at jeg ikke straks vilde tro paa dets sandhed! Det, jeg saa, var fuldt af skrømt, afskyeligt og forfærdeligt vanhelligende, samt grovt nedsættende af alt,

som var rent og helligt, og dette afsløredes for mig af en person, som var bunden af sin ed, sin stilling og sin kirkes love saavel som til sin Gud, at være et ophøiet eksempel. Ved dette kom min brændende tro paa religionens og godhedens sandheder for en lang tid i stor fare for at forsvinde for altid. Jeg saa, hvorledes sakramenter, som ansees som de allerhelligste, vanhelligedes, ederne foragtedes, hvorledes skriftemalets opskrydte hemmelighed listigt omgikkes og dets hellighed misbrugtes til vanhellige formaal; ja, endog ved private besøg gjordes fristende tilbud, eller disse benyttedes som gunstige anledninger til i ord og handling at opføre sig med hensynsløs frihed. Saadan er beskrivelsen af dette onde, og en forfærdelig beskrivelse er det. Herved forsvandt snart hos mig næsten alle alvorlige religiøse tanker. Virkningen var frygtelig og besmittende, uroen i samvittigheden ubeskrivelig. Jeg kan ikke indgaa paa de mindste enkeltheder; al kvindelig følelse af blufærdighed viger tilbage for et saadant arbejde. Saa meget kan jeg dog sige, at jeg sammen med tvende andre unge venner foretog en reise til en skriftefader, som levede paa nogen afstand derifra i en from stiftelse, og fremlagde sagen for ham i den tro, at han vilde foretage de skridt, som paatrængende behøvedes i dette tilfælde. Han hørte vor samstemmige beretning, udtrykte sin store vrede og befalede os straks hver for sig at skrive en beretning om alle enkelthederne i denne sag og indsende den til distriktets biskop. Dette gjorde vi, men hørte naturligvis aldrig mere til sagen. Erindringen om disse mørke og forfærdelige maaneder synes nu som en forfærdelig og forbrydersk drøm. Det var i sandhed at gjøre sig fortrolig med de gemeneste ting» (side 63).

«Den romersk-katholske religion lærer, at hvis man under skriftemaalet undlader at nævne noget, hvor modbydeligt og oprørende det end maa være for et rent sind,

selv om man er i tvil om, hvorvidt man har gjort sig skyldig deri, saa er de efterfølgende skriftemaal af intet verd og endnu mere vanhelligende; den indskjærper ligeledes, at endog tankesynder nøiagtig skal omtales, forat skriftefaderen skal kunne dømme om, hvorvidt de er dødssynder eller af saadan beskaffenhed, at de kan forlades. Jeg skulde ønske at gjøre et forsøg paa at beskrive denne lænke, som slynger sig omkring den strengt samvittighedsfulde, men jeg kan det ikke. Den maa bæres for at forstaa dens pinlige beskaffenhed. Det er derfor nok, naar jeg siger, at paa flere maaneder havde jeg ifølge denne regel ikke gjort noget godt skrifte. Og nu, plaget af samvittighedsqual over mit forløbne gudløse liv, besluttede jeg at gjøre et nyt generalskrifte. Men min nye skriftefaders samvittighedsfuldhed oversteg alt, hvad jeg hidtil havde paatruffet. Han kaldte mange ting for dødssynder, som jeg aldrig havde troet kunde være saadanne, og lagde saa mange lænker om min samvittighed, at der angaaende mit første skrifte opstod en udsigelig angst hos mig. Jeg havde ingen anden udvei end at gjøre det om igjen og saaledes paanyt betræde den bitre sti, som jeg troede, jeg aldrig mere skulde behøve at trampe paa. Men om det første skriftemaal havde senderrevet mine følelser, hvad var det i sammenligning med dette? Ord har ingen magt, sproget intet udtryk for at beskrive de sindsbevægelser, som jeg derved udsattes for.

Vanskeligheden, jeg følte ved fuldt og omstændeligt at skrifte alt, som plagede mig, gav min skriftefader anledning til at gjennemgaa alle sine spørgsmaal, og meget, som da forefaldt, vil altid komme til at staa for min erindring som en styg plet. Jeg fandt snart, at han gjorde saadant til dødssynder, som min første skriftefader behandlede meget let, og tog ikke i betænkning at sige, at jeg endnu aldrig havde gjort et godt skrifte. Mine tanker blev derfor mere og mere forvirrede og uklare,

alt eftersom jeg skred frem, indtil jeg tilsidst begyndte at tvile paa, at det nogensinde vilde lykkes mig at fuldbyrde mit forehavende saa nogenlunde nøiagtigt, og mit sind og hukommelse blev aldeles sønderrevet af at søge at ihukomme enkeltheder af enhver art, virkelige eller indbildte, som for fremtiden kunde blive en aarsag til uro, hvis de glemtes. Ting, som hidtil var betragtede som ubetydelige, blev nu opregnede paany og erklæredes at være forbandede synder, og som jeg dag efter dag boiede knæ ved den samme mands fødder, besvarende spørgsmaal og lyttende til formaninger, som var beregnede paa at lægge min sjæl i støvet for ham, følte jeg mig, som om jeg aldrig mere vilde kunne opløfte mine øine» (side 63).

Dette er den fred, som skriftemaalet medfører! Jeg erklærer høitideligt, at paa faa undtagelser nær, da enten skriftebørnenes tillid grænser til idiotisme, eller de er forvandlede til usedelige dyr, er ni tiendedele af de skarer, som gaar til skrifte, nødte til at give en lige sørgelig beskrivelse derpaa, som miss Richardson, hvis de er tilstrækkeligt ærlige til at omtale sandheden.

Skriftemaalets mest fanatiske apostle kan ikke benegte, at den samvittighedsprøve, som maa gaa forud for skriftemaalet, er en særdeles vanskelig sag, en opgave, som, istedetfor at fylde sjælen med fred, fylder den med uro og alvorlig frygt. Er det da blot efter skriftemaalet, at de lover saadan fred? Nei, vi ved altfor vel, at dette løfte ogsaa er et grumt bedrag; thi for at gjøre et godt skrifte, maa den skriftende omtale ikke blot alle sine daarlige handlinger, men alle sine daarlige tanker og begjærligheder, deres antal og alle skjærpendede omstændigheder. Men har de fundet et eneste af sine skriftebørn, som har været sikker paa, at det har erindret alle tanker, begjærligheder, alle det urene hjertes syndige tilbøieligheder? Vi ved meget vel, at muligheden for at

kunne tælle tankerne i dage og ugers forløb og rigtig gjengive disse tanker ved en senere anledning, er ligesaa let som at tælle og veie de skyer, som gaar forbi solen i en tre dages storm, en maaned efterat stormen er forbi. Det er simpelthen umuligt — latterligt! Noget saadant er aldrig hændt og kommer heller ikke til at hænde. Men fred er ikke mulig, saalænge den skriftende ikke er sikker paa, at han har erindret, tællt og bekjendt enhver syndig tanke, ord og gjerning. Det er saaledes umuligt! Ja, det er moralsk og fysisk umuligt for en sjæl at finde fred gennem skrifttemaalet. Hvis denne lov, som siger til enhver synder: «Du er, under straf af evig fordømmelse, tvungen til at erindre alle dine onde tanker og bekjende dem saa langt, som hukommelsen rækker», ikke saa tydelig var et satanisk paafund, kunde den regnes til de laveste idéer, som nogensinde er kommet fra et faldent menneskes hjerne. Thi hvem kan vel erindre og tælle tankerne for én uge, én dag eller for én time af dette syndefulde liv?

Mon en reisende, som i tre maaneder om sommeren havde vandret om i Amerikas sumpige skove, kunde tælle de myg, som havde bidt ham og suget blodet af hans aarer? Hvad vilde han vel tænke om den mand, som for alvor sagde til ham: «De maa berede Dem paa at dø, hvis De ikke kan sige mig, saa langt Deres hukommelse rækker, hvor mange gange De er bleven mygstukken de sidste tre sommermaaneder, da De vandrede gennem de sumpige trakter ved Mississippi og Missouri-floden?» Vilde han ikke tro, at den ubarmhjertige spørger var rømt fra en daareanstalt?

Men det var endda langt lettere for den reisende at sige, hvor mange gange han havde lidt af mygstik, end for den arme synder at tælle de onde tanker, som har gaaet gennem hans hjerne en vis tid af hans liv.

Skjønt skriftebarnet tilsiges, at det maa skrifte sine

tanker kun efter sin *bedste* erindring, saa kommer det *aldrig, aldrig* til at faa vide, om det har gjort sine *bedste* bestræbelser for at erindre alt; det maa bestandig frygte, at det ikke har gjort sit *bedste* for at tælle og skrifte nøiagtigt.

Enhver ærlig prest medgiver straks, hvis han taler sandhed, at hans mest intelligente og gudfrygtige skriftebørn, især blandt kvinderne, pines uophørligt af frygt for at have glemt at skrifte nogle syndige tanker eller gerninger. Efter allerede at have gjort mange general-skriftemaal, nødes mange af dem af sin samvittighed til at begynde paanyt, da de frygter for, at deres tidligere skriftemaal led af alvorlige mangler. Istedetfor at være en aarsag til glæde, er de tidligere skriftemaal tvertom ligesaa mange Damoklessverd, som dag og nat svæver over deres hoveder, fyldende deres sjæle med forfærdelse for den evige død. De ærlige og gudfrygtige kvinders samvittighed siger dem ofte, at de ikke var angerfulde nok. Undertiden anklager samvittigheden dem for, at de ikke talte tilstrækkelig tydeligt om en del ting, som fik deres kinder til at rødme af skamfølelse.

Ved mange leiligheder har det ogsaa hændt, at synder, som den ene skriftefader har erklæret at være svag-hedssynder, har en anden, som har været mere nøieregnende, erklæret at være dødssynder. Enhver skriftefader ved saaledes, at det hver gang er aabenbart falskt, naar han afskediger sine skriftebørn med ordene: «Gaa i fred, dine synder er dig forladte».

Men det er dog en feiltagelse at sige, at sjælen ikke finder fred i skriftemaalet; i mange tilfælde gives der til slut en fred. Og hvis læseren ønsker at vide noget om denne fred, saa gaa til kirkegaarden, aabn gravene og se ned i dem. Hvilken høitidelig ro! Hvilken dyb stilhed! Hvilken frygtelig og forfærdelig fred! I hører ikke ormenes bevægelser, hverken af dem, som kryber

ud, eller dem, som kryber ind, naar de fraadser paa det døde legeme. Ja, saadan er skriftemaalets fred! Sjælen, forstanden, æren, selvagtelsen og samvittigheden, alt ofres der. Der maa de dø! Ja, skriftestolen er den menneskelige samvittigheds virkelige grav, menneskesjælens kirkegaard! Ved dette middel er mennesket, som Gud har skabt i sit billede, forvandlet til at ligne dyret, som forgaar. Kyinden, som af Gud er skabt til mandens ære og hjælp, forvandles i skriftestolen til prestens skjælvende og usle slavinde. Ved skriftemaalet opnaar mand og kvinde den allerhøieste grad af pavelig fuldkommenhed, de bliver som tørre stave, som døde grene, som tause lig i skriftefædrenes hænder. Deres livslyst er tilintetgjort, deres samvittighed forhærdet og ubevægelig, deres sjæle i bund og grund fordærvede.

Dette er det høieste og fuldkomneste resultat, som den katholske kirke opnaar ved sine fornemste seire.

Ja, i sandhed! Der gives en fred ved skriftemaalet, — men det er den raadnende fred — i graven!

Kapitel IX.

Dogmet om skriftemaalet er en ubibelsk vranglære.

Baade romerske katolikere og protestanter er faldne i besynderlige vildfarelser med hensyn til Kristi ord: «Dersom I forlader nogle deres synder, er de dem forladte; dersom I beholder nogle deres synder, er de dem beholdne» (Joh. 20, 23).

De første har overflyttet denne Guds uadskillelige

egenskab, at forlade og beholde synder, paa syndige mennesker; de sidste har uviseligen indrømmet denne sætning, skjønt de forsøger at gjendrive katolikernes vranglære.

Lidt mere opmærksomhed paa oversættelsen af 3die og 6te vers af tredie Mosebog 13de kap. skulde have hindret de første at falde i denne vildfarelse og skulde have sparet de sidste at ofre saa megen tid paa at gjendrive feiltagelser, som falder af sig selv.

Mange tror, at Septuagintabibelen*) var den bibel, som sedvanlig læstes og benyttedes af Jesus Kristus og det bebræiske folk paa vor frelsers tid. Dens sprog var muligens det samme, som undertiden taltes af Kristus og forstodes af hans tilhørere. Naar han talte til sine apostler og disciple om deres pligter mod de spedalske, for hvilke de skulde prædike frelse, saa fulgte Kristus bestandig selve udtrykkene i Septuaginta. Denne oversættelse var grundlaget for hans lære og vidnesbyrdet om hans guddommelige mission, og en bog, til hvilken han stadig henviste; denne bog udgjorde nationens største skat.

Baade i det gamle og nye testamente er den legemlige spedalskhed, som de jødiske prester havde med at gjøre, fra først til sidst fremstillet som et billede paa den aandelige spedalskhed, synden, hvis straf vor Frelser har taget paa sig, forat vi kunde blive frelste ved hans død. Denne aandelige spedalskhed var netop grunden til, at han kom for at rense verden, og det maal, for hvilket han levede, led og døde. Ja, legemets spedalskhed, hvormed de jødiske prester havde at gjøre, var et forbillede paa de synder, som Kristus skulde borttage ved at ud-

*) Saa kaldtes den græske oversættelse af Det gamle testamente, som paa befaling af den ægyptiske konge Ptolemæus Philadelphus udførtes af 72 lærde jøder i Alexandria aar 200 før Kristus. De sytti fortolkeres oversættelse.

gyde sit blod, og mod hvilke hans disciple har at kjæmpe til verdens ende.

Naar der tales om jødiske presters pligter mod de spedalske, saa heder det i vor oversættelse (3die Moseb. 13, 6): «De skal dømme ham ren», eller (v. 3): «De skal dømme ham uren».

Men denne presternes handling udtryktes paa en ganske anden maade i Septuagintabibelen, som benyttedes af Kristus og folket paa hans tid. Istedetfor at sige: «Presten skal dømme den spedalske ren», som vi læser i vor bibel, læser vi i Septuaginta saaledes: «Presten skal rense (*katharei*) eller forurensen (*mianei*) den spedalske».

Ingen blandt jøderne var saa daareagtig at tro, at fordi deres bibel sagde «rense» (*katharei*), havde deres prest den underbare og overnaturlige magt at borttage og læge spedalskheden; og intetsteds finder vi, at de jødiske prester nogensinde har modtaget nogen overnaturlig eller guddommelig magt til at «rense» spedalske, fordi om deres Gud i bibelen har sagt om dem: «de skal rense de spedalske». Baade folk og prester var tilstrækkelig fornuftige og ærlige til at forstaa og erkjende, at ved udtrykket mentes blot, at presten havde den lovlige ret til at se efter, om spedalskheden var borte eller ikke; han havde blot at se paa visse tegn, som Gud selv gennem Moses havde angivet, for at faa vide, enten Gud havde eller ikke havde læget den spedalske, inden han viste sig for presten. Den spedalske, som alene ved Guds magt og barmhjertighed var læget, inden han viste sig for presten, skulde af presten kun erklæres for at være ren. Saaledes skulde presten ifølge bibelen «rense» den spedalske, eller ogsaa i modsat fald «forurensen» ham. (Septuaginta: Leviticus, 13, 3, 6).

Lad os nu sammenligne, hvad Gud ved Moses har sagt til presterne i det gamle testamente med hensyn til den legemlige spedalskhed og stille det side om side med,

hvad Gud har sagt ved sin søn Jesus til apostlerne og hele sin kirke med hensyn til den aandelige spedalskhed, fra hvilken Kristus har befriet os paa korset:

Septuaginta-bibelen, 3. Moseb. 13.

Og presten skal se paa plagen i kjødets hud, og naar haaret i plagen er hvidt, og plagen synes dybere end hudens kjød, da er det en plage af spedalskhed, og presten skal se paa ham og forurense ham (mianei).

Og presten skal atter se paa ham den syvende dag, og hvis plagen er lidt mørk og ikke udbredt paa huden, da skal presten rense ham (katharei): og han skal to sine klæder og være ren (katharos).

Det nye testamente, Joh. 20, 23.

Dersom I forlade nogle deres synder, dem er de forladte; og dersom I beholde nogle deres synder, dem er de beholdte.

Der er en slaaende lighed mellem de sygdomme, som de jødiske prester og Kristi disciple havde at behandle. Ligeledes er ligheden ogsaa slaaende i de udtryk, som foreskriver deres respektive pligter.

Naar Gud sagde til presterne i det gamle testamente: «I skal rense den spedalske», og han skal være «renset», eller: «I skal forurense den spedalske», og han skal være «forurenset», saa gav han dem blot lovlig myndighed til at se, om der fandtes tegn, som tydede paa, at de kunde sige, at Gud havde helbredet den spedalske, inden han viste sig for presten. Saaledes ogsaa, naar Kristus sagde til sine apostler og hele sin kirke: «Dersom I forlader nogle deres synder, er de dem forladte», gav han dem kun myndighed til at sige dette, naar synderne, de aandelig spedalske, havde forsonet sig med Gud og af ham — og af ham alene — faaet forladelse, inden de kom til apostlerne.

Den gamle pagts prester havde ved Moses faaet regler af Gud, som de havde at rette sig efter, og ifølge hvilke de kunde se, enten spedalskheden var borte eller ei.

Hvis plagen ikke spreder sig i huden, skal presten «rense» ham, men hvis presten ser, at skabben spreder sig i huden, saa er det spedalskhed, og han skal «forurense» ham (Septuaginta: 3. Moseb. 13, 3, 6).

Skulde nogen tro sig forvisset om, at Kristus talte den tids hebraisk og ikke græsk og benyttede det gamle testamente paa hebraisk, saa ser vi, at den hebraiske tekst er aldeles lig den græske, — presten siges at «rense» eller «forurense», alt eftersom tilfældet er, aldeles som i Septuaginta.

Saaledes gav Kristus sine apostler og hele sin kirke ufeilbare regler og tegn, hvorefter de skulde dømme, enten den aandelige spedalskhed var borte eller ikke, paa det at de kunde rense den spedalske og sige til ham:

Jeg renser dig,
eller:

Jeg forurenser dig.

Jeg forlader dine synder,
eller:

Jeg beholder dig dine synder.

Jeg skulde i sandhed faa anføre mange skriftsteder baade i det gamle og nye testamente, hvis det var min mening at ville paavise alle de kjendetegn, som Gud selv har givet ved sine profeter eller ved Kristus og apostlerne, paa det at hans sendebud kunde vide, naar de skulde sige til synderen, at han var fri for sine misgjerninger. Jeg vil blot nævne nogle:

For det første: Og han sagde til dem: «Gaar ud i al verden og prædiker evangelium for hele skabningen.

Hvo, som tror og bliver døbt, skal blive salig; men hvo, som ikke tror, skal blive fordømt» (Mark. 16, 15, 16).

Hvilken besynderlig mangel paa hukommelse hos verdens frelser! Han har helt og holdent glemt, at foruden tro og daab, er det ogsaa nødvendig at skrifte for at blive

frelst. Til dem, som tror og bliver døbte, er apostlerne og menigheden af Kristus berettiget til at sige:

«I er frelst! Eders synder er forladte; jeg renser eder!»

For det andet: «Men, naar I kommer ind i et hus, da hilser det. Og hvis samme hus er det værd, da lys eders fred over det; men er det ikke det værd, da vende eders fred til eder igjen! Og dersom nogen ikke vil modtage eder og ikke høre eders taler, saa gaa ud af det hus eller den by, og ryst støvet af eders fødder!

Sandelig siger jeg eder: det skal gaa Sodomas og Gomorrhas land taaleligere paa dommens dag end den by» (Matth. 10, 12—15).

Her omtaler den store læge for sine disciple, naar spedalskheden er borte, synderne forladte og synderen rensset. Det er, naar den spedalske, synderen, har modtaget hans budbærere, hørt og imodtaget deres budskab. Ikke et ord om at skrifte. Denne pavens store universal-medicin var Kristus aldeles uvidende om.

For det tredie: «Dersom I forlader menneskene deres overtrædelser, skal ogsaa eders himmelske fader forlade eder; men hvis I ikke forlader menneskene deres overtrædelser, saa skal heller ikke eders himmelske fader forlade eders overtrædelser» (Matth. 6, 14, 15).

Var det muligt at give apostlerne en mere enkel og slaaende regel, ved hvilken de skulde vide, naar de kunde sige til synderen: «Dine synder er forladte», eller: «Dine synder er dig beholdte»? Her gives himlens dobbelte nøgler paa den alleralvorligste og offentlige maade til Adams efterkommere. Saa vist som der findes en Gud i himlen og Jesus døde for at frelse syndere, saa vist er det, at om nogen forlader sin næstes overtrædelser, for frelserens skyld, og tror paa ham, er hans egne synder forladte. Lad da Kristi disciple lige til verdens ende sige til synderen:

«Dine synder er forladte, ikke fordi du har bekjendt dine synder for mig, men for Kristi skyld; beviset derpaa er, at du har forladt dem, som har syndet mod dig».

For det fjerde: «Og se, en lovkyndig stod op og fristede ham og sagde: Mester! hvad skal jeg gjøre, forat jeg kan arve et evigt liv?

Men han sagde til ham: Hvad er skrevet i loven, hvorledes læser du?

Men han svarede og sagde: Du skal elske Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele din styrke og af hele dit sind og din næste som dig selv.

Men han sagde til ham: Du svarede ret; gjør dette, saa skal du leve» (Luk. 10, 45—28)

Hvilken ypperlig anledning var det ikke for frelseren til her at tale om skriftemaalet som et frelsesmiddel, givet af ham! Men her glemmer Kristus atter denne paveres underbare medicin. Jesus talte aldeles som protestanterne og bød sine disciple at forkynde syndernes forladelse, ikke til dem, som bekjender sine synder for et menneske, men til dem, som elsker Gud og sin næste. Og saaledes kommer hans sande disciple til at gjøre indtil verdens ende!

For det femte: «Og da han (den forlorne søn) kom til sig selv, sagde han: Jeg vil staa op og gaa til min fader, og jeg vil sige til ham: Fader! jeg har syndet mod himlen og mod dig og er ikke længere værd at kaldes din søn. Men faderen sagde til sine tjenere: Bring den bedste klædning og ifører ham den og sæt ring paa hans haand og giv ham sko paa fødderne og hent den fedede kalv og slagt den, og lad os æde og være glade; thi denne min søn var død og er bleven levende, var fortabt og er funden igjen» (Luk. 15, 17—24).

Apostler og Kristi disciple! Hversomhelst I faar høre den forlorne søns raab i dette syndens og elendighedens land: «Jeg vil staa op og gaa til min fader»,

hver gang I ser ham, ikke ved eders fødder, men for sin faders fødder, raabende: «Fader, jeg har syndet imod dig!» forén da eders glædeshymner med Guds engles frydesange, gjentag i den gjenløste synders øren den dom, som netop er kommen fra Lammets læber, hvis blod renser os fra alle synder, og sig til ham: «Dine synder er forladte!»

For det sjette: «Kommer til mig alle I, som arbeider og er besværede, og jeg vil give eder hvile. Tager mit aag paa eder og lærer af mig, thi jeg er sagtmodig og ydmyg af hjertet, saa skal I finde hvile for eders sjæle! Thi mit aag er gavnligt, og min byrde er let» (Matth. 11, 58—30).

Skjønt disse ord udtaltes for mere end 1800 aar siden, er de dog udtalte netop idag; de lyder til enhver tid paa dagen og natten fra Kristi læber og hjerte til enhver synder: «Kommer til mig, og jeg vil give eder hvile for eders sjæle». Kristus har aldrig sagt og kommer aldrig til at sige til nogen synder: «Gaa til mine prester, og de skal give eder hvile»; men han har sagt: «Kommer til mig, og jeg skal give eder hvile».

Lad altsaa frelserens apostler og disciple forkynde fred, forladelse og hvile, ikke til de syndere, som kommer til dem og bekjender alle sine synder, men til dem, som gaar til Kristus og til ham alene efter fred, forladelse og hvile. Thi «kommer til mig» har fra Jesu læber aldrig betydet og skal aldrig betyde: «Gaa og bekjend for presterne».

Kristus vilde aldrig have sagt: «Mit aag er gavnligt, og min byrde er let», hvis han havde indstiftet privat-skriftemaal; thi verden har aldrig kjendt et aag saa tungt, saa ydmygende og saa fornedrende som privat-skriftemaal.

For det syvende: «Ligesom Moses ophøiede slangen i ørkenen, saaledes bør det ogsaa menneskens søn at op-

høies, forat hver den, som tror paa ham, ikke skal fortabes, men have et evigt liv» (Joh. 3, 14).

Krævede den almægtige Gud noget skrifte af synderne i ørkenen, da han befalede Moses at hænge op kobberslangen? Nei! Heller ikke taler Kristus om skrifte som en frelsesbetingelse for dem, som ser paa ham, naar han dør paa korset for at betale deres skyld. En fri forladelse tilbødes israeliterne, som saa paa den ophøiede kobberslange. En fri forladelse tilbydes ved den korsfæstede Kristus til alle dem, som ser op til ham i tro, anger og kjærlighed. Til saadanne syndere er Kristi tjenere lige til verdens ende bemyndigede at sige: «Eders synder er forladte, — vi renser eders spedalskhed».

For det ottende: «Thi saa har Gud elsket verden, at han har givet sin søn, den enbaarne, paa det at hver den, som tror paa ham, ikke skal fortabes, men have et evigt liv.

Thi Gud har ikke sendt sin søn til verden, forat han skal dømme verden, men forat verden skal blive frelst ved ham.

Den, som tror paa ham, dømmes ikke; men den, som ikke tror, er allerede dømt, fordi han ikke har troet paa Guds enbaarne søns navn.

Men dette er dommen, at lyset er kommet til verden, og menneskene elskede mørket mere end lyset; thi deres gjerninger var onde. Thi hver den, som gjør ondt, hader lyset og kommer ikke til lyset, forat han ikke skal blive overbevist om sine gjerninger.

Men den, som gjør sandheden, kommer til lyset, forat hans gjerninger maa blive aabenbare; thi de er gjorte i Gud» (Joh. 3, 16—21).

I den katholske religion er det blot gennem skriftemaalet, at synderen kan blive forsonet med Gud; det er først efter at have hørt den mest detaljerede bekjendelse af alle den skyldiges tanker, begjærligheder og gjernin-

ger, at presten kan sige til ham: «Dine synder er forladte». Men i evangeliets religion er synderens forsoning med Gud helt og holdent alene Kristi verk. Denne forbausende forladelse er en fri gave, der ikke tilbydes som erstatning for nogen ydre handling af synderen. Intet fordres af ham, kun *tro*, *omvendelse* og *kjærlighed*. Dette er de eneste tegn, ved hvilke spedalskheden erklæres at være læget og forladt. Til alle dem, som har disse tegn, er Kristi tjenere bemyndigede at sige: «Eders synder er forladte», «vi renser eder».

For det niende: «Og toldereren stod langt borte og vilde ikke engang opløfte sine øine til himlen, men slog sig for sit bryst og sagde: Gud vær mig synder naadig!

Jeg siger eder: Denne mand gik retfærdiggjort ned til sit hus fremfor den anden» (Luk. 18, 13, 14). Ja, retfærdiggjort! og dog uden at have skriftet sine synder!

Kristi tjenere og disciple! Naar I ser den angrende synder slaa sig for sit bryst og sige: «Gud, vær mig synder naadig!» luk da eders øren for den katholske kirkes bedragelige ord, som befaler, at den gjenløste synder skal tvinges til at gjøre en detaljeret bekjendelse af alle sine synder for at kunne faa forladelse. Men gaa til ham og bring ham dette kjærlighedens budskab om fred og barmhjertighed, som I har modtaget af Kristus: «Dine synder er forladte! Jeg renser dig!»

For det tiende: «Men en af misdæderne, som var ophængte, spottede ham og sagde: Er du Kristus, da frels dig selv og os!

Da svarede den anden, og irettesatte ham, og sagde: Frygter du ikke engang for Gud, da du er under den samme dom? Og vi vel med rette; thi vi faar det, vore gjerninger har forskyldt; men denne har intet ondt gjort.

Og han sagde til Jesus: Kom mig ihu, naar du kommer i dit rige. Og Jesus sagde til ham: Sandelig

siger jeg dig, idag skal du være med mig i paradís» (Luk. 23, 39—43).

Ja, i paradís eller Kristi rige uden at skrifte! Fra Golgata, hvor hans hænder er fastnaglede til korsets træ, og hvor hans blod flyder, protesterer Kristus mod skriftemaalets store vranglære. Jesus vil indtil verdens ende være den samme, som han var paa korset: synderes ven; altid færdig til at høre og forlade dem, som paakalder hans navn og forlader sig paa ham.

Evangeliets disciple! Naarsomhelst I hører den angrende synders raab til den korsfæstede frelser: «Kom mig ihu, naar du kommer i dit rige!» gaar da og giv dette angrende og gjenløste Adams barn den forvisning, at «hans synder er forladte», — «rens den spedalske!»

For det ellefte: «Den ugudelige forlade sin vei og den uretfærdige sine tanker, og omvende sig til Herren, saa forbarmer han sig over ham, og til vor Gud; thi han skal mangfoldig forlade» (Es. 55, 7, 8).

«Tvætter eder, rens eder, tager eders idrætters ondskab bort fra mine øine; holder op at gjøre ondt! Lær at gjøre godt, søger ret, vis voldsmanden paa ret vei, skaf den faderløse ret, før enkens sag!

Kom dog og lad os gaa i rette med hverandre! siger Herren. Om eders synder er som purpur, skal de dog blive hvide som sne, og om de er røde som skarlagen, skal de blive som uld» (Es. 1, 16—18).

Her er den barmhjertige Guds landemerker satte af hans egne almægtige hænder! Hvem vover at flytte dem for at sætte andre i deres sted? Har Kristus nogensinde forsøgt at flytte disse landemerker? Har han nogensinde hentydet til, at noget andet end tro, omvendelse og kærlighed med sine velsignede frugter fordredes af synderen for at gjøre hans forladelse viss og sand? Nei, — aldrig!

Har det gamle testamentes profeter eller det nye

testamentes apostler nogensinde sagt et ord om skriftemaalet som et vilkaar for forladelse? Nei, — aldrig!

Hvad siger David? «Jeg bekendte min synd for dig og skjulte ikke min brøde; jeg sagde: Jeg vil bekjende mine misgjerninger for Herren; og du, du borttog min syndeskyld» (Sal. 32, 5).

Hvad siger apostelen Johannes? «Dersom vi siger, at vi har samfund med ham og vandrer i mørket, da lyver vi, og sandheden er ikke i os.

Men dersom vi vandrer i lyset, ligesom han er i lyset, har vi samfund med hverandre, og Jesu Kristi, hans søns, blod renser os fra al synd.

Dersom vi siger: Vi har ikke synd, bedrager vi os selv, og sandheden er ikke i os.

Dersom vi bekjender vore synder, er han trofast og retfærdig, saa at han forlader os synderne og renser os fra al uretfærdighed» (1 Joh. 1, 6—9).

Saaledes taler profeterne og apostlerne. Dette er baade det gamle og det nye testamentes sprog. Det er for Gud og for ham alene, at synderen opfordres til at bekjende sine synder. Det er fra Gud og fra ham alene, at han kan vente forladelse.

Apostelen Paulus skriver femten breve, hvori han taler om alle de pligter, der paahviler menneskets samvittighed saavel ifølge Guds love som Kristi evangeliums forskrifter.

Han taler tusen gange til syndere og siger dem, hvorledes de skal blive forsonede med Gud; men han taler ikke et eneste ord om skriftemaalet. Nei, — ikke et eneste ord!

Apostlerne Peter, Johannes og Judas retter sine seks breve til forskjellige menigheder og beskriver med største omstændelighed, hvad de forskjellige syndere skal gjøre for at blive frelst. Men de skriver ikke et eneste ord om skriftemaalet.

Jakob siger: «Bekjend eders overtrædelser for hverandre». Men dette er en saa tydelig gjentagelse af, hvad Frelseren havde sagt om maaden, hvorpaa de skulde forlige sig, som havde forgaaet sig mod hverandre, og er saa langt fra at være et dogme om hemmeligt skrifte for presten, at selv de ivrigste forsvarere for skriftemaalet ikke har vovet at nævne dette sted til støtte for sin moderne opfindelse.

Vi leder forgjæves baade i det gamle og det nye testamente efter et ord, som kan anføres til støtte for skriftemaalet som dogme. Er det da muligt at finde dette dogme i skrifterne fra kristendommens første aartusinde? Nei! Thi jo mere man studerer den kristne kirkes skrifter i de første ti aarhundreder, desto mere overbevist bliver man om, at skriftemaalet er et elendigt bedrageri fra verdens og kirkens mørkeste dage.

Og paa samme maade forholder det sig med de ældste kirkefædre. De siger ikke et ord om, at synderen skal skrifte sine synder for nogen, skjønt de siger tusen andre ting, som er af langt mindre interesse.

Saa er tilfælde med levnetsbeskrivelsen over den hellige Maria fra Ægypten. Hendes omstændelige livshistorie, hendes skandaløse levnet, hendes omvendelse, hendes mange bønner og faste i ørkenen, historien om hendes sidste dage og hendes død, alt dette findes beskrevet nøie og i alle enkeltheder; men det omtales ikke med et eneste ord, at hun nogensinde skriftede.

Diakonen Pontius skrev biografien over den hellige Cyprian, som levede i det tredie aarhundrede; men han siger ikke et ord om, at han nogensinde har skriftet eller hørt noget skrifte. Mere end det; vi lærer af denne paa-lidelige historieskriver, at Cyprian blev exkommuniceret af den daværende pave i Rom, Stephan, og at han døde uden nogensinde at have begjæret absolution for exkommunikationen, noget, der ikke synes at have hindret ham

fra at komme i himlen, aldenstund de ufeilbare paver, Stephans efterfølgere, har forsikret os, at han er en helgen.

Gregorius af Nyssa har givet os levnetsbeskrivelsen over Gregorius i Ny-Cæsarea, som levede i det tredje aarhundrede, og den hellige Basilius's historie, som levede i det fjerde aarhundrede. Men ingen af dem taler om, at de nogensinde har gaaet til skrifte, eller at de har hørt nogen andens hemmelige skrifte. Det er saaledes bevisligt, at disse to store og gode mænd, tilligemed alle kristne, som boede paa den tid, levede og døde uden at have vidst det mindste om skriftemaalets dogme.

Fra det fjerde aarhundrede har vi den hellige Ambrosius's interessante historie af Paulinus, og af den bog er det ligesaa sikkert, som at to og to er fire, at Ambrosius aldrig gik til skrifte.

Pallas og Theodorus har beskrevet den hellige Chrysostomus's liv, hans lidelse og død, som indtraf i begyndelsen af det femte aarhundrede, og begge er fuldstændig tause angaaende dette dogme. Ved deres historie bevises fuldkommen, at den hellige og veltalende mand baade levede og døde uden nogensinde at have tænkt paa at skrifte.

Ingen har mere udførligt beskrevet enkelthederne i en kristens liv, betræffende dette emne, end den lærde og veltalende Hieronymus, som levede i det femte aarhundrede. Mange af hans merkværdige breve er skrevne til prester paa hans tid og til flere kristne damer og jomfruer, som havde bedt ham give sig nogle gode raad om den bedste maade til at leve et kristeligt liv paa. Hans breve, som udgjør fem bind, indeholder de interessanteste skildringer angaaende seder, skikke, anskuelser, moral, kirkens praktiske og dogmatiske tro i de første aarhundreder; de udgjør det uigjendriveligste bevis for, at paa den tid eksisterede ikke skriftemaalet som

dogme, men er en opfindelse fra senere tid. Kunde det være muligt, at Hieronymus havde glemte at give nogle raad og forskrifter angaaende skriftemaalet til tjeneste for de prester paa hans tid, som begjærede raad om paa bedste maade at opfylde sine tjenesteplichter, hvis det havde været deres pligt at høre folkets skrifte? Og vi opfordrer nutidens mest ivrige katholske prester til at paavise en eneste linie i alle disse breve til støtte for skriftemaalet. I hans beundringsværdige brev til presten Nepotianus, angaaende presternes liv, andet bind, side 203, hvor han taler om presternes forhold til kvinder, siger han: «Solus cum sola, secreto et absqve arbitrio vel teste, non sedeas. Si familius est aliquid loquendum, habet nutricem majorem domus, virginem, viduam, vel maritatum; non est tam inhumana ut nullum præter te habeat cui se audeat credere».

«Sid aldrig alene med en kvinde paa et skjult og afsides sted! Har hun noget særs at sige Dem, bør hun tage en af husets kvindelige medlemmer med sig, enten en ung pige eller en enke eller en gift kvinde. Hun kan ikke være saa ukyndig om det menneskelige livs forhold, at hun tror, at du er den eneste, til hvem hun kan anbefale disse ting».

Det vilde være let at anføre et stort antal af andre mærkværdige steder, hvor Hieronymus viser sig at være den bestemtteste og umedgjærligste modstander af hemmelige tête-à-tête mellem en prest og en kvinde, hvilke — under det rosværdige paaskud af gjensidig husværelse — ikke er andet end misgjernings- og fordærvelsesdyb for begge. Men det her anførte er nok.

Vi har ogsaa den hellige Paulinas levnetsbeskrivelse, forfattet af Hieronymus. I denne meddeler han os alle mulige enkeltheder i hendes liv, baade som ung, gift og enke. Saaledes omtaler han endog, at hendes seng bestod af det simpleste og groveste materiale, men siger

ikke et eneste ord om, at hun nogensinde skriftede. Han omtaler Paulinas bekjendte, nævner deres navne, fortæller udførligt om hendes lange reiser, hendes velgjørenhed, hvorledes hun grundede klostre for mænd og kvinder, hendes fristelser, menneskelige svagheder og hendes dyder, spægelser og endelig hendes hellige død; men han har ikke et eneste ord at sige om, at Paulina ofte skriftede; ikke et ord om hendes visdom i valget af en forstandig og hellig(?) skriftefader.

Han fortæller os, at efter hendes død blev hendes legeme baaret til graven paa biskopers og presters skuldre som et tegn paa deres dybe ærbødighed for hende. Men han omtaler aldrig, at nogen af presterne sad i et mørkt hjørne med hende og tvang hende til at aabenbare for dem alle hendes tanker, lyster og menneskelige svagheder. Hieronymus er et uigjendriveligt vidne for, at hans hellige og ædle veninde Paulina levede og døde uden nogensinde at have tænkt at skrifte.

Posidius har skjænket os den hellige Augustins interessante levnetsbeskrivelse fra det femte aarhundrede; men der faar man ogsaa lede forgjæves efter tid eller sted, da den berømte biskop af Hippo skriftede eller hørte sine underordnede eller sine menighedslemmer skrifte.

Og hvad mere er: Augustin har selv skrevet sin udmerkede bog «Bekjendelser», hvori han giver os sit livs historie. Med denne merkverdige bog i haanden følger vi ham skridt for skridt, hvorsomhelst han gaar; med ham besøger vi de berømte skoler, hvor hans tro og moral led saa sørgeligt skibbrud. Han fører os med sig i haven, hvor han, skjælvende mellem himmel og helvede og badende sig i taarer, gaar hen under figentræet og raaber: «O, Herre, hvor længe skal jeg forblive i mine synder!» Vor sjæl rystes af hans sjæls følelser, naar vi med ham faar høre den deilige og hemmelighedsfulde røst: «Tolle! lege!» — tag og læs! Vi springer med ham til

værelset, hvor han har lagt sin evangeliebog; med skjælvende haand aabner vi den, og vi læser: «Lader os vandre skikkelig som om dagen, ikke i fraadseri og drukenskab, ikke i løsagtighed og uterlighed, ikke i kiv og avind! Men ifører den Herre Jesus Kristus og pleier ikke kjødet til at vække begjærligheder!» (Rom. 13, 13, 14).

Augustins enestaaende bog faar os til at græde og raabe med fryd med ham; den indvier os i alle hans hemmelige handlinger, i alle hans sorger, uro og glæder; den aabenbarer og afslører hele hans liv. Den fortæller os, hvor han gaar, med hvem han synder, og med hvem han priser Gud; den faar os til at bede, synge og prise Herren med ham. Er det muligt, at Augustin kunde have været til skrifte, uden at han fortæller os, naar, hvor og til hvem han forrettede sit skrifte? Kunde han have modtaget absolution og syndernes forladelse af sin skriftefader uden at gjøre os delagtige i sin glæde derover og bede os med ham at velsigne denne skriftefader?

Men det er forgjæves at søge i den bog efter et eneste ord om skriftemaalet. Den bog er et uigjendriveligt vidnesbyrd for, at baade Augustin og hans helgenmoder Monica, som den saa ofte nævner, levede og døde uden nogensinde at have skriftet. Den bog kan siges at være det mest knusende bevis for, at skriftemaalets dogme er en senere opfindelse.

Fra begyndelsen til enden ser vi, at Augustin troede og udtalte, at Gud alene kunde forlade menneskenes synder, og at det var for ham alene, at menneskene havde at bekjende for at faa forladelse. Naar han skriver sine bekjendelser, er det kun derfor, at verden skal faa vide, hvor naadig Gud har været mod ham, paa det at den maatte hjælpe ham med at love og prise hans barmhjerlige himmelske fader. I tiende bog af sine «Bekjendelser», 3die kapitel, protesterer Augustin mod den tanke, at

mennesker kunde gjøre noget for at læge den aandelige spedalskhed eller forlade sine medmenneskers synder; hans veltalende protest lyder saaledes: «*Quid mihi ergo est cum hominibus ut audiant confessiones meas, quasi ipsi sanaturi sint langvires meas? Curiosum genus ad cognoscendam vitam alienam; desidiosum ad corrigendam*».

«Hvad har jeg at gjøre med mennesker, at de skulde høre mine beklendelser, som om de var istand til at læge mine svagheder? Den menneskelige slegt er meget nysgjerrig efter at lære en anden persons liv at kjende, men meget ligegyldige for at forbedre det».

Inden Augustin havde bygget sit storslagne monument mod skriftemaalet, havde den hellige Chrysostomus hævet sin veltalende røst imod det i sin betragtning over den 50de salme, hvor han taler i kirkens navn og siger: «Vi fordrer ikke, at I skal gaa hen og bekjende eders synder for nogen af eders medmennesker, men kun for Gud!»

Nestorius, i det fjerde aarhundrede, Chrysostomus's forgjænger, havde ved et aabent forsvar, som de bedste katholske historieskrivere maa erkjende, høitidelig forbudt skriftemaalets udøvelse. Thi ligesom der altid har været tyve, drankere og misdædere i verden, saa har der altid været mænd og kvinder, som, under foregivende af at aabne sine hjerter for hverandre til gjensidig trøst og opbyggelse, har hengivet sig til udøvelse af alleslags laster og udsyvelser. Den berømte Chrysostomus bekræftede blot med sin autoritet, hvad hans forgjænger havde gjort, naar han dundrede mod det nyfødte vidunder, da han sagde til de kristne paa sin tid: «Vi fordrer ikke, at I skal gaa og bekjende eders synder for et syndefuldt menneske for at faa forladelse, men kun for Gud» (betragtning over den 50de salme).

Skriftemaalet opstod med de første sekter, især med Marcion. Bellarmin omtaler det som noget, der bør

øves. Men lad os høre, hvad hans samtid havde at sige om den ting:

«Visse kvinder pleiede at gaa til kjætteren Marcion og bekjende sine synder for ham. Men som han var fortryllet af deres skjønhed, og de ogsaa elskede ham, hengav de sig til at synde med ham».

Hør nu paa, hvad St. Basilius siger om skriftemaalet i sin kommentar over salme 37:

«Jeg er ikke kommen til verden for at gjøre en bekjendelse med mine læber; men jeg lukker mine øine og bekjender mine synder i mit hjertes inderste. For dig, o Gud, udgyder jeg mine suk, og du alene er mit vidne. Mit raab er i min sjæl. Det er ikke nødvendigt at bekjende med mange ord; sorg og anger er den bedste bekjendelse. Ja, min sjæls klagesange, som du hører, er den bedste bekjendelse».

Chrysostomus siger følgende i sin betragtning «De Poenitentia», 4de bind, v. 901: «Du behøver ikke noget vidne til din bekjendelse. Bekjend dine synder i det skjulte og lad Gud alene høre dig!»

I 5te betragtning: «De incomprehensibili Dei natura», 1ste bog, siger han: «Derfor beder jeg dig, bekjend altid dine synder for Gud! Jeg beder dig ikke paa nogen maade, at du skal bekjende dem for mig. For Gud alene skal du vise din sjæls saar og fra ham alene vente hjælpen. Gaa derfor til ham, og du skal ikke blive udstødt, men læget; thi inden du udtaler et eneste ord, saa ved han din bøn».

I sin kommentar over Hebræerbrevet 12, 31te betragtning, side 289, siger han videre: «Lad os være tilfredse med at kalde os selv syndere! Men lad os prøve os og tælle vore synder! Jeg siger ikke dermed, at du skal gaa og skrifte dem, som ifølge enkeltes nykker; men jeg siger til dig med profeten: Bekjend dine synder for Gud, erkjend dine misgjerninger for din dommers

fødder; bed i dit hjerte og sind, om ikke med din tunge, og du skal faa forladelse!»

I sin betragtning over første salme, 5te bog, side 589, siger samme Chrysostomus: «Bekjend dine synder i bøn hver dag! Hvorfor skulde du tage i betænkning at gjøre saa? Jeg siger ikke, at du skal gaa og bekjende dem for et menneske, som er en synder ligesom du, og som kanske foragter dig, hvis han kjendte dine feil. Men bekjend dem for Gud, som kan forlade dig dem!»

I sin beundringsværdige 4de betragtning, «De Lazaro», 1ste bog, side 757, udraaber han: «Sig mig, hvorfor skulde du skamme dig ved at bekjende dine synder? Tvinger vi dig til at aabenbare dem for et menneske, som kanske en dag kaster dem i dit ansigt? Er du befalet at bekjende dem for en af dine ligemænd, som kunde udsprede dem og ruinere dig? Hvad vi beder dig om, er blot at vise din sjæls saar for din Herre og mester, som ogsaa er din ven, din vogter og læge».

I et lidet arbeide af Chrysostomus med titel: «Catechesis ad Illuminandos», 2den bog, side 210, læser vi disse merkværdige ord: «Hvad vi mest skal beundre, er ikke, at Gud forlader vore synder, men at han ikke aabenbarer dem for nogen og heller ikke ønsker, at vi skal gjøre det. Hvad han fordrer af os, er, at vi bekjender vore overtrædelser for ham alene og erholder forladelse».

St. Augustin siger i sin skønne betragtning over den 31te salme: «Jeg skal bekjende mine synder for Gud, og han vil forlade alle mine misgjerninger. Og saadan bekjendelse er ikke gjort med læberne, men alene med hjertet. Jeg havde knapt aabnet min mund for at bekjende mine synder, før de blev forladte; thi Gud havde allerede hørt mit hjertes raab».

I Mignes oplag af kirkefædrene, 67de bog, side 614, læser vi: «Omkring aar 390 blev penitentie-embedet

afskaffet som følge af en stor skandale, foraarsaget af en kvinde, som aabent anklagede sig for at have begaaet en sedelighedsforbrydelse med en diakon».

Jeg ved, at skriftemaalets forkjæmpere for sine be-
dragne offere citerer flere steder fra de hellige fædre,
hvor det staar, at syndere gik til presten eller biskopen
for at skrifte sine synder; men dette er en meget uærlig
maade at fremstille fakta paa; thi det er klart for alle,
der er noget bekjendt med den tids kirkehistorie, at dette
kun sigter til offentlige bekjendelser gennem penitentiari-
embedet af offentlige forgaaelser.

Penitentiariens embede var følgende: I enhver stor
by var en prest eller prædikant særskilt bestemt til at
føre ordet ved de kirkelige gudstjenester, hvor de med-
lemmer, som havde begaaet synder, var tvungne til
offentlig at bekjende dem for menigheden for at blive
gjenindsatte i rettighederne som medlem, og samme præ-
dikant havde i opdrag at oplæse den udtalte forladelse,
som af menigheden gaves de skyldige, inden de blev til-
stedede at deltage i kommunionen. Dette var fuldstæn-
dig i overensstemmelse med, hvad Paulus havde gjort
med hensyn til menigheden i Korinth, hvor et medlem
havde gjort sig skyldig i blodskam. Denne synder, som
havde afstedkommet skandale og kastet vanære over
kristennavnet, fik, efterat han for menigheden havde be-
kjendt og angret sine synder, dennes forladelse, men ikke
prestens, i hvis øre han havde hvisket alle enkeltheder i
sit løsagtige liv. St. Paulus godkjender med glæde den
korrinthiske menigheds handling ved saaledes at forlade
og gjenoptage i sit samfund en feilende, men angrende
broder.

Naar de hellige fædre i de første aarhundreder taler
om bekjendelse, saa mener de altid aabent skrifte for
menigheden og ikke hemmeligt skrifte.

Der er ligesaa stor forskjel paa saadanne alminde-

lige bekjendelser og hemmeligt skrifte, som der er mellem himmel og belvede, mellem Gud og hans store fiende, Satan.

Den offentlige bekjendelse for menigheden daterer sig saaledes fra apostlernes dage og øves endnu inden protestantiske menigheder i vor tid. Men det hemmelige skriftemaal var ukjendt af Kristi første disciple, ligesom det ogsaa med forfærdelse er forkastet af alle Kristi sande efterfølgere i nutiden.

Erasmus, en af de lærdeste katholiker, og som imodstod reformationen i det sekstende aarhundrede, da denne paa en saa udmerket maade paabegyndtes af Luther og Calvin, giver i sin afhandling «De Poenitentia», Dis. 5, uforfærdet og ærligt følgende forklaring: «Denne bodsinstitution (skriftemaalet) begyndte næsten ved en tradition fra det gamle eller nye testamente. Men vore theologer, som ikke viselig overveier, hvad de gamle forfattere siger, tager feil; thi hvad de siger om den almindelige og aabne bekjendelse, vrider de nu lidt efter lidt til at gjælde denne hemmelige og private bekjendelse».

Det er et bekjendt faktum, som heller ikke nogen romersk katolik nogensinde har benegtet, at skriftemaalet blev et dogme og obligatorisk praksis i kirken ifølge Laterankoncilets beslutning 1215 under Innocents III. Før dette aar findes der ikke spor af det hemmelige skrifte.

Der udkrævedes saaledes mere end tolv hundrede aars bestræbelser af sjælefienden til at faa istand dette mesterstykke for at erobre verden og ødelægge menneskesjæle.

Lidt efter lidt har dette bedrageri sneget sig ind, ligesom en stormfuld nats skygger nærmer sig efterhaanden, uden at nogen er istand til at merke det øieblik, da lysstraalerne først begynder at forsvinde bag de

mørke skyer. Vi ved meget vel, naar solen lyste, og vi ved ogsaa, naar det var mørkt over den hele jord; men ingen kan med bestemthed sige, naar de første lysstraaler forsvandt. Saa siger Herren:

«Himmeriges rige lignes med et menneske, som saaede god sæd i sin ager. Men der menneskene sov, kom hans fiende og saaede klinte blandt hveden og gik bort. Men der grøden vokste og bar frugt, kom ogsaa klinten tilsyne. Men husbondens tjenere kom frem og sagde til ham: Herre! saaede du ikke god sæd i din ager? Hvorfra er da klinten kommen? Men han sagde til dem: Det har et fiendsk menneske gjort» (Matth. 13, 24—28).

Ja, den gode husbond siger os, at fienden saaede ugræsset i hans ager om natten, naar menneskene sov. Men han siger os ikke bestemt den tid paa natten, da fienden kastede ugræs blandt hveden.

Alligevel, hvis nogen skulde ville vide, hvor forfærdelig mørk den nat var, som dækkede «riget», og hvor grum, uforsonlig og vild fienden var, som saaede ugræsset, saa lad ham læse vidnesbyrdet derom hos den nidkjæreste og lærdeste kardinal, som Rom nogensinde har havt, i Cæsar Baronius's annaler, aar 900:

«Det er klart, at neppe nogen kan tro, hvilke uværdige, nedrige, væmmelige og uhyggelige ting, som den hellige apostoliske stol, centralpunktet for hele den romerske kirke, blev tvungen til at finde sig i, naar datidens fyrster, skjønt kristne, tiltog sig myndighed til at vælge paver i Rom. Ak, for en skam! Ak, for en sorg! Hvilke uhyrer var de ikke, forfærdelige at se, som da besteg den apostoliske stol! Hvilke forfærdelige følger paafulgte ikke! Hvilke forbrydelser begik de ikke! Hvor besudlet og besmittet blev ikke denne stol, skjønt den selv var uden plet! Besmittet med saadan fordærvelse! Med hvilket smuds blev den ikke tilsolet! Og

sværtet med disse ting til evig skam!» (Baronius's annaler, aar 900).

«Est plane, ut vix aliquis credat, immo, nec vix quidem sit crediturus, nisi suis inspiciat ipse oculis, manibusque contractat, quam indigna, quamque turpia atque deformia, execranda insuper et abominanda sit coacta pati sacrosancta apostolica sedes, in cujus cardine universa ecclesia catholica vertitur, cum principes sæculi hujus, quantumlibet christiani, hac tamen ex parte dicendi tyranni sævissimi, arrogaverunt sibi, tyrannice, electionem Romanorum pontificum. Quot tunc ab eis, pro pudor! pro dolor! in eandem sedem, angelis reverendam, visu horrenda intrusa sunt monstra? Quot ex eis oborta sunt mala consummataæ tragediæ! Quibus tunc ipsam sine macula et sine ruga contigit aspergi sordibus, purtoribus infici, in quinati spurcitiis, ex hisque perpetuâ denigrari!»

Kapitel X.

Gud tvinger den katholske kirke til at erkjende farerne ved skriftemaalet.

De katholske prester tager sin tilflugt til hvilket som helst middel for at bedrage folket angaaende de umoralske følger af skriftemaalet. Et af deres yndlingskneb er at citere nogle usammenhængende steder fra theologer, som maner til forsigtighed fra presternes side, naar de spørger sine skriftebørn i ømfindtlige emner, hvis han ser, at hans spørgsmaal har vakt anstød. Visselig findes der saadanne forsigtige theologer, som mere end andre ser

de virkelige farer, der truer presten gennem skriftemaalet. Men disse raadgivere ligner i høi grad en fader, som tillader sit barn at stikke sine fingre i ilden, medens han samtidig raader det til at være forsigtigt, saa det ikke brænder dem. Der er lige megen visdom i det ene som i det andet tilfælde. Hvad vilde I sige om en fader, som var saa grusom, at han kastede sin unge, svage og uerfarne søn iblandt vilde dyr i den daareagtige forventning, at sønnens egen forsigtighed skulde beskytte ham mod skade?

Saadanne theologer kan være fuldkommen ærlige, naar de giver saadanne raad, skjønt det er alt andet end klogt og fornuftigt. Men andre er langt fra at være sande og ærlige, som paastaar, at den katholske kirke, naar den befaler enhver at bekjende alle sine synder, har gjort en undtagelse med hensyn til ukyskhedssynder. Dette er kun at kaste blaar i øinene paa protestanter og ukyndige for at hindre dem fra at granske skriftemaalets forfærdelige mysterier.

Da Laterankonciliet besluttede, at enhver fuldvoksen person af begge køn mindst én gang om aaret skulde bekjende sine synder for presten, gjordes ingen undtagelse for noget særskilt slags synder, ikke engang for dem, som begaaes mod kyskhed og renhed. Og da konciliet i Trident bekræftede eller fornyede den tidligere beslutning, blev ingen undtagelse gjort for de her omhandlede synder. Man ventede og befalede, at de skulde skrifies ligesom alle andre synder.

Intet af koncilernes love er endnu forandrede, men bindende for alle synder uden undtagelse. De befaler uvilkaarligen, at enhver god katolik, mand eller kvinde, maa underkaste sig dem ved at bekjende *alle* sine synder idetmindste én gang om aaret.

Jeg har i min haand Butlers kathekisme, som er godkjendt af flere af Quebecs biskoper. Paa 62de side

læses: «At alle skriftebørn skulde undersøge sig med hensyn til alle sine hovedsynder og skrifte dem *alle* uden undtagelse under straf af evig fordømmelse».

Den berømte kontroversial-kathekisme af Rd. Stephen Keenan, som er godkendt af alle Irlands biskoper, siger bestemt paa 186de side: «Bodgjøreren skal bekjende *alle* sine synder».

Derfor maa den unge og bly pige, den kyske og ydmyge kvinde, tænke paa skamløse gjerninger og fylde sit sind med urene forestillinger for at skrifte for en ugift mand hvadsomhelst, som hun maatte være skyldig i, hvor væmmeligt det end maatte være for hende at komme frem med et saadant skrifte, og hvor farligt det end maatte være for presten at paahøre det, saa er han tvungen til at kræve det. Ingen er fritagen fra dette afskyelige og besudlende arbejde. Det kræves, at baade presten og bodgjøreren nødvendigvis tilsammen skal gennemgaa denne ildprøve af smuds og skam. Den ene part er tvungen til at udspørge den anden om alle de mindste enkeltheder, og den anden er tvungen til at svare under straf af evig fordømmelse.

Saadan er den katholske kirkes strenge og ubøielige lov med hensyn til skriftemaalet. Dette læres ikke blot i theologiske verker og fra prædikestolen, men ogsaa i bønnebøger og alleslags religiøse skrifter. Det indprentes saa dybt i katolikernes sind, at det bliver en del af deres religion. Saadan er den lov, som præsterne selv maa lyde, og som overlader den bodgjørende i prestens magt.

Men der findes skinsyge mænd, som just ikke vilde synes godt om, at ungkarle hørte deres hustruers skrifte, hvis de bestemt vidste, hvad slags spørgsmaal disse maatte svare paa under skriftemaalet. Der findes fædre og mødre, som ikke vilde synes om at se sine døtre alene med en mand bag et forhæng, og som visselig vilde skjælve

for deres ære og dyd, hvis de havde kundskab om alle skriftemaalets afskyelige mysterier. Det er derfor nødvendigt, at saadanne folk saa meget som muligt holdes i ukyndighed derom for at forebygge, at der spredes noget lys over dette omraade af mørkets herredømme. I denne hensigt er skriftefædrene tilholdte at være forsigtige «i saadanne emner» og at fremsætte disse spørgsmaal dunkelt og med største forsigtighed. Thi det er meget ønskeligt «ikke at opskræmme blufærdigheden eller gjøre den skriftende ængstelig eller frygtsom». Alligevel *maa* synderne skrifies. Saaledes er det forstandige raad, som gives skriftefædrene for visse tilfælde. I hænderne paa og under kommando af Liquori, fader Gury, Scavani og andre saadanne forfattere er presten en slags general, der sendes om natten for at storme en fæstning eller sterk stilling og har ordre til at operere forsigtigt, inden dagslyset bryder frem. Hans mission er mørke, vold og grusomhed; fremforalt er det en listig mission; thi naar paven befaler, *maa* presten, hans tro soldat, bestandig være færdig til at adlyde, men altid med en maske eller med en skjærm foran sig for at skjule sin hensigt. Alligevel efterlades mangan gang den stakkels soldat haardt saaret og aldeles tilintetgjort paa slagmarken, efterat pladsen var indtagen med list og i hemmelighed. Han har dyrt betalt sin seier; men den erobrede fæstning har ogsaa faaet en saadan skade, at den kanske aldrig kan gjenoprettes. Den listige prest har naaet sit maal: det har lykkets ham at overtale sit skriftebarn, til at tro, at der ikke er noget upassende i, ja, at det til og med er aldeles nødvendigt at samtale om ting, som hun nogle øieblikke før vilde have rødmet ved at tænke paa. Hun er snart saa overbevist, at hun vilde kunne sværge paa, at der ikke findes noget upassende i skriftemaalet. Dette er i sandhed opfyldelsen af det ord:

«Abyssus abyssum invocat», — «vanddyb kalder paa vanddyb».

Har de katholske theologer Gury, Scavani, Liquori m. fl. været ærlige nok til at sige i sine verker om skriftemaalet, at den hellige Gud ingensinde hverken har befalet eller fordret, at kvinden skulde fornede og besudle sig og presten ved at lade hans øre, som er en svag og syndig dødeligs, høre ord, som er upassende endog overfor en engel? Nei, det har de været forsigtige nok til ikke at sige; thi fra det øieblik vilde deres skammelige løgne været komne for lyset; skriftemaalets svage bolverk vilde da være faldt til jorden og have afstedkommet en sørgelig ødelæggelse og ruin for dets forsvarende. Mænd og kvinder vilde da faa sine øine aabnede, saa de kunde se dets svaghed og bedrageri. De vilde sige: «Hvis Gud kan forlade vore største synder mod kyskheden, uden at vi skrifter dem, da kan og vil han visselig gjøre det samme med de uanseligere; der er derfor ingen nødvendighed eller grund for os til at skrifte for en prest».

Men de listige forfattere vidste altfor vel, at ved en saadan aaben erklæring vilde de snart miste sit herredømme over den katholske befolkning, i særdeleshed kvinderne, ved hvis skrifte de regjerer verden. De foretrækker at beholde sit herredømme over formørkede sind, opskræmte og forskruede samvittigheder og skjælvende sjæle. Det er da ikke underligt, at de fuldt ud godkjenner og bekræfter de Lateranske og Tridentinske møders love, som befaler, «at alle synder maa skrifies saaledes, som Gud kjender dem». Ikke underligt, at de forsøger sit bedste eller værste for at overvinde kvindernes naturlige modvilje mod at skrifte saaledes, og at de skjuler de forfærdelige farer for presten ved at paahøre samme.

Alligevel har Gud i sin uendelige barmhjertighed og for sandhedens skyld tvunget den katholske kirke til at

erkjende skrifttemaalets moralske fare og fordærvelige indflydelse. I sin evige visdom vidste han, at katholikerne vilde lukke sine øren for hvadsomhelst, der kom til at siges af evangeliets sande efterfølgere om den demoraliserende indflydelse, som vilde foraarsages ved denne institution, og at de vilde komme til at møde sandhedens ord, som venligt og overbevisende taltes til dem om denne sag, med haan og bedrageri; aldeles som jøderne forud gjorde, naar de hadede og haanede Frelseren, som bragte dem det glade budskab om en fri frelse. Han vidste, at de hengivne katholiker, vildledte af sine prester, vilde kalde sandhedens apostler for løgnere, bedragere, besatte af djævelen, ligesom Kristus ofte kaldtes en bedrager, en af onde aander besat, og som tilsidst dræbtes af sine falske anklagere.

Den store Gud, der er lige stor i sin forbarmelse nu, som han var dengang, har gjort et stort under for at aabne øinene paa katholikerne og for ligesom at tvinge dem til at tro os, naar vi efter fuldmagt fra ham siger, at skrifttemaalet er opfundet for at ødelægge saavel presterne som skriftebørnene baade for tid og evighed. Thi hvad vi aldrig af os selv vilde vovet at sige til katholikerne med hensyn til, hvad der saa ofte hænder mellem presterne og deres skriftende hustruer og døtre, enten under eller efter skrifttemaalet, det har Gud tvunget den katholske kirke til at erkjende, idet den selv aabenbarer ting, som vilde være blevne anseede for utrolige, hvis de helt enkelt var komne fra vor mund eller pen. I dette som i saa mange andre tilfælder har den faldne kirke været Guds middel til fuldbyrnelsen af hans store og naadefulde hensigt.

Hør de spørgsmaal, som den katholske kirke gennem sine theologer retter til enhver prest, efterat han har hørt eders hustruers og døtres skrifte:

1) «Nonne inter audiendas confessiones quasdam pro-

posui questiones circa sextum decalogi præceptum cum intentione libidinosa?» (Miroir du Clergé, side 582).

«Har jeg ikke under skriftemaalet spurgt om synder mod det sjette bud i den hensigt at tilfredsstille mine egne onde lyster?»

Saadan er den mand, mødre og døtre, for hvem I vover at aabenbare alle eders hemmeligste saavel som skammeligste gjerninger.

I knæler ved hans fødder og hvisker i hans øre eders inderste tanker og begjær og eders mest fornedrende gjerninger, fordi eders kirke ved list og spidsfindighed har lykkets at overbevise eder om, at det ikke var noget upassende eller nogen fare i at gjøre dette, og at den mand, som I har valgt til eders aandelige leder og for- trolige, aldrig kunde blive fristet eller besmittet af saa- danne samtaler. Men den samme kirke maa ved et for- synets mysterium dog i sine egne bøger erkjende sine egne løgne. Til trods for, hvad den selv siger, medgiver den, at der virkelig ved skriftemaalet er fare baade for kvinden og for presten, og at de med eller mod sin vilje, og undertiden ubevidst, lægger farlige snarer for hver- andre. Den katholske kirke har ligesom en ond sam- vittighed over, at den tillader sin prest at have saa intime og hemmelige samtaler med en kvinde om saa ømfindtlige ting, og derfor holder den ligesom et vaagent øie med ham. Efterat den arme, vildledte kvinde har udgydt for hans øre sin sjæls smudsige byrde, og saa snart som hun er borte, spørges presten om de virke- lige motiver og den sande hensigt med de af ham frem- satte spørgsmaal. Den spørger ham straks: «Har du ikke under foregivende af at ville hjælpe kvinden med hendes skrifte givet hende visse spørgsmaal kun for at tilfredsstille din lyst og dine onde tilbøieligheder?»

2) «Nonne munus audiendi confessiones suscepi, aut

peregi ex prava incontinentiæ appetentia» (Miroir du Clergé, side 582).

«Har jeg ikke begivet mig til skriftemaalet og paa hørt det i den hensigt at tilfredsstille mine slette lidenskaber?»

O, I kvinder, som skjælver som slaver ved prester-nes fødder, I beundrer taalmodigheden og kjærligheden hos disse gode(?) prester, der er saa villige til at ofre mange lange og trættende stunder med at høre paa fortællingen om eders hemmelige synder, I ved knapt, hvorledes I skal udtrykke eders taknemmelighed for saa megen godhed og kjærlighed! Men tys! Lyt til Guds røst, som taler til prestens samvittighed gjennem den katholske kirke!

«Har du ikke», spørger den ham, «hørt kvinders skrifte kun for at tilfredsstille din faldne naturs og dit fordærvede hjertes snigende passioner?»

Vær saa snil og læg merke til, at det er ikke mig eller eders religionsfiender, som retter ovenstaaende spørgsmaal til eders prester, paa det at eders øine maatte aabnes og I maatte blive reddede fra den farlige ukyskhed og skriftemaalets ydmygende og nedværdigende slaveri. Det er Gud, som vil befri eder fra dette slaveri og denne fornedrelse. Det er hans ømme barmhjertighed, som har skaffet eder udveie til at komme op af denne skidne pøl, som kaldes skriftemaal, og til at bryde de lænker, der binder eder ved fødderne af den elendige og spottende synder, som kaldes skriftefader, der, under foregivende af, at han er istand til at forlade eders synder, usurperer eders Guds og Frelsens plads! Thi medens I hvisker eders synder i hans øre, siger Gud gjennem kirken til ham: «Er du ikke, naar du hører disse kvinders skrifte, dreven af lyster, tilskyndet af onde lidenskaber?»

Er ikke dette tilstrækkelig til at advare eder mod skriftemaalets farer? Kan I nu med nogen følelse af

sikkerhed og anstændighed gaa til presten, for hvem netop eders skrifte kan blive en snare, en aarsag til forfærdelig fristelse og fald? Kan I med mindste ære og kyskhed villig vise frem eders urene begjærligheder for eders skriftefader? Kan I med nogen kvindelig værdighed gaa ind paa at betro den mand eders inderste tanker og begjær, eders ydmygende hemmelige handlinger, naar I ved fra eders egen kirkes læber, at den mand kanske ikke har høiere hensigt med at lytte til eders skrifte end en lysten nyfikenhed eller et syndigt ønske om at ophidse sine onde lidenskaber?

3) «Nonne ex auditis in confessione occasionem sumpsi poenitentes utriusque sexus ad peccandum sollicitandi?» (Idem, side 582).

«Har jeg ikke benyttet mig af, hvad jeg har hørt under skriftemaalet, til at forlede mine skriftebørn af begge køn til at begaa synd?»

Hvis jeg vovede at rette et saadant spørgsmaal til eders prester, vilde jeg sandsynligvis blive mødt med største foragt. I vilde ganske sikkert kalde mig en spidsbub, hvis jeg kunde tvile paa saa hæderlige og hellige mænd. I skulde kanske gaa saa langt, at I vilde paastaa, at det er aldeles umuligt for dem at gjøre sig skyldige i saadanne synder, som antydes i ovennævnte spørgsmaal, og at saa skammelige gjerninger aldrig er begaaet under eller gennem skriftemaalet. Og I vil kanske paa det bestemteste benegte, at eders skriftefader har sagt eller gjort noget, som kunde bringe eder til at synde eller endog begaa noget brud mod kyskhed og anstændighed. I føler eder fuldstændig sikker paa det hold og ser ingen fare at frygte.

Tillad mig da at sige eder, elskværdige damer, at I er altfor tillidsfulde, og at I er fangne i det mest fatale bedrageri. Den barmhjertige Guds advarende røst taler gennem eders egen kirke til eders egne theologers sam-

vittighed og siger til dem, at det for dem er en virkelig og overhængende fare, naar I kanske tror eder at være i fuldstændig sikkerhed. Kanske har I aldrig anet faren, men den findes der dog indenfor skriftemaalets ramme; ja, hvad mere er, den lurar i eders egne saavel som i eders skriftefaders hjerte. Han har kanske hidindtil afholdt sig fra at friste eder, han har kanske idetmindste holdt sig indenfor moralens udvortes grænser for det passende, men ingen kan være sikker for muligheden af, at I ikke bliver fristet, og intet kan beskytte eder mod hans angreb paa eders dyd, hvis han skulde give efter for fristelsen. Der er ingen mangel paa tildragelser, som beviser sandheden af, hvad jeg siger. I er sørgelig vildledte, i en falsk og farlig sikkerhed. I er, skjønt ubevidst, paa selve faldets rand, hvor saa mange er faldne netop ved den blinde tillid til sin egen kraft eller til sine skriftefædres forstand og hellighed. Eders egen kirke er meget ængstelig for, at I ikke er tilstrækkelig beskyttet; den skjælver for eders uskyld og renhed. I sin frygt formaner den presten til at vaage over sine ugudelige tilbøieligheder og menneskelige svagheder. Hvorledes tør I paastaa at være stærkere og helligere, end eders skriftefader er efter sin egen kirkes mening? Hvorfor vil I med fri vilje sætte eders dyd og kyskhed i fare? Hvorfor udsætte eder for denne fare, naar den saa let kan undgaaes? Hvorledes kan I være i den grad uden almindelig forsigtighed og blufærdighed, at I letsindigt bringer eder i den stilling at friste og muligens blive fristet og derved paadrage eder timelig og evig fordærvelse?

4) «Nonne extra tribunal, vel, in ipso confessionis actu, aliquid dixi aut egi cum intentione diabolica has personas seducendi?» (Idem, idem).

«Har jeg ikke, enten under eller efter skriftemaalet,

gjort eller sagt visse ting i den djævelske hensigt at forføre mine skriftebørn?»

Mine katholske læsere spørger nu kanske: «Hvilken erkefiende af vor hellige religion er saa dristig og ugudeligg, at han kan rette et saa uforskammet og fornærmeligt spørgsmaal til vore hellige prester?» Det er let at svare paa. Denne eders religions store fiende er ingen mindre end Guds retfærdige vrede, som formaner og advarer eders prester mod at udsætte baade eder og sig for farlige tillokkelser og forførelser. Det er hans røst, som taler til deres samvittighed og advarer dem mod skriftemaalets fordærvelse og farer. Den siger til dem: Tager eder ivare; thi I kan blive fristede, hvilket I visselig vil blive, til at sige eller gjøre noget mod ærbarhed og renhed!

Fædre og egtefæller! I, som med rette vurderer eders hustruers og døtres ære høiere end alle skatte, og som anser dem for at være en altfor kostelig gave til at udsættes for fordærvelsens farer, og som tusen gange hellere vil miste eders eget liv end at se dem, som I elsker mest paa jorden, falde i forførerens snarer; læs endnu en gang og betænk, hvad eders kirke spørger presterne om, efterat de har hørt eders hustruers og døtres skrifte: «Har du ikke, enten under eller efter skriftemaalet, gjort eller sagt noget i den djævelske hensigt at forføre dine skriftebørn?»

Hvis din prest forbliver døv for disse ord, som tales til hans samvittighed, saa kan du ikke undlade at give agt paa dem og forstaa deres fulde betydning. Hvorledes kan du være rolig og intet have at frygte fra presten under de fortrolige, hemmelige samtaler, som han har med eders hustruer og døtre, naar hans egne foresatte og eders egen kirke tviler paa ham og sætter et spørgsmaalstegn ved hans renhed og ærlighed? Begge ser i skriftemaalet en stor fare baade for skriftefaderen

og hans skriftebørn; thi de ved, at skriftemaalet manges gang har været en foranledning til den skjændigste forførelse.

Hvis der ikke var nogen fare for kvindens kyskhed i at bekjende for en mand sine hemmeligste synder, tror I, at eders paver og theologer da vilde være saa dumme at erkjende dette og gjøre skriftefaderen saadanne spørgsmaal, som i modsat fald vilde være de mest haanende og uretfærdige, hvis de ikke havde grund dertil?

Er det ikke forudindtagenhed og daarskab fra din side at tænke, at der ikke findes nogen fare, naar den katholske kirke selv siger bestemt, at der er fare, og af den grund benytter sig af de stærkeste ord for at udtrykke sin ængstelse og frygt?

Eders kirke ser i skriftemaalet den mest tvingende foranledning til at frygte for eders hustruers og døtres ære saavel som for presternes kyskhed, og alligevel er I ligegyldige, ligegyldige for den forfærdelige fare, hvorfor begge er udsatte! Er I lig det jødiske folk fordum, til hvilket det sagdes: «Hør og hør, men forstaa ikke, og se og se, men skjøn ikke!» (Es. 6, 9).

Men hvis I ser og aner faren, som I er advaret mod; hvis eders forstands øie kan maale det forfærdelige dyb, hvori eders hjertes dyrebareste gjenstand staar i fare for at falde, da er det nødvendigt, at I bevarer dem fra de stier, som fører til denne forfærdelige afgrund. Vent ikke, til det er for sent at redde dem, naar de staar paa selve afgrundens rand! Du forestiller dig kanske, at faren er langt borte, medens den i virkeligheden er dig nær. Tag lærdom af den store mængde offere for skriftemaalet, som er uigjenkaldelig fortabte, ruinerede for tid og evighed! Røster fra eders samvittighed og ære, ja, fra Gud selv, siger eder, at det snart kan være for sent at frelse dem fra ødelæggelse paa grund af eders forømmelse og sendrægtighed. Medens du takker Gud for,

at han har bevaret dem for de fristelser, der er blevne skjebnesvangre for saa mange gifte og ugifte kvinder, saa tab ikke et øieblik med at tage de nødvendige forholdsregler og skridt til at bevare dem derifra.

Istedetfor at tillade dem at gaa og knæle ved et menneskes fødder for at erholde syndernes forladelse, saa led dem til den kjære Frelasers fødder; der er den eneste plads, hvor de kan faa forladelse og evig fred. Og hvorfor skulde de længere forsøge at to sig rene i en smuds-pøl, naar det eneste rene livsens vand bydes dem frit ved Jesus Kristus, deres eneste frelser og midler?

Istedetfor at søge forladelse hos en fattig og ussel synder, svag og fristet som de selv, saa lad dem gaa til Jesus, den sande, sterke og fuldkomne, synderens eneste haab og frelse!

O, stakkels bedragne katholske kvinder! Lyt ikke længere til den katholske kirkes bedragelige ord, som ikke har nogen forladelse eller fred for eder, kun snarer, og som byder eder slaveri og skam til gjengjældelse for eders synders skrifte! Men lyt heller til indbydelsen fra eders Frelser, som døde paa korset, forat I kunde blive frelste, og som alene kan skjænke eders trætte sjæle hvile!

Lyt til hans ord, naar han siger til eder: «Kom til mig, I, som er besværede, sønderknuste under byrden af eders synder, og jeg vil give eder hvile! — — — Jeg er eders sjæles læge. De friske trænger ikke læge, men de, som er syge. — — — Kom da til mig, og I skal blive helbredede! — — — Jeg har aldrig bortvist nogen, heller ikke mistet nogen, som er kommen til mig. — Paakald mit navn — —, tro paa mig, — — omvender eder, — — elsk Gud og din næste som dig selv, og du skal blive frelst!

Thi alle, som tror paa mig og paakalder mit navn,

skal blive frelst! — — — Naar jeg er ophøiet mellem himlen og jorden, vil jeg drage alle til mig — —».

O, mødre og døtre! Istedetfor at gaa til presten efter forladelse og frelse, saa gaa til Jesus, som indtrængende indbyder eder, og det desto mere indtrængende, jo mere I behøver guddommelig hjælp og naade! Thi selv om I er saa store syndere som Maria Magdalena, saa kan I, som hun, to Frelserens fødder med eders angers og kjærligheds taarer og ligesom hun modtage forladelse for eders synder.

Gaa da til Jesus og til ham alene for at bekjende og faa eders synders forladelse; thi kun der kan I finde fred, lys og liv for tid og evighed!

Kapitel XI.

Skriftemaalet i Australien, Amerika og Frankrige.

Vi haaber, at dette kapitel vil blive læst med interesse og udbytte overalt; specielt er det af interesse for folkene i Australien, Amerika og Frankrige. Maatte enhver med opmærksomhed betragte dets alvorlige lærdomme; de vil finde, hvorledes skriftemaalet med fulde hænder udsaar fordærvsens frø allesteds over den hele verden. Maatte enhver se, hvilket held fienden har med sig i sit arbeide paa at ødelægge enhver smule af ærlighed og renhed i hjerte og sind hos de forskjellige landes smukke døtre!

Skjønt jeg kun har været i Australien nogle maaneder, har jeg derifra en samling autentiske og uigjendrive-

lige fakta angaaende den kvindelige dyds tilintetgjørelse ved skriftemaalet, som skulde fylde flere store bøger og slaa landet med forfærdelse, hvis jeg offentliggjorde dem alle. Men jeg skal holde mig indenfor et kort kapitels grænser og her blot give nogle af de mest kjendte.

En ung irsk lady, som tilhørte en af de mest anseede familier i Irland, gik for ikke længe siden til skrifte for en prest i Paramatta. Men spørgsmaalene i skriftestolen var i høi grad nærgaaende, og prestens bestræbelser for at formaa sit gudfrygtige og ærlige unge skriftebarn til at samtykke i at tilfredsstille hans fordærvede hjertes smudsige ønsker foranledigede den unge dame til straks at forlade den katholske kirke og bryde de lænker, som altfor længe havde bundet hende til hendes tilkommende forfører. Jeg beder læseren gjennemlæse hendes brev, som jeg har afskrevet efter *Sidney Gazette* (Australien) for 28de Juli 1839, og se, hvor modigt hun anklager sine skriftefædre for at have fornærmet hende ved deres spørgsmaal og forsøg paa at ødelægge hendes kvindelige kyskhed og blufærdighed. Hun oplyser derhos, at mange af hendes kvindelige venner i hendes nærværelse har erkjendt, at de af sine skriftefædre er blevne behandlede akkurat paa samme maade.

Da den unge dame var niece til en katholsk biskop og nær beslegtet med to prester, vakte dette overordentlig opsigt blandt almenheden, og det katholske presteskab følte slaget haardt. Men omstændighederne var af det troværdige vidne omtalte altfor udførligt til at kunne benegtes. Det eneste, som disse stolte og uforsonlige fiender af alt sandt, helligt og rent i verden derfor kunde foretage sig for at forsvare sin vaklende magt og bevare hæderlighedens maske, var det samme, som de i slige tilfælde har gjort til alle tider, — «at myrde denne modige unge dame, som de ikke havde været i stand til at bringe til taushed». Nogle dage efter fandtes hun et kort stykke

fra Paramatta svømmende i sit blod og grusomt saaret; men ved Guds gode forsyn havde det ikke lykkets de af presterne leiede mordere at dræbe sit offer. Hun kom sig igjen og levede mange aar efter for at forkynde for almenheden, hvorledes Australiens prester, ligesom de katolske prester i den øvrige verden, anvender skriftemaalet til at fordærve sine skriftebørns hjerter og indvie deres sjæle til fordømmelse.

Her er den unge, ærbare og modige dames brev:

Skriftemaalet.

Til

redaktøren af *Sidney Gazette*.

Da jeg forleden dag læste i *Sidney Gazette* referatet fra høiesterets møde tirsdag den 9de dennes, blev jeg høist forbauset over dr. Poldings — koloniens romersk-katholske biskops — vidneprov og beder om gennem Deres blad at faa spørge, om der er nogen forskjel paa de irske og de engelske prester, som tilhører den katolske kirke? Hvis saa ikke er tilfælde, og hvis det, dr. Polding siger, er sandt, da maa jeg i sandhed være bleven uredelig behandlet af de fleste prester, som jeg har skriftet for.

Jeg ved meget vel, at den katholske prest aldrig siger: «Betal mig saa og saa meget, saa skal jeg give Dem absolution»; thi det vilde være at aabenbare bedrageriet. Men min erfaring taler høiere end den givne regel, og jeg kan for min del bestemt paastaa, at jeg utallige gange har betalt presten adskillige summer, inden jeg reiste mig fra mit knæfald, og jeg ved andre i hundredevis, som, hvis de vovede, kunde sige det samme. Det skede under foregivende af, at han skulde læse messer og bønner for at løse mine afdøde slegtninge ud af skjærsilden.

Man havde lært mig at tro, at messerne ikke havde

noget værd, medmindre jeg selv var bleven fri for mine synder og stod i naaden. Følgelig maatte jeg først faa absolution for mine synder, forat messerne skulde være virksomme, og alle katholiker ved meget vel, at messerne maa være *betalte*, *inden* de læses af prester. En prest, en mand med stor lærdom, havde sagt mig, at jo mere jeg betalte, desto bedre var det for min egen sjæl og for mine venner, hvis sjæle endnu holdtes tilbage i skjærsilden. Man havde ogsaa lært mig at tro, at den katholske kirke var ufeilbar og umulig kunde fare vild, og at dens lære og virksomhed var den samme over hele verden; jeg blev derfor saa meget mere forbauset, da jeg læste dr. Poldings vidnesbyrd. Jeg tror, at han maa have taget meget feil, naar han siger, at det er strengt forbudt for en prest at modtage penge for noget, og at hvis noget f. eks. skjænkes i velgjørende øiemed, pleier dette ske ved andre leiligheder, men «vanligvis ikke her». Saaledes driver presterne i Irland et forfærdeligt simoni. Kanske derfor dr. Polding kan og vil underrette mig om, hvorfor jeg i saa mange aar, og ikke blot jeg, men ganske mange af min stakkels bedragne familie, har betalt for relikvier som «træ af det hellige kors», «hellige ben», «helligt voks», «hellig ild», «stykker af helgeners klæder» fra Rom og andre steder; «hellig jord fra helgeners grave»; «Guds lam», «evangelier», «scapularier», «indviede lys», «velsignet salt», «St. Franciskus's fedt» m. m.?

Men det blev for langt, hvis jeg skulde omtale alle de afskyelige bedragerier, som jeg har betalt for. Hvad jeg har betalt, kan ikke paa nogen maade regnes som betaling for presternes reiser eller lignende, da de altid boede paa stedet. Men det turde hænde, at alt dette ikke er nogen handling, som vanærer en prest for sin menighed, efter hvad dr. Polding paastaar. «Der findes dog visse handlinger, hvorpaa der ufravigelig bestandig følger fornedrelse og afsky»; men jeg takker Gud ydmygt og

hjerteligt for, at jeg slipper, som dr. Polding, at vente, indtil jeg «har været protestant», for at faa vide, *hvorledes* saadanne handlinger maa føles af *alle*, som kan komme i fare for at blive besmittede deraf. Jeg maa derfor paa det høitideligste protestere baade for Gud og mennesker mod pavekirkens løgne og selvforgudende religion, fra hvilken det har været min inderlige og uafsladelige bøn, at ikke blot mine egne slegtninger, men alle, som tilhører denne kirke, ligesom jeg ved Guds naade maatte komme ud og skilles fra den, saa «at de alle maatte komme til ret at tilbede og dyrke sine fædres Gud».

Men dr. Polding har i sit vidneudsagn forsikret én ting, som tiltrænger nærmere forklaring, da den enten kaster en blasfemisk skygge paa den hellige skrift, eller ogsaa maa dr. Polding, naar han henleder protestanternes opmærksomhed paa den hellige skrift som bevis for den katholske kirkes regler om skriftemaalet, være totalt ukyndig om, hvad enhver student i Maynooth College kjender til. Han forsøger nemlig at indprente protestanterne, at det katholske bud om skriftemaalet grunder sig paa den hellige skrift. Hvis jeg ikke satte Guds ære høiere end min kvindelige blufærdighedsfølelse, vilde jeg unddrage mig fra at omtale det, som jeg nu er ifærd med at gjøre aabent og med blussel, for almenheden. Jeg har nemlig omhyggelig gennemlæst oversættelserne af uddragene af «Dens' theologi», som indeholder den katholske kirkes praksis af skriftemaalet. Denne bog er offentlig godkjendt af dr. Murray, katholsk erkebiskop i Dublin. For min skabers aasyn erklærer jeg høitideligt, at skjønt denne bog er forfærdelig og udsigelig ussel, saa har jeg under skriftemaalet mundtlig faaet hundrede gange mere afskyelige spørgsmaal, som jeg var tvungen til at besvare, da min skriftefader havde sagt, at «hvis jeg skammede mig ved at svare ham, saa var det en dødssynd».

Jeg har ofte maattet gjøre streng bod, fordi jeg for mine veninder har gjentaget dele af disse forfærdelige spørgsmaal under skriftemaalet og, saa langt som anstændigheden tillod det, sammenlignet de spørgsmaal, som de havde faaet, med mine. Hvad vil da den protestantiske almenhed tænke, naar jeg atter paa samme høitidelige maade erklærer, at mine bekendtes erfaring, og specielt en af dem, var værre end min? At spørgsmaalene fulgtes af handlinger, tror jeg gjerne, efter hvad jeg selv erfarede en dag under skriftemaalet.

Hvis nu dr. Polding kan bevise mig ganske enkelt ved citater fra den hellige skrift, at det, som jeg har meddelt om den katholske kirkes skriftemaal, og hvoraf enhver, som ønsker det, kan læse uddrag i «Dens' theologi», er sandhed, saa lover jeg at vende tilbage til den katholske kirkes skjød. Men jeg maa for nærværende forlade dette emne, skjønt jeg kunde omtale saa meget, at det fyldte en stor bog, og blot nævne nogle ord om handelen med afladsbreve, hvorom dr. Polding siger sig kun at «have kundskab fra protestantiske bøger». Det forbauser mig, at en biskop i den romersk-katholske kirke ikke skulde vide noget herom, og dog er det ikke længere siden end 1832, da koleraen rasede i Irland, at jeg købte et saadant. Dengang hørte jeg presterne kundgjøre fra alteret, at paven havde tilladt salg af afladsbreve, og da koleraen rasede i Dublin og enhver frygtede for, at den skulde sprede sig over hele landet, lod enhver katolik, som kunde kravle sig frem til kapellet i den menighed, jeg tilhørte, ingen tid gaa tabt. Blandt andre kommer jeg godt ihu en gammel kvinde, som presten viste mig, da hun ikke havde været til skrifte paa 50 aar, og som just lagde sine penge i kassen, da han viste mig hende; hun fik *sit* afladsbrev, og jeg fik *mit*. Vil dr. Polding være saa snil og sige mig, hvad pengene var andet end betaling for afladsbrevet? Til afladen hørte.

at det var nødvendigt at læse saa og saa mange bønner, som «Jesus psalter» m. fl.*), men de, som ikke kunde det, maatte bringe sine rosenkranser til presterne, som da udvalgte et passende antal bønner til at læses paa dem. Man kunde give penge efter behag, men mindre mynt end af sølv modtoges ikke. Jeg har paa den tid seet skaaler i kapellet fulde af sølv, sedler og guld, og jeg har ogsaa seet skaaler i samme øiemed ved den hellige vievandsbeholder i kapellet i Marlborough Street i Dublin.

Hvor mange fattige stakler har jeg ikke hørt paa den tid, som næsten sultede, men dog tiggede eller laante et sexpence-stykke for at kunne komme i kapellet. Det vilde været aldeles umuligt for mig at være forbleven ubekjendt med disse og flere ugudelige og afskyelige foretelser, medmindre jeg havde været ligesaa bevidstløs som de billeder, som man havde lært mig at tilbede, særlig billederne af min skytsengel, St. Agnes, og billederne af Jomfru Maria, til hvilke jeg bad med større ærefrygt end til Gud selv. Jeg kunde ikke forblive ubekjendt med disse udskæielser, som bedreves under den mest selvfornegtende religions kappe, da jeg har et saa stort antal prester i min slekt og en biskop til onkel, samt er opdragen blandt prester, munke og nonner af næsten enhver orden, ligefra min fødsel, og desuden selv har været den mest hengivne og nidkjære katolik, saalænge jeg var ukyndig om «sandheden, som den er i Jesus». Men jeg er tilfreds med at forlade ethvert jor-disk gode, saaledes som jeg allerede har gjort, da jeg forlod mine rige slegtninger og tidligere venner, kun ønskende i mit hjerte, at jeg, siden jeg har mistet alt, maa blive mere istand til at anse alt dette for skarn, paa det at jeg maa vinde Kristus og blive funden i ham, ikke søgende min egen retfærdighed, som jeg, saa-

*) En serie af 150 bønnesuk, hvortil svarer et antal af 150 kugler af rosenkransen.

længe jeg tilhørte den katholske kirke, var bleven lært at holde sterkt paa, men den, som kommer ved troen paa Kristus, den retfærdighed, som er «af Gud ved troen». Jeg ved, min herre, at jeg har optaget altfor megen plads i Deres blad, men skulde det behage Gud at lade sandhederne, disse alvorlige sandheder, som jeg har meddelt, blive saaledes velsignede, at de vækker nogle af mine katholske medsyndere til at besinde sig og bryde den trældom, hvori jeg altfor vel ved, at de er fangne, og begynde at tænke selv, da er jeg vis paa, at De vil finde Dem belønnet for den plads, De har givet dette brev.

Jeg er, Sir, o. s. v.

Agnes Catherine Byrne.

25de juli 1839.

Da en del mennesker paa grund af en feilagtig opfattet medlidenhedsfølelse muligens er fristet til at tro, at de katholske prester i Australien nu har forbedret sig og ikke er saa fordærvede, som de var i 1839, saa bør de læse følgende dokument, som jeg har taget fra *Sidney Evening News* for 19de november 1878:

«Det største antal personer, som nogensinde har været i Protestant-hallen i Castlereagh-street, havde samlet sig der ifølge en bekjendtgjørelse om, at en dame dersteds skulde holde foredrag over emnet: «Mrs. Constable har uret, og fhv. prest Chiniquy har ret angaaende skriftemaalet, bevist ved denne dames egen personlige erfaring i Sidney». Huset var overalt tætpakket, der fandtes ikke engang en staaende plads tilovers. Paa platformen, rundt om denne og paa gallerierne sad et stort antal damer. Pastor Allen aabnede mødet med sangen: «Klippe, du, som aabned' dig» *). Bankier mr. W. Neill valgtes til

*) «Rock of ages, cleft for me».

mødets dirigent. Foredragsholderen, mrs. Anna Dillon, en middelaldrende, fint klædt dame, blev derefter forestillet for de forsamlede. I begyndelsen syntes hun noget skjælvende og forvirret, hvilket hun forklarede hovedsagelig kom af, at hun samme aften havde modtaget et brev med den tunge efterretning, at hendes mand var afgaaet ved døden. Hun meddelte, at hun ikke var opdragen i den katholske kirkes lære, men at hun efter lang betænkning var gaaet over til denne tro, efterat man havde overbevist hende om, at den katholske var den eneste sande kirke. Hun havde i mange aar, siden hun gik over, samvittighedsfuldt opfyldt alle sine pligter, ogsaa med hensyn til skriftemaalet. Det var ikke hendes hensigt at fornærme katholikerne ved paa denne maade at træde frem for almenheden, men blot at imødegaa mrs. Constables forsikringer og vise, at ex-presten Chiniquy's meddelelser var sande. Intet andet end hendes pligt mod Gud havde bevæget hende til at fremtræde for almenheden paa denne maade. Det var første gang, hun optraadte for en forsamling, hvorfor hun bad om undskyldning for mulige mangler ved fremstillingsmaaden, men hun vilde uden frygt tale sandhed. Hendes foredrag skulde udelukkende dreie sig om hendes personlige erfaring vedrørende skriftemaalet. Efter nogle yderligere bemærkninger anmodedes mr. Neill om at oplæse følgende brev, som af foredragsholdersken var blevet sendt erkebiskop Vaughan:

Nr. 259 Kent street, Sidney, den 12te april 1878.

Til

Hans naade erkebiskop Vaughan!

Maatte det behage Deres naade! Jeg har i længere tid meget ønsket at fæste Deres opmærksomhed ved et yderst ubehageligt emne, som har foraarsaget mig megen smerte. Forskjellige grunde har hidtil hindret mig fra

at gjøre dette, og det er kun af den grund, at jeg finder, at gjenstanden for min klage øiensynlig fremdeles gaar ustraffet for sin opførsel, efter hvad jeg har hørt, at jeg har besluttet at vende mig til Dem, idet jeg har det sikre haab uopholdelig at faa opreisning. Omkring 1876 boede jeg i Clarence street her i byen, og da jeg dengang led af en alvorlig sygdom, fik jeg besøg af fader Sheridan fra St. Maria og ligesaa af fader Maher. Den første meddelte mig den sidste olje og nadverden, da det antoges, at jeg laa paa dødsleiet og kunde dø hvilketsomhelst øieblik. En halv time efterat fader Sheridan havde forladt mig, besøgte fader Maher mig og vilde absolut forrette samme ceremoni, hvilket jeg ikke tillod. Paa bordet stod en flaske med cognac og ved siden et bæger med lidt ricinolje til mit brug. Fader Maher ønskede lidt cognac, og min mand, som var tilstede, bad ham tage den selv. Det gjorde han, men tog ved en feiltagelse bægeret med ricinolje. Da han havde drukket det, mærkede han, at han havde taget feil, hvorfor han tog et rent glas og drak af flaskens indhold. Siden bad han min mand forlade værelset. Derpaa kom han frem til sengen under foregivende af at ville give mig den sidste olje, hvilket jeg negtede ham; han lagde da sine hænder med vold paa mig og gjorde mig høist upassende forslag. Under min kamp for at modstaa ham blev min natdragt sønderreven. Han forsikrede mig, at der ingen skade skulde tilføies mig, hvis jeg bare vilde gaa ind paa hans forfærdelige forslag (raab af aa! aa!), idet han sagde, at hvad han gjorde, var paa hellig befaling og ikke af kirken ansaaes for at være synd og saa videre af samme slags. (Bevægelse). Til slut samlede jeg alle mine kræfter og raabte paa min mand; han kom da ind, og fader Maher blev nødt til at forlade værelset. Jeg frygtede for at fortælle min mand alt, hvad der var passeret; thi jeg var sikker paa, at han da vilde lagt haand

paa fader Maher. Efter denne tildragelse erfarede jeg, at han blev suspenderet paa grund af noget andet, og at det ikke vilde tjene til noget for mig at tage noget skridt i sagen. Men da jeg i denne maaned har seet ham gaa forbi mit hus i prestedragt, saa er det klart, at han endnu staar under geistlig myndighed, hvorfor jeg har besluttet at melde ham, hvilket han saa rigelig har fortjent. Jeg vil ogsaa meddele, at da min mand viste ham ud, var han (fader Maher) aldeles beruset af den cognac, han havde drukket.

Jeg forbliver med udmerket høiagtelse Deres naades ydmyge tjenerinde.

Margaret Anna Dillon.

Mrs. Dillon redegjorde derefter i mindste detalj for brevets indhold og meddelte, at generalvikaren, Dean Sheridan, var kommet hjem til hende for at faa sagen neddysset. Han paastod, at erkebiskop Vaughan havde fældt taarer over brevet, og at han (Dean) altid havde kjendt hende som en brav kvinde. Paa et spørgsmaal svarede Dean hende: «Engang bleven prest, vedbliver altid at være prest». Men hun svarede: «Engang bleven en skurk, vedbliver han at være en skurk». Senere fik hun besøg af en prest, som spurgte hende, hvorfor hun ikke gik i kirke. Hun forklarede, at da hun havde tre børn at passe paa, kunde hun ikke gaa derhen. En anden gang saa en anden prest en protestantisk bibel tilligemed nogle andre bøger paa hendes bord og sagde til hende: «Jeg ser, at De her har nogle kjætterske bøger. De maa brænde dem op!» Hun sagde, at hun vilde ikke gjøre det, hvorpaa han svarede: «Hvis De ikke giver mig bøgerne, vil jeg ikke give Dem absolution». Hun svarede, at dette var hende aldeles ligegyldigt, hvorpaa han fjernede sig. Damen læste derefter op af «Dens' theologi», 6te bind, side 305, d. v. s. hvad der

angaar læren om skriftemaalet. Hun forsikrede, at i skriftestolen sammenlignede presterne sig med Gud, men udenom den var de kun mennesker. Hun vilde ikke gjengive det smudsige sprog, som hun havde maattet høre af presterne, og de spørgsmaal, hun havde maattet besvare under skriftemaalet. Ikke blot hun, men ogsaa hendes datter kunde omtale skriftemaalets skjændigheder. Hun havde været to gange gift, og kort efter sin første mands død sendte hun sin datter til skrifte. Presten sagde blandt andet til hendes datter, at hendes afdøde fader, som havde været protestant, var en kjætter og laa i helvede. Hun paastod, at katholske kvinder ikke burde sende sine børn til skrifte for at blive forulempede og fornærede. Hun haabede, at de vilde holde sine børn derfra; thi presterne gjorde spørgsmaal, som indeholdt alleslags smudsige ting, og som for første gang fyldte deres sind med de vederstyggeligste kjødelige tanker. Hun vilde alvorligt tilraade alle katholske mænd, at de aldrig tillod en katholsk prest at være alene med deres hustruer. Napoleon havde antaget et system, hvorved han selv bestemte de spørgsmaal, som skulde gøres hans søn under skriftemaalet. Hvis Napoleon var saa ængstelig for sin søn, hvor meget mere burde da ikke de være det, som lever i en lav samfundsstilling? Mrs. Dillon oplæste derefter uddrag af «Dens' theologi» og andre skrifter, som hun paastod, var den katholske kirkes fornemste verker, for derved yderligere at gjendrive mrs. Constable's forsikringer. Hendes, saavel som mange andres erfaringer, beviste klart, at det store antal gade-piger skrev sig fra de afskyelige spørgsmaal, de maatte svare paa i skriftestolen. (Munterhed). Ikke blot er størstedelen af disse piger katholiker; men vore hospitaler og velgjørenhedsanstalter er opfyldte af saadanne, som allerede i sin tidlige ungdom er blevne ødelagte ved skriftemaalet. (Hør! hør!). Tilsidst berørte mrs. Dillon

spørgsmaalet om alterens sakramente, idet hun forsikrede, at presterne passer godt paa at drikke vinen, Kristi blod, og give folket oblaterne, Kristi legeme. (Latter). Mrs. Dillon satte sig under bedøvende bifaldsraab. Ofte foranledigede hendes udtalelser stærke haandklap. Pastor Allen oplæste derpaa et brev, som samme aften var sendt foredragsholdersken, indeholdende et udklip af et nummer af bladet *S. M. Herald*, som udkom for fire aar siden, hvori berettedes om en prest, som blev straffet for sin opførsel mod fire unge damer under skriftemaalet.

Der vedtoges en hjertelig takkeadresse til foredragsholdersken, og ligeledes takkedes dirigenten, mr. Neill, for mødets ledelse. Velsignelsen og nationalsangen afsluttede forhandlingerne omkring kl. halv ti.

Har verden nogensinde seet en mere afskyelig handling end hin prests! Hvem bliver ikke slagen med forfærdelse ved synet af en skriftefader, som kjæmper med et døende skriftebarn og sønderriver hendes natdragt for at tilfredsstille sine usle lyster? Hvilket forfærdeligt billede oprulles ikke her ved forsynets styrelse for et kristeligt folks aasyn! En døende kvinde tvinges til at stride og kjæmpe med sin skriftefader for at holde sin ære og kyskhed ubesmittet!

Den, som vil vide mere om, hvad der tildrager sig i De forenede stater mellem skriftefædre og deres kvindelige skriftebørn, begive sig til den skønne by Malone i staten New-York. Der vil han i raadhusets arkiv finde beretningen om fader Mc. Nully, som forførte sit smukke skriftebarn miss Mc. Farlane, der boede hos ham, hendes lærer. Den unge dames ophidsede forældre anklagede ham for domstolen, der idømte ham en skadeserstatning paa 2 129 dollars, som han negtede at betale. Han sattes i fængsel, men fik rømme og reiste til Kanada, hvor biskoperne hilsende ham velkommen og gjorde ham til skriftefader for de irske piger dersteds.

Høres ikke endnu ekkoet over hele verden af de for nogle aar siden begaaede forfærdelige gjerninger i Krakaus nonnekloster i Østerrige? Trods den katholske presses overmenneskelige anstrengelser for at neddysses og benegte sandheden, er det dog blevet klart bevist, at den ulykkelige nonne Barbara Ubryk fandtes aldeles nøgen i den forfærdeligste mørke, fugtige og urenselige hule, hvori hun var bleven holdt af nonnerne, fordi hun vægrede sig ved at leve deres ukyske liv med deres skriftefader, Pankiewicz. Og har ikke hin usle prest bekræftet, hvad der lagdes ham til last, ved at ende sit liv som Judas?

Jeg traf i Montreal en nevø af nonnen Barbara Ubryk, og som befandt sig i Krakau, da hans tante opdagedes i denne forfærdelige elendighed. Han ikke alene bekræftede alt, hvad pressen havde meddelt om hans slegtnings tortur og grunden dertil, men han forlod offentlig den katholske kirke, hvis skriftestole han personlig vidste var afgrundens skoler.

Jeg besøgte Chicago for første gang 1851 paa biskop Vandeveldes befaling. Foranledningen dertil var en plan om over hele staten Illinois, saa langt som vi kunde, at sprede saa mange katolikere som muligt fra Kanada, Frankrige og Belgien, forat vi skulde kunne lægge denne skjønne stat, som da var en vildmark, under den katholske kirkes herredømme. Jeg spurgte da en prest om grunden til deres sidste pastors død. Denne prest havde ikke den ringeste grund til at bedrage mig og skjule sandheden, og det var med tydelig beklemtherte, at han fortalte følgende enkeltheder, som han forsikrede mig kun var den meget sørgelige sandhed:

«Grand-vikaren, mr. —, havde forelsket sig i den smukke og fint dannede nonne N. N., forstanderinden for klosteret i Lorette. Følgen blev, at for at skjule faldet, reiste hun, under foregivende af, at det var for sin hel-

breds skyld, til en by i vesten, hvor hun døde, straks efter at have bragt et dødfødt barn til verden.

Skjønt alt dette blev holdt saa hemmeligt som muligt, var dog saa meget kommet biskopen for øre, at han var tvungen til at undersøge prestens opførsel, som, om han blev befunden skyldig, vilde have medført hans afsættelse. Han negtede bestemt og i vrede sin skyldighed og sagde, at han var glad over undersøgelsen; thi han briskede med, at han var sikker paa at kunne bevise sin uskyldighed. Men efter modnere overveielse kom han til et andet resultat. For at spare biskopen bryderiet med undersøgelsen, tog han gift, der efter fem à seks dages lidelser befriede ham for livets gjenvordigheder. Lægerne antog, at han var død af en almindelig sygdom!!!»

Skriftemaal! Dette er nogle af dine mysterier!

Befolkningen i Detroit, Michigan, har endnu ikke glemt den elskværdige prest, som for ikke saa længe siden var modeskriftefader dersteds baade for unge og gamle katholske kvinder. Den erindrer endnu meget vel hin mørke nat, da han reiste til Belgien med en af de smukkeste skriftebørn og 4000 dollars, som han havde taget fra sin biskop, Lefebvre, for at bestride sine udgifter med. Og hvem har ikke i samme by, Detroit, endnu medfølelse med den unge doktor, hvis skønne hustru rømte med sin skriftefader for, som vi almindeligvis antager, at have mere nytte af det stadige selskab med sin aandelige og hellige (?) læge!

Mine læsere følg mig til Bourbonnais Grove, hvor hvemsomhelst kan vise eder sønnen til presten Coujreault og et af hans skønne skriftebørn.

I svage protestanter i England og Amerika, som uophørligt taler om *fred*, fred med Rom, og som holder eder ydmygt ved dets fødder, forat I skal kunne sælge eders varer til katolikkerne eller faa deres stemmer ved valgene, forstaar I ikke eders store nedværdigelse?

Svar ikke, at foranstaaende beretninger gjælder undtagelser; thi jeg kan bevise, at en saa udsigelig fornædrelse og usedelighed er det almindelige hos størstedelen af de katholske prester. Pater Hyacinthe har aabent erklæret, at niognitti af hundrede lever i synd med de kvinder, som de har ødelagt. Og ikke blot de lavere prester er for størstedelen nedsunkne i denne bundløse afgrund af hemmelig eller aabenbar skamløshed; thi biskopperne, paverne og kardinalerne er ikke bedre.

Hvem kjender ikke historien om den indtagende unge pige i Armidale i Australien, som nylig bekjendte for sine forskrækkede forældre, at hendes elsker ikke var nogen mindre end den høiærværdige biskop Mahoney! Og da den fortørnede fader stevnede ham for skadeserstatning, er det alment bekjendt, at han erholdt 350 p. st. af pavens biskop paa den betingelse, at han skulde udvandre med sin familie til San Francisco, hvor det store feiltrin kunde skjules! Men, ulykkeligvis for den skyldige biskop-skriftefader, fødte pigen en liden biskop, inden hun reiste.

Kommer Australiens folk til nogensinde at glemme historien om fader Nihil, som dømtes til tre aars fængselsstraf for sedelighedsforbrydelse med en af sine konfirmander?

Dette bringer mig til at erindre fader Cahills beklagelige endeligt i Ny-England. For ikke saa længe siden afskar denne mand halsen paa sig for at unddrage sig retslig undersøgelse i anledning af den skjønne pige, som han havde forført efter skriftemaalet. Hvem har ikke hørt om stor-vikaren i Boston, som for tre aar siden tog gift for at unddrage sig den dom, som den følgende dag skulde fældes over ham af høiesteret for forbrydelse mod et af sine skjønne skriftebørn?

Blev ikke hele Frankrige slaaet af forfærdelse og forvirring over de erklæringer, som afgaves af den ædle

frøken Katharine Cadière og hendes talrige unge veninder mod deres skriftefader, jesuiten John B. Girard? Enkelthederne i denne sag mellem den hellige(?) skriftefader og hans medhjælpere og deres skønne skriftebørn er saadanne, at ingen kristens pen kan nedskrive dem, og ingen kristelig læser vilde ønske, at de lagdes for hans øine.

Hvis ikke dette kapitel allerede var tilstrækkelig langt, vilde jeg omtale, hvorledes fader Achazius, superior for et nonnekloster i Duren, Frankrige, pleiede at hellige de unge og gamle kvinder, som skriftede for ham. Antallet af hans ofre var saa stort, at Napoleon ansaa det for sin pligt at tage sig af den skandaløse affære.

Maaden, hvorpaa denne hellige (?) skriftefader gik frem mod disse ædle damer, baade gifte og ugifte, samt nonnerne i departementet Aix-la-Chapelle, aabenbarede af en ung nonne, der havde undsluppet prestens snarer og giftet sig med en høiere officer i den keiserlige franske armé. Hendes mand ansaa det for sin pligt at rette Napoleons opmærksomhed paa disse presters opførsel under skriftemaalet. Men undersøgelserne, som lededes af statsraaden Le Clerq og professor Gall, blotstillede saa mange andre prester og saa mange damer af den høieste selskabskreds, at keiseren blev aldeles nedslaaet og frygtede for, at offentliggjørelsen herom for hele Frankrige vilde foranledige folket til paany at anrette lignende forfærdelige blodbad, som i aarene 1792 og 1793, da tredive tusen prester, munke og nonner uden barmhjertighed blev dræbte, fordi de ansaaes for at være den offentlige friheds og sedeligheds uforsonligste fiender. Paa den tid havde den ærgjerrige mand ogsaa behov for presterne til at smede de lænker, som for lang tid skulde binde det franske folk sikkert til hans stridsvogn.

Aldeles uventet befalede han undersøgelsesdomstolen at afslutte undersøgelserne, under foregivende af, at deraf

afhang saa mange agtede familiers ære og anseelse, hvis gifte og ugifte kvindelige medlemmer var forførte af sine skriftefædre. Forsigtigheden og skamfølelsen tvang ham til ikke at løfte mere af det mørke forhæng, bag hvilket skriftefædrene havde skjult sin fordømmelige virksomhed med sine smukke skriftebørn. Han ansaa det for tilstrækkeligt at indespærre fader Achazius og de øvrige prester i fængsel paa livstid.

Hvis vi vender vore øine fra de lavere preste-skriftefædre og betragter de uhyrer, som den katholske kirke har tilbedt som Jesu Kristi stedfortrædere — de suveræne paver —, vil vi finde, at deres nedrigheder, uterligheder, skandaler og forbrydelser langt overgaar alt, hvad det lavere presteskab har bedrevet bag skriftestolens skidne forhæng.

Beretter ikke kardinal Baronius selv, at verden aldrig har seet noget, som kan sammenlignes med de smudsigheder og unævnelige uterligheder, som har forekommet hos en stor del paver?

Omtaler ikke den katholske kirkes historie den berygtede romerske skjøge Marozia, der aabenlyst levede i konkubinat med pave Sergius III, som hun ophøjede paa den saakaldte St. Petri stol? Havde hun ikke ogsaa med denne pave en søn, som hun ligeledes gjorde til pave efter hans hellige (?) faders, pave Sergius' død?

Satte ikke denne Marozia og hendes søster Theodora siden en anden af sine elskere paa pavestolen under navn af Anastasius III, som snart efterfulgtes af Johannes X? Og er det ikke en almindelig kjendt sag, at da paven havde mistet Marozias tillid, blev han paa hendes befaling kvalt? Er det ikke ogsaa almindelig bekjendt, at hans efterfølger, Leo VI, blev taget afdage af hende, fordi han havde skjænket sit hjerte til en anden kvinde, som var endnu dybere sunken?

Sønnen, som Marozia havde med paven Sergius, blev ved moderens indflydelse valgt til pave under navn af

Johannes XI, inden han endnu havde opnaaet seksten-aars alderen! Men efter at have havt en strid med nogle af sin moders fiender, blev han pisket og kastet i fængsel, hvor han blev forgiftet og døde.

Aar 936 lykkedes det skjøgen Marozias sønnesøn efter flere blodige kampe med sine modstandere at bestige pavestolen under navn af Johannes XII; men hans uterligheder og skandaler blev saa uudholdelige, at den berømte og lærde katholske biskop i Cremorne, Luitprand, siger om ham: «Ingen hæderlig kvinde vovede at vise sig udenfor hans hus; thi paven Johannes havde ingen agtelse, hverken for ugifte eller gifte kvinder eller enker; de var sikre paa at blive skjændede af ham, til og med paa de hellige apostler Peters og Paulus' grave».

Denne Johannes XII blev til slut øieblikkelig dræbt af en mand, som overraskede ham in flagranti med hans hustru.

Det er et kjendt faktum, at pave Bonifacius VII havde fængslet og forgiftet Johannes XIV, og da han snart efter døde, drog folket i Rom hans nøgne legeme gjennem gaderne og lod det tilsidst forfærdelig lemlæstet blive liggende for at opædes af hunde, hvorfra det dog reddedes af nogle prester, som begravede ham i hemmelighed.

Studér historien om det berømte koncil i Constanx, som sammenkaldtes for at gjøre en ende paa det daværende store schisma og besøgte af tre paver, undertiden fire, som ved enhver leilighed pleiede at forbande hverandre og give sine medbeilere navn af antikrist, dæmoner, horkarle, sodomiter, mordere og fiender saavel af Gud som mennesker.

Da enhver af dem ifølge sidste vaticankoncil var ufeilbar pave, saa er vi jo tvungne til at tro, at de var sandfærdige i sine artigheder mod hverandre.

En af disse hellige (?) paver, Johannes XXIII, som

indfandt sig for koncilet for at gjøre rede for sin opførsel, overbevistes af syvogtredive vidner, hvoraf de fleste var biskoper og prester, at være skyldig i utugt, egteskabsbrud, blodskam, sodomi, handel med kirkelige embeder, tyveri og mord. Det bevistes ogsaa med en mængde vidner, at han havde forført og voldtaget tre hundrede nonner. Hans egen sekretær, Niem, bevidnede, at han i Boulogne holdt et barem, hvoraf ikke mindre end to hundrede piger var blevet offer for hans ukyskhed.

Og hvad kan vi ikke sige om Alexander VI? Dette uhyre, som aabenlyst levede i utilladeligt forhold til sine to søstre og sin egen datter Lucretia, med hvem han havde et barn!

Men jeg stanser, — jeg skammer mig ved at være nødt til at omtale saadanne ting. Jeg vilde aldrig have nævnt dem, hvis det ikke havde været nødvendigt, ikke alene for at gjøre en ende paa de katholske presters haan og bedrageri, men ogsaa for at minde protestanterne i England og De forenede stater om grunden til, at deres heltmodige forfædre har gjort saa store selvopofrelser, kjæmpet i saa mange kampe, udgydt sit ædleste blod og endog gaaet i døden kun for at bryde de lænker, som bandt dem ved de romerske pavers og de katholske presters fødder.

Maatte mine læsere ikke lade sig bedrage til at tro, at paverne i Rom er meget bedre i vore dage end i niende, tiende, ellefte og tolvte aarhundrede! De er ubetinget de samme. Uligheden bestaar kun deri, at de nu er omhyggeligere i at skjule sine hemmelige synder; thi de ved vel, at nutidens folk, som er mere oplyste ved bibelens lys, ikke vilde taale saadanne ugjerninger, som aabent bedreves af deres forgjængere; saadanne forbrydelser som en Alexander VI's, Stephans, de forskjellige paver Johannes' m. fl.s, vilde, hvis de blev kjendte, meget snart føre sine udøvere i Tiberen.

Men reis til Italien og Rom! Der kan katholikerne let vise eder to smukke døtre af den sidst afdøde pave, Pius IX, med to af hans elskerinder. De kan ogsaa let sige eder navnet paa fem andre saadanne, hvoraf tre nonner, som han havde i den tid, da han var prest og biskop; nogle af dem lever endnu.

Spørg dem, som muligens kjender til pave Gregorius XVI, Pius IX's forgjænger, og efterat de har omtalt alle hans kjærlighedshistorier og eventyr, hvoraf et med hustruen til hans barber, vil de kanske tilføie, at han var en af de største drankere i Italien!

Hvem har ikke hørt om kardinal Antonellis uægte søn med grevinde Lambertini? Har ikke den proces, som den store kardinalsekretærs søn anlagde, opfyldt Italien og hele den katholske verden med væmmelse?

Dog, ingen bør forbauses over, at de romerske prester, biskoper og paver er sunkne ned i denne infamiens bundløse afrund, hvis vi kommer ihu, at de ikke er andet end Bacchus' og Jupiters presters efterfølgere. Thi de har ikke blot arvet deres magt og herredømme, men de har til og med beholdt deres klædedragt og kapperne paa sine skuldre og kutterne paa sine hoveder. Ved den ugudelige lov om cølibat er de katholske prester forbudt at gifte sig; samme lov gjaldt ogsaa, som man ved, for Bacchi prester, som levede ugifte. Men ligesom pavens prester havde ogsaa Bacchus' prester opfundet privatskriftemaalet for at trøste sig under cølibatstandens afholdenhed. Gjennem skriftemaalets hemmelige betroelser kjendte de gamle afgudsprester — ligesaa godt som de nyopfundne oblatguders —, hvem der var stærke eller svage blandt deres smukke skriftebørn, og under sløret af «de hellige mysterier» vidste de, til hvem de under den natlige feiring af deres djævelske mysterier skulde henvende sig for at gjøre deres cølibated til et let aag.

De, som vil have mere kundskab herom, kan læse

Juvenals, Propertius' og Tibellius' digte. De kan gennemlæse alle de gamle romerske historieskriveres bøger, og de vil finde fuldstændig lighed mellem pavens og Bacchi prester med hensyn til cølibateden, skriftemaalets hemmeligheder, festligholdelsen af de saakaldte «hellige mysterier» og de to religionssystemers udsigelige moralske fordærvelse. Naar man læser Juvenals poemer, kommer man uvilkaarlig til at tro, at man har for sig Dens', Liguoris, Debreyne og Kenricks bøger.

Men lad os bede og haabe, at den dag snart maa komme, da Gud i naade vil se ned paa vor døende verden; da vil oblatgudernes prester med deres cølibatgjøgl, deres sjælefordærvende skriftemaal og deres afguder blive feiet bort.

Paa den dag vil Babylon — det store Babylon — falde og himlen og jorden fryde sig.

Thi folkene vil ikke mere gaa for at slukke sin tørst af de urene kilder, som syndige mennesker har gravet for dem. Men de vil gaa og to sine klæder i Lammets blod. Og Lammets vil rense dem ved sit blod og frigjøre dem ved sit ord. Amen!

Kapitel XII.

Til at tages under overveielse af lovgivere, egtemænd og forældre. — Nogle af de ting, hvorom de katholske prester maa spørge sine skriftebørn.

Dens kræver, at skriftefaderen skal spørge om følgende:

1) «Peccant uxores, quæ susceptum viri semen ejiciunt, vel ejicere conantur». (Dens, bd. VII, s. 147).

2) «Peccant conjuges mortaliter, si, copula incepta, cohibeant seminationem».

3) «Si vir jam seminaverit, dubium fit an femina lethaliter peccet, si se retrahat a seminando; aut peccat lethaliter vir non expectando seminationem uxoris» (s. 153).

4) «Peccant conjuges inter se circa actum conjugalem? Debet servari modus, sive situs; imo ut non servetur debitum vas, sed copula habeatur in vase præpostero, aliquoque non naturali. Si fiat accedendo a postero, a latere, stando, sedendo, vel si vir sit succumbus» (s. 166).

5) «Impotentia est incapacitas perficiendi copulam carnalem perfectam cum seminatione viri in vase debito seu, de se, aptam generationi. Vel ut si mulier sit nimis arcta respectu unius viri, non respectu alterius» (s. 273).

6) «Notatur quod pollutio in mulieribus possit perfici ita, ut semen earum non effluat extra membrum genitale.

Indicium istius allegat Billuart, si scilicet mulier sentiat seminis resolutionem cum magno voluptatis sensu, qua completa, passio satiatur» (bd. IV, s. 168).

7) «Uxor se accusans in confessione, quod negaverit debitum, interrogatur, an ex pleno rigore juris sui id petiverit» (bd. VII, s. 168).

8) «Confessor poenitentem, qui confitetur se peccasse cum sacerdote, vel sollicitatam ab eo ad turpia, potest interrogare utrum ille sacerdos sit ejus confessarius, an in confessione sollicitaverit» (bd. VI, s. 294).

I fjerde, femte og syvende bind hos Dens forekommer der ogsaa mange andre ting, hvorom jeg ikke skal udtale mig, som han vil, at skriftefaderen noie skal udforske skriftebørnene om. Jeg gaar forbi dem.

Vi kommer til Liquori. Denne saakaldte hellige forfatter er i sine spørgsmaal ikke mindre afskrækkende og ukysk end Dens. Men jeg vil blot anføre to spørgsmaal, som denne pavelige aandelige læge ikke turde undlade at rette til sine aandeligt syge:

1) «Quærat an sit semper mortale, si vir immitat pudenda in os uxoris?

Verius affirmo quia, in hoc actu ob calorem oris, adest proximum periculum pollutionis, et videtur nova species luxuriæ contra naturam, dicta irruminatio».

2) «Eodem modo Sanchez damnat virum de mortali qui, in actu copulæ, immitteret digitum in vas præposterum uxoris; quia, ut ait, in hoc actu adest affectus ad Sodomiam» (Liquori, bd. VI, s. 935).

Den berømte Burchard, biskop i Worms, har sammenfattet de spørgsmaal, som skriftefaderen skal gjøre skriftebørnene af begge kjøn. Denne bog var i mange aarhundreder rettesnoren for den katholske prest. Skjønt originaludgaven nu for tiden er meget vanskelig at faa fat paa, er dog ikke indholdet gaaet tabt; thi Dens, Liquori, Debreyne m. m. fl. har flittig benyttet sig af det og citeret disse urene spørgsmaal for at studeres af vore dages skriftefædre og af dem benyttes i skriftestolen. Men jeg vil her blot anføre nogle faa spørgsmaal, som af presten bør rettes til unge mænd:

1) «Fecisti solus tecum fornicationem ut quidam facere solent; ita dico ut ipse tuum membrum virile in manum tuam acciperes, et sic duceres præputium tuum, et manu propria commoveres, ut sic, per illam delectationem semen projiceret?»

2) «Fornicationem fecisti cum masculo intra coxas; ita dico ut tuum virile membrum intra coxas alterius mitteres, et sic agitando semen funderes?»

3) «Fecisti fornicationem, ut quidam facere solent, ut tuum virile membrum in lignum perforatum, aut aliquid hujus modi mitteres et, sic, per illam commotionem et delectationem semen projiceret?»

4) «Fecisti fornicationem contra naturam, id est, cum masculis vel animalibus coire, id est cum equo, cum vacca, vel asina, vel aliquo animali?» (bd. I, s. 136).

Blandt de spørgsmaal, som vi læser i ovennævnte haandbog af den høiærværdige biskop Burchard i Worms, findes ogsaa følgende:

1) «Fecisti quod quædam mulieres solent, quoddam molimen aut machinamentum in modum virilis membris ad membranam tuæ voluptatis et illud loco verendorum tuorum aut alterius cum aliquibus ligaturis, ut fornicationem faceres cum aliis mulieribus, vel alia eodem instrumento, sive alia tecum?»

2) «Fecisti quod quædam mulieres facere solent, ut jam supra dicto molimine, vel alio aliquo machinamento, tu ipsa in te solam feceres fornicationem?»

3) «Fecisti quod quædam mulieres facere solent, quando libidinem se vexantem extinguere volunt, quæ se conjungunt quasi coire debeant ut possint, et conjungunt invicem puerperia sua, et sic, fricando pruritum illarum extinguere desiderant?»

4) «Fecisti quod quædam mulieres facere solent, ut succumberes aliquo jumento et illud jumentum ad coitum qualicunque posses ingenio, ut sic coiret tecum?»

Den berømte Debreyne har skrevet et stort verk, som indeholder de utroligste, mest ukyske enkeltheder. Af denne bog skal den unge skriftefader lære den kunst grundigt at udspørge sine skriftebørn. Bogens titel lyder saaledes: «Moechialogi eller afhandling over alle synder mod det sjette og niende bud, saavel som over alle spørgsmaal vedrørende det egteskabelige liv, som kan henføres did».

Dette verk har vundet stort bifald inden den katolske kirke og studeres meget flittigt. Jeg kan ikke tænke mig, at verden nogensinde har seet noget, som kan sammenlignes med denne bog og dens uanstændige, skamløse enkeltheder.

Jeg vil blot anføre to af alle de spørgsmaal, som

skriftefaderen efter forfatterens mening bør gjøre sine skriftebørn.

Han skal spørge den unge mand (s. 95):

«Ad cognoscendum an usque ad pollutionem se tetigerint, quando tempore et quo fine se tetigerint; an tunc quosdam motus in corpore experti fuerint, et per quantum temporis spatium; an cessantibus tactibus, nihil insolitum et turpe accideret; an non longe majorem in corpore voluptatem perceperint in fine tactuum quam in eorum principio; an tum in fine quando magnam delectationem carnalem sensuerint, omnes motus corporis cessaverint; an non madefacti fuerint?» etc. etc.

Den unge pige skal spørges:

«Quæ sese tetigisse fatentur, an non aliquem pruritum extinguere tentaverint et utrum pruritus ille cessaverit cum magnam senserint voluptatem; an tunc, ipsimet tactus cessaverint?» etc. etc.

Den høiærværdige biskop Kenrick fra Boston i De forenede stater har ogsaa forfattet en bog til undervisning for skriftefædre. Blandt de emner, hvorom han vil, at skriftebørnene skal spørges, udvælger jeg kun følgende:

«Uxor, quæ in usu matrimonii se vertit, ut non recipiat semen, vel statim post illud acceptum surgit ut expellatur, lethaliter peccat; sed opus non est ut diu resupina jaceat, quum matrix brevi semen attrahat et mox arctissime claudatur» (bd. III, s. 317).

«Puellæ patienti licet se vertere et conari ut non recipiat semen, quod injurea ei immittitur; sed exceptum non licet expellere, quia jam possessionem pacificam habet, et haud absque injuria naturæ ejiceretur» (bd. III, s. 317).

«Conjures senes plerumque coeunt absque culpa, licet contingat semen extra vas effundi; id enim per accidens fit ex infirmitate naturæ. Quod si vires adeo sunt fractæ ut nulla sit seminandi intra vas spes, jam nequeunt jure conjugii uti» (bd. III, s. 317).

Tillæg.

I den nylig udgivne, af forfatteren autoriserede tyske oversættelse af dette arbejde, meddeles en del oplysninger, som kompletterer de om forfatteren tidligere givne biografiske notiser og tillige giver en anelse om, hvorledes enkelte katolikere i Tyskland betragter skriftemaalet, og hvad dermed staar i forbindelse. Vi leverer her et uddrag af disse:

«Chiniquy's bog *«Presten, kvinden og skriftemaalet»* er allerede spredt i 200 000 eksemplarer og oversat paa mange sprog. I England er nylig udkommet et nyt oplag, paatrykt det 200de tusen.

Det kan ikke betviles, at denne indgaaende og grundige belysning af skriftemaalet i vide kredse i Tyskland vil vække en berettiget opsig.

Charles Chiniquy er født 1809 i Kamouraska i Kanada og fik sin klassiske og katolsk-theologiske uddannelse ved universitetet i Nicholet i aarene 1822—33. Sidstnævnte aar blev han presteviet og udnævnt til vicepastor i St. Charles. 1834 forflyttedes han i samme egenskab af biskopen i Quebec til Rock-Quebec. I det der-værende marinehospital studerede han under den protestantiske læge Douglas' veiledning de forfærdelige virkninger, som brændevinsdrikningen har paa legeme og

sjæl; som følge heraf afgiver han høitideligt det løfte aldrig mere at ville nyde nogensomhelst spirituøse drikke. *Mod hans vilje* forflytter biskopen ham 1838 til sogneprest i Beaufort, en af Quebecs forstæder. Denne bydels befolkning var meget hengiven til drukkenskab, hvilket foranledigede Chiniquy til at begynde med sine afholdsprædikener. Biskopen og samtlige omkringboende katholske geistlige saa paa dette med meget ublide øine, da arbeidet for totalafhold var udgaaet fra den kjætterske eller protestantiske side, og det gik saa vidt, at Chiniquy beskyldtes for at være en hemmelig protestant. Men — snart er alle brænderier forsvundne fra Beaufort, og i stedet grundes skoler, som tidligere savnedes.

Hele Kanada slutter sig til afholdsbevægelsen, og inden kort tid har 200 000 personer aflagt løfte om totalafhold. Chiniquy's fortjenester herfor erkjendes offentlig, til og med af paven, som sender ham et guld kors og giver ham titel af Kanadas afholdsapostel. I Beaufort reises et smukt monument til minde om hans virksomhed, og parlamentet i Kanada belønner ham med 500 p. st. (9 000 kroner) og sender ham en takkeskrivelse; mange byer lader præge medaljer, som foræres ham, o. s. v. 1842 udnævnes Chiniquy til sogneprest i Kamouraska, hans fødested, hvor han forbliver til 1846, hvorefter han — efter et kort ophold i klosteret i Longueuil — ganske vier sig til afholdssagens fremme.

De katholske biskoper inden De forenede stater har imidlertid besluttet sig til at grunde et katholsk rige ved Mississippifloden for lidt efter lidt at lægge den store republik for pavens fødder, og søger i dette øiemed at lede derhen alle katholske udvandrere fra Kanada, Belgien, Frankrige m. fl. Af biskop Vanderveld i Chicago opfordres Chiniquy i 1850 til at stille sig i spidsen for foretagendet, og han samtykker. Det følgende aar fører han den første skare, 500 personer, til dette nye hjem,

som han giver navnet St. Anna. Kolonien blomstrer hurtigt op, trods alle vanskeligheder, som gjøres af den nyudnævnte biskop af Chicago, O'Reagan, en irlænder, som er høist fiendtligsindet mod foretagendet. Da han ikke har held med sine bestræbelser for at tilintetgjøre den nye koloni, befaler han til slut Chiniquy at forlade sin menighed og udnævner ham til sogneprest i Kohakia. Men menigheden vægrer sig ved at miste sin afholdte prest og gjør den ihærdigste modstand mod biskopens befaling.

For sin modstand bliver Chiniquy banlyst; tre drukne prester opslaar en dag paa kirkedøren i St. Anna aktstykket herom. Men man kommer underveir med, at det er forfalsket; O'Reagan har ikke selv skrevet underskriften, men denne er paa biskopens befaling skreven af en tolvaars gut.

Nu forsøges med opdigtede beskyldninger, paa grund af hvilke Chiniquy forfølges og tilsidst fængsles. Presten Le Belle anklager ham for i skriftestolen at have gjort hans søster usedelige forslag.

Ikke mindre end tre advokater optræder for at forsvare Chiniquy, deriblandt ogsaa Abraham Lincoln, senere De forenede staters præsident. Chiniquy's sag syntes meget fortvilet, og Lincoln tviler i begyndelsen, om det kan lykkes at rense ham for denne beskyldning. Endelig opdages, at en vis Philomene Moffat, nu fru Schwartz, som endnu lever og bor i Chicago, Milwaukee Avenue Nr. 482, er medvider om komplottet, og hun forraader de sammensvornes plan.

Chiniquy bliver frikjendt.

For biskopen staar der nu kun tilbage den udvei at afsætte Chiniquy fra preste-embedet, efterat han dog først har søgt at faa ham til at afgive det løfte ikke at prædike mere. Men Chiniquy vægrer sig ved at afgive et saadant løfte. Da erklærer biskopen ham (1858) for afsat fra sit presteembede.

I bevidstheden om sin uskyldighed fremlægger nu Chiniquy for kolonien en beretning om alt, hvad der er passeret, hvilket har til følge, at samtlige medlemmer tilkjendegiver som sin beslutning at ville udtræde af den katholske kirke og vælger enstemmig Chiniquy til prest i St. Anna.

Endnu gjøres et sidste forsøg for at formaa menigheden til at give slip paa Chiniquy, og den 3die august 1858 ankommer biskop Smith fra Chicago til St. Anna, fulgt af en hel skare prester, for at søge at omstemme kolonisterne; men det gaar aldeles uheldigt, og biskopen har kun Chiniquy's personlige beskyttelse at takke for, at han kan komme levende tilbage til Chicago.

Den kirkelige bevægelse, som da udgik fra St. Anna, har endnu ikke lagt sig. Ret som det er, udtræder nye masser af den katholske kirkes skjød, deriblandt 25 katholske prester og 50 unge ordets forkyndere, alle født katolikker. Hertil har meget bidraget denne af Chiniquy udgivne bog, «Presten, kvinden og skriftemaalet», samt et andet større arbejde af ham, «Femti aar i den romerske kirke», som i Amerika allerede har oplevet tolv store oplag. I dette verk forklares mordet paa Abraham Lincoln af skuespilleren Booth, som var et af jesuiternes værktøi, og som stilles ved siden af Ravallac, Henrik IV's morder.

Chiniquy har fra katolikernes side været udsat for 30 attentater. Man har skudt paa ham paa prædikestolen; i Quebec blev han engang omringet af 50 med dolke bevæbnede sammensvorne, som truede med hvert øieblik at støde ham ned; kun som ved et under blev han reddet. Men der behøvedes tusen mand til hans beskyttelse, og det lykkes kun de sammensvorne at tilføie ham et dolkestik. Tyve gange er han bleven overfalden med stenkast; en gang saaredes han saa haardt, at han i tre uger svævede mellem liv og død. I Montreal og

Halifax slog den ophidsede pøbel ind vinduerne og angreb Chiniquy og hans venner; to af dem døde, efter hvad han selv berettede, af de tilføiede saar.

Toogtredive gange er han paa grund af falske anklager bleven indstævnt for domstolen og som en almindelig forbryder lange tider holdt i varetægt; men Guds haand var sterkere end menneskenes. Den 30te juli forrige aar (1888) døde han i sit 80de aar ved god helbred.

*Chiniquy levede den
31te Aug. 1893.*

Hvad den romerske kirke mener med samvittighedsfrihed.

(Vidneprov af en katolsk biskop).

Bladet *Kankakee Times* offentliggjør følgende meddelelse fra en praktiserende jurist i Illinois. Skjønt deri ikke indeholdes noget nyt for dem, som har studeret denne sag, kan dog de her givne oplysninger muligens overbevise saadanne protestanter om deres store feiltagelse, som betragter den romerske kirke som en uskyldig institution, der ikke gaar nogen for nær. *Det pavelige hierarkis grundsætninger forbliver uforandrede. Den pavelige tiaras bærere vilde være ligesaa beredvillige til at afsætte de nuværende verdslige herskere, kun fordi de er kjætttere, som deres forgjængere, der for 600 aar siden af den grund afsatte grev Raymond af Toulouse og berøvede ham hans eiendom.* Religiøs frihed saavel hades som frygtes af denne kirke, der vedblivende gjør krav paa retten til at gennemføre sine aandelige befalinger ved hjælp af den verdslige magt.

«I et af Deres sidste numere meddelte De Deres læsere, at pastor Chiniquy havde vundet den lange og

frygtelige proces, som den romerske biskop havde anlagt mod ham i det øiemed at berøve baade ham og hans menighed besiddelsesretten til deres kirkelige eiendom og at fordrive dem derfra. Men De har endnu ikke meddelt Deres læsere nogen enkeltheder angaaende de overraskende afsløringer, som biskopen maatte gjøre for domstolen med hensyn til de endnu i kraft værende love i den romerske kirke mod dem, som den kalder kjætttere. Intet er imidlertid vigtigere for dem end nøie at kjende, hvilke disse love er og deres beskaffenhed.

Da jeg var tilstede, dengang den romerske biskop Foley fra Chicago blev paalagt at oplæse disse love paa latin og oversætte dem paa engelsk, har jeg beholdt en korrekt afskrift af dem og sender Dem herved samme med anmodning om dens offentliggjørelse.

Pastor Chiniquy fremlagde for biskopen Thomas af Aquino's og St. Liquori's verker og anholdt om, at biskopen under sin presteed skulde sige, om disse theologiske forfattere regnedes som den katholske kirkes mest anseede i hele verden eller ikke. Efterat biskopen længe og alvorligt havde modsat sig denne begjæring, men domstolen havde udtalt sig for, at han var forpligtet til at svare paa den, erkjendte han, at disse verker regnes blandt de allerhøieste autoriteter og ved alle den romerske kirkes seminarier og universiteter ansees som mønsterverker (*standard works*).

Derpaa anmodedes biskopen om at forklare lovene og grundprinciperne efter St. Thomas og Liquori vedrørende forholdet overfor kjættterne, at oplæse dem paa latin og oversætte dem paa engelsk:

1) «Den banlyste berøves alt samfund med sine troesforvandre, saa at de, hvis han ikke tolereres, ikke faar have nogensomhelst forbindelse med ham, overensstemmende med ordlyden i følgende sted: «Det forbydes

at kysse ham, bede sammen med ham eller at have noget-somhelst at bestille med ham (*Liquori*, bd. IX, s. 162).

2) Ihvorvel de ikke fortjener det, skal kjættene dog taaes saa længe, til de muligens ved den anden formaning kan bringes tilbage til kirkens tro. Men de, som efter den anden formaning haardnakket fremturer i sin vildfarelse, maa ikke alene banlyses, men overlades til den verdslige magt for at udryddes.

3) Skjønt de kjættene, som angrer, altid maa tages til naade igjen, for at gjøre bod saa ofte, som de falder, bør de dog ikke som en følge deraf altid tillades at nyde dette livs velgjerninger. Hvis de atter falder, bør de tillades at gjøre bod, — — — men dødsdommen over dem bør ikke ophæves (*St. Thomas*, bd. IV, s. 94).

4) Hvis et menneske bliver banlyst som en følge af sit frafald, saa følger naturligen af denne handling, at alle de, som muligens er hans undergivne, og som ved sin troskabsed er forpligtede til lydighed mod ham, derved er løste fra sin ed» (*St. Thomas*, bd. IV, s. 94).

Det næste dokument, tilhørende den romerske kirke, som fremlagdes for domstolen, var Laterankoncillets akt-stykke fra aar 1215:

«Vi fordømmer og belægger med kirkens ban ethvert kjætteri, som opstaar mod den hellige orthodoxe og katholske kirkes tro, og forbander alle kjættene, af hvad navn de end maa være; thi skjönt deres ansigter er forskellige, er de dog sammenbundne med deres haler. De, som forbandes, skal overleveres til den verdslige magt for at lide deres fortjente straf. Er de lægmænd, skal deres eiendom erklæres forbrudt. Presterne skal afsættes fra sine embeder og deres eiendom tilfalde den kirke, som de tilhørte. Verdslige magter af enhver rang og grad skal advares, formanens og, hvis fornødiges, tvinges ved aandelig censur til at sværge paa, at de vil gjøre sit yderste for at forsvare troen og for at udrydde alle

af kirken betegnede kjættene, som befinder sig inden dens omraade. Og hvis nogen overtager en herskermyndighed, det være sig geistlig eller verdslig, skal han forpligtes til at handle overensstemmende med dette aktstykke. Hvis nogen verdslig hersker, efterat han af kirken dertil er bleven formanet og opfordret, skulde forsømme at rense sit omraade for den kjætterske fordærvelse, skal provinsens metropolitan og erkebiskoper banlyse ham. Skulde han vedblive et helt aar at modsætte sig kirkens bud, skal paven derom underrettes, som da erklærer hans undersaatte løste fra deres lydighedspligt, og hans omraade skal skjænkes katholikerne, som skal tage det i besiddelse paa den betingelse, at de udrydder kjætterne og gjenindfører den rette tro inden dette omraade.

Katholiker, som tager korset for at udrydde kjætterne, skal nyde samme gunst og beskyttes ved de samme privilegier, som de nyder, der drager ud til hjælp for Det hellige land. Vi dekreterer videre, at alle de, som har nogen forbindelse med kjættene, og især saadanne, som tager dem til sig, forsvarer eller opmuntrer dem, skal banlyses. En saadan skal ikke være valgbar til noget offentligt embede og kan ikke tillades at optræde som vidne. Han har hverken myndighed til ved noget testamente at raade over sin eiendom eller til at kunne komme i besiddelse af nogen arv. Han har ikke ret til at føre nogen slags klage mod nogen anden, hvem det end er; men enhver kan føre klage mod ham. Er han dommer, har hans dom ingen gyldighed, da ingen sag kan undergives hans afgjørelse. Er han advokat tillades han ikke at føre nogens sag. Er han retslærd, saa skal ingen dokumenter, som han opsætter, have nogen gyldighed, men skal forbandes tilligemed ophavsmanden.

Den romersk-katholske biskop bekræftede med ed, at disse love aldrig var tagne tilbage, men naturligvis

fremdeles var gjældende som hans kirkes love^{*)}. Han maatte ogsaa beedige, at han under straf af evig forømmelse var forpligtet til hvert aar at sige for Guds aasyn og læse i sin daglige bønnebog, at «Gud selv havde inspireret» St. Thomas, hvad han skulde skrive angaaende maaden, hvorpaa kjætteerne skulde behandles af de romersk-katholske bekjendere.

Jeg skal afholde mig fra enhver kommentar over disse overraskende afsløringer af denne høie romersk-katholske autoritet. Men jeg mener, at det er enhver medborgers pligt at vide, hvad romersk-katholske biskoper og prester forstaar med samvittighedsfrihed. De romersk-katholske har ogsaa ligesaa megen ret dertil som protestanterne, saa de kan faa kundskab om, hvorledes deres kirkes lære om samvittighedsfrihed er beskaffen, og at høre den nøiagtige sandhed, som kommer fra en saa høit anseet forfatter, saa at der ikke findes rum for nogen somhelst tvil.

Stephen Moore,
praktiserende jurist».

Den tyske forlægger meddeler endvidere, at han besluttede sig til at udgive denne bog paa grund af en artikel, som stod at læse i bladet «Kirchliche Korrespondenz», nr. 47 for 1888, som lyder:

^{*)} Dette gjælder endnu i fuldt omfang. *Kunde* paven og jesuiterne gjøre, som de *vilde*, saa skulde imorgen dag alle ovennævnte bestemmelser, inkquisitionen og baalet medregnet, atter træde i kraft. Sandheden heraf er udtrykkelig bekræftet af den romerske biskop Hefe von Rottenburg.

Anm. af den tyske oversætter.

En badensisk katholiks tanker om jesuitmissionen og sin kirkes andagtsmidler.

«Der høres almindelig klage i hele landet over, hvor forfærdelig ligegyldige de katholske embedsmænd er i udøvelsen af sin religions pligter, og hvor lidet alvor det er med opfyldelsen af deres kirkelige pligter, og ingen bør forundre sig derover, da den anskuelse har rodfæstet sig inden embedskredse, at haabet om hurtigere befordring i statens tjeneste maa opgives, hvis man aabent og helt retter sig efter sine religiøse behov».

Paa denne klage svarer en badensisk katolik i bladet «Bad. Landeszeitung», idet han med en aabenhed, som fortjener anerkjendelse, aabenbarer, hvad der har gjort de dannede katoliker «saa forfærdelig ligegyldige». Han siger blandt andet: «Betræffende jesuitmissionerne, saa har hr. pastor Hansjakob specielt fremholdt, at jesuitpateren Roh efter revolutionen 1849 stadig prædikede om religion, fred og ydmyghed. Ja, hvis de herrer patere vilde indskrænke sin virksomhed til disse tre grundpiller for samfundsordenen, skulde vi hilse det som høist velkomment, hvis vi kunde antage, at presterne alle steder eier tilstrækkelig begavelse og kald for en saadan prædiken. Af egen erfaring kan vi bevidne, at en jesuitpater paa vort sted prædikede saa fortræffeligt over dette emne, at katoliker, protestanter og til og med jøder med andagt lyttede til hans ord. Ikke et eneste stødende ord kom over hans læber; tilfredsstillede og opbyggede forlod tilhørerne kirken. Hans foredrag henrev baade min hustru og mig — vi var begge strenge katoliker — saa meget, at vi bestemte os til at aflægge vort paaskeskrifte for ham. Men da fik vi erfare, hvilken betydelig forskjel der er paa prædikestolen og skriftestolen. Denne fredens engel paa prædikestolen var nu forvandlet til et rigtigt uhyre i prestedragt. Mænd og gamle kvinder fik straks

absolution. Men da turen kom til min unge, smukke hustru, og hun vilde aflægge sin syndsbekjendelse, fratog denne «Guds stedfortræder» hende straks ordet med den bemærkning, at hun kun skulde svare paa hans spørgsmaal, som skulde gaa saa langt tilbage som til hendes fjortende aar. Af hvad slags disse spørgsmaal var, har det aldrig lykkets mig at faa kundskab om. Efter tre kvarters forløb kom endelig min stakkels englerene hustru tilbage til sin plads med blussende ansigt og taarer i øinene.

«For Guds skyld, hvad er hændt; du ser forskrækkelig ud, og alt folket ser paa dig, fordi du har været saa længe i skriftestolen?» — «Det er en ussel karl, kom bare fort med mig fra kirken», var det korte svar, jeg fik. Paa hjemveien fortalte hun mig videre, at dette skammelige menneske havde rettet saadanne spørgsmaal til hende og brugt saadanne udtryk, at hendes blufærdighed var bleven saaret deraf paa det dybeste, og at hun umulig kunde gjengive dem. — Og saadanne ordensbrødre søger man nu af al magt at faa slippe ind i landet. Med saadanne «sedeliggjørende» kræfter tror Windthorst at kunne holde socialdemokraterne stangen! Vi siger: Med saadanne tænger river man religionen ud af folkets hjerter og driver det over til de haanende socialdemokrater.

Og den dannede føler sig snarere frastødt, end han føler sig dragen til en kirke, som byder ham saa meget uværdigt og fornuftstridigt; han kommer for at tilfredsstille sin religiøse trang efter sin egen smag og vender derefter ryggen til en kirke, som han forud tilhørte med liv og sjæl.

Jesuitpateren faar have ansvaret for, at vor katholicisme efter dette skrifte blegnede saa betydeligt, at vi nu kun tilhører parias eller de saakaldte daabsbogs-katholiker. Der kom endnu en omstændighed til tildra-

gelsen i skriftestolen, som bragte vor modvilje mod kirken til fuldstændig modenhed.

Min hustru paalagdes nemlig som bodsøvelse hver aften i otte dage at bede litaniet i erkebroderskabet «Maria von Trost»s bønnebog. Denne bog — som er «efter den af pave Klemens X udgivne og ved det pavelege brev «Ex injuncto nobis» af 27de mars 1675 for evig tid stadfæstede, og ved kundgjørelse af 7de mars 1863 af den hellige afladskongregation udtrykkelig godkjendt som det romerske broderskabs bønnebog, i tro bearbejdelse af Joseph Löcherer» — bør man læse for at blive fuldstændig blottet for alle sympathier for den katholske kirke.

I litaniet paakaldes den naaderige Guds moder med blandt andre følgende titler:

«Du jakobsstige, bed for os»,

«Du snehvide lilje blandt torner, bed for os»,

«Du ufortærte, brændende tornebusk, bed for os»,

«Du lukkede, vellugtende have, bed for os»,

«Du velrustede krigshær, bed for os», o. s. v.

Endnu interessantere er forskrifterne om, hvorledes man kan vinde aflad, hvis man dog først «lader sig optage i dette saa berømte og afladsrige broderskab» og dertil betjener sig af et indviet perlebaand, rosenkrans, som har 5 grupper perler; ikke et perlebaand med 6 eller 7 grupper.

Blandt den legion aflader, som forekommer, vil vi kun fremholde tre.

Side 93, nr. 3: Hver dag, saa ofte de beder fem Fadervor og Ave for den hellige kirkes velgaaende og kjætteiets udryddelse, vindes 40 aars aflad.

Nr. 4: Hver dag kan de ogsaa vinde aflad af andre broderskaber inden den geistlige stand, kirker o. s. v., f. eks. 100 aars og 100 quadragenens (quadragena = et tidsrum af 40 dage) aflad, hvis de altid bærer paa sig,

andægtigt og angerfuldt, en regelmæssig indviet Guds moders rosenkrans med 5 grupper; 264 aars aflad og endnu mere, saa ofte de andægtig beder en 5-gruppig Guds moders rosenkrans og agtelsesfuldt udtaler navnet Jesus, saa ofte dette forekommer; 50 aars aflad og derover, hvis de beder en saadan rosenkrans i en kirke eller i et kapel; men 60 000 aar og ligesaa mange quadragener, saa ofte de beder, overensstemmende med perlerne i et saadant perlebaand, efter et angerfuldt skrifte. Og ved at besøge en Augustinerkirke kan vindes alle de aflader, som skjænkes alle ordensbrødre ved at besøge sin kirke.

Nr. 5: De medlemmer, som har den «rosværdige vane» i regelen at skrifte hver uge, kan desuden i ugens løb vinde alle slags aflad, som ellers opnaaes ved skriftemaalet; de kan f. eks. hver dag ved at bede fem Fadervor og Ave for en afdød ved denne forbøn forløse en sjæl fra al pine i skjærsilden etc. De kan endvidere for hver rosenkrans, 5-gruppig, som de beder i ugens løb, vinde den rige aflad paa 60 000 aar, og saaledes videre.

Altsaa ved et saa enkelt middel som en 5-gruppig rosenkrans vindes en aflad paa mange millioner aar. Hvilken anden kirke er vel i stand til at tilbyde en saadan overflødighed af naadesbevis som de, der kan erholdes hos den ene saliggjørende katholske kirke? Kan man vel et øieblik tvile paa dens velsignelsesrige geistlige ordener og broderskaber? Men om nu gennemgaaende egte katholiker, hvis klager føres af «Freiburger-selskabet», «Germania», «Badische Beobachter» m. fl., tror alt dette, som forespeiles i førnævnte lille bog, og de maa jo tro derpaa, thi nævnte bog har ikke alene støtte af den af den hellige kongregation udgivne kundgjørelse af 7de mars 1863, men erholdt ogsaa 12te februar 1856, nr. 644 og 711, erkestiftet Münchens og Freisings

godkjendelse, da kan man jo ikke undres over, om saadanne katolikker knapt kan finde veien til høie embeder i statens tjeneste, og dette netop derfor, at en saadan katolik vanskelig turde kunne godkjendes ved examensprøven for embedsverket.

Man vil visselig tro en badensisk katolik paa hans ord, at han føler stor modvilje mod den slags andagtsmidler.

